Šis tekstas yra skirtas tik informacijai ir teisinės galios neturi. Europos Sąjungos institucijos nėra teisiškai atsakingos už jo turinį. Autentiškos atitinkamų teisės aktų, įskaitant jų preambules, versijos skelbiamos Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje ir pateikiamos svetainėje „EUR-Lex“. Oficialūs tekstai tiesiogiai prieinami naudojantis šiame dokumente pateikiamomis nuorodomis

►B

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS (ES) 2018/1139

2018 m. liepos 4 d.

dėl bendrųjų civilinės aviacijos taisyklių, ir kuriuo įsteigiama Europos Sąjungos aviacijos saugos agentūra, iš dalies keičiami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (EB) Nr. 2111/2005, (EB) Nr. 1008/2008, (ES) Nr. 996/2010, (ES) Nr. 376/2014 ir direktyvos 2014/30/ES ir 2014/53/ES bei panaikinami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (EB) Nr. 552/2004 ir (EB) Nr. 216/2008 bei Tarybos reglamentas (EEB) Nr. 3922/91

(Tekstas svarbus EEE)

(OL L 212, 2018 8 22, p. 1)

iš dalies keičiamas:

		Oficialusis leidinys		
		Nr.	puslapis	data
►M1	2021 m. balandžio 7 d. Komisijos deleguotasis reglamentas (ES) 2021/1087	L 236	1	2021 7 5
►M2	2024 m. birželio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2024/1689	L 1689	1	2024 7 12
►M3	2024 m. spalio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2024/2803	L 2803	1	2024 11 11
►M4	2025 m. vasario 28 d. Komisijos deleguotasis reglamentas (ES) 2025/870	L 870	1	2025 5 5
►M5	2026 m. liepos 8 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2026/1744	L 1744	1	2026 7 24

▼B

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS (ES) 2018/1139

2018 m. liepos 4 d.

dėl bendrųjų civilinės aviacijos taisyklių, ir kuriuo įsteigiama Europos Sąjungos aviacijos saugos agentūra, iš dalies keičiami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (EB) Nr. 2111/2005, (EB) Nr. 1008/2008, (ES) Nr. 996/2010, (ES) Nr. 376/2014 ir direktyvos 2014/30/ES ir 2014/53/ES bei panaikinami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (EB) Nr. 552/2004 ir (EB) Nr. 216/2008 bei Tarybos reglamentas (EEB) Nr. 3922/91

(Tekstas svarbus EEE)

I SKYRIUS

PRINCIPAI

1 straipsnis

Dalykas ir tikslai

1. Pagrindinis šio reglamento tikslas – Sąjungoje nustatyti ir išlaikyti vienodą aukštą civilinės aviacijos saugos lygį.

2. Kiti šio reglamento tikslai:

a) prisidėti prie platesnės Sąjungos aviacijos politikos ir viso civilinės aviacijos sektoriaus veikimo gerinimo;

b) srityse, kuriose taikomas šis reglamentas, sudaryti palankesnes sąlygas laisvam prekių, asmenų, paslaugų ir kapitalo judėjimui, aviacijos vidaus rinkoje sudaryti vienodas sąlygas visiems subjektams ir gerinti Sąjungos aviacijos sektoriaus konkurencingumą;

c) prisidėti prie vienodo aukšto aplinkos apsaugos lygio;

d) srityse, kuriose taikomas šis reglamentas, sudaryti palankesnes sąlygas laisvam prekių, paslaugų ir darbuotojų judėjimui visame pasaulyje, užmezgant atitinkamą bendradarbiavimą su trečiosiomis valstybėmis bei jų aviacijos administracijomis ir skatinant pažymėjimų bei kitų atitinkamų dokumentų tarpusavio pripažinimą;

e) skatinti išlaidų veiksmingumą, *inter alia*, vengiant dubliavimosi ir skatinant reguliavimo, sertifikavimo ir priežiūros procesų veiksmingumą, taip pat veiksmingą susijusių išteklių naudojimą Sąjungos ir nacionaliniu lygmenimis;

f) srityse, kuriose taikomas šis reglamentas, prisidėti prie vienodo aukšto civilinės aviacijos saugumo lygio nustatymo ir išlaikymo;

▼B

g) srityse, kuriose taikomas šis reglamentas, padėti valstybėms narėms naudotis savo teisėmis ir vykdyti pareigas, nustatytas Čikagos konvencijoje, tinkamai užtikrinant vienodą jos nuostatų aiškinimą ir vienodą jų įgyvendinimą laiku;

h) užmezgant tinkamą bendradarbiavimą su trečiosiomis valstybėmis ir tarptautinėmis organizacijomis, visame pasaulyje propaguoti Sąjungos požiūrį į civilinės aviacijos standartus ir civilinės aviacijos taisykles;

i) skatinti mokslinius tyrimus ir inovacijas, *inter alia*, reguliavimo, sertifikavimo ir priežiūros procesuose;

j) srityse, kuriose taikomas šis reglamentas, skatinti techninį ir naudojimo sąveikumą ir dalijimąsi geriausios administracinės praktikos pavyzdžiais;

k) skatinti keleivių pasitikėjimą saugia civiline aviacija.

3. 1 ir 2 dalyse nurodytų tikslų siekiama, *inter alia*,:

a) rengiant, priimant ir vienodai taikant būtinus reikiamus aktus;

b) imantis priemonių saugos standartams gerinti;

c) užtikrinant, kad pagal šį reglamentą ir remiantis juo priimtus deleguotuosius ir įgyvendinimo aktus pateiktos deklaracijos ir išduoti pažymėjimai, galiotų ir būtų pripažįstami visoje Sąjungoje be jokių papildomų reikalavimų;

d) kartu su standartizavimo ir kitomis sektoriaus įstaigomis parengiant išsamius techninius standartus, kuriais remiantis būtų užtikrinamas šio reglamento ir, kai tikslinga, juo remiantis priimtų deleguotųjų ir įgyvendinimo aktų laikymasis;

e) įsteigiant nepriklausomą Europos Sąjungos aviacijos saugos agentūrą (toliau – Agentūra);

f) nacionalinėms kompetentingoms institucijoms ir Agentūrai atitinkamose jų atsakomybės srityse vienodai įgyvendinant visus būtinus aktus;

g) renkant ir analizuojant informaciją, kurios reikia įrodymais pagrįstiems sprendimams priimti, ir ja keičiantis;

h) įgyvendinant informuotumo gerinimo ir populiarinimo iniciatyvas, įskaitant mokymą, komunikaciją ir aktualios informacijos platinimą.

2 straipsnis

Taikymo sritis

1. Šis reglamentas taikomas:

a) fizinių arba juridinių asmenų vykdomam nuotolinio orlaivių valdymo gaminių, dalių ir įrangos projektavimui ir gamybai prižiūrint Agentūrai arba valstybei narei, tiek, kiek netaikomas b punktas;

▼B

b) orlaivių, taip pat jų variklių, oro sraigtų, dalių, kilnojamosios įrangos ir nuotolinio orlaivių valdymo įrangos projektavimui, gamybai, techninei priežiūrai ir naudojimui, jei orlaivis yra arba bus:

i) registruotas valstybėje narėje, nebent valstybė narė savo įpareigojimus pagal Čikagos konvenciją perdavė trečiajai valstybei ir orlaivį naudoja trečiosios valstybės orlaivio naudotojas, ir tokiu mastu, kokiu tokie įpareigojimai yra perduoti;

ii) registruotas trečiojoje valstybėje ir jį naudoja teritorijoje, kuriai taikomos Sutartys, įsisteigęs, gyvenamąją vietą arba pagrindinę verslo vietą turintis orlaivio naudotojas;

iii) bepilotis orlaivis, neregistruotas nei valstybėje narėje, nei trečiojoje valstybėje, kurį teritorijoje, kuriai taikomos Sutartys, naudoja toje teritorijoje įsisteigęs, gyvenamąją vietą arba pagrindinę verslo vietą turintis orlaivio naudotojas;

c) orlaivių skrydžiams, kuriuos į teritoriją, kuriai taikomos Sutartys, toje teritorijoje arba iš jos vykdo trečiosios valstybės orlaivio naudotojas;

d) su sauga susijusios aerodromų įrangos, naudojamos arba skirtos naudoti e punkte nurodytuose aerodromuose, projektavimui, gamybai, techninei priežiūrai ir naudojimui, taip pat antžeminių paslaugų ir AMS teikimui tuose aerodromuose;

e) teritorijoje, kuriai taikomos Sutartys, esančių aerodromų, įskaitant tuose aerodromuose naudojamą su sauga susijusią įrangą, projektavimui, techninei priežiūrai ir naudojimui, jei:

i) jie yra viešieji,

ii) jie naudojami komerciniam oro transportui ir

iii) jie turi 800 m arba ilgesnį kilimo ir tūpimo pagal prietaisus taką su dirbtine danga arba aptarnauja išimtinai sraigtasparnius taikant artėjimo tūpti arba išskridimo pagal prietaisus procedūrą;

f) e punkte nurodytų aerodromų apylinkių apsaugai, nedarant poveikio Sąjungos ir nacionalinei teisei dėl aplinkos ir kraštotvarkos;

g) OEV/ONP teikimui bendro Europos dangaus oro erdvėje ir OEV/ONP teikimui naudojamų sistemų ir sudedamųjų dalių projektavimui, gamybai, techninei priežiūrai ir veikimui;

▼M3

h) nedarant poveikio Europos Parlamento ir Tarybos reglamentui (ES) 2024/2803 ([1]) ir valstybių narių įsipareigojimams dėl jų jurisdikcijai priklausančios oro erdvės, Bendro Europos dangaus oro erdvės struktūrų projektavimui.

([1]) 2024 m. spalio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2024/2803 dėl Bendro Europos dangaus iniciatyvos įgyvendinimo (OL L, 2024/2803, 2024 11 11, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2803/oj).

▼B

2. Šis reglamentas taip pat taikomas darbuotojams ir organizacijoms, susijusiems su 1 dalyje nurodyta veikla.

3. Šis reglamentas netaikomas:

a) orlaiviams ir jų varikliams, oro sraigtams, dalims, kilnojamajai įrangai ir nuotolinio orlaivių valdymo įrangai, naudojamiems karinei, muitinės, policijos, paieškos ir gelbėjimo, priešgaisrinei, sienų kontrolės, pakrančių apsaugos ar panašiai veiklai arba paslaugoms, kurias kontroliuoja ir už kurias atsako valstybė narė ir kurias viešojo intereso tikslais vykdo viešosios valdžios įgaliojimus turinti įstaiga arba kurios vykdomos jos vardu, taip pat darbuotojams ir organizacijoms, susijusiems su veikla ir paslaugomis, kuriems naudojami tie orlaiviai;

b) aerodromams arba jų dalims, taip pat įrangai, darbuotojams ir organizacijoms, kuriuos valdo ir kuriais naudojasi kariuomenė;

c) OEV/ONP, įskaitant sistemas ir sudedamąsias dalis, darbuotojus ir organizacijas, kuriuos teikia arba kuriais leidžia naudotis kariuomenė;

d) I priede išvardytų orlaivių, kurių naudojimas yra susijęs su nedidele rizika aviacijos saugai, projektavimui, gamybai, techninei priežiūrai ir naudojimui, su tokia veikla susijusiems darbuotojams ir organizacijoms, nebent dėl šių orlaivių buvo išduotas arba laikoma, kad buvo išduotas, pažymėjimas pagal Reglamentą (EB) Nr. 216/2008.

Dėl a punkto valstybės narės užtikrina, kad vykdant veiklą ir teikiant paslaugas naudojant tame punkte nurodytus orlaivius būtų tinkamai atsižvelgiama į šio reglamento tikslus saugos srityje. Valstybės narės taip pat užtikrina, kad, kai tikslinga, tie orlaiviai būtų saugiai atskirti nuo kitų orlaivių.

Nedarant poveikio valstybių narių pareigoms pagal Čikagos konvenciją, šio reglamento I priede nurodyti ir valstybėje narėje užregistruoti orlaiviai gali būti naudojami kitose valstybėse narėse, gavus valstybės narės, kurios teritorijoje tokie orlaiviai naudojami, sutikimą. Be to, kitose valstybėse narėse gali būti atliekama tokių orlaivių techninė priežiūra ir keičiami jų projektai, su sąlyga, kad tokie projektų pakeitimai ir tokia techninės priežiūros veikla atliekami prižiūrint valstybei narei, kurioje orlaivis yra užregistruotas, ir laikantis pagal tos valstybės narės nacionalinę teisę nustatytos tvarkos.

4. Nukrypstant nuo 3 dalies pirmos pastraipos d punkto, šis reglamentas, taip pat jo deleguotieji ir įgyvendinimo aktai taikomi orlaivių tipo, kuriam taikomas I priedo 1 punkto e, f, g, h arba i papunktis, projektavimui, gamybai ir techninei priežiūrai, taip pat su šia veikla susijusiems darbuotojams ir organizacijoms, kai:

a) už to tipo orlaivių projektavimą atsakinga organizacija kreipėsi į Agentūrą dėl tipo pažymėjimo pagal 11 straipsnį arba, jei taikytina, yra pateikusi Agentūrai deklaraciją pagal 18 straipsnio 1 dalies a punktą dėl to tipo orlaivių;

▼B

b) numatoma serijinė to tipo orlaivių gamyba ir

c) to tipo orlaivių projektas anksčiau nebuvo patvirtintas pagal valstybės narės nacionalinės teisės aktus.

Šis reglamentas ir juo remiantis priimti deleguotieji ir įgyvendinimo teisės aktai taikomi atitinkamo tipo orlaiviams taikomos nuo tipo pažymėjimo išdavimo dienos arba, jei taikytina, deklaracijos pateikimo dienos. Tačiau nuostatos, susijusios su Agentūros atliekamu tipo pažymėjimo prašymo vertinimu ir tipo pažymėjimo išdavimu, taikomos nuo prašymo gavimo dienos.

▼M3

5. Nedarant poveikio nacionalinio saugumo ir gynybos reikalavimams bei Reglamento (ES) 2024/2803 1 straipsnio 2 daliai, valstybės narės užtikrina, kad:

a) šio straipsnio 3 dalies pirmos pastraipos b punkte nurodyti viešieji įrenginiai ir

b) šio straipsnio 3 dalies pirmos pastraipos c punkte nurodyti OEV/ONP, kurie teikiami oro eismui, kuriam taikomas Reglamentas (ES) 2024/2803,

garantuotų tokį pat veiksmingą saugos ir sąveikumo su civilinėmis sistemomis lygį, koks užtikrinamas taikant šio reglamento VII ir VIII prieduose išdėstytus esminius reikalavimus.

▼B

6. Valstybė narė gali nuspręsti kai kuriai arba visai 3 dalies a punkto pirmoje pastraipoje nurodytai veiklai ir su šia veikla susijusiems darbuotojams bei organizacijoms taikyti bet kurį iš šių skirsnių: III skyriaus I, II, III arba VII skirsnį, arba juos kelis, kai ji mano, kad, atsižvelgiant į atitinkamos veiklos, darbuotojų ir organizacijų ypatybes ir atitinkamų nuostatų tikslą bei turinį, tos nuostatos gali būti taikomos veiksmingai.

Nuo tame sprendime nurodytos dienos atitinkama veikla, darbuotojai ir organizacijos reglamentuojamos tik atitinkamo skirsnio ar skirsnių nuostatomis ir šio reglamento nuostatomis, susijusiomis su tų skirsnių taikymu.

Atitinkama valstybė narė apie savo sprendimą nedelsdama praneša Komisijai ir Agentūrai ir pateikia joms visą aktualią informaciją, konkrečiai nurodydama:

a) atitinkamą skirsnį arba skirsnius;

b) atitinkamą veiklą, darbuotojus ir organizacijas;

c) savo sprendimo priežastis ir

d) dieną, nuo kurios taikomas tas sprendimas.

▼B

Jei Komisija, pasikonsultavusi su Agentūra, mano, kad nebuvo įvykdyta pirmoje pastraipoje nurodyta sąlyga, Komisija priima įgyvendinimo aktus, kuriuose išdėstomas atitinkamas jos sprendimas. Pranešus apie tokius įgyvendinimo aktus atitinkamai valstybei narei, ta valstybė narė nedelsdama nusprendžia iš dalies pakeisti arba panaikinti šios dalies pirmoje pastraipoje nurodytą ankstesnį sprendimą ir apie tai informuoja Komisiją ir Agentūrą.

Nedarant poveikio ketvirtai pastraipai, valstybė narė taip pat bet kada gali nuspręsti iš dalies pakeisti arba panaikinti šios dalies pirmoje pastraipoje nurodytą ankstesnį sprendimą. Tokiais atvejais ji apie tai nedelsdama informuoja Komisiją ir Agentūrą.

Agentūra į 74 straipsnyje nurodytą saugyklą įkelia visus Komisijos ir valstybių narių sprendimus, apie kuriuos pranešta pagal šią pastraipą.

Komisija, Agentūra ir atitinkamos valstybės narės kompetentingos institucijos bendradarbiauja šios dalies taikymo tikslais.

7. Valstybės narės gali nuspręsti šio reglamento netaikyti aerodromo ir tame aerodrome naudojamos su sauga susijusios įrangos projektavimui, techninei priežiūrai ir naudojimui, jei tame aerodrome per metus aptarnaujama ne daugiau kaip 10 000 komercinio oro transporto keleivių ir per metus įvykdoma ne daugiau kaip 850 krovinių transportavimo operacijų, ir jei atitinkamos valstybės narės užtikrina, kad dėl tokio reikalavimų netaikymo nekiltų pavojaus 33 straipsnyje nurodytų esminių reikalavimų laikymuisi.

Nuo tame sprendime suteikti išimtį nurodytos dienos šiuo reglamentu ir jo deleguotaisiais ir įgyvendinimo aktais nebereglamentuojamas atitinkamo aerodromo ir su sauga susijusios įrangos projektavimas, techninė priežiūra ir naudojimas, taip pat antžeminių paslaugų ir AMS teikimas tame aerodrome.

Atitinkama valstybė narė nedelsdama apie savo sprendimą suteikti išimtį ir jo priėmimo priežastis praneša Komisijai ir Agentūrai.

Jei Komisija, pasikonsultavusi su Agentūra, mano, kad tokia valstybės narės taikoma išimtis neatitinka pirmoje pastraipoje nurodytų sąlygų, Komisija priima įgyvendinimo aktus, kuriuose tuo tikslu išdėsto atitinkamą sprendimą. Pranešus apie tuos įgyvendinimo aktus atitinkamai valstybei narei, ta valstybė narė nedelsdama iš dalies pakeičia arba panaikina savo sprendimą suteikti išimtį ir apie tai informuoja Komisiją ir Agentūrą.

Valstybės narės taip pat praneša Komisijai ir Agentūrai apie išimtis, kurias jos suteikė pagal Reglamento (EB) Nr. 216/2008 4 straipsnio 3b dalį.

Valstybės narės kasmet išnagrinėja aerodromų, kuriems jos suteikė išimtį pagal šią dalį arba Reglamento (EB) Nr. 216/2008 4 straipsnio 3b dalį, eismo rodiklius. Jei, išnagrinėjus duomenis paaiškėja, kad viename iš tų aerodromų trejus metus iš eilės aptarnaujama daugiau kaip 10 000 komercinio oro transporto keleivių per metus arba per metus įvykdoma daugiau kaip 850 krovinių transportavimo operacijų, atitinkama valstybė narė panaikina tam aerodromui suteiktą išimtį. Tokiu atveju apie tai ji informuoja Komisiją ir Agentūrą.

▼B

Agentūra į 74 straipsnyje nurodytą saugyklą įkelia visus Komisijos ir valstybių narių sprendimus, apie kuriuos pranešta pagal šią pastraipą.

8. Valstybė narė gali nuspręsti šio reglamento netaikyti vienos ar kelių toliau išvardytų kategorijų orlaivių projektavimo, gamybos, techninės priežiūros ir naudojimo veiklai:

a) orlaivių, išskyrus bepiločius lėktuvus, kuriuose yra ne daugiau kaip dvi vietos, kurių tūpimo konfigūracijos išmatuojamas smukos greitis arba minimalus tolydžiojo skrydžio greitis neviršija 45 mazgų kalibruoto oro judėjimo greičio ir kurių maksimali kilimo masė (MTOM) pagal valstybės narės registraciją yra ne didesnė kaip 600 kg lėktuvų, neskirtų naudoti vandenyje, atveju arba ne didesnė kaip 650 kg lėktuvų, skirtų naudoti vandenyje, atveju;

b) sraigtasparnių, išskyrus bepiločius sraigtasparnius, kuriuose yra ne daugiau kaip dvi vietos ir kurių MTOM pagal valstybės narės registraciją yra ne didesnė kaip 600 kg sraigtasparnių, neskirtų naudoti vandenyje, atveju arba ne didesnė kaip 650 kg sraigtasparnių, skirtų naudoti vandenyje, atveju;

c) sklandytuvų, išskyrus bepiločius sklandytuvus, ir motorizuotųjų sklandytuvų, išskyrus bepiločius motorizuotuosius sklandytuvus, kuriuose yra ne daugiau kaip dvi vietos ir kurių MTOM pagal valstybės narės registraciją yra ne didesnė kaip 600 kg, atveju.

Tačiau pirmame punkte nurodytų orlaivių kategorijų atžvilgiu valstybės narės negali priimti tokio sprendimo dėl orlaivių, dėl kurių buvo išduotas arba laikoma, kad buvo išduotas, pažymėjimas pagal Reglamentą (EB) Nr. 216/2008 arba šį reglamentą, arba dėl kurių buvo pateikta deklaracija pagal šį reglamentą.

9. Valstybės narės pagal šią dalį priimtas sprendimas suteikti išimtį nekliudo tos valstybės narės teritorijoje pagrindinę verslo vietą turinčiai organizacijai nuspręsti su orlaiviais, kuriems taikomas toks sprendimas, susijusią projektavimo ir gamybos veiklą vykdyti pagal šį reglamentą ir juo remiantis priimtus deleguotuosius bei įgyvendinimo aktus. Kai tokia organizacija priima tokį sprendimą, apie tai ji informuoja atitinkamą valstybę narę. Tokiais atvejais tos valstybės narės pagal 8 straipsnyje nurodytas sprendimas suteikti išimtį netaikomas tai projektavimo bei gamybos veiklai ir tokios veiklos pasekmėje suprojektuotiems bei pagamintiems orlaiviams.

10. Nedarant poveikio valstybių narių pareigoms pagal Čikagos konvenciją, orlaiviai, kuriems taikomas pagal 8 dalį priimtas sprendimas suteikti išimtį ir kurie yra užregistruoti tą sprendimą priėmusioje valstybėje narėje, gali būti naudojami kitose valstybėse narėse, gavus valstybės narės, kurios teritorijoje tokie orlaiviai naudojami, sutikimą. Be to, kitose valstybėse narėse gali būti atliekama tokio orlaivio techninė priežiūra arba keičiamas jo projektas, su sąlyga, kad tokia techninės priežiūros veikla ir tokie projektų pakeitimai atliekama prižiūrint valstybei narei, kurioje orlaivis yra užregistruotas, ir laikantis pagal tos valstybės narės nacionalinę teisę nustatytos tvarkos.

▼B

Visuose orlaiviams, kuriems taikomas pagal 8 dalį priimtas sprendimas suteikti išimtį, išduotuose pažymėjimuose aiškiai nurodoma, kad tas pažymėjimas buvo išduotas ne pagal šį reglamentą, bet pagal valstybės narės, kuri išdavė pažymėjimą, nacionalinę teisę. Kitos valstybės narės tokius nacionalinius pažymėjimus gali pripažinti tik tuo atveju, jei jos pačios pagal 8 dalį yra priėmusios atitinkamą sprendimą.

11. Visos valstybės narės, kuri pagal 8 dalį yra priėmusi sprendimą suteikti išimtį, reglamentuojantį orlaivių, kuriems taikomas toks sprendimas, projektavimo, gamybos, techninės priežiūros ir naudojimo veiklą, nacionalinės teisės nuostatos yra proporcingos susijusios veiklos pobūdžiui ir rizikai ir jose atsižvelgiama į atitinkamai 1 ir 4 straipsniuose išdėstytus tikslus ir principus.

Valstybė narė, kuri pagal 8 dalį priima sprendimą suteikti išimtį, apie jį nedelsdama informuoja Komisiją ir Agentūrą ir pateikia joms visą aktualią informaciją, visų pirma nurodo dieną, nuo kurios taikomas sprendimas, ir orlaivių, kuriems taikomas tas sprendimas, kategoriją.

Valstybė narė gali nuspręsti iš dalies pakeisti arba panaikinti pagal 8 dalį priimtą sprendimą suteikti išimtį. Tokiais atvejais ji apie tai nedelsdama informuoja Komisiją ir Agentūrą.

Agentūra į 74 straipsnyje nurodytą saugyklą įkelia visus valstybių narių sprendimus, apie kuriuos pranešta pagal šią dalį.

Valstybės narės pagal 8 dalį priimtas sprendimas suteikti išimtį taip pat taikomas organizacijoms ir darbuotojams, susijusiems su projektavimo, gamybos, techninės priežiūros ir naudojimo veikla, kuriai taikomas tas sprendimas.

3 straipsnis

Terminų apibrėžtys

Šiame reglamente vartojamų terminų apibrėžtys:

1. priežiūra – kompetentingos institucijos arba jos vardu atliekamas nuolatinis tikrinimas, ar laikomasi šio reglamento ir juo remiantis priimtų deleguotųjų bei įgyvendinimo aktų reikalavimų, kuriais remiantis buvo išduotas pažymėjimas arba dėl kurių buvo pateikta deklaracija;

2. Čikagos konvencija – 1944 m. gruodžio 7 d. Čikagoje pasirašyta tarptautinės civilinės aviacijos konvencija ir jos priedai;

3. gaminys – orlaivis, variklis ar oro sraigtas;

4. dalis – gaminio elementas, kaip apibrėžta to gaminio tipo projekte;

▼M3

5. OEV/ONP – oro eismo valdymas, kaip apibrėžta Reglamento (ES) 2024/2803 2 straipsnio 9 punkte, ir oro navigacijos paslaugos, kaip apibrėžta to reglamento 2 straipsnio 5 punkte, taip pat to reglamento 37 straipsnyje nurodytos tinklo funkcijos ir paslaugos, apimančios duomenų rengimą bei tvarkymą ir duomenų formatavimą bei pateikimą bendrajam oro eismui oro navigacijos reikmėms;

▼B

6. OEV/ONP sudedamoji dalis – materialieji objektai, pavyzdžiui, aparatinė įranga, ir nematerialieji objektai, pavyzdžiui, programinė įranga, nuo kurių priklauso EATMN sąveikumas;

7. OEV/ONP sistema – orlaiviuose esančių ir antžeminių sudedamųjų dalių bei kosminės įrangos, kuriomis naudojamasi visais skrydžio etapais teikiant oro navigacijos paslaugas, visuma;

8. pagrindinis OEV planas – planas, patvirtintas Tarybos sprendimu 2009/320/EB ([1]) pagal Tarybos reglamento (EB) Nr. 219/2007 ([2]) 1 straipsnio 2 dalį;

9. sertifikavimas – išduotu reikalavimų laikymosi pažymėjimu patvirtintas, atitinkamu įvertinimu grindžiamas bet kokios formos pripažinimas pagal šį reglamentą, kad juridinis arba fizinis asmuo, gaminys, dalis, kilnojamoji įranga, nuotolinio bepiločių orlaivių valdymo įranga, aerodromas, su sauga susijusi aerodromų įranga, OEV/ONP sistema, OEV/ONP sudedamoji dalis ar imituojamo skrydžio treniruoklis atitinka taikytinus šio reglamento ir juo remiantis priimtų deleguotųjų ir įgyvendinimo aktų reikalavimus;

10. deklaracija – rašytinis pareiškimas, kurį pagal šį reglamentą prisiimdamas visą atsakomybę pateikė juridinis arba fizinis asmuo, kuriam taikomas šis reglamentas, ir kuriame patvirtinama, kad laikomasi taikytinų šio reglamento ir juo remiantis priimtų deleguotųjų ir įgyvendinimo aktų reikalavimų, susijusių su juridiniu arba fiziniu asmeniu, gaminiu, dalimi, kilnojamąja įranga, nuotolinio bepiločių orlaivių valdymo įranga, su sauga susijusia aerodromų įranga, OEV/ONP sistema, OEV/ONP sudedamąja dalimi arba imituojamo skrydžio treniruokliu;

11. kompetentingas subjektas – akredituotas juridinis arba fizinis asmuo, kuriam pagal šį reglamentą Agentūra arba nacionalinė kompetentinga institucija gali pavesti atlikti tam tikras sertifikavimo arba priežiūros užduotis, kurias kontroliuoja ir už kurias atsako Agentūra arba nacionalinė kompetentinga institucija;

([1]) 2009 m. kovo 30 d. Tarybos sprendimas 2009/320/EB, patvirtinantis Bendro Europos dangaus ATM tyrimų (SESAR) projekto pagrindinį oro eismo vadybos Europoje planą (OL L 95, 2009 4 9, p. 41).

([2]) 2007 m. vasario 27 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 219/2007 dėl bendros įmonės naujos kartos Europos oro eismo vadybos sistemai (SESAR) sukurti įsteigimo (OL L 64, 2007 3 2, p. 1).

▼B

12. pažymėjimas – pažymėjimas, patvirtinimas, licencija, įgaliojimas, liudijimas arba kitas dokumentas, išduotas atlikus sertifikavimą, kuriuo patvirtinama atitiktis taikytiniems reikalavimams;

13. orlaivio naudotojas – juridinis arba fizinis asmuo, naudojantis arba siūlantis naudoti vieną arba daugiau orlaivių;

14. aerodromo naudotojas – juridinis arba fizinis asmuo, naudojantis arba siūlantis naudoti vieną arba daugiau aerodromų;

15. imituojamo skrydžio treniruoklis – bet kokios rūšies prietaisas, kuriuo ant žemės imituojamos skrydžio sąlygos, įskaitant skrydžio treniruoklius, skrydžio mokymo prietaisus, skrydžio ir navigacijos procedūrų treniruoklius ir pradinio mokymo pagal prietaisus priemones;

16. aerodromas – nustatyta sausumos ar vandens, stacionaraus, stacionaraus jūrinio ar plūduriuojančiojo statinio zona, įskaitant visus ten esančius pastatus, įrenginius ir įrangą, kuri visa arba kurios dalis skirta naudoti orlaiviams atskristi, išskristi ir judėti paviršiumi;

17. su sauga susijusi aerodromų įranga – instrumentai, įranga, mechanizmai, aparatai, priklausiniai, programinė įranga ar priedai, naudojami arba skirti naudoti siekiant aerodrome prisidėti prie orlaivio saugaus naudojimo užtikrinimo;

18. peronas – nustatyta aerodromo zona, skirta orlaiviui statyti, kad būtų galima įlaipinti arba išlaipinti keleivius, krauti bagažą, paštą arba krovinius, pilti degalus, laikyti orlaivius arba atlikti jų techninę priežiūrą;

19. perono valdymo paslauga (AMS) – orlaivio ir transporto priemonių naudojimo ir judėjimo perone reguliavimo paslauga;

20. skrydžių informacijos paslauga – paslauga, kurios tikslas – teikti skrydžių saugai ir veiksmingam vykdymui naudingas konsultacijas ir informaciją;

21. bendrasis oro eismas – bet koks civilinių orlaivių ir valstybinių orlaivių judėjimas, vykdomas laikantis Tarptautinės civilinės aviacijos organizacijos (ICAO) procedūrų;

22. tarptautiniai standartai ir rekomenduojama praktika – pagal Čikagos konvencijos 37 straipsnį ICAO priimti tarptautiniai standartai ir rekomenduojama tvarka;

23. antžeminės paslaugos – aerodromuose teikiamos paslaugos, prie kurių priskiriama su sauga susijusi veikla antžeminės priežiūros, skrydžių dispečerinio valdymo ir pakrovimo kontrolės, keleivių aptarnavimo, bagažo tvarkymo, krovinių ir pašto tvarkymo, orlaivių valdymo perone, orlaivių priežiūros, degalų ir tepalų tvarkymo bei maitinimui lėktuve skirtų produktų pakrovimo srityse; apimant tuos atvejus, kai tas antžemines paslaugas orlaivių naudotojai teikia patys sau (saviteika);

▼B

24. komercinis oro transportas – orlaivio naudojimas keleiviams, kroviniams ar paštui vežti už užmokestį arba kitokį atlygį;

25. saugos užtikrinimo veiksmingumas – Sąjungos, valstybės narės arba organizacijos pasiekimai saugos srityje, kaip apibrėžta jų saugos užtikrinimo veiksmingumo tikslais ir saugos užtikrinimo veiksmingumo rodikliais;

26. saugos užtikrinimo veiksmingumo rodiklis – saugos užtikrinimo veiksmingumo stebėjimo ir vertinimo parametras;

27. saugos užtikrinimo veiksmingumo tikslas – saugos užtikrinimo veiksmingumo rodiklių laikymosi tikslas, kurį planuojama arba ketinama pasiekti per tam tikrą laikotarpį;

28. orlaivis – aparatas, kuris atmosferoje gali laikytis dėl sąveikos su oru, bet ne dėl oro atoveikio nuo žemės paviršiaus;

29. kilnojamoji įranga – prietaisas, įranga, mechanizmas, aparatas, priklausinys, programinė įranga ar priedas, kuris orlaivio naudotojo yra transportuojamas orlaivyje, tačiau nėra orlaivio dalis, ir kuris yra naudojamas arba skirtas naudoti naudojant arba valdant orlaivį, didina orlaivyje esančių asmenų tikimybę išgyventi arba galėtų turėti įtakos saugiam orlaivio naudojimui;

30. bepilotis orlaivis – orlaivis, naudojamas arba suprojektuotas veikti autonomiškai arba būti pilotuojamas nuotoliniu būdu be piloto jame;

31. nuotolinis pilotas – fizinis asmuo, kuris atsako už saugų bepiločio orlaivio skrydžio vykdymą rankiniu būdu valdant jo skrydžio svirtis arba, kai bepilotis orlaivis skrenda automatiškai – stebint jo maršrutą, ir gali bet kuriuo metu įsikišti ir pakeisti maršrutą;

32. nuotolinio bepiločių orlaivių valdymo įranga – prietaisas, įranga, mechanizmas, aparatas, priklausinys, programinė įranga ar priedas, kurie yra būtini saugiam bepiločio orlaivio naudojimui, kurie nėra orlaivių dalis ir kurie nėra transportuojami tame bepiločiame orlaivyje;

▼M3

33. Bendro Europos dangaus oro erdvė – oro erdvė virš teritorijos, kuriai taikomos Sutartys, taip pat bet kuri kita oro erdvė, kuriai valstybės narės taiko Reglamentą (ES) 2024/2803 pagal to reglamento 1 straipsnio 4 dalį;

34. nacionalinė kompetentinga institucija – valstybės narės paskirtas vienas ar daugiau subjektų, turinčių būtinus įgaliojimus ir paskirtus įpareigojimus vykdyti užduotis, susijusias su sertifikavimu, priežiūra ir vykdymo užtikrinimu pagal šį reglamentą ir juo remiantis priimtus deleguotuosius ir įgyvendinimo aktus.

▼B

4 straipsnis

Pagal šį reglamentą taikomų priemonių principai

1. Imdamosi priemonių pagal šį reglamentą Komisija, Agentūra ir valstybės narės:

a) atsižvelgia į naujausius technikos laimėjimus ir geriausią praktiką aviacijos srityje, pasaulinę aviacijos patirtį ir atitinkamų sričių mokslo ir technikos pažangą;

b) remiasi geriausiais turimais įrodymais ir analize;

c) sudaro sąlygas nedelsiant reaguoti į nustatytas avarijų, pavojingų incidentų ir tyčinių saugumo pažeidimų priežastis;

d) atsižvelgia į įvairių aviacijos saugos sričių, taip pat į aviacijos saugos, kibernetinio saugumo ir kitų techninių aviacijos reguliavimo sričių tarpusavio priklausomybę;

e) jei įmanoma, nustato tokius reikalavimus ir procedūras, kurie būtų grindžiami rezultatais ir orientuoti į tikslus, kuriuos reikia pasiekti, kartu sudarant galimybę pasirinkti įvairias priemones šiems rezultatais grindžiamiems tikslams pasiekti;

f) skatina institucijas Sąjungos ir valstybių narių lygmeniu bendradarbiauti ir veiksmingai naudoti išteklius;

g) jei įmanoma, imasi neprivalomų priemonių, įskaitant saugos propagavimo veiksmus;

h) atsižvelgia į Sąjungos ir valstybių narių tarptautines teises ir pareigas civilinės aviacijos srityje, be kita ko, nustatytas pagal Čikagos konvenciją;

2. Priemonės, kurių imamasi pagal šį reglamentą, turi atitikti kiekvienos konkrečios veiklos, su kuria jos yra susijusios, pobūdį bei riziką ir būti jiems proporcingos. Rengdamos ir priimdamos tokias priemones Komisija, Agentūra ir valstybės narės kiekvienos atitinkamos veiklos atveju atitinkamai atsižvelgia į:

a) tai, ar orlaiviais vežami kiti asmenys nei skrydžio įgula, ypač į tai, ar naudojimas atviras visuomenės nariams;

b) tai, kokį pavojų veikla kelia trečiosioms šalims arba turtui, esantiems ant žemės;

c) atitinkamo orlaivio sudėtingumą, eksploatacines savybes ir naudojimo charakteristikas;

d) skrydžio tikslą, orlaivio tipą ir naudojamos oro erdvės tipą;

e) naudojimo arba veiklos rūšį, mastą ir sudėtingumą, kai aktualu, įskaitant eismo, kurį tvarko atsakinga organizacija arba asmuo, apimtį ir rūšį;

▼B

f) asmenų, kuriems daro poveikį naudojimo rizika, galimybes įvertinti ir valdyti tą riziką;

g) ankstesnės sertifikavimo ir priežiūros veiklos rezultatus.

II SKYRIUS

AVIACIJOS SAUGOS VALDYMAS

5 straipsnis

Europos aviacijos saugos programa

1. Komisija, pasikonsultavusi su Agentūra ir valstybėmis narėmis, priima, paskelbia ir prireikus atnaujina dokumentą, kuriame apibūdinamas Europos aviacijos saugos sistemos veikimas ir pateikiamos taisyklės, veikla ir procesai, taikomi civilinės aviacijos saugos Sąjungoje valdymui pagal šį reglamentą (toliau – Europos aviacijos saugos programa).

2. Europos aviacijos saugos programa turi apimti bent aspektus, susijusius su valstybių saugos valdymo įpareigojimais, apibūdintais tarptautiniuose standartuose ir rekomenduojamoje praktikoje.

Europos aviacijos saugos programoje taip pat apibūdinami 6 straipsnyje nurodyto Europos aviacijos saugos plano parengimo, priėmimo, atnaujinimo ir įgyvendinimo procesai, kuriuose aktyviai dalyvauja valstybės narės ir atitinkami suinteresuotieji subjektai.

6 straipsnis

Europos aviacijos saugos planas

1. Agentūra, glaudžiai bendradarbiaudama su valstybėmis narėmis ir atitinkamais suinteresuotaisiais subjektais, kai numatyta 5 straipsnio 2 dalies antroje pastraipoje, parengia, priima, paskelbia, o vėliau bent kartą per metus atnaujina Europos aviacijos saugos planą. Remiantis aktualios saugos informacijos įvertinimu, Europos aviacijos saugos plane nustatoma svarbiausia saugos rizika, kuri daro poveikį Europos aviacijos saugos sistemai, ir išdėstomos būtinos šios rizikos mažinimo priemonės.

2. Agentūra, glaudžiai bendradarbiaudama su valstybėmis narėmis ir atitinkamais suinteresuotaisiais subjektais, kaip numatyta 5 straipsnio 2 dalies antroje pastraipoje, specialiame saugos rizikos dokumentų rinkinyje apibūdina šio straipsnio 1 dalyje nurodytą riziką ir stebi, kaip atitinkamos šalys įgyvendina susijusias rizikos mažinimo priemones, be kita ko, kai tikslinga, nustatydama saugos užtikrinimo veiksmingumo rodiklius.

3. Atsižvelgiant į 1 straipsnyje nustatytus tikslus, Europos aviacijos saugos plane konkrečiai nurodomas saugos užtikrinimo veiksmingumo lygis Sąjungoje. Komisija, Agentūra ir valstybės narės bendrai stengiasi tokį saugos lygį pasiekti.

▼B

7 straipsnis

Valstybinė saugos programa

1. Kiekviena valstybė narė, pasikonsultavusi su atitinkamais suinteresuotaisiais subjektais, parengia ir valstybinę saugos programą, skirtą aviacijos veiklos, už kurią ji yra atsakinga, civilinės aviacijos saugos valdymui (toliau – valstybinė saugos programa), ir užtikrina tokios programos veikimą. Ta programa turi būti proporcinga tos veiklos mastui ir sudėtingumui ir atitikti Europos aviacijos saugos programą.

2. Valstybinė saugos programa turi apimti bent aspektus, susijusius su valstybės saugos valdymo įpareigojimais, apibūdintais tarptautiniuose standartuose ir rekomenduojamoje praktikoje.

3. Atsižvelgiant į 1 straipsnyje išdėstytus tikslus ir 6 straipsnio 3 dalyje nurodytą saugos užtikrinimo veiksmingumo lygį, valstybinėje saugos programoje konkrečiai nurodomas saugos užtikrinimo veiksmingumo lygis, kuris nacionaliniu lygmeniu turi būti pasiektas tos aviacijos veiklos, už kurią atsakinga atitinkama valstybė narė, atžvilgiu.

8 straipsnis

Valstybinis aviacijos saugos planas

1. Į valstybinę saugos programą įtraukiamas arba prie jos pridedamas valstybinis aviacijos saugos planas. Remdamasi aktualios saugos informacijos įvertinimu, kiekviena valstybė narė, pasikonsultavusi su atitinkamais suinteresuotaisiais subjektais, tame plane nustato svarbiausią saugos riziką, kuri daro poveikį jos nacionalinei civilinės aviacijos saugos sistemai, ir išdėsto būtinas tos rizikos mažinimo priemones.

2. Valstybiniame aviacijos saugos plane nurodoma rizika ir priemonės, nustatytos Europos aviacijos saugos plane ir aktualios atitinkamai valstybei narei. Valstybė narė informuoja Agentūrą apie tai, kuri rizika ir kurios priemonės, nustatytos Europos aviacijos saugos plane, jos nuomone yra neaktualios jos nacionalinei aviacijos saugos sistemai ir kodėl.

III SKYRIUS

ESMINIAI REIKALAVIMAI

I SKIRSNIS

Tinkamumas skraidyti ir aplinkos apsauga

9 straipsnis

Esminiai reikalavimai

1. 2 straipsnio 1 dalies a ir b punktuose nurodyti orlaiviai, išskyrus bepiločius orlaivius, ir jų varikliai, oro sraigtai, dalys ir kilnojamoji įranga turi atitikti šio reglamento II priede nustatytus esminius tinkamumo skraidyti reikalavimus.

▼B

2. ►M4 Triukšmo ir išmetamųjų teršalų kiekio atžvilgiu tie orlaiviai ir jų varikliai, oro sraigtai, dalys ir kilnojamoji įranga turi atitikti aplinkos apsaugos reikalavimus, išdėstytus Čikagos konvencijos 16 priedo I tomo 14 pakeitime, II tomo 11 pakeitime ir III tomo 2 pakeitime, kurie visi taikomi nuo 2024 m. sausio 1 d. ◄

Šio reglamento III priede išdėstyti esminiai suderinamumo su aplinka reikalavimai taikomi gaminiams, dalims ir kilnojamajai įrangai tiek, kiek šios dalies pirmoje pastraipoje nurodytos Čikagos konvencijos nuostatos neapima aplinkos apsaugos reikalavimų.

2 straipsnio 1 dalies a ir b punktuose nurodytų gaminių projektavime, gamyboje ir techninėje priežiūroje dalyvaujančios organizacijos turi atitikti šio reglamento III priedo 8 punktą.

10 straipsnis

Atitiktis

1. 2 straipsnio 1 dalies a punkte išvardytų orlaivių, išskyrus bepiločius orlaivius, ir jų variklių, oro sraigtų ir dalių atitiktis 9 straipsniui užtikrinama pagal 11 ir 12 straipsnius bei 15 straipsnio 1 dalį.

2. 2 straipsnio 1 dalies b punkto i papunktyje nurodytų orlaivių, išskyrus bepiločius orlaivius, ir jų variklių, oro sraigtų, dalių ir kilnojamosios įrangos atitiktis 9 straipsniui užtikrinama pagal 11–16 straipsnius.

11 straipsnis

Gaminių projektai

Gaminio projektui taikomas sertifikavimo reikalavimas ir jam išduodamas tipo pažymėjimas. To tipo projekto pakeitimams taip pat taikomas sertifikavimo reikalavimas ir jiems išduodamas pakeitimų pažymėjimas, įskaitant papildomus tipo pažymėjimus. Remonto projektams taikomas sertifikavimo reikalavimas ir jiems išduodamas patvirtinimas.

Patvirtinimas išduodamas dėl tinkamumo naudoti duomenų, susijusių su tipo projektu. Kai taikytina, tas patvirtinimas įtraukiamas į tipo pažymėjimą arba į riboto galiojimo tipo pažymėjimą, nurodytą 18 straipsnio 1 dalies b punkte.

Tas tipo pažymėjimas, pakeitimų pažymėjimas, remonto projektų patvirtinimas ir tinkamumo naudoti duomenų patvirtinimas išduodami pateikus prašymą, kai pareiškėjas įrodo, kad gaminio projektas atitinka sertifikavimo pagrindą, nustatytą pagal atitinkamai 19 straipsnio 1 dalies b punkto i papunktyje ir ii papunktyje nurodytus deleguotuosius aktus, ir kad gaminio projekte nėra požymių arba savybių, dėl kurių jis būtų nesuderinamas su aplinka arba nesaugus naudoti.

▼B

Tipo pažymėjimą, pakeitimų pažymėjimą, remonto projektų patvirtinimą ir tinkamumo naudoti duomenų patvirtinimą, nepateikus tokio prašymo, gali išduoti ir pagal 15 straipsnį patvirtinta organizacija, kuriai pagal 19 straipsnio 1 dalies k punkte nurodytą deleguotąjį aktą suteikta teisė išduoti tokius pažymėjimus arba patvirtinimus, jei ta organizacija yra nustačiusi, kad gaminio projektas atitinka šios dalies trečioje pastraipoje nustatytas sąlygas.

Jei pagal šį straipsnį variklių ir oro sraigtų projektai yra patvirtinti kaip orlaivio projekto dalis, atskiro tipo pažymėjimo nebus reikalaujama.

12 straipsnis

Dalių projektai

Jei 19 straipsnyje nurodytuose deleguotuosiuose aktuose nenustatyta kitaip, dalių projektams taikomas sertifikavimo reikalavimas ir jiems išduodamas pažymėjimas.

Tas pažymėjimas išduodamas pateikus prašymą, kai pareiškėjas įrodo, kad tos dalies projektas atitinka sertifikavimo pagrindą, nustatytą pagal 19 straipsnio 1 dalies b punkto iii papunktyje nurodytus deleguotuosius aktus.

Tą pažymėjimą, nepateikus tokio prašymo, gali išduoti ir pagal 15 straipsnį patvirtinta organizacija, kuriai pagal 19 straipsnio 1 dalies k punkte nurodytą deleguotąjį aktą suteikta teisė išduoti tokius pažymėjimus, jei ta organizacija yra nustačiusi, kad tos dalies projektas atitinka sertifikavimo pagrindą, nustatytą pagal 19 straipsnio 1 dalies b punkto iii papunktyje nurodytus deleguotuosius aktus.

Jei pagal 11 straipsnį dalių projektai yra patvirtinti kaip gaminio projekto dalis, atskiro pažymėjimo nebus reikalaujama.

13 straipsnis

Kilnojamosios įrangos projektai

Jei tai yra numatyta 19 straipsnyje nurodytuose deleguotuosiuose aktuose, kilnojamosios įrangos projektams taikomas sertifikavimo reikalavimas ir jiems išduodamas pažymėjimas.

Tas pažymėjimas išduodamas pateikus prašymą, kai pareiškėjas įrodo, kad kilnojamosios įrangos projektas atitinka sertifikavimo pagrindą, nustatytą pagal 19 straipsnio 1 dalies b punkto iii papunktyje nurodytus deleguotuosius aktus.

Tą pažymėjimą, nepateikus tokio prašymo, gali išduoti ir pagal 15 straipsnį patvirtinta organizacija, kuriai pagal 19 straipsnio 1 dalies k punkte nurodytą deleguotąjį aktą suteikta teisė išduoti tuos pažymėjimus, jei ta organizacija yra nustačiusi, kad kilnojamosios įrangos projektas atitinka sertifikavimo pagrindą, nustatytą pagal 19 straipsnio 1 dalies b punkto iii papunktyje nurodytus deleguotuosius aktus.

▼B

14 straipsnis

Pavieniai orlaiviai

1. Pavieniams orlaiviams taikomas sertifikavimo reikalavimas ir jiems išduodamas tinkamumo skraidyti pažymėjimas, taip pat, jei tai yra numatyta 19 straipsnyje nurodytuose deleguotuosiuose aktuose, triukšmo pažymėjimas.

Šie pažymėjimai išduodami pateikus prašymą, kai pareiškėjas įrodo, kad orlaivis atitinka pagal 11 straipsnį patvirtintą projektą, o orlaivio būklė yra tinkama saugiam ir su aplinka suderinamam naudojimui.

2. Šio straipsnio 1 dalyje nurodyti pažymėjimai galioja tol, kol orlaiviai ir jų varikliai, oro sraigtai, dalys bei kilnojamoji įranga yra prižiūrimi laikantis įgyvendinimo aktų, susijusių su nepertraukiamuoju tinkamumu skraidyti, nurodytų 17 straipsnyje, o jų būklė yra tinkama saugiam ir su aplinka suderinamam naudojimui.

15 straipsnis

Organizacijos

1. Jei 19 straipsnyje nurodytuose deleguotuosiuose aktuose nenustatyta kitaip, organizacijoms, atsakingoms už gaminių, dalių ir kilnojamosios įrangos projektavimą ir gamybą, taikomas sertifikavimo reikalavimas ir joms išduodami patvirtinimas. Tas patvirtinimas išduodamas pateikus prašymą, kai pareiškėjas įrodo, kad jis laikosi taisyklių, nustatytų 19 straipsnyje nurodytais deleguotaisiais aktais siekiant užtikrinti 9 straipsnyje nurodytų esminių reikalavimų laikymąsi. Tame patvirtinime konkrečiai nurodomos organizacijai suteiktos teisės ir patvirtinimo taikymo sritis.

2. Patvirtinimą taip pat turi gauti:

a) organizacijos, atsakingos už gaminių, dalių ir kilnojamosios įrangos techninę priežiūrą ir nepertraukiamojo tinkamumo skraidyti valdymą, ir

b) organizacijos, susijusios su darbuotojų, atsakingų už gaminio, dalies arba kilnojamosios įrangos išleidimą po techninės priežiūros, mokymu;

tačiau pirma pastraipa netaikoma atvejais, kai dėl 17 straipsnio 1 dalies b punkte nurodytų įgyvendinimo aktų priėmimo, atsižvelgiant į 1 ir 4 straipsniuose išdėstytus tikslus ir principus, ypač į atitinkamos veiklos pobūdį ir riziką, tokių patvirtinimų nereikalaujama.

Šioje dalyje nurodyti patvirtinimai išduodami pateikus prašymą, kai pareiškėjas įrodo, kad jis laikosi 17 straipsnyje nurodytų įgyvendinimo aktų, priimtų siekiant užtikrinti 9 straipsnyje nurodytų esminių reikalavimų laikymąsi.

3. Šio straipsnio 2 dalyje nurodytuose patvirtinimuose konkrečiai nurodomos organizacijai suteiktos teisės. Tie patvirtinimai gali būti iš dalies keičiami siekiant suteikti papildomų teisių arba panaikinti turimas teises remiantis 17 straipsnio 1 dalies b punkte nurodytais įgyvendinimo aktais.

▼B

4. Šio straipsnio 2 dalyje nurodytų patvirtinimų galiojimas gali būti apribotas, sustabdytas arba jie gali būti panaikinti, kai jų turėtojai nebeatitinka tokio patvirtinimo išdavimo ir galiojimo užtikrinimo taisyklių ir procedūrų, remiantis 17 straipsnio 1 dalies b punkte nurodytais įgyvendinimo aktais.

5. Kai dėl 17 straipsnio 1 dalies b punkte nurodytų įgyvendinimo aktų priėmimo, atsižvelgiant į 1 ir 4 straipsniuose išdėstytus tikslus ir principus, ypač į atitinkamos veiklos pobūdį ir riziką, šio straipsnio 2 dalyje nurodyto patvirtinimo nereikalaujama, remiantis 17 straipsnyje nurodytais įgyvendinimo aktais vis tiek gali būti reikalaujama, kad atitinkama organizacija deklaruotų, kad ji pajėgi vykdyti su savo vykdoma veikla susijusius įpareigojimus laikydamasi tų įgyvendinimo aktų ir turi tam reikalingų išteklių.

16 straipsnis

Darbuotojai

1. Bus reikalaujama, kad darbuotojai, atsakingi už gaminio, dalies arba kilnojamosios įrangos išleidimą po techninės priežiūros, turėtų licenciją, išskyrus atvejus, kai dėl 17 straipsnio 1 dalies d punkte nurodytų įgyvendinimo aktų priėmimo ir atsižvelgiant į 1 ir 4 straipsniuose išdėstytus tikslus ir principus, ypač į atitinkamos veiklos pobūdį ir riziką, tokių licencijų nereikalaujama.

Licencija išduodama pateikus paraišką, kai pareiškėjas įrodo, kad jis laikosi 17 straipsnyje nurodytų įgyvendinimo aktų, priimtų siekiant užtikrinti 9 straipsnyje nurodytų esminių reikalavimų laikymąsi.

2. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytoje licencijoje konkrečiai nurodomos darbuotojams suteiktos teisės. Licencija gali būti iš dalies keičiama siekiant suteikti papildomų teisių arba panaikinti turimas teises remiantis 17 straipsnio 1 dalies d punkte nurodytais įgyvendinimo aktais.

3. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytos licencijos galiojimas gali būti apribotas, sustabdytas arba ji gali būti panaikinta, kai turėtojas nebeatitinka tokios licencijos išdavimo ir galiojimo užtikrinimo taisyklių ir procedūrų, remiantis 17 straipsnio 1 dalies d punkte nurodytais įgyvendinimo aktais.

17 straipsnis

Įgyvendinimo aktai, susiję su tinkamumu skraidyti

1. Siekdama užtikrinti vienodą 9 straipsnyje nurodytų esminių reikalavimų, taikomų 2 straipsnio 1 dalies a ir b punktuose nurodytiems orlaiviams, išskyrus bepiločius orlaivius, ir jų varikliams, oro sraigtams, dalims bei kilnojamajai įrangai, įgyvendinimą ir jų laikymąsi, Komisija, remdamasi 4 straipsnyje išdėstytais principais ir siekdama 1 straipsnyje išdėstytų tikslų, priima įgyvendinimo aktus, kuriais nustatomos išsamios nuostatos dėl:

a) 14 straipsnyje ir 18 straipsnio 2 dalies pirmos pastraipos a punkte nurodytų pažymėjimų galiojimo užtikrinimo taisyklių ir procedūrų;

b) 15 straipsnio 2 dalyje nurodytų patvirtinimų išdavimo, galiojimo užtikrinimo, dalinio keitimo, galiojimo apribojimo, sustabdymo arba jų panaikinimo taisyklių ir procedūrų ir, atvejų, kai tokių patvirtinimų neturi būti reikalaujama;

c) 15 straipsnio 5 dalyje nurodytoms deklaracijoms taikomų taisyklių ir procedūrų, ir atvejų, kai tokių deklaracijų turi būti reikalaujama;

▼B

d) 16 straipsnyje nurodytų licencijų išdavimo, galiojimo užtikrinimo, dalinio keitimo, galiojimo apribojimo, sustabdymo arba jų panaikinimo taisyklių ir procedūrų ir atvejų, kai tokių licencijų neturi būti reikalaujama;

e) pagal 15 straipsnio 2 dalį ir 16 straipsnį išduotų patvirtinimų bei licencijų turėtojų ir pagal 15 straipsnio 5 dalį deklaracijas teikiančių organizacijų teisių ir pareigų;

f) gaminių, dalių ir kilnojamosios įrangos techninės priežiūros taisyklių ir procedūrų;

g) orlaivių nepertraukiamojo tinkamumo skraidyti valdymo taisyklių ir procedūrų;

h) gaminiams, dalims ir kilnojamajai įrangai, kurių projektai jau yra sertifikuoti, taikomų papildomų tinkamumo skraidyti reikalavimų, kurių reikia nepertraukiamojo tinkamumo skraidyti ir saugos tobulinimams remti.

Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 127 straipsnio 3 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

2. Priimdama tuos įgyvendinimo aktus, Komisija užtikrina 9 straipsnyje nurodytų esminių reikalavimų laikymąsi ir tinkamai atsižvelgia į tarptautinius standartus ir rekomenduojamą praktiką, visų pirma išdėstytus Čikagos konvencijos 1, 6 ir 8 prieduose.

▼M2

3. Nedarant poveikio 2 daliai, priimant įgyvendinimo aktus pagal 1 dalį dėl dirbtinio intelekto sistemų, kurios yra saugos komponentai, kaip tai suprantama Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) 2024/1689 ([1]), atsižvelgiama į to reglamento III skyriaus 2 skirsnyje nustatytus reikalavimus.

▼B

18 straipsnis

Nukrypti leidžiančios nuostatos

1. Nukrypstant atitinkamai nuo 9–13 straipsnių:

a) gaminių, dalių ir kilnojamosios įrangos projektų atitiktis 9 straipsnyje nurodytiems taikytiniems esminiams reikalavimams gali būti įvertinta neišduodant pažymėjimo, jei tai yra numatyta 19 straipsnio 1 dalies d punkto i papunktyje nurodytuose deleguotuosiuose aktuose. Tuo atveju tokio vertinimo sąlygos ir procedūros turi būti apibrėžtos 19 straipsnio 1 dalies j punkte nurodytuose deleguotuosiuose aktuose. 19 straipsnio 1 dalies d punkto i papunktyje nurodytuose deleguotuosiuose aktuose galėtų būti numatyta galimybė, kad organizacijoms, atsakingoms už tų gaminių, dalių ir kilnojamosios įrangos projektavimą ir gamybą, turi būti leidžiama deklaruoti jų projektų atitiktį tiems esminiams reikalavimams ir išsamioms specifikacijoms, nustatytoms remiantis 19 straipsnio 1 dalies i punkte nurodytais deleguotaisiais aktais, priimtais siekiant užtikrinti tų projektų atitiktį tiems esminiams reikalavimams;

([1]) 2024 m. birželio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2024/1689, kuriuo nustatomos suderintos dirbtinio intelekto taisyklės ir iš dalies keičiami reglamentai (EB) Nr. 300/2008, (ES) Nr. 167/2013, (ES) Nr. 168/2013, (ES) 2018/858, (ES) 2018/1139 ir (ES) 2019/2144 ir direktyvos 2014/90/ES, (ES) 2016/797 ir (ES) 2020/1828) (Dirbtinio intelekto aktas) (OL L, 2024/1689, 2024 7 12, ELI: http://data.europa.eu/eli/-reg/2024/1689/oj).

▼B

b) jei orlaivio projektas neatitinka 9 straipsnyje nurodytų esminių reikalavimų, gali būti išduodamas riboto galiojimo tipo pažymėjimas. Tuo atveju tas pažymėjimas išduodamas pateikus paraišką, kai pareiškėjas įrodo, kad orlaivio projektas atitinka sertifikavimo pagrindą, nustatytą remiantis deleguotaisiais aktais, nurodytais 19 straipsnio 1 dalies b punkto i ir ii papunkčiuose, ir kad orlaivio projektas atitinka numatomą orlaivio naudojimo paskirtį tinkamumo skraidyti ir suderinamumo su aplinka atžvilgiais.

2. Nukrypstant atitinkamai nuo 9, 10 ir 14 straipsnių:

a) remiantis 19 straipsnyje nurodytais deleguotaisiais aktais orlaiviams, kurių projektams taikomas reikalavimas pateikti deklaraciją pagal 1 dalies a punktą arba kuriems pagal 1 dalies b punktą yra išduotas riboto galiojimo tipo pažymėjimas, išduodamas riboto galiojimo tinkamumo skraidyti pažymėjimas arba riboto galiojimo triukšmo pažymėjimas. Tuo atveju tie pažymėjimai išduodami pateikus prašymą, kai pareiškėjas įrodo, kad orlaivis atitinka tą projektą ir kad orlaivio techninė būklė tinkama jį naudoti saugiai ir suderinamai su aplinka;

b) remiantis 19 straipsnyje nurodytais deleguotaisiais aktais gali būti išduodamas leidimas skristi, kad būtų sudarytos sąlygos naudoti orlaivį, kuris neturi galiojančio tinkamumo skraidyti pažymėjimo arba riboto galiojimo tinkamumo skraidyti pažymėjimo. Tuo atveju toks leidimas skristi išduodamas pateikus prašymą, kai pareiškėjas įrodo, kad orlaiviu galima saugiai atlikti pagrindinį skrydį.

Leidimą skristi, nepateikus tokių prašymų, gali išduoti ir pagal 15 straipsnį patvirtinta organizacija, kuriai pagal 19 straipsnio 1 dalies k punkte nurodytus deleguotuosius aktus arba pagal 17 straipsnio 1 dalies e punkte nurodytą įgyvendinimo aktą suteikta teisė išduoti tuos leidimus skristi, su sąlyga, kad ta organizacija yra nustačiusi, kad orlaiviu galima saugiai atlikti pagrindinį skrydį.

Leidimams skristi taikomi atitinkami apribojimai, numatyti 19 straipsnio 1 dalies f punkte nurodytuose deleguotuosiuose aktuose, ypač apribojimai siekiant garantuoti trečiųjų šalių saugą.

19 straipsnis

Deleguotieji įgaliojimai

1. 2 straipsnio 1 dalies a ir b punktuose nurodytų orlaivių, išskyrus bepiločius orlaivius, ir jų variklių, oro sraigtų, dalių ir kilnojamosios įrangos atžvilgiu Komisijai pagal 128 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais nustatomos išsamios taisyklės dėl:

a) išsamių aplinkos apsaugos reikalavimų, taikomų gaminiams, dalims ir kilnojamajai įrangai 9 straipsnio 2 dalies antroje pastraipoje nurodytais atvejais;

b) sąlygų, kurių laikydamasi Agentūra pagal 77 straipsnį nustato ir praneša pareiškėjui:

i) tipo sertifikavimo pagrindą, taikytiną gaminiui 11 straipsnyje ir 18 straipsnio 1 dalies b punkte nurodyto tipo sertifikavimo tikslais;

▼B

ii) sertifikavimo pagrindo, taikytino gaminiui 11 straipsnyje nurodyto tinkamumo naudoti duomenų patvirtinimo tikslais, įskaitant:

— minimalią techninės priežiūros programą, patvirtinančią darbuotojų parengimą pagal tipo reitingą;

— minimalią pilotų tipo reitingo programą ir bazinius duomenis, kuriais objektyviai apibūdinami susiję treniruokliai;

— atitinkamai pagrindinį minimalios įrangos sąrašą;

— orlaivių tipo duomenis, susijusius su keleivių salono įgulų nariais;

— papildomas specifikacijas siekiant užtikrinti šio skyriaus III skirsnio reikalavimų laikymąsi;

iii) sertifikavimo pagrindo, taikytino daliai arba kilnojamajai įrangai, įskaitant su sauga susijusią įrangą ir prietaisus, nurodytus 30 straipsnio 7 dalyje, 12 ir 13 straipsniuose nurodyto sertifikavimo tikslais;

c) konkrečių sąlygų, kuriomis užtikrinama 2 straipsnio 1 dalies b punkto ii papunktyje nurodytų orlaivių atitiktis 9 straipsnyje nurodytiems esminiams reikalavimams;

d) 11, 12, 13 straipsniuose ir 18 straipsnio 1 dalies b punkte nurodytų pažymėjimų išdavimo, galiojimo užtikrinimo, dalinio keitimo, galiojimo apribojimo, sustabdymo arba jų panaikinimo sąlygų, įskaitant:

i) sąlygas, taikomas tais atvejais, kai, siekiant 1 straipsnyje išdėstytų tikslų ir atsižvelgiant į tam tikros susijusios veiklos pobūdį ir riziką, tokių pažymėjimų turi būti reikalaujama arba, jei taikytina, jų neturi būti reikalaujama, arba turi būti leidžiama pateikti deklaracijas;

ii) tų pažymėjimų galiojimo trukmės ir jų galiojimo, jei jis ribotas, atnaujinimo sąlygas;

e) 14 straipsnio 1 dalyje nurodytų tinkamumo skraidyti pažymėjimų ir triukšmo pažymėjimų, taip pat 18 straipsnio 2 dalies pirmos pastraipos a punkte nurodytų riboto galiojimo tinkamumo skraidyti pažymėjimų ir riboto galiojimo triukšmo pažymėjimų išdavimo, dalinio keitimo, galiojimo apribojimo, sustabdymo arba jų panaikinimo sąlygų;

f) 18 straipsnio 2 dalies pirmos pastraipos b punkte nurodytų leidimų skristi išdavimo, galiojimo užtikrinimo, dalinio keitimo, galiojimo apribojimo, sustabdymo, panaikinimo ir naudojimo sąlygų;

g) 15 straipsnio 1 dalyje nurodytų patvirtinimų išdavimo, galiojimo užtikrinimo, dalinio keitimo, galiojimo apribojimo, sustabdymo arba jų panaikinimo sąlygų ir atvejų, kai, siekiant 1 straipsnyje išdėstytų tikslų ir atsižvelgiant į tam tikros susijusios veiklos pobūdį ir riziką, tokių patvirtinimų turi būti reikalaujama arba, jei taikytina, jų neturi būti reikalaujama, arba turi būti leidžiama pateikti deklaracijas;

h) pagal 11, 12 ir 13 straipsnius, 14 straipsnio 1 dalį, 15 straipsnio 1 dalį, 18 straipsnio 1 dalies b punktą ir 18 straipsnio 2 dalį išduotų pažymėjimų turėtojų, taip pat pagal 18 straipsnio 1 dalies a punktą ir šios dalies g punktą deklaracijas pateikusių organizacijų teisių ir pareigų;

▼B

i) gaminių projektams, dalių projektams ir kilnojamosios įrangos projektams, kuriems pagal 18 straipsnio 1 dalies a punktą taikomas reikalavimas pateikti deklaraciją, taikytinų išsamių specifikacijų nustatymo sąlygų;

j) sąlygų ir procedūrų, kurių laikantis pagal 18 straipsnio 1 dalies a punktą atliekamas gaminių projektų, dalių projektų ir kilnojamosios įrangos projektų tinkamumo skraidyti ir suderinamumo su aplinka vertinimas neišduodant pažymėjimo, įskaitant naudojimo sąlygas ir apribojimus;

k) sąlygų, kuriomis organizacijai, kuriai pagal 15 straipsnio 1 dalį buvo išduotas patvirtinimas, gali būti suteikta teisė išduoti 11, 12 ir 13 straipsniuose bei 18 straipsnio 2 dalies pirmos pastraipos b punkte nurodytus pažymėjimus;

2. 2 straipsnio 1 dalies a ir b punktuose nurodytų orlaivių, išskyrus bepiločius orlaivius, ir jų variklių, oro sraigtų, dalių ir kilnojamosios įrangos tinkamumo skraidyti ir suderinamumu su aplinka atžvilgiu Komisijai pagal 128 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais iš dalies keičiami II ir III priedai, kai tai būtina dėl technikos, naudojimo arba mokslo pažangos arba dėl įrodymų tinkamumo skraidyti arba suderinamumo su aplinka srityje, ir tiek, kiek būtina 1 straipsnyje nustatytiems tikslams pasiekti.

3. 2 straipsnio 1 dalies a ir b punktuose nurodytų orlaivių, išskyrus bepiločius orlaivius, ir jų variklių, oro sraigtų, dalių ir kilnojamosios įrangos suderinamumo su aplinka atžvilgiu Komisijai pagal 128 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais būtų iš dalies pakeistos nuorodos į Čikagos konvencijos nuostatas, nurodytas 9 straipsnio 2 dalies pirmoje pastraipoje, siekiant jas atnaujinti atsižvelgiant į vėlesnius tų nuostatų pakeitimus, kurie įsigalios po 2018 m. liepos 4 d. ir kurie bus pradėti taikyti visose valstybėse narėse, tiek, kiek dėl tokių pritaikymų nebus išplėsta šio reglamento taikymo sritis.

▼M2

4. Priimant deleguotuosius aktus pagal 1 ir 2 dalis dėl dirbtinio intelekto sistemų, kurios yra saugos komponentai, kaip tai suprantama Reglamente (ES) 2024/1689, atsižvelgiama į to reglamento III skyriaus 2 skirsnyje nustatytus reikalavimus.

▼B

II SKIRSNIS

Orlaivio įgula

20 straipsnis

Esminiai reikalavimai

Pilotai ir keleivių salono įgulų nariai, susiję su 2 straipsnio 1 dalies b punkte nurodytų orlaivių, išskyrus bepiločius orlaivius, taip pat su imituojamo skrydžio treniruoklių naudojimu, asmenys ir organizacijos, susiję su tų pilotų ir keleivių salono įgulų narių mokymu, testavimu, tikrinimu arba sveikatos būklės vertinimu, turi atitikti IV priede išdėstytus esminius reikalavimus.

▼B

21 straipsnis

Pilotai

1. Reikalaujama, kad pilotai turėtų piloto licenciją ir piloto sveikatos pažymėjimą, tinkamus numatytam orlaivių naudojimui, išskyrus atvejus, kai dėl 23 straipsnio 1 dalies c punkto i papunktyje nurodytų įgyvendinimo aktų priėmimo, atsižvelgiant į 1 ir 4 straipsniuose išdėstytus tikslus ir principus, ypač į atitinkamos veiklos pobūdį ir riziką, tokių licencijų arba sveikatos pažymėjimų nereikalaujama.

2. Šio straipsnio 1 dalyje nurodyta piloto licencija išduodama pateikus prašymą, kai pareiškėjas įrodo, kad jis laikosi 23 straipsnyje nurodytų įgyvendinimo aktų, priimtų siekiant užtikrinti 20 straipsnyje nurodytų esminių reikalavimų laikymąsi.

3. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytas piloto sveikatos pažymėjimas išduodamas pateikus prašymą, kai pareiškėjas įrodo, kad jis laikosi 23 straipsnyje nurodytų įgyvendinimo aktų, priimtų siekiant užtikrinti 20 straipsnyje nurodytų esminių reikalavimų laikymąsi.

4. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytuose piloto licencijoje ir piloto sveikatos pažymėjime konkrečiai nurodomos pilotui suteikiamos teisės.

Piloto licencija ir piloto sveikatos pažymėjimas gali būti iš dalies keičiami siekiant suteikti papildomų teisių arba panaikinti turimas teises remiantis 23 straipsnio 1 dalies c punkte nurodytais įgyvendinimo aktais.

5. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytų piloto licencijos arba piloto sveikatos pažymėjimo galiojimas gali būti apribotas, sustabdytas arba jie gali būti panaikinti, kai turėtojas nebeatitinka licencijos arba sveikatos pažymėjimo išdavimo ir galiojimo užtikrinimo taisyklių ir procedūrų, vadovaujantis 23 straipsnio 1 dalies c punkte nurodytais įgyvendinimo aktais.

6. Mokymas ir patirtis, susiję su orlaiviais, kuriems šis reglamentas netaikomas, gali būti pripažįstami šio straipsnio 1 dalyje nurodytos piloto licencijos gavimo tikslais, remiantis 23 straipsnio 1 dalies c punkto iv papunktyje nurodytais įgyvendinimo aktais.

22 straipsnis

Keleivių salono įgulų nariai

1. Reikalaujama, kad su komercinio oro transporto operacijomis susiję keleivių salono įgulų nariai turėtų liudijimą.

2. Atsižvelgiant į 1 ir 4 straipsniuose išdėstytus tikslus ir principus, ypač į atitinkamos veiklos pobūdį ir riziką, taip pat gali būti reikalaujama, kad liudijimą turėtų ir su komercinio oro transporto operacijomis nesusiję keleivių salono įgulų nariai remiantis 23 straipsnio 2 dalies a punkte nurodytais įgyvendinimo aktais.

▼B

3. Šio straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodyti liudijimai išduodami pateikus prašymą, kai pareiškėjas įrodo, kad jis laikosi 23 straipsnyje nurodytų įgyvendinimo aktų, priimtų siekiant užtikrinti 20 straipsnyje nurodytų esminių reikalavimų laikymąsi.

4. Šio straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodytuose liudijimuose konkrečiai nurodomos keleivių salono įgulų nariams suteikiamos teisės. Remiantis 23 straipsnio 2 dalies a punkte nurodytais įgyvendinimo aktais liudijimai gali būti iš dalies keičiami siekiant suteikti papildomų teisių arba panaikinti turimas teises.

5. Šio straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodytų liudijimų galiojimas gali būti apribotas, sustabdytas arba jie gali būti panaikinti remiantis 23 straipsnio 2 dalies a punkte nurodytais įgyvendinimo aktais, kai turėtojas nebeatitinka tokio liudijimo išdavimo ir galiojimo užtikrinimo taisyklių ir procedūrų.

6. Prieš keleivių salono įgulų nariams pradedant naudotis savo teisėmis, o vėliau – reguliariai, turi būti atliekamas jų sveikatos būklės tinkamumo įvertinimas siekiant užtikrinti 20 straipsnyje nurodytų esminių reikalavimų laikymąsi remiantis 23 straipsnio 2 dalies b punkte nurodytais įgyvendinimo aktais.

23 straipsnis

Įgyvendinimo aktai, susiję su pilotais ir keleivių salono įgulų nariais

1. Siekdama užtikrinti vienodą 20 straipsnyje nurodytų esminių reikalavimų, taikomų pilotams, susijusiems su 2 straipsnio 1 dalies b punkte nurodytų orlaivių, išskyrus bepiločius orlaivius, naudojimu, įgyvendinimą ir jų laikymąsi, Komisija, remdamasi 4 straipsnyje išdėstytais principais ir siekdama 1 straipsnyje išdėstytų tikslų, priima įgyvendinimo aktus, kuriais nustatomos išsamios nuostatos dėl:

a) piloto licencijų ir piloto sveikatos pažymėjimų, nurodytų 21 straipsnyje, įvairių kategorijų, taip pat tokioms piloto licencijoms taikomų įvairių reitingų, atitinkančių įvairias vykdomos veiklos rūšis;

b) piloto licencijų, reitingų ir piloto sveikatos pažymėjimų turėtojų teisių ir pareigų;

c) piloto licencijų, reitingų ir piloto sveikatos pažymėjimų išdavimo, galiojimo užtikrinimo, dalinio keitimo, galiojimo apribojimo, sustabdymo arba jų panaikinimo taisyklių ir procedūrų, įskaitant:

   i) taisykles ir procedūras atvejams, kai tokių licencijų, reitingų ir sveikatos pažymėjimų neturi būti reikalaujama;

   ii) taisykles ir procedūras, taikomas nacionalinių piloto licencijų ir nacionalinių piloto sveikatos pažymėjimų pakeitimui 21 straipsnio 1 dalyje nurodytomis piloto licencijomis ir piloto sveikatos pažymėjimais;

   iii) taisykles ir procedūras, taikomas nacionalinių skrydžio inžinierių licencijų pakeitimui 21 straipsnio 1 dalyje nurodytomis piloto licencijomis;

▼B

iv) taisykles ir procedūras, kuriomis 21 straipsnio 1 dalyje nurodytų piloto licencijų gavimo tikslais pripažįstamas mokymas ir patirtis, susiję su orlaiviais, kuriems šis reglamentas netaikomas.

Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 127 straipsnio 3 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

Priimdama tuos įgyvendinimo aktus, Komisija užtikrina šio reglamento 20 straipsnyje nurodytų esminių reikalavimų laikymąsi ir tinkamai atsižvelgia į tarptautinius standartus ir rekomenduojamą praktiką, visų pirma išdėstytus Čikagos konvencijos 1 priede.

Į tuos įgyvendinimo aktus, kai tikslinga, įrašomos visų pagal Čikagos konvencijos 1 priedą reikalaujamų rūšių piloto licencijų išdavimo ir reitingų suteikimo nuostatos. Į tuos įgyvendinimo aktus taip pat gali būti įrašomos kitų rūšių piloto licencijų išdavimo ir reitingų suteikimo nuostatos.

2. Siekdama užtikrinti vienodą 20 straipsnyje nurodytų esminių reikalavimų, taikomų keleivių salono įgulų nariams, susijusiems su 2 straipsnio 1 dalies b punkte nurodytų orlaivių, išskyrus bepiločius orlaivius, naudojimu, įgyvendinimą ir jų laikymąsi, Komisija, remdamasi 4 straipsnyje išdėstytais principais ir siekdama 1 straipsnyje išdėstytų tikslų, priima įgyvendinimo aktus, kuriais nustatomos išsamios nuostatos dėl:

a) keleivių salono įgulų narių liudijimų išdavimo, galiojimo užtikrinimo, dalinio keitimo, galiojimo apribojimo, sustabdymo arba jų panaikinimo taisyklių ir procedūrų bei atvejų, kai turi būti reikalaujama, kad ir su komercinio oro transporto operacijomis nesusiję keleivių salono įgulų nariai turėtų tokius liudijimus;

b) taisyklių ir procedūrų, taikomų keleivių salono įgulų narių sveikatos būklės tinkamumo įvertinimui, nurodytam 22 straipsnyje;

c) keleivių salono įgulų narių liudijimų, nurodytų 22 straipsnyje, turėtojų teisių ir pareigų.

Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 127 straipsnio 3 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

24 straipsnis

Mokymo organizacijos ir aviacijos medicinos centrai

1. Reikalaujama, kad aviacijos medicinos centrai turėtų patvirtinimą.

2. Reikalaujama, kad pilotų mokymo organizacijos ir keleivių salono įgulų narių mokymo organizacijos turėtų patvirtinimą, išskyrus atvejus, kai dėl 27 straipsnio 1 dalies a punkte nurodytų įgyvendinimo aktų priėmimo, atsižvelgiant į 1 ir 4 straipsniuose išdėstytus tikslus ir principus, ypač į atitinkamos veiklos pobūdį ir riziką, tokių patvirtinimų nereikalaujama.

3. Šio straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodyti patvirtinimai išduodami pateikus prašymą, kai pareiškėjas įrodo, kad jis laikosi 27 straipsnyje nurodytų įgyvendinimo aktų, priimtų siekiant užtikrinti 20 straipsnyje nurodytų esminių reikalavimų laikymąsi.

▼B

4. Šio straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodytuose patvirtinimuose konkrečiai nurodomos organizacijai suteikiamos teisės. Tie patvirtinimai gali būti iš dalies keičiami siekiant suteikti papildomų teisių arba panaikinti turimas teises remiantis 27 straipsnio 1 dalies a punkte nurodytais įgyvendinimo aktais.

5. Šio straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodytų patvirtinimų galiojimas gali būti apribotas, sustabdytas arba jie gali būti panaikinti, kai turėtojas nebeatitinka tokio patvirtinimo išdavimo ir galiojimo užtikrinimo taisyklių ir procedūrų remiantis 27 straipsnio 1 dalies a punkte nurodytais įgyvendinimo aktais.

6. Kai dėl 27 straipsnio 1 dalies a punkte nurodytų įgyvendinimo aktų priėmimo, atsižvelgiant į 1 ir 4 straipsniuose išdėstytus tikslus ir principus, ypač į atitinkamos veiklos pobūdį ir riziką, šio straipsnio 2 dalyje nurodyto patvirtinimo iš pilotų mokymo organizacijos ar keleivių salono įgulų narių mokymo organizacijos nereikalaujama, remiantis 27 straipsnio 1 dalies b punkte nurodytais įgyvendinimo aktais vis tiek gali būti reikalaujama, kad atitinkama organizacija deklaruotų, kad ji pajėgi vykdyti su savo vykdoma veikla susijusius įpareigojimus laikydamasi tų įgyvendinimo aktų ir turi tam reikalingų išteklių.

25 straipsnis

Imituojamo skrydžio treniruokliai

1. Reikalaujama, kad dėl Kiekvieno imituojamo skrydžio treniruoklio, naudojamo pilotų mokymui, būtų pateikiamas pažymėjimas, išskyrus atvejus, kai priėmus įgyvendinimo aktus, nurodytus 27 straipsnio 1 dalies a punkte, atsižvelgiant į 1 ir 4 straipsniuose išdėstytus tikslus ir principus, ypač į atitinkamos veiklos pobūdį ir riziką, tokių pažymėjimų neturi būti reikalaujama.

2. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytas pažymėjimas išduodamas pateikus prašymą, kai pareiškėjas įrodo, kad pareiškėjas ir treniruoklis atitinka 27 straipsnyje nurodytus įgyvendinimo aktus, priimtus siekiant užtikrinti 20 straipsnyje nurodytų esminių reikalavimų laikymąsi.

3. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytame pažymėjime konkrečiai nurodomos treniruoklio funkcijos. Pažymėjimas gali būti iš dalies keičiamas siekiant atspindėti tų funkcijų pakeitimus remiantis 27 straipsnio 1 dalies a punkte nurodytais įgyvendinimo aktais.

4. Šio straipsnio 1 dalyje nurodyto pažymėjimo galiojimas gali būti apribotas, sustabdytas arba jis gali būti panaikintas, kai turėtojas arba treniruoklis nebeatitinka tokio pažymėjimo išdavimo ir galiojimo užtikrinimo taisyklių ir procedūrų, remiantis 27 straipsnio 1 dalies a punkte nurodytais įgyvendinimo aktais.

5. Jei tai yra numatyta 27 straipsnyje nurodytuose įgyvendinimo aktuose, reikalaujama, kad už imituojamo skrydžio treniruoklių naudojimą atsakinga organizacija deklaruotų treniruoklio atitiktį 20 straipsnyje nurodytiems esminiams reikalavimams ir išsamioms specifikacijoms, nustatytoms vadovaujantis 27 straipsnio 1 dalies b punkte nurodytais įgyvendinimo aktais.

▼B

26 straipsnis

Instruktoriai ir egzaminuotojai

1. Reikalaujama, kad asmenys, atsakingi už skrydžių mokymą, imituojamų skrydžių mokymą arba pilotų įgūdžių vertinimą, taip pat aviacijos medicinos gydytojai turėtų pažymėjimą, išskyrus atvejus, kai dėl 27 straipsnio 1 dalies a punkte nurodytų įgyvendinimo aktų priėmimo, atsižvelgiant į 1 ir 4 straipsniuose išdėstytus tikslus ir principus, ypač į atitinkamos veiklos pobūdį ir riziką, tokių pažymėjimų nereikalaujama.

2. Atsižvelgiant į 1 ir 4 straipsniuose išdėstytus tikslus ir principus, ypač į atitinkamos veiklos pobūdį ir riziką, gali būti reikalaujama, kad asmenys, atsakingi už keleivių salono įgulų narių mokymą arba keleivių salono įgulų narių įgūdžių vertinimą, turėtų pažymėjimą remiantis 27 straipsnio 1 dalies a punkte nurodytais įgyvendinimo aktais.

3. Šio straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodyti pažymėjimai išduodami pateikus prašymą, kai pareiškėjas įrodo, kad jis laikosi 27 straipsnyje nurodytų įgyvendinimo aktų, priimtų siekiant užtikrinti 20 straipsnyje nurodytų esminių reikalavimų laikymąsi.

4. Šio straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodytuose pažymėjimuose konkrečiai nurodomos suteikiamos teisės.

Tie pažymėjimai gali būti iš dalies keičiami siekiant suteikti papildomų teisių arba panaikinti turimas teises remiantis 27 straipsnio 1 dalies a punkte nurodytais įgyvendinimo aktais.

5. Šio straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodytų pažymėjimų galiojimas gali būti apribotas, sustabdytas arba jie gali būti panaikinti, kai turėtojas nebeatitinka tokių pažymėjimų išdavimo ir galiojimo užtikrinimo taisyklių ir procedūrų remiantis 27 straipsnio 1 dalies a punkte nurodytais įgyvendinimo aktais.

27 straipsnis

Įgyvendinimo aktai, susiję su mokymu, testavimu, tikrinimu ir sveikatos būklės vertinimu

1. Siekiant užtikrinti vienodą 20 straipsnyje nurodytų esminių reikalavimų, taikomų imituojamo skrydžio treniruokliams, taip pat asmenims ir organizacijoms, susijusiems su pilotų ir keleivių salono įgulų narių mokymu, testavimu, tikrinimu arba sveikatos būklės vertinimu, taikymą ir jų laikymąsi, Komisija, remdamasi 4 straipsnyje išdėstytais principais ir siekdama 1 straipsnyje išdėstytų tikslų, priima įgyvendinimo aktus, kuriais nustatomos išsamios nuostatos dėl:

a) 24, 25 ir 26 straipsniuose nurodytų patvirtinimų ir liudijimų išdavimo, galiojimo užtikrinimo, dalinio keitimo, galiojimo apribojimo, sustabdymo arba jų panaikinimo bei atvejų, kai tokių patvirtinimų ir pažymėjimų turi būti reikalaujama arba neturi būti reikalaujama;

▼B

b) 24 straipsnio 6 dalyje nurodytų pilotų mokymo organizacijų ir keleivių salono įgulų narių mokymo organizacijų bei 25 straipsnio 5 dalyje nurodytų imituojamo skrydžio treniruoklių naudotojų deklaracijoms taikomų taisyklių ir procedūrų, ir atvejų, kai tokių deklaracijų turi būti reikalaujama;

c) 24, 25 ir 26 straipsniuose nurodytų patvirtinimų ir pažymėjimų turėtojų ir deklaracijas pagal 24 straipsnio 6 dalį ir 25 straipsnio 5 dalį teikiančių organizacijų teisių ir pareigų.

Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 127 straipsnio 3 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

2. Priimdama tuos įgyvendinimo aktus, Komisija užtikrina 20 straipsnyje nurodytų esminių reikalavimų laikymąsi ir tinkamai atsižvelgia į tarptautinius standartus ir rekomenduojamą praktiką, visų pirma išdėstytus Čikagos konvencijos 1 ir 6 prieduose.

▼M5

3. Nedarant poveikio 2 daliai, priimant įgyvendinimo aktus pagal 1 dalį dėl dirbtinio intelekto (DI) sistemų, kurios yra saugos komponentai, kaip tai suprantama Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) 2024/1689 ([1]), atsižvelgiama į to reglamento III skyriaus 2 skirsnyje nustatytus reikalavimus.

▼B

28 straipsnis

Deleguotieji įgaliojimai

1. Pilotų ir keleivių salono įgulų narių, susijusių su 2 straipsnio 1 dalies b punkte nurodytų orlaivių, išskyrus bepiločius orlaivius, taip pat imituojamo skrydžio treniruoklių naudojimu, asmenų ir organizacijų, susijusių su tų pilotų ir keleivių salono įgulų narių mokymu, testavimu, tikrinimu arba sveikatos būklės vertinimu, atžvilgiu Komisijai pagal 128 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais iš dalies keičiamas IV priedas, jei tai būtina dėl technikos, naudojimo arba mokslo pažangos arba dėl saugos įrodymų, susijusių su orlaivių įgulų nariais, ir tiek, kiek būtina 1 straipsnyje nurodytiems tikslams pasiekti.

2. Į 1 dalyje nurodytas taisykles, kai tikslinga, įrašomos visų pagal Čikagos konvenciją reikalaujamų rūšių piloto licencijų išdavimo ir reitingų suteikimo nuostatos. Į tas taisykles gali būti įrašomos ir kitų rūšių licencijų išdavimo ir reitingų suteikimo nuostatos.

([1]) 2024 m. birželio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2024/1689, kuriuo nustatomos suderintos dirbtinio intelekto taisyklės ir iš dalies keičiami reglamentai (EB) Nr. 300/2008, (ES) Nr. 167/2013, (ES) Nr. 168/2013, (ES) 2018/858, (ES) 2018/1139 ir (ES) 2019/2144 ir direktyvos 2014/90/ES, (ES) 2016/797 ir (ES) 2020/1828 (Dirbtinio intelekto aktas) (OL L, 2024/1689, 2024 7 12, ELI: http://data.europa.eu/eli/-reg/2024/1689/oj).

▼B

III SKIRSNIS

Orlaivių naudojimas skrydžiams

29 straipsnis

Esminiai reikalavimai

Naudojant 2 straipsnio 1 dalies b punkte nurodytus orlaivius, išskyrus bepiločius orlaivius, turi būti laikomasi V priede ir, jei taikytina, VII ir VIII prieduose išdėstytų esminių reikalavimų.

30 straipsnis

Orlaivių naudotojai

1. Siekiant užtikrinti 29 straipsnyje nurodytų esminių reikalavimų laikymąsi ir atsižvelgiant į 1 ir 4 straipsniuose išdėstytus tikslus ir principus, ypač į atitinkamos veiklos pobūdį ir riziką, remiantis 31 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos b ir c punktuose nurodytais įgyvendinimo aktais, gali būti reikalaujama, kad orlaivių naudotojai, kurie yra įsisteigę, turi gyvenamąją vietą arba kurių pagrindinė verslo vieta yra teritorijoje, kuriai taikomos Sutartys:

a) deklaruotų, kad jie yra pajėgūs vykdyti su orlaivių naudojimu susijusius įsipareigojimus laikantis tų įgyvendinimo aktų ir kad jie turi tam reikalingų išteklių, arba

b) turėtų pažymėjimą.

2. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytas pažymėjimas išduodamas pateikus prašymą, kai pareiškėjas įrodo, kad jis laikosi 31 straipsnyje nurodytų įgyvendinimo aktų, priimtų siekiant užtikrinti 29 straipsnyje nurodytų esminių reikalavimų laikymąsi.

3. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytame pažymėjime konkrečiai nurodomos orlaivių naudotojui suteikiamos teisės. Pažymėjimas gali būti iš dalies keičiamas siekiant suteikti papildomų teisių arba panaikinti turimas teises remiantis 31 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos b punkte nurodytais įgyvendinimo aktais.

4. Šio straipsnio 1 dalyje nurodyto pažymėjimo galiojimas gali būti apribotas, sustabdytas arba jis gali būti panaikintas, kai turėtojas nebeatitinka tokio pažymėjimo išdavimo ir galiojimo užtikrinimo taisyklių ir procedūrų, remiantis 31 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos b punkte nurodytais įgyvendinimo aktais.

5. Atsižvelgiant į 1 ir 4 straipsniuose išdėstytus tikslus ir principus, ypač į atitinkamos veiklos pobūdį ir riziką, gali būti reikalaujama, kad šio straipsnio 1 dalyje nurodyti orlaivių naudotojai, remdamiesi 31 straipsnyje nurodytais įgyvendinimo aktais:

a) atitiktų konkrečius reikalavimus, sudarydami bendrojo kodo sutartis arba nuomos sutartis;

▼B

b) atitiktų konkrečius reikalavimus, kai naudojamas orlaivis yra registruotas trečiojoje valstybėje;

c) parengtų minimalios įrangos sąrašą arba kitą lygiavertį dokumentą, kuriame būtų numatytas orlaivių naudojimas konkrečiomis sąlygomis, kai pradedant skrydį tam tikri prietaisai, įrangos objektai arba funkcijos neveikia.

6. Valstybės narės užtikrina, kad skrisdami orlaiviais į teritoriją, kuriai taikomos Sutartys, toje teritorijoje arba iš jos, orlaivių naudotojai, kurie yra įsisteigę, turi gyvenamąją vietą arba kurių pagrindinė verslo vieta yra už tos teritorijos ribų, tačiau kurių atžvilgiu valstybės narės pagal Čikagos konvenciją vykdo naudotojo valstybės funkcijas ir pareigas, taip pat su tuo naudojimu susiję darbuotojai ir organizacijos užtikrintų tokį saugos lygį, kuris būtų lygiavertis šiuo reglamentu nustatytam saugos lygiui.

7. Jei tai yra numatyta 31 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos g punkte nurodytuose įgyvendinimo aktuose, orlaiviai turi būti aprūpinti būtina su sauga susijusia įranga ir prietaisais, kurie prireikus būtų sertifikuoti pagal 19 straipsnio 1 dalies b punkto iii papunktyje nurodytą deleguotąjį aktą, įskaitant kai kuriuos arba visus toliau išvardytus dalykus:

a) skrydžio duomenų savirašius;

b) priemones orlaivių padėčiai sekti;

c) priemones orlaiviui patyrus avariją laiku atkurti skrydžio savirašio duomenis, remiantis tikruoju laiku palaikomu elektroniniu ryšiu arba kitais tinkamais techniniais sprendimais.

31 straipsnis

Įgyvendinimo aktai, susiję su orlaivių naudojimu skrydžiams

1. Siekdama užtikrinti vienodą 29 straipsnyje nurodytų esminių reikalavimų, taikomų 2 straipsnio 1 dalies b punkte nurodytų orlaivių, išskyrus bepiločius orlaivius, naudojimui, įgyvendinimą ir jų laikymąsi, Komisija, remdamasi 4 straipsnyje išdėstytais principais ir siekdama 1 straipsnyje išdėstytų tikslų, priima įgyvendinimo aktus, kuriais nustatomos išsamios nuostatos dėl:

a) orlaivių naudojimo laikantis 29 straipsnyje nurodytų esminių reikalavimų konkrečių taisyklių ir procedūrų;

b) 30 straipsnio 1 dalies b punkte nurodytų pažymėjimų išdavimo, galiojimo užtikrinimo, dalinio keitimo, galiojimo apribojimo, sustabdymo arba jų panaikinimo taisyklių ir procedūrų ir atvejų, kai tokių pažymėjimų turi būti reikalaujama;

c) 30 straipsnio 1 dalies a punkte nurodytoms orlaivių naudotojų deklaracijoms taikomų taisyklių ir procedūrų ir atvejų, kai tokių deklaracijų turi būti reikalaujama;

▼B

d) 30 straipsnio 1 dalies b punkte nurodytų pažymėjimų turėtojų ir pagal 30 straipsnio 1 dalies a punktą deklaracijas teikiančių orlaivių naudotojų teisių ir pareigų;

e) 29 straipsnyje nurodytų esminių reikalavimų laikymuisi užtikrinti būtinų papildomų reikalavimų, taikytinų orlaivių naudotojams, kurie yra įsisteigę, turi gyvenamąją vietą arba kurių pagrindinė verslo vieta yra teritorijoje, kuriai taikomos Sutartys, kai tie naudotojai sudaro bendrojo kodo sutartis arba nuomos sutartis, arba kai jie naudoja orlaivį, kuris yra registruotas trečiojoje valstybėje;

f) minimalios įrangos sąrašo arba lygiaverčio dokumento parengimo taisyklių ir procedūrų, kurių turi laikytis 30 straipsnio 1 dalyje nurodyti orlaivių naudotojai, ir atvejų, kai tokio sąrašo arba dokumento turi būti reikalaujama;

g) taisyklių ir procedūrų, pagal kurias orlaivis turi būti aprūpintas būtina su sauga susijusia įranga ir prietaisais, įskaitant skrydžio duomenų savirašius ir (arba) 30 straipsnio 7 dalyje nurodytas taisykles ir procedūras, ir atitinkamų duomenų išsaugojimo, apsaugos, naudojimo ir, kai taikytina, saugaus perdavimo sąlygų.

Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 127 straipsnio 3 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

2. Priimdama tuos įgyvendinimo aktus, Komisija užtikrina šio reglamento 29 straipsnyje nurodytų esminių reikalavimų laikymąsi ir tinkamai atsižvelgia į tarptautinius standartus ir rekomenduojamą praktiką, visų pirma išdėstytus Čikagos konvencijos 6 priede.

▼M5

3. Nedarant poveikio 2 daliai, priimant įgyvendinimo aktus pagal 1 dalį dėl DI sistemų, kurios yra saugos komponentai, kaip tai suprantama Reglamente (ES) 2024/1689, atsižvelgiama į to reglamento III skyriaus 2 skirsnyje nustatytus reikalavimus.

▼B

32 straipsnis

Deleguotieji įgaliojimai

1. 2 straipsnio 1 dalies b punkte nurodytų orlaivių, išskyrus bepiločius orlaivius, naudojimo atžvilgiu Komisijai pagal 128 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriuose nustatomos išsamios taisyklės dėl:

a) skrydžio ir darbo laiko apribojimų sąlygų, kurių turi laikytis 30 straipsnio 1 dalyje nurodyti naudotojai ir orlaivių įgulų nariai, taip pat orlaivių įgulų narių poilsio reikalavimų;

▼B

b) 29 straipsnyje nurodytų esminių reikalavimų laikymuisi užtikrinti būtinų sąlygų ir procedūrų, taikomų nacionalinių kompetentingų institucijų atliekamam individualių skrydžio laiko specifikacijų schemų tvirtinimui ir Agentūros nuomonių apie tas schemas pateikimui pagal 76 straipsnio 7 dalį.

2. 2 straipsnio 1 dalies b punkte nurodytų orlaivių, išskyrus bepiločius orlaivius, naudojimo atžvilgiu Komisijai pagal 128 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais iš dalies keičiamas V priedas ir, jei taikytina, VII bei VIII priedai, jei tai būtina dėl technikos, naudojimo arba mokslo pažangos arba dėl saugos įrodymų, susijusios su orlaivių naudojimu skrydžiams, ir tiek, kiek būtina 1 straipsnyje nurodytiems tikslams pasiekti.

▼M5

3. Priimant deleguotuosius aktus pagal 1 dalį dėl DI sistemų, kurios yra saugos komponentai, kaip tai suprantama Reglamente (ES) 2024/1689, atsižvelgiama į to reglamento III skyriaus 2 skirsnyje nustatytus reikalavimus.

▼B

IV SKIRSNIS

Aerodromai

33 straipsnis

Esminiai reikalavimai

2 straipsnio 1 dalies e punkte nurodyti aerodromai, su sauga susijusi aerodromų įranga, aerodromų naudojimas ir antžeminių paslaugų bei AMS teikimas aerodromuose turi atitikti VII priede ir, jei taikytina, VIII priede išdėstytus esminius reikalavimus.

34 straipsnis

Aerodromų sertifikavimas

1. Reikalaujama, kad dėl aerodromų būtų pateikiamas pažymėjimas. Tas pažymėjimas taikomas aerodromui ir su sauga susijusiai jo įrangai, išskyrus atvejus, kai su sauga susijusiai įrangai taikoma deklaracija arba pažymėjimas pagal atitinkamai 35 straipsnio 1 dalies a ir b punktus.

2. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytas pažymėjimas išduodamas pateikus prašymą, kai pareiškėjas įrodo, kad aerodromas:

a) atitinka 36 straipsnyje nurodytus įgyvendinimo aktus ir šio straipsnio 5 dalyje išdėstytą aerodromų sertifikavimo pagrindą ir

b) neturi jokių savybių arba charakteristikų, dėl kurių jį naudoti būtų nesaugu.

▼B

3. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytas pažymėjimas gali būti iš dalies keičiamas siekiant įtraukti aerodromo arba su sauga susijusios jo įrangos pakeitimus remiantis 36 straipsnio 1 dalies c punkte nurodytais įgyvendinimo aktais.

4. Šio straipsnio 1 dalyje nurodyto pažymėjimo galiojimas gali būti apribotas, sustabdytas arba jis gali būti panaikintas, kai aerodromas arba su sauga susijusi jo įranga nebeatitinka tokio pažymėjimo išdavimo ir galiojimo užtikrinimo taisyklių ir procedūrų, remiantis atitinkamai 36 straipsnio 1 dalies c punkte nurodytais įgyvendinimo aktais.

5. Aerodromų sertifikavimo pagrindą sudaro:

a) su aerodromų tipu susijusios taikytinos sertifikavimo specifikacijos;

b) tos taikytinų sertifikavimo specifikacijų nuostatos, kurių atžvilgiu buvo pripažintas lygiavertis saugos lygis;

c) specialios išsamios techninės specifikacijos, būtinos, kai dėl konkretaus aerodromo projektinių savybių arba naudojimo patirties kuri nors iš šios dalies a punkte nurodytų sertifikavimo specifikacijų tampa nepakankama arba netinkama, kad būtų užtikrintas 33 straipsnyje nurodytų esminių reikalavimų laikymasis.

35 straipsnis

Su sauga susijusi aerodromų įranga

1. Atsižvelgiant į 1 ir 4 straipsniuose išdėstytus tikslus ir principus, ypač į atitinkamos veiklos pobūdį ir riziką, remiantis 36 straipsnyje nurodytais įgyvendinimo aktais gali būti reikalaujama, kad organizacijos, susijusios su aerodromų su sauga susijusios įrangos, kuri naudojama arba kurią numatoma naudoti aerodromuose, kuriems taikomas šis reglamentas, projektavimu, gamyba ir technine priežiūra:

a) deklaruotų, kad tokia įranga atitinka pagal 36 straipsnyje nurodytuose įgyvendinimo aktuose nustatytas išsamias specifikacijas, arba

b) turėtų pažymėjimą dėl tos su sauga susijusios aerodromų įrangos.

2. Šio straipsnio 1 dalies b punkte nurodytas pažymėjimas išduodamas pateikus prašymą, kai pareiškėjas įrodo, kad įranga atitinka išsamias specifikacijas, nustatytas remiantis 36 straipsnyje nurodytais įgyvendinimo aktais, priimtais siekiant užtikrinti 33 straipsnyje nurodytų esminių reikalavimų laikymąsi.

3. Šio straipsnio 1 dalies b punkte nurodytame pažymėjime konkrečiai nurodomos įrangos funkcijos. Tas pažymėjimas gali būti iš dalies keičiamas siekiant atspindėti tų funkcijų pakeitimus remiantis 36 straipsnio 1 dalies d punkte nurodytais įgyvendinimo aktais.

▼B

4. Šio straipsnio 1 dalies b punkte nurodyto pažymėjimo galiojimas gali būti apribotas, sustabdytas arba jis gali būti panaikintas, kai įranga nebeatitinka tokio pažymėjimo išdavimo ir galiojimo užtikrinimo taisyklių ir procedūrų, remiantis 36 straipsnio 1 dalies d punkte nurodytais įgyvendinimo aktais.

36 straipsnis

Įgyvendinimo aktai, susiję su aerodromais ir su sauga susijusia aerodromų įranga

1. Siekdama užtikrinti vienodą 33 straipsnyje nurodytų esminių reikalavimų, taikomų aerodromams ir su sauga susijusiai aerodromų įrangai, įgyvendinimą ir jų laikymąsi, Komisija, remdamasi 4 straipsnyje išdėstytais principais ir siekdama 1 straipsnyje išdėstytų tikslų priima įgyvendinimo aktus, kuriais nustatomos išsamios nuostatos dėl:

a) taisyklių ir procedūrų, kurių laikantis pagal 34 straipsnio 5 dalį nustatomas ir pareiškėjui pranešamas sertifikavimo pagrindas, taikytinas aerodromui sertifikavimo pagal 34 straipsnio 1 dalį tikslais;

b) taisyklių ir procedūrų, kurių laikantis nustatomos ir pareiškėjui pranešamos išsamios specifikacijos, taikytinos su sauga susijusiai aerodromų įrangai sertifikavimo pagal 35 straipsnio 1 dalį tikslais;

c) 34 straipsnyje nurodytų aerodromo pažymėjimų išdavimo, galiojimo užtikrinimo, dalinio keitimo, galiojimo apribojimo, sustabdymo arba jų panaikinimo taisyklių ir procedūrų, įskaitant su konkrečiu aerodromo projektu susijusius naudojimo apribojimus;

d) 35 straipsnio 1 dalyje nurodytų su sauga susijusios aerodromų įrangos pažymėjimų išdavimo, galiojimo užtikrinimo, dalinio keitimo, galiojimo apribojimo, sustabdymo arba jų panaikinimo taisyklių ir procedūrų ir atvejų, kai tokių pažymėjimų turi būti reikalaujama;

e) taisyklių ir procedūrų, kurių laikantis nustatomos išsamios specifikacijos, taikytinos su sauga susijusiai aerodromų įrangai, kuriai taikomas reikalavimas pateikti deklaraciją pagal 35 straipsnio 1 dalį;

f) pagal 35 straipsnio 1 dalį teikiamai deklaracijai dėl su sauga susijusios aerodromų įrangos taikomų taisyklių ir procedūrų, ir atvejų, kai tokių deklaracijų turi būti reikalaujama;

g) 34 straipsnyje ir 35 straipsnio 1 dalyje nurodytų pažymėjimų turėtojų ir deklaracijas pagal 35 straipsnio 1 dalį teikiančių organizacijų teisių ir pareigų;

h) nacionalinių aerodromo pažymėjimų, išduotų pagal nacionalinės teisės aktus, pripažinimo ir pakeitimo šio reglamento 34 straipsnyje nurodytais aerodromo pažymėjimais taisyklių ir procedūrų, įskaitant priemones, kurias taikyti jau leido atitinkama valstybė narė, remdamasi skirtumais, palyginti su Čikagos konvencijos 14 priedu, apie kuriuos pranešta.

▼B

Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 127 straipsnio 3 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

2. Priimdama tuos įgyvendinimo aktus, Komisija užtikrina šio reglamento 33 straipsnyje nurodytų esminių reikalavimų laikymąsi ir tinkamai atsižvelgia į tarptautinius standartus ir rekomenduojamą praktiką, visų pirma išdėstytus Čikagos konvencijos 14 priede.

▼M5

3. Nedarant poveikio 2 daliai, priimant įgyvendinimo aktus pagal 1 dalį dėl DI sistemų, kurios yra saugos komponentai, kaip tai suprantama Reglamente (ES) 2024/1689, atsižvelgiama į to reglamento III skyriaus 2 skirsnyje nustatytus reikalavimus.

▼B

37 straipsnis

Organizacijos

1. Už aerodromų naudojimą atsakingoms organizacijoms taikomas sertifikavimo reikalavimas ir išduodami pažymėjimai. Tas pažymėjimas išduodamas pateikus prašymą, kai pareiškėjas įrodo, kad jis laikosi 39 straipsnyje nurodytų deleguotųjų aktų, priimtų siekiant užtikrinti 33 straipsnyje nurodytų esminių reikalavimų laikymąsi.

Pažymėjime konkrečiai nurodomos sertifikuotai organizacijai suteikiamos teisės ir pažymėjimo taikymo sritis.

2. Už antžeminių paslaugų ir AMS teikimą aerodromuose, kuriems taikomas šis reglamentas, atsakingos organizacijos deklaruoja, kad jos pajėgios vykdyti su teikiamomis paslaugomis susijusius įsipareigojimus laikantis 33 straipsnyje nurodytų esminių reikalavimų ir kad jos turi tam reikalingų išteklių.

38 straipsnis

Aerodromo apylinkių apsauga

1. Valstybės narės imasi priemonių, būtinų užtikrinti, kad jų teritorijoje esantys aerodromai būtų apsaugoti nuo veiklos ir pokyčių jų apylinkėse, kurie gali kelti nepriimtiną riziką orlaiviams, kurie naudojasi aerodromu.

2. 37 straipsnio 1 dalyje nurodytos organizacijos stebi veiklą ir pokyčius, kurie gali kelti nepriimtiną aviacijos saugos riziką aerodromų, už kurių naudojimą jos yra atsakingos, apylinkėse. Jos imasi būtinų tos rizikos mažinimo priemonių pagal savo galimybes, o jei tokių priemonių jos imtis negali, jos praneša apie tą riziką valstybės narės, kurioje yra aerodromas, kompetentingoms institucijoms.

▼B

3. Siekdama užtikrinti vienodą šio straipsnio taikymą ir remdamasi 4 straipsnyje išdėstytais principais bei siekdama 1 straipsnyje išdėstytų tikslų, Komisija priima įgyvendinimo aktus, kuriais nustato išsamias nuostatas. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 127 straipsnio 3 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

39 straipsnis

Deleguotieji įgaliojimai

1. Aerodromų naudojimo, taip pat antžeminių paslaugų ir AMS teikimo aerodromuose atžvilgiu Komisijai pagal 128 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais nustatomos išsamios taisyklės dėl:

a) aerodromų naudojimo laikantis 33 straipsnyje nurodytų esminių reikalavimų konkrečių sąlygų;

b) 37 straipsnio 1 dalyje nurodytų pažymėjimų išdavimo, galiojimo užtikrinimo, dalinio keitimo, galiojimo apribojimo, sustabdymo arba jų panaikinimo sąlygų;

c) 37 straipsnio 1 dalyje nurodytų pažymėjimų turėtojų teisių ir pareigų;

d) antžemines paslaugas teikiančių organizacijų ir AMS teikiančių organizacijų deklaracijoms pagal 37 straipsnio 2 dalį taikomų sąlygų ir procedūrų, įskaitant naudotojų vykdomą tų deklaracijų pripažinimą neatliekant tolesnio tikrinimo;

e) pagal 37 straipsnio 2 dalį deklaracijas pateikusių antžemines paslaugas teikiančių organizacijų ir perono valdymo paslaugas teikiančių organizacijų teisių ir pareigų;

2. Aerodromų, su sauga susijusios aerodromų įrangos, aerodromų naudojimo, taip pat antžeminių paslaugų ir AMS atžvilgiu Komisijai pagal 128 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais iš dalies keičiamas VII priedas ir, jei taikytina, VIII priedas, jei tai būtina dėl technikos, naudojimo arba mokslo pažangos arba dėl saugos įrodymų, susijusių su aerodromais, ir tiek, kiek būtina 1 straipsnyje nurodytiems tikslams pasiekti.

▼M5

3. Priimant deleguotuosius aktus pagal 1 dalį dėl DI sistemų, kurios yra saugos komponentai, kaip tai suprantama Reglamente (ES) 2024/1689, atsižvelgiama į to reglamento III skyriaus 2 skirsnyje nustatytus reikalavimus.

▼B

V SKIRSNIS

OEV/ONP

40 straipsnis

Esminiai reikalavimai

1. Teikiant 2 straipsnio 1 dalies g punkte nurodytus OEV/ONP turi būti laikomasi VIII priede ir, jei taikytina, VII priede, išdėstytų esminių reikalavimų.

▼B

2. Bendro Europos dangaus oro erdvėje naudojami orlaiviai, išskyrus tuos, kuriais vykdoma 2 straipsnio 3 dalies a punkte nurodyta veikla, turi atitikti VIII priedo 1 punkte išdėstytus esminius reikalavimus.

41 straipsnis

OEV/ONP teikėjai

1. Reikalaujama, kad OEV/ONP teikėjai turėtų pažymėjimą.

2. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytas pažymėjimas išduodamas pateikus prašymą, kai pareiškėjas įrodo, kad jis laikosi 43 straipsnyje nurodytų įgyvendinimo aktų, priimtų siekiant užtikrinti 40 straipsnyje nurodytų esminių reikalavimų laikymąsi.

3. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytame pažymėjime konkrečiai nurodomos suteikiamos teisės. Tas pažymėjimas gali būti iš dalies keičiamas siekiant suteikti papildomų teisių arba panaikinti turimas teises remiantis 43 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos b punkte nurodytais įgyvendinimo aktais.

▼M3

3a. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytam pažymėjimui gali būti taikomos objektyviai pagrįstos, nediskriminacinės, proporcingos ir skaidrios sąlygos. Šios sąlygos atitinkamais atvejais gali būti susijusios su:

a) paslaugų, kurios nėra susijusios su oro navigacijos paslaugų teikimu, atskyrimu arba jų teikimo apribojimu;

b) sutartimis, susitarimais ar kitomis OEV/ONP teikėjo ir trečiosios valstybės sutartomis priemonėmis, susijusiomis su paslaugomis;

c) informacijos, kurios pagrįstai reikia siekiant patikrinti atitiktį šiame straipsnyje nustatytiems pažymėjimo reikalavimams, teikimu, ir

d) bet kuriomis kitomis teisinėmis sąlygomis, kurios nėra būdingos tik oro navigacijos paslaugoms, pavyzdžiui, sąlygomis, susijusiomis su pažymėjimo galiojimo sustabdymu arba panaikinimu.

▼B

4. Šio straipsnio 1 dalyje nurodyto pažymėjimo galiojimas gali būti apribotas, sustabdytas arba jis gali būti panaikintas, kai turėtojas nebeatitinka tokio pažymėjimo išdavimo ir galiojimo užtikrinimo taisyklių ir procedūrų, remiantis 43 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos b punkte nurodytais įgyvendinimo aktais.

5. Nukrypdamos nuo šio straipsnio 1 dalies, remdamosi 43 straipsnyje nurodytais įgyvendinimo aktais, valstybės narės gali nuspręsti, kad skrydžių informacijos paslaugų teikėjams turi būti leidžiama deklaruoti, kad jie yra pajėgūs vykdyti su teikiamomis paslaugomis susijusius įsipareigojimus laikantis 40 straipsnyje nurodytų esminių reikalavimų ir kad jie turi tam reikalingų išteklių. Tuo atveju atitinkama valstybė narė apie savo sprendimą informuoja Komisiją, Agentūrą ir kitas valstybes nares.

6. Nukrypdamos nuo 1 dalies, valstybės narės gali leisti OEV/ONP teikėjams nesilaikyti reikalavimo turėti pažymėjimą, jei įvykdomos visos šios sąlygos:

a) teikėjo pagrindinė verslo vieta yra už teritorijų, už kurias pagal Čikagos konvenciją yra atsakingos valstybės narės, ribų;

▼B

b) to teikėjo teikiami OEV/ONP yra susiję su mažo intensyvumo oro eismu ribotoje oro erdvės, už kurią yra atsakinga išimtį suteikusi valstybė narė, dalyje ir kai ta oro erdvės dalis ribojasi su oro erdve, už kurią yra atsakinga trečioji valstybė;

c) reikalavimas, kad teikėjas įrodytų, jog laikosi 1 dalyje nurodytų taisyklių, reikštų neproporcingas to teikėjo pastangas atsižvelgiant į konkrečios veiklos, kurią jis vykdo toje oro erdvėje, pobūdį ir riziką;

d) atitinkama valstybė narė yra nustačiusi taisykles ir procedūras, taikytinas teikėjo vykdomam OEV/ONP teikimui, kuriomis pagal tarptautinius standartus ir rekomenduojamą praktiką, taip pat atsižvelgiant į konkrečias aptariamo atvejo aplinkybes, užtikrinamas priimtinas saugos lygis ir 40 straipsnyje nurodytų esminių reikalavimų laikymasis, ir yra nustačiusi tinkamas bei veiksmingas priežiūros ir vykdymo užtikrinimo priemones bei tvarką, kad būtų užtikrintas tų taisyklių ir procedūrų laikymasis;

e) išimties taikymo sritis yra aiškiai apibrėžta ir ji taikoma tik griežtai nustatytais būtinais atvejais; kai jos galiojimas viršija penkerius metus, išimtis reguliariai peržiūrima tinkamais intervalais; ir išimtis taikoma remiantis nediskriminavimo principu.

Jeigu valstybė narė ketina suteikti tokią išimtį, apie savo ketinimą ji praneša Komisijai ir Agentūrai, nurodydama visą atitinkamą informaciją.

Pasikonsultavusi su Agentūra, Komisija priima įgyvendinimo aktus, kuriuose pateikiamas jos sprendimas dėl to, ar įvykdytos šios dalies pirmoje pastraipoje išdėstytos sąlygos. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 127 straipsnio 2 dalyje nurodytos patariamosios procedūros. Tie įgyvendinimo aktai paskelbiami *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*, o Agentūra juos įkelia į 74 straipsnyje nurodytą saugyklą.

Atitinkama valstybė narė išimtį suteikia tik tuo atveju, jeigu trečioje pastraipoje nurodytuose įgyvendinimo aktuose pateiktas teigiamas sprendimas. Ji panaikina išimtį, jei sužino, visų pirma atlikusi pirmos pastraipos e punkte nurodytą reguliarią peržiūrą, kad pirmoje pastraipoje išdėstytos sąlygos nebetenkinamos. Ji nedelsdama informuoja Komisiją ir Agentūrą apie visas suteiktas išimtis ir, kai taikytina, apie tų peržiūrų rezultatus ir visas panaikintas išimtis.

42 straipsnis

Organizacijos, susijusios su OEV/ONP sistemų ir OEV/ONP sudedamųjų dalių projektavimu, gamyba arba technine priežiūra

1. Atsižvelgiant į 1 ir 4 straipsniuose išdėstytus tikslus ir principus, ypač į atitinkamos veiklos pobūdį ir riziką, remiantis 43 straipsnyje nurodytais įgyvendinimo aktais gali būti reikalaujama, kad organizacijos, susijusios su OEV/ONP sistemų ir OEV/ONP sudedamųjų dalių projektavimu, gamyba arba technine priežiūra:

a) deklaruotų, kad jos yra pajėgios vykdyti su vykdoma veikla susijusius įsipareigojimus laikantis tų įgyvendinimo aktų ir kad jos turi tam reikalingų išteklių, arba

b) turėtų pažymėjimą.

▼B

2. Šio straipsnio 1 dalies b punkte nurodytas pažymėjimas išduodamas pateikus prašymą, kai pareiškėjas įrodo, kad jis laikosi taisyklių, nustatytų 43 straipsnyje nurodytais įgyvendinimo aktais, priimtais siekiant užtikrinti 40 straipsnyje nurodytų esminių reikalavimų laikymąsi.

3. Šio straipsnio 1 dalies b punkte nurodytame pažymėjime konkrečiai nurodomos suteikiamos teisės. Pažymėjimas gali būti iš dalies keičiamas siekiant suteikti papildomų teisių arba panaikinti turimas teises remiantis 43 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos d punkte nurodytais įgyvendinimo aktais.

4. Šio straipsnio 1 dalies b punkte nurodyto pažymėjimo galiojimas gali būti apribotas, sustabdytas arba jis gali būti panaikintas, kai turėtojas nebeatitinka tokio pažymėjimo išdavimo ir galiojimo užtikrinimo taisyklių ir procedūrų, remiantis 43 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos d punkte nurodytais įgyvendinimo aktais.

▼M3

43 straipsnis

Įgyvendinimo aktai, susiję su OEV/ONP teikėjais ir organizacijomis, susijusiomis su OEV/ONP sistemų ir OEV/ONP sudedamųjų dalių projektavimu, gamyba arba technine priežiūra

1. Siekiant užtikrinti vienodą 40 straipsnyje nurodytų esminių reikalavimų, taikomų 2 straipsnio 1 dalies g punkte nurodytų OEV/ONP teikimui, įgyvendinimą ir jų laikymąsi, Komisija, remdamasi 4 straipsnyje išdėstytais principais ir siekdama 1 straipsnyje išdėstytų tikslų, priima įgyvendinimo aktus, kuriais nustatomos išsamios nuostatos dėl:

a) OEV/ONP teikimo, laikantis 40 straipsnyje nurodytų esminių reikalavimų, įskaitant nenumatytų atvejų plano parengimą ir įgyvendinimą pagal VIII priedo 5.1 punkto f papunktį, konkrečių taisyklių ir procedūrų;

b) 41 straipsnio 1 dalyje nurodytų pažymėjimų išdavimo, galiojimo užtikrinimo, dalinio keitimo, galiojimo apribojimo, sustabdymo arba jų panaikinimo taisyklių ir procedūrų;

bb) 41 straipsnio 3a dalyje nurodytų sąlygų;

c) 41 straipsnio 5 dalyje nurodytoms skrydžių informacijos paslaugų teikėjų deklaracijoms taikomų taisyklių ir procedūrų bei atvejų, kai turi būti leidžiama pateikti tokias deklaracijas;

d) 42 straipsnio 1 dalies b punkte nurodytų pažymėjimų išdavimo, galiojimo užtikrinimo, dalinio keitimo, galiojimo apribojimo, sustabdymo arba jų panaikinimo taisyklių ir procedūrų bei atvejų, kai tokių pažymėjimų turi būti reikalaujama;

e) 42 straipsnio 1 dalies a punkte nurodytoms organizacijų deklaracijoms taikomų taisyklių ir procedūrų ir atvejų, kai tokių deklaracijų turi būti reikalaujama;

f) 41 straipsnio 1 dalyje ir 42 straipsnio 1 dalies b punkte nurodytų pažymėjimų turėtojų ir deklaracijas pagal 41 straipsnio 5 dalį ir 42 straipsnio 1 dalies a punktą teikiančių organizacijų teisių ir pareigų.

Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 127 straipsnio 3 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

▼M3

2. 1 dalyje nurodytose taisyklėse tinkamai atsižvelgiama į Europos OEV pagrindinį planą.

3. Priimdama tuos įgyvendinimo aktus, Komisija užtikrina šio reglamento 40 straipsnyje nurodytų esminių reikalavimų laikymąsi ir tinkamai atsižvelgia į tarptautinius standartus ir rekomenduojamą praktiką, visų pirma išdėstytus Čikagos konvencijos 2–4, 10, 11 ir 15 prieduose.

▼M2

4. Priimant įgyvendinimo aktus pagal 1 dalį dėl dirbtinio intelekto sistemų, kurios yra saugos komponentai, kaip tai suprantama Reglamente (ES) 2024/1689, atsižvelgiama į to reglamento III skyriaus 2 skirsnyje nustatytus reikalavimus.

▼B

44 straipsnis

Įgyvendinimo aktai, susiję su oro erdvės naudojimu ir oro erdvės struktūrų projektavimu

1. Siekdama užtikrinti vienodą 40 straipsnyje nurodytų esminių reikalavimų, taikomų 2 straipsnio 1 dalies g punkte nurodytų OEV/ONP teikimui, taip pat oro erdvės struktūrų projektavimui, įgyvendinimą ir jų laikymąsi, Komisija, remdamasi 4 straipsnyje išdėstytais principais ir siekdama 1 straipsnyje išdėstytų tikslų priima įgyvendinimo aktus, kuriais nustatomos išsamios nuostatos dėl:

a) naudojimo taisyklių, susijusių su oro erdvės, orlaivių įrangos ir oro erdvei naudoti būtinų OEV/ONP sistemų ir OEV/ONP sudedamųjų dalių naudojimu;

b) oro erdvės struktūrų projektavimo, siekiant užtikrinti 46 straipsnio reikalavimų laikymąsi, taisyklių ir procedūrų.

Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 127 straipsnio 3 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

2. 1 dalyje nurodytose taisyklėse tinkamai atsižvelgiama į pagrindinį OEV planą.

3. Priimdama tuos įgyvendinimo aktus, Komisija užtikrina šio reglamento 40 straipsnyje nurodytų esminių reikalavimų laikymąsi ir tinkamai atsižvelgia į tarptautinius standartus ir rekomenduojamą praktiką, visų pirma išdėstytus Čikagos konvencijos 2, 3, 10, 11 ir 15 prieduose.

45 straipsnis

OEV/ONP sistemos ir OEV/ONP sudedamosios dalys

1. Jei tai yra numatyta 47 straipsnyje nurodytuose deleguotuosiuose aktuose, reikalaujama, kad 41 straipsnyje nurodyti OEV/ONP teikėjai deklaruotų, jog OEV/ONP sistemos ir OEV/ONP sudedamosios dalys, kurias tie paslaugų teikėjai ketina pradėti naudoti, atitinka išsamias specifikacijas, nustatytas vadovaujantis 47 straipsnyje nurodytais deleguotaisiais aktais, priimtais siekiant užtikrinti 40 straipsnyje nurodytų esminių reikalavimų laikymąsi.

2. Jei tai yra numatyta 47 straipsnyje nurodytuose deleguotuosiuose aktuose, OEV/ONP sistemoms ir OEV/ONP sudedamosioms dalims taikomas sertifikavimo reikalavimas ir išduodamas pažymėjimas.

▼B

Tas pažymėjimas išduodamas pateikus prašymą, kai pareiškėjas įrodo, kad tos sistemos ir sudedamosios dalys atitinka išsamias specifikacijas, nustatytas vadovaujantis 47 straipsnyje nurodytais deleguotaisiais aktais, priimtais siekiant užtikrinti 40 straipsnyje nurodytų esminių reikalavimų laikymąsi.

Nukrypstant nuo pirmos pastraipos, jei tai yra numatyta 47 straipsnyje nurodytuose deleguotuosiuose aktuose, organizacijai, susijusiai su OEV/ONP sistemų ir OEV/ONP sudedamųjų dalių projektavimu, gamyba arba techninė priežiūra, leidžiama deklaruoti, kad tos sistemos ir sudedamosios dalys atitinka išsamias specifikacijas, nustatytas vadovaujantis 47 straipsnyje nurodytais deleguotaisiais aktais, priimtais siekiant užtikrinti 40 straipsnyje nurodytų esminių reikalavimų laikymąsi, ir kad tos sistemos ir sudedamosios dalys yra tinkamos naudoti.

46 straipsnis

Oro erdvės struktūrų projektavimas

Valstybės narės užtikrina, kad oro erdvės struktūros būtų tinkamai suprojektuotos, patikrintos ir patvirtintos prieš orlaiviams pradedant jas taikyti ir jomis naudotis, remiantis Komisijos pagal 44 straipsnio 1 dalies b punktą priimtomis išsamiomis taisyklėmis.

47 straipsnis

Deleguotieji įgaliojimai

1. OEV/ONP sistemų ir OEV/ONP sudedamųjų dalių atžvilgiu Komisijai pagal 128 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriuose nustatomos išsamios taisyklės dėl:

a) sąlygų, kurių laikantis nustatomos ir pareiškėjui pranešamos OEV/ONP sistemoms ir OEV/ONP sudedamosioms dalims taikomos išsamios specifikacijos sertifikavimo pagal 45 straipsnio 2 dalį tikslais;

b) 45 straipsnio 2 dalyje nurodytų pažymėjimų išdavimo, galiojimo užtikrinimo, dalinio keitimo, galiojimo apribojimo, sustabdymo arba jų panaikinimo ir atvejų, kai, siekiant 1 straipsnyje išdėstytų tikslų ir atsižvelgiant į tam tikros susijusios veiklos pobūdį ir riziką, tokių pažymėjimų turi būti reikalaujama arba, jei taikytina, turi būti leidžiama pateikti deklaracijas;

c) 45 straipsnio 2 dalyje nurodytų pažymėjimų turėtojų teisių ir pareigų;

d) pagal 45 straipsnio 1 ir 2 dalis deklaracijas teikiančių organizacijų teisių ir pareigų;

e) sąlygų ir procedūrų, taikomų OEV/ONP teikėjų deklaracijoms pagal 45 straipsnio 1 dalį ir atvejų, kai, siekiant 1 straipsnyje išdėstytų tikslų ir atsižvelgiant į tam tikros susijusios veiklos pobūdį ir riziką, tokių deklaracijų turi būti reikalaujama;

f) sąlygų, kurių laikantis nustatomos išsamios specifikacijos, taikytinos OEV/ONP sistemoms ir OEV/ONP sudedamosioms dalims, kurioms taikomas reikalavimas pateikti deklaraciją pagal 45 straipsnio 1 ir 2 dalis;

▼B

2. OEV/ONP teikimo atžvilgiu Komisijai pagal 128 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais iš dalies keičiamas VIII priedas ir, jei taikytina, VII priedas, jei tai būtina dėl technikos, naudojimo arba mokslo pažangos arba dėl saugos įrodymų, susijusių su OEV/ONP, ir tiek, kiek būtina 1 straipsnyje išdėstytiems tikslams pasiekti.

▼M2

3. Priimant deleguotuosius aktus pagal 1 ir 2 dalis dėl dirbtinio intelekto sistemų, kurios yra saugos komponentai, kaip tai suprantama Reglamente (ES) 2024/1689, atsižvelgiama į to reglamento III skyriaus 2 skirsnyje nustatytus reikalavimus.

▼B

VI SKIRSNIS

Skrydžių vadovai

48 straipsnis

Esminiai reikalavimai

Su 2 straipsnio 1 dalies g punkte nurodytų OEV/ONP teikimu susiję skrydžių vadovai, taip pat asmenys ir organizacijos, susiję su tų skrydžių vadovų mokymu, testavimu, tikrinimu arba sveikatos būklės vertinimu, ir tam naudojami kompleksiniai treniruokliai turi atitikti VIII priede išdėstytus esminius reikalavimus.

49 straipsnis

Skrydžių vadovai

1. Reikalaujama, kad skrydžių vadovai turėtų skrydžių vadovo licenciją ir skrydžių vadovo sveikatos pažymėjimą, tinkamus paslaugai, kuri bus teikiama.

2. Šio straipsnio 1 dalyje nurodyta skrydžių vadovo licencija išduodama pateikus prašymą, kai licencijos pareiškėjas įrodo, kad jis laikosi 50 straipsnyje nurodytų įgyvendinimo aktų, priimtų siekiant užtikrinti 48 straipsnyje nurodytų esminių reikalavimų laikymąsi.

3. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytas skrydžių vadovo sveikatos pažymėjimas išduodamas pateikus prašymą, kai skrydžių vadovas įrodo, kad jis laikosi 50 straipsnyje nurodytų įgyvendinimo aktų, priimtų siekiant užtikrinti 48 straipsnyje nurodytų esminių reikalavimų laikymąsi.

4. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytuose skrydžių vadovo licencijoje ir skrydžių vadovo sveikatos pažymėjime konkrečiai nurodomos skrydžių vadovui suteikiamos teisės. Ta skrydžių vadovo licencija ir skrydžių vadovo sveikatos pažymėjimas gali būti iš dalies keičiami siekiant suteikti papildomų teisių arba panaikinti turimas teises remiantis 50 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos c punkte nurodytais įgyvendinimo aktais.

5. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytų skrydžių vadovo licencijos ir skrydžių vadovo sveikatos pažymėjimo galiojimas gali būti apribotas, sustabdytas arba jie gali būti panaikintai, kai turėtojas nebeatitinka licencijos arba sveikatos pažymėjimo išdavimo ir galiojimo užtikrinimo taisyklių ir procedūrų, remiantis 50 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos c punkte nurodytais įgyvendinimo aktais.

▼B

50 straipsnis

Įgyvendinimo aktai, susiję su skrydžių vadovais

1. Siekdama užtikrinti vienodą 48 straipsnyje nurodytų esminių reikalavimų, taikomų skrydžių vadovams, įgyvendinimą ir jų laikymąsi, Komisija, remdamasi 4 straipsnyje išdėstytais principais ir siekdama 1 straipsnyje išdėstytų tikslų priima įgyvendinimo aktus, kuriais nustatomos išsamios nuostatos dėl:

a) skrydžių vadovų licencijų, nurodytų 49 straipsnyje, įvairių kategorijų, reitingų ir patvirtinimų;

b) 49 straipsnyje nurodytų skrydžių vadovų licencijų, reitingų bei patvirtinimų ir sveikatos pažymėjimų turėtojų teisių ir pareigų;

c) 49 straipsnyje nurodytų skrydžių vadovų licencijų, reitingų ir licencijų bei sveikatos pažymėjimų patvirtinimų išdavimo, galiojimo užtikrinimo, dalinio keitimo, galiojimo apribojimo, sustabdymo arba jų panaikinimo taisyklių ir procedūrų, įskaitant nacionalinių skrydžių vadovų licencijų ir nacionalinių sveikatos pažymėjimų pakeitimo 49 straipsnyje nurodytomis skrydžių vadovų licencijomis ir sveikatos pažymėjimais taisyklių ir procedūrų;

d) su darbo laiko apribojimais ir poilsio reikalavimais susijusių taisyklių ir procedūrų, kurių turi laikytis skrydžių vadovai; tokiomis taisyklėmis ir procedūromis siekiama užtikrinti aukšto lygio saugą apsaugant nuo nuovargio poveikio ir kartu užtikrinant pakankamai lankstumo planuojant skrydžius;

Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 127 straipsnio 3 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

2. Priimdama tuos įgyvendinimo aktus, Komisija užtikrina šio reglamento 48 straipsnyje nurodytų esminių reikalavimų laikymąsi ir tinkamai atsižvelgia į tarptautinius standartus bei rekomenduojamą praktiką, visų pirma išdėstytus Čikagos konvencijos 1 priede.

▼M5

3. Nedarant poveikio 2 daliai, priimant įgyvendinimo aktus pagal 1 dalį dėl DI sistemų, kurios yra saugos komponentai, kaip tai suprantama Reglamente (ES) 2024/1689, atsižvelgiama į to reglamento III skyriaus 2 skirsnyje nustatytus reikalavimus.

▼B

51 straipsnis

Skrydžių vadovų mokymo organizacijos ir aviacijos medicinos centrai

1. Reikalaujama, kad skrydžių vadovų mokymo organizacijos ir aviacijos medicinos centrai turėtų patvirtinimą.

2. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytas patvirtinimas išduodamas pateikus prašymą, kai pareiškėjas įrodo, kad jis laikosi 53 straipsnyje nurodytų įgyvendinimo aktų, priimtų siekiant užtikrinti 48 straipsnyje nurodytų esminių reikalavimų laikymąsi.

▼B

3. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytame patvirtinime konkrečiai nurodomos organizacijai suteikiamos teisės. Patvirtinimas gali būti iš dalies keičiamas siekiant suteikti papildomų teisių arba panaikinti turimas teises remiantis 53 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos a punkte nurodytais įgyvendinimo aktais.

4. Šio straipsnio 1 dalyje nurodyto patvirtinimo galiojimas gali būti apribotas, sustabdytas arba jis gali būti panaikintas, kai turėtojas nebeatitinka tokio patvirtinimo išdavimo ir galiojimo užtikrinimo taisyklių ir procedūrų, remiantis 53 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos a punkte nurodytais įgyvendinimo aktais.

52 straipsnis

Instruktoriai, vertintojai ir aviacijos medicinos gydytojai

1. Bus reikalaujama, kad asmenys, atsakingi už praktinio mokymo organizavimą, skrydžių vadovų praktinių įgūdžių vertinimą, taip pat aviacijos medicinos gydytojai turėtų pažymėjimą.

2. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytas pažymėjimas išduodamas pateikus prašymą, kai pareiškėjas įrodo, kad jis laikosi 53 straipsnyje nurodytų įgyvendinimo aktų, priimtų siekiant užtikrinti 48 straipsnyje nurodytų esminių reikalavimų laikymąsi.

3. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytame pažymėjime konkrečiai nurodomos suteikiamos teisės. Pažymėjimas gali būti iš dalies keičiamas siekiant suteikti papildomų teisių arba panaikinti turimas teises, remiantis 53 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos a punkte nurodytais įgyvendinimo aktais.

4. Šio straipsnio 1 dalyje nurodyto pažymėjimo galiojimas gali būti apribotas, sustabdytas arba jis gali būti panaikintas, kai turėtojas nebeatitinka tokio pažymėjimo išdavimo ir galiojimo užtikrinimo taisyklių ir procedūrų, remiantis 53 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos a punkte nurodytais įgyvendinimo aktais.

53 straipsnis

Įgyvendinimo aktai, susiję su mokymui testavimu, tikrinimu ir sveikatos būklės vertinimu

1. Siekdama užtikrinti vienodą 48 straipsnyje nurodytų esminių reikalavimų, taikomų asmenims ir organizacijoms, susijusiems su skrydžių vadovų mokymu, testavimu, tikrinimu ir sveikatos būklės vertinimu, įgyvendinimą ir jų laikymąsi, Komisija, remdamasi 4 straipsnyje išdėstytais principais ir siekdama 1 straipsnyje išdėstytų tikslų priima įgyvendinimo aktus, kuriais nustatomos išsamios nuostatos dėl:

a) 51 ir 52 straipsniuose nurodytų patvirtinimų ir pažymėjimų išdavimo, galiojimo užtikrinimo, dalinio keitimo, galiojimo apribojimo, sustabdymo arba jų panaikinimo taisyklių ir procedūrų;

b) 51 ir 52 straipsniuose nurodytų patvirtinimų ir pažymėjimų turėtojų teisių ir pareigų.

Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 127 straipsnio 3 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

▼B

2. Priimdama tuos įgyvendinimo aktus, Komisija užtikrina šio reglamento 48 straipsnyje nurodytų esminių reikalavimų laikymąsi ir tinkamai atsižvelgia į tarptautinius standartus ir rekomenduojamą praktiką, visų pirma išdėstytus Čikagos konvencijos 1 priede.

▼M5

3. Nedarant poveikio 2 daliai, priimant įgyvendinimo aktus pagal 1 dalį dėl DI sistemų, kurios yra saugos komponentai, kaip tai suprantama Reglamente (ES) 2024/1689, atsižvelgiama į to reglamento III skyriaus 2 skirsnyje nustatytus reikalavimus.

▼B

54 straipsnis

Deleguotieji įgaliojimai

Skrydžių vadovų, asmenų ir organizacijų, susijusių su skrydžių vadovų mokymu, testavimu, tikrinimu arba sveikatos būklės vertinimu ir kompleksinių treniruoklių naudojimu, atžvilgiu Komisijai pagal 128 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais iš dalies keičiamas VIII priedas, jei būtina dėl technikos, naudojimo arba mokslo pažangos arba dėl saugos įrodymų, susijusių su mokymo organizacijomis ir skrydžių vadovais, ir tiek, kiek būtina 1 straipsnyje nurodytiems tikslams pasiekti.

VII SKIRSNIS

Bepiločiai orlaiviai

55 straipsnis

Esminiai reikalavimai, taikomi bepiločiams orlaiviams

2 straipsnio 1 dalies a ir b punktuose nurodytų orlaivių, kai tai susiję su bepiločiais orlaiviais, ir jų variklių, oro sraigtų, dalių, kilnojamosios įrangos ir nuotolinio orlaivių valdymo įrangos projektavimas, gamyba, techninė priežiūra ir naudojimas, taip pat darbuotojai, įskaitant nuotolinius pilotus, ir organizacijos, susiję su ta veikla, turi atitikti IX priede išdėstytus esminius reikalavimus, o tais atvejais, jei tai yra numatyta 58 straipsnyje nurodytuose deleguotuosiuose aktuose ir 57 straipsnyje nurodytuose įgyvendinimo aktuose – II, IV ir V prieduose išdėstytus esminius reikalavimus.

56 straipsnis

Bepiločių orlaivių atitiktis reikalavimams

1. Atsižvelgiant į 1 ir 4 straipsniuose išdėstytus tikslus ir principus, ypač į atitinkamos veiklos pobūdį ir riziką, atitinkamų bepiločių orlaivių naudojimo charakteristikas ir naudojimo zonų charakteristikas, remiantis 58 straipsnyje nurodytais deleguotaisiais aktais ir 57 straipsnyje nurodytais įgyvendinimo aktais gali būti reikalaujama pateikti pažymėjimą dėl bepiločių orlaivių ir jų variklių, oro sraigtų, dalių, kilnojamosios įrangos ir nuotolinio orlaivių valdymo įrangos projektavimo, gamybos, techninės priežiūros ir naudojimo, taip pat dėl darbuotojų, įskaitant nuotolinius pilotus, ir organizacijų, susijusių su ta veikla.

▼B

2. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytas pažymėjimas išduodamas pateikus prašymą, kai pareiškėjas įrodo, kad jis laikosi 58 straipsnyje nurodytų deleguotųjų aktų ir 57 straipsnyje nurodytų įgyvendinimo aktų.

3. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytame pažymėjime konkrečiai nurodomi su sauga susiję apribojimai, naudojimo sąlygos ir teisės. Pažymėjimas gali būti iš dalies keičiamas siekiant nustatyti papildomų apribojimų, sąlygų ir teisių arba panaikinti esamus apribojimus, sąlygas ir teises remiantis 58 straipsnyje nurodytais deleguotaisiais aktais ir 57 straipsnyje nurodytais įgyvendinimo aktais.

4. Šio straipsnio 1 dalyje nurodyto pažymėjimo galiojimas gali būti apribotas, sustabdytas arba jis gali būti panaikintas, kai turėtojas nebeatitinka tokio pažymėjimo išdavimo arba galiojimo užtikrinimo sąlygų, taisyklių ir procedūrų remiantis 58 straipsnyje nurodytais deleguotaisiais aktais ir 57 straipsnyje nurodytais įgyvendinimo aktais.

5. Atsižvelgiant į 1 ir 4 straipsniuose išdėstytus tikslus ir principus, ypač į atitinkamos veiklos pobūdį ir riziką, atitinkamų bepiločių orlaivių naudojimo charakteristikas ir naudojimo zonos charakteristikas, remiantis 58 straipsnyje nurodytais deleguotaisiais aktais ir 57 straipsnyje nurodytais įgyvendinimo aktais gali būti reikalaujama pateikti deklaraciją, kurioje būtų patvirtinta, kad bepiločių orlaivių ir jų variklių, oro sraigtų, dalių, kilnojamosios įrangos ir nuotolinio orlaivių valdymo įrangos projektavimas, gamyba, techninė priežiūra ir naudojimas, taip pat darbuotojai, įskaitant nuotolinius pilotus, ir organizacijos, susiję su ta veikla, atitinka tuos deleguotuosius ir įgyvendinimo aktus.

6. Jei 1 ir 4 straipsniuose išdėstytus tikslus ir principus galima įgyvendinti netaikant šio reglamento IV ir V skyrių, 58 straipsnio 1 dalies c punkte nurodytais deleguotaisiais aktais gali būti nustatyta, kad tie skyriai netaikomi nei 55 straipsnyje nurodytiems esminiams reikalavimams, nei atitinkamiems esminiams reikalavimams, nustatytiems pagal 58 straipsnį. Tokiais atvejais tie esminiai reikalavimai ir tos išsamios taisyklės laikomi Bendrijos derinamaisiais teisės aktais, kaip apibrėžta Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (EB) Nr. 765/2008 ([1]) ir Europos Parlamento ir Tarybos sprendime Nr. 768/2008/EB ([2]).

7. Valstybės narės užtikrina, kad informacija apie bepiločių orlaivių ir bepiločių orlaivių naudotojų, kuriems remiantis 57 straipsnyje nurodytais įgyvendinimo aktais ir IX priedo 4 punktu taikomas registravimo reikalavimas, registravimą būtų saugoma skaitmeninėse, suderintose ir sąveikiose nacionalinėse registravimo sistemose. Valstybės narės turi turėti galimybę gauti tą informaciją ir ja keistis naudojantis 74 straipsnyje nurodyta saugykla.

8. Šiuo skirsniu nedaroma poveikio valstybių narių galimybei nustatyti nacionalines taisykles, pagal kurias bepiločių orlaivių naudojimui būtų taikomos tam tikros sąlygos dėl priežasčių, kurios nepatenka į šio reglamento taikymo sritį, be kita ko, susijusių su visuomenės saugumu arba privatumo ir asmens duomenų apsauga pagal Sąjungos teisę.

([1]) 2008 m. liepos 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 765/2008 nustatantis su gaminių prekyba susijusius akreditavimo ir rinkos priežiūros reikalavimus ir panaikinantis Reglamentą (EEB) Nr. 339/93 (OL L 218, 2008 8 13, p. 30).

([2]) 2008 m. liepos 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimas Nr. 768/2008/EB dėl bendrosios gaminių pardavimo sistemos ir panaikinantis Sprendimą 93/465/EEB (OL L 218, 2008 8 13, p. 82).

▼B

57 straipsnis

Įgyvendinimo aktai, susiję su bepiločiais orlaiviais

Siekdama užtikrinti vienodą 55 straipsnyje nurodytų esminių reikalavimų, taikomų 2 straipsnio 1 dalies a ir b punktuose nurodytų orlaivių naudojimui, kai tai susiję su bepiločiais orlaiviais, taip pat darbuotojams, įskaitant nuotolinius pilotus, ir organizacijoms, susijusiems su ta veikla, įgyvendinimą ir jų laikymąsi, Komisija, remdamasi 4 straipsnyje išdėstytais principais ir siekdama 1 straipsnyje išdėstytų tikslų priima įgyvendinimo aktus, kuriais nustatomos išsamios nuostatos dėl:

a) konkrečių taisyklių ir procedūrų, taikomų bepiločių orlaivių naudojimui, taip pat darbuotojams, įskaitant nuotolinius pilotus, ir organizacijoms, susijusiems su ta veikla;

b) taisyklių ir procedūrų, taikomų pažymėjimų išdavimui, galiojimo užtikrinimui, daliniam keitimui, galiojimo apribojimui, sustabdymui arba jų panaikinimui arba deklaracijų teikimui dėl bepiločių orlaivių naudojimo, taip pat dėl darbuotojų, įskaitant nuotolinius pilotus, ir organizacijų, susijusių su ta veikla, ir atvejų, kai tokių pažymėjimų arba deklaracijų turi būti reikalaujama. Tų pažymėjimų išdavimo ir tų deklaracijų teikimo taisyklės ir procedūros gali būti grindžiamos I, II ir III skirsniuose nurodytais išsamiais reikalavimais, arba būti iš jų sudarytos;

c) pažymėjimų turėtojų ir deklaracijas teikiančių fizinių ir juridinių asmenų teisių ir pareigų;

d) bepiločių orlaivių registravimo ir ženklinimo bei bepiločių orlaivių naudotojų registravimo taisyklių ir procedūrų, nurodytų IX priedo 4 skirsnyje;

e) 56 straipsnio 7 dalyje nurodytų skaitmeninių, sąveikių, suderintų nacionalinių registravimo sistemų sukūrimo taisyklių ir procedūrų;

f) nacionalinių pažymėjimų pakeitimo pažymėjimais, kurių reikalaujama pagal 56 straipsnio 1 dalį, taisyklių ir procedūrų.

Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 127 straipsnio 3 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

▼M2

Priimant tuos įgyvendinimo aktus dėl dirbtinio intelekto sistemų, kurios yra saugos komponentai, kaip tai suprantama Reglamente (ES) 2024/1689, atsižvelgiama į to reglamento III skyriaus 2 skirsnyje nustatytus reikalavimus.

▼B

58 straipsnis

Deleguotieji įgaliojimai

1. 2 straipsnio 1 dalies a ir b punktuose nurodytų orlaivių, kai tai susiję su bepiločiais orlaiviais, ir jų variklių, oro sraigtų, dalių, kilnojamosios įrangos ir nuotolinio orlaivių valdymo įrangos projektavimo, gamybos ir techninės priežiūros, taip pat darbuotojų, įskaitant nuotolinius pilotus, ir organizacijų, susijusių su ta veikla, atžvilgiu Komisijai pagal 128 straipsnyje nurodytą procedūrą suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais nustatomos išsamios taisyklės dėl:

▼B

a) konkrečių sąlygų, taikomų bepiločių orlaivių, jų variklių, oro sraigtų, dalių, kilnojamosios įrangos ir nuotolinio orlaivių valdymo įrangos projektavimui, gamybai ir techninei priežiūrai, taip pat darbuotojams, įskaitant nuotolinius pilotus, ir organizacijoms, susijusiems su ta veikla, kurios yra būtinos siekiant užtikrinti 55 straipsnyje nurodytų esminių reikalavimų laikymąsi; tai gali apimti sąlygas, kuriomis turi būti reikalaujama, kad bepiločiai orlaiviai turėtų būtinas savybes ir funkcijas, visų pirma susijusias su didžiausiu naudojimo atstumu ir aukščio apribojimais, duomenų apie buvimo vietą perdavimu, patekimo į geografines zonas ribojimu, susidūrimų prevencija, skrydžio stabilizavimu ir automatiniu tūpimu;

b) sąlygų ir procedūrų, susijusių su 56 straipsnio 1 ir 5 dalyse nurodytų pažymėjimų išdavimu, galiojimo užtikrinimu, daliniu keitimu, galiojimo apribojimu, sustabdymu arba jų panaikinimu arba deklaracijų teikimu dėl bepiločių orlaivių, jų variklių, oro sraigtų, dalių, kilnojamosios įrangos ir nuotolinio orlaivių valdymo įrangos projektavimo, gamybos ir techninės priežiūros, taip pat dėl darbuotojų, įskaitant nuotolinius pilotus, ir organizacijų, susijusių su ta veikla, ir atvejų, kai tokių pažymėjimų arba deklaracijų turi būti reikalaujama; tų pažymėjimų išdavimo ir tų deklaracijų teikimo sąlygos ir procedūros gali būti grindžiamos I, II ir III skirsniuose nurodytais išsamiais reikalavimais, arba būti iš jų sudarytos;

c) sąlygų, kuriomis 56 straipsnio 6 dalies tikslais bepiločių orlaivių, jų variklių, oro sraigtų, dalių, kilnojamosios įrangos ir nuotolinio orlaivių valdymo įrangos projektavimo, gamybos ir techninės priežiūros reikalavimams neturi būti taikomi IV ir V skyriai;

d) pažymėjimų turėtojų ir deklaracijas teikiančių fizinių ir juridinių asmenų teisių ir pareigų;

e) nacionalinių pažymėjimų pakeitimo pažymėjimais, kurių reikalaujama pagal 56 straipsnio 1 dalį, sąlygų.

2. 2 straipsnio 1 dalies a ir b punktuose nurodytų orlaivių, kai tai susiję su bepiločiais orlaiviais, jų variklių, oro sraigtų, dalių, kilnojamosios įrangos ir nuotolinio orlaivių valdymo įrangos projektavimo, gamybos, techninės priežiūros ir naudojimo, taip pat darbuotojų, įskaitant nuotolinius pilotus, ir organizacijų, susijusių su ta veikla, atžvilgiu Komisijai pagal 128 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais iš dalies keičiamas IX priedas ir, jei taikytina, III priedas, jei tai būtina dėl technikos, naudojimo arba mokslo pažangos arba dėl saugos įrodymų, susijusių su orlaivių naudojimu skrydžiams, ir tiek, kiek būtina 1 straipsnyje nurodytiems tikslams pasiekti.

▼M2

3. Priimant deleguotuosius aktus pagal 1 ir 2 dalis dėl dirbtinio intelekto sistemų, kurios yra saugos komponentai, kaip tai suprantama Reglamente (ES) 2024/1689, atsižvelgiama į to reglamento III skyriaus 2 skirsnyje nustatytus reikalavimus.

▼B

VIII SKIRSNIS

Į Sąjungos teritoriją įskrendantys, toje teritorijoje skrendantys arba iš jos išskrendantys trečiųjų valstybių naudotojų orlaiviai

59 straipsnis

Taikytinos taisyklės

Nedarant poveikio VIII priedo 1 punktui ir taisyklėms, priimtoms remiantis 44 straipsnio 1 dalies a punktu, 2 straipsnio 1 dalies c punkte nurodyti orlaiviai, jų įgulų nariai ir jų naudojimas turi atitikti taikytinus ICAO standartus.

Jei tokie standartai nenustatyti, tie orlaiviai, jų įgulų nariai ir jų naudojimas turi atitikti:

a) orlaivių, išskyrus bepiločius orlaivius, atveju – II, IV ir V prieduose išdėstytus esminius reikalavimus;

b) bepiločių orlaivių atveju – IX priede išdėstytus esminius reikalavimus, o jei tai yra numatyta 61 straipsnyje nurodytuose deleguotuosiuose aktuose – II, IV ir V prieduose išdėstytus esminius reikalavimus.

Tačiau antra pastraipa netaikoma, jei tie esminiai reikalavimai prieštarauja trečiųjų valstybių teisėms pagal tarptautines konvencijas.

60 straipsnis

Atitiktis

1. 2 straipsnio 1 dalies c punkte nurodytų orlaivių naudojimui komerciniam oro transportui taikomas sertifikavimo reikalavimas ir išduodamas įgaliojimas.

Tas įgaliojimas išduodamas pateikus prašymą, kai pareiškėjas įrodo, kad yra pajėgus vykdyti su orlaivių naudojimu susijusius įsipareigojimus laikantis 59 straipsnyje nurodytų reikalavimų ir turi tam reikalingų išteklių. Įgaliojime konkrečiai nurodomos naudotojui suteikiamos teisės ir naudojimo mastas.

2. Jei tai yra numatyta 61 straipsnyje nurodytuose deleguotuosiuose aktuose, 2 straipsnio 1 dalies c punkte nurodytų orlaivių naudojimui su komerciniu oro transportu nesusijusioms operacijoms taikomas sertifikavimo reikalavimas ir išduodamas įgaliojimas.

Įgaliojimas išduodamas pateikus prašymą, kai pareiškėjas įrodo, kad yra pajėgus vykdyti su orlaivių naudojimu susijusius įsipareigojimus laikantis 59 straipsnyje nurodytų reikalavimų ir turi tam reikalingų išteklių.

Įgaliojime konkrečiai nurodomos naudotojui suteikiamos teisės ir naudojimo mastas.

▼B

Nukrypstant nuo šios dalies pirmos pastraipos, jei tai yra numatyta 61 straipsnyje nurodytuose deleguotuosiuose aktuose, 2 straipsnio 1 dalies c punkte nurodytus orlaivius su komerciniu oro transportu nesusijusioms operacijoms naudojantiems orlaivių naudotojams leidžiama deklaruoti, kad jie yra pajėgūs vykdyti su tų orlaivių naudojimu susijusius įsipareigojimus laikantis 59 straipsnyje nustatytų reikalavimų ir kad jie turi tam reikalingų išteklių.

3. Išskyrus bepiločių orlaivių naudojimą, 1 ir 2 dalyse nurodytų įgaliojimų ir deklaracijų nebus reikalaujama, jei orlaiviai naudojami tik perskristi teritoriją, kuriai taikomos Sutartys.

61 straipsnis

Deleguotieji įgaliojimai

1. 2 straipsnio 1 dalies c punkte nurodytų orlaivių, taip pat jų įgulų narių ir jų naudojimo atžvilgiu Komisijai pagal 128 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais nustatomos išsamios taisyklės dėl:

a) įgaliojimo skrydžiams į teritoriją, kuriai taikomos Sutartys, toje teritorijoje ir iš jos orlaiviais, kurie neturi standartinio ICAO tinkamumo skraidyti pažymėjimo, arba įgaliojimo pilotams, neturintiems standartinės ICAO licencijos;

b) konkrečių orlaivio naudojimo, laikantis 59 straipsnio reikalavimų, sąlygų;

c) alternatyvių sąlygų, taikomų tais atvejais, jei atitiktis 59 straipsnyje nurodytiems standartams ir reikalavimams yra neįmanoma arba yra susijusi su neproporcingomis naudotojo pastangoms, kartu užtikrinant, kad būtų įgyvendinti atitinkamuose standartuose ir reikalavimuose nustatyti tikslai;

d) 60 straipsnyje nurodytų įgaliojimų išdavimo, galiojimo užtikrinimo, dalinio keitimo, galiojimo apribojimo, sustabdymo arba jų panaikinimo sąlygų ir atvejų, kai siekiant 1 straipsnyje išdėstytų tikslų ir atsižvelgiant į tam tikros susijusios veiklos pobūdį ir riziką, tokių įgaliojimų turi būti reikalaujama arba, jei taikytina, turi būti leidžiama pateikti deklaracijas. Tose sąlygose atsižvelgiama į pažymėjimus, kuriuos išdavė registravimo valstybė, naudotojo valstybė, o bepiločių orlaivių atveju – valstybė, kurioje yra nuotolinio bepiločių orlaivių valdymo įranga, ir jos nedaro poveikio Reglamentui (EB) Nr. 2111/2005 bei juo remiantis priimtais įgyvendinimo aktais;

e) 60 straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodytų įgaliojimų turėtojų ir, prireikus, pagal 60 straipsnio 2 dalį deklaracijas pateikusių orlaivių naudotojų teisių ir pareigų;

2. Priimdama 1 dalyje nurodytas taisykles, Komisija visų pirma užtikrina, kad:

a) atitinkamai būtų atsižvelgta į ICAO rekomenduojamą praktiką ir rekomendacinio pobūdžio dokumentus;

▼B

b) nė vienu reikalavimu būtų neviršijami šio reglamento reikalavimai, taikomi 2 straipsnio 1 dalies b punkto i papunktyje nurodytiems orlaiviams, orlaivių įgulų nariams ir tokių orlaivių naudotojams;

c) 60 straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodytų įgaliojimų suteikimo procesas būtų paprastas, proporcingas, veiksmingas ir ekonomiškai efektyvus ir jo metu būtų galima pateikti atitikties įrodymų, kurie būtų proporcingi naudojimo sudėtingumui ir su naudojimu susijusiai rizikai. Komisija visų pirma užtikrina, kad būtų atsižvelgta į:

i) ICAO visuotinės saugos priežiūros audito programos rezultatus;

ii) informaciją, surinktą įgyvendinant orlaivių patikros peronuose programas, nustatytas pagal 62 straipsnio 13 dalyje nurodytus deleguotuosius aktus ir 62 straipsnio 14 dalyje nurodytus įgyvendinimo aktus;

iii) kitą pripažintą informaciją apie saugos aspektus, susijusią su atitinkamu naudotoju;

iv) pažymėjimus, išduotus pagal trečiosios valstybės teisės aktus;

d) būtų atsižvelgta į aspektus, susijusius su OEV/ONP.

IV SKYRIUS

BENDRA SERTIFIKAVIMO, PRIEŽIŪROS IR VYKDYMO UŽTIKRINIMO SISTEMA

62 straipsnis

Sertifikavimas, priežiūra ir vykdymo užtikrinimas

1. Komisija, Agentūra ir valstybės narės bendradarbiauja bendroje Europos aviacijos saugos sistemoje, siekdamos užtikrinti, kad būtų laikomasi šio reglamento ir juo remiantis priimtų deleguotųjų ir įgyvendinimo aktų.

2. Siekdamos užtikrinti, kad būtų laikomasi šio reglamento ir juo remiantis priimtų deleguotųjų ir įgyvendinimo aktų Agentūra ir nacionalinės kompetentingos institucijos:

a) laikydamosi III skyriaus, priima ir vertina joms pateikiamus prašymus ir, kai taikytina, išduoda pažymėjimus arba atnaujina jų galiojimą, taip pat priima joms teikiamas deklaracijas;

b) prižiūri pažymėjimų turėtojus, deklaracijas pateikusius fizinius ir juridinius asmenis, taip pat gaminius, dalis, įrangą, OEV/ONP sistemas ir OEV/ONP sudedamąsias dalis, imituojamo skrydžio treniruoklius ir aerodromus, kuriems taikomas šis reglamentas;

▼B

c) vykdo būtinus tyrimus, patikras, įskaitant patikras perone, auditą ir kitą stebėsenos veiklą, kad nustatytų galimus juridinių arba fizinių asmenų, kuriems taikomas šis reglamentas, vykdomus šiame reglamente ir juo remiantis priimtuose deleguotuosiuose ir įgyvendinimo aktuose, nustatytų reikalavimų pažeidimus;

d) imasi visų būtinų vykdymo užtikrinimo priemonių, kad nustatyti pažeidimai būtų pašalinti, be kita ko, iš dalies pakeičia pažymėjimus, kuriuos yra išdavusios, apriboja, sustabdo jų galiojimą arba juos panaikina, uždraudžia orlaiviams kilti ir taiko sankcijas;

e) dėl saugos priežasčių uždraudžia, apriboja arba tik laikantis tam tikrų sąlygų leidžia vykdyti III skyriuje nurodytą veiklą;

f) užtikrina tinkamą savo darbuotojų, vykdančių sertifikavimo, priežiūros ir vykdymo užtikrinimo užduotis, kvalifikacijos lygį, be kita ko, organizuodamos tinkamą mokymą.

▼M3

2a. Nedarant poveikio Reglamento (ES) 2024/2803 5 straipsnio 1 dalies antrai pastraipai, kompetentingos institucijos, vykdydamos savo sertifikavimo, priežiūros ir vykdymo užtikrinimo užduotis, susijusias su šio reglamento VIII priedo 7 punkte išvardytais esminiais reikalavimais, remiasi to reglamento 4 straipsnyje nurodytos nacionalinės priežiūros institucijos vertinimais, atliktais jai vykdant savo užduotis pagal to reglamento 7 straipsnio 3 dalį.

▼B

3. Valstybės narės užtikrina, kad jų nacionalinės kompetentingos institucijos būtų nepriklausomos priimdamos techninius sprendimus dėl sertifikavimo, priežiūros, vykdymo užtikrinimo, o savo užduotis vykdytų nešališkai, skaidriai ir būtų atitinkamai organizuojamos, aprūpinamos personalu ir valdomos. Valstybės narės taip pat užtikrina, kad jų nacionalinės kompetentingos institucijos turėtų būtinų išteklių ir pajėgumų veiksmingai ir laiku vykdyti pagal šį reglamentą joms priskirtas užduotis.

4. Įsipareigojimai, susiję su 2 dalyje nurodytomis sertifikavimo, priežiūros ir reikalavimų vykdymo užtikrinimo užduotimis, nustatomi pagal šią dalį.

Agentūra yra atsakinga, kai tos užduotys buvo jai paskirtos pagal 77–82 straipsnius ir kai tos užduotys jai buvo paskirtos pagal 64 ir 65 straipsnius.

Tačiau jeigu valstybė narė suteikia išimtį pagal 41 straipsnio 6 dalį, 80 straipsnio 1 dalies a punktas nebetaikomas ir ta valstybė narė yra atsakinga už atitinkamo OEV/ONP teikėjo priežiūrą ir su juo susijusį reikalavimų vykdymo užtikrinimą, kaip numatyta toje išimtyje.

Valstybės narės, kurioje yra aerodromas, nacionalinė kompetentinga institucija yra atsakinga už tas užduotis, kurios yra susijusios su 34 straipsnio 1 dalyje nurodytu aerodromo pažymėjimu ir 37 straipsnio 1 dalyje nurodytu aerodromo naudotojo pažymėjimu.

Ta nacionalinė kompetentinga institucija taip pat yra atsakinga už priežiūros ir vykdymo užtikrinimo užduotis organizacijų, atsakingų už antžeminių paslaugų arba AMS teikimą tame aerodrome, atžvilgiu.

▼B

Visais kitais atvejais už tas užduotis yra atsakinga valstybės narės, kurioje yra prašančio išduoti pažymėjimą arba teikiančio deklaraciją fizinio arba juridinio asmens pagrindinė verslo vieta arba, jeigu tas asmuo neturi pagrindinės verslo vietos, kurioje yra jo gyvenamoji vieta arba įsisteigimo vieta, nacionalinė kompetentinga institucija, išskyrus atvejus, kai siekiant veiksmingai atlikti užduotis, susijusias su sertifikavimu, priežiūra ir vykdymo užtikrinimu, jas reikia paskirti kitos valstybės narės nacionalinei kompetentingai institucijai, laikantis 14 dalies d punkte nurodytų išsamių taisyklių.

Tačiau, jei tai yra numatyta 15 dalyje nurodytuose įgyvendinimo aktuose:

a) už pilotų sveikatos pažymėjimų, nurodytų 21 straipsnio 1 dalyje, ir skrydžių vadovų sveikatos pažymėjimų, nurodytų 49 straipsnio 1 dalyje, išdavimą yra atsakingi aviacijos medicinos gydytojai, aviacijos medicinos centrai ir bendrosios praktikos gydytojai;

b) už keleivių salono įgulų narių liudijimų, nurodytų 22 straipsnyje, išdavimą yra atsakingos keleivių salono įgulų narių mokymo organizacijos, kurioms yra išduotas patvirtinimas pagal 24 straipsnį, ir orlaivių naudotojai, kuriems yra išduoti pažymėjimai pagal 30 straipsnį.

5. Nukrypdamos nuo 4 dalies, valstybės narės gali nuspręsti, kad jų nacionalinės kompetentingos institucijos būtų bendrai atsakingos už orlaivio naudotojo, vykdančio su komerciniu oro transportu susijusias užduotis, sertifikavimu, priežiūra ir vykdymo užtikrinimu, jei tenkinamos abi šios sąlygos:

a) tokia bendra atsakomybė buvo numatyta pagal tų valstybių narių anksčiau nei 1992 m. sausio 1 d. sudarytą susitarimą;

b) tos valstybės narės užtikrino, kad jų nacionalinės kompetentingos valdžios institucijos veiksmingai vykdytų tas užduotis laikydamosi šio reglamento ir juo remiantis priimtų deleguotųjų ir įgyvendinimo aktų.

Atitinkamos valstybės narės ne vėliau kaip 2019 m. kovo 12 d. praneša Komisijai ir Agentūrai apie šį bendros atsakomybės sprendimą ir pateikia joms visą susijusią informaciją, visų pirma a punkte nurodytą susitarimą ir priemones, kurių buvo imtasi siekiant užtikrinti, kad tos užduotys būtų atliekamos veiksmingai laikantis b punkto.

Jei Komisija, konsultuodamasi su Agentūra, mano, kad pirmoje pastraipoje nurodytos sąlygos nebuvo įvykdytos, Komisija priima įgyvendinimo aktus, kuriuose išdėsto atitinkamą sprendimą. Komisijai pranešus atitinkamoms valstybėms narėms apie tokius įgyvendinimo aktus, tos valstybės narės nedelsdamos pakeičia arba panaikina savo bendros atsakomybės sprendimą ir atitinkamai informuoja Komisiją ir Agentūrą.

Agentūra į 74 straipsnyje nurodytą saugyklą įkelia visus Komisijos ir valstybių narių sprendimus, apie kuriuos pranešta pagal šią pastraipą.

6. Agentūra ir nacionalinės kompetentingos institucijos priežiūrą vykdo nuolat ir remdamosi prioritetais, nustatytais atsižvelgiant į riziką civilinei aviacijai.

7. Vykdydama 2 dalies c punkte nurodytas patikras perone, Agentūra bendradarbiauja su valstybės narės, kurios teritorijoje atliekama patikra perone, nacionaline kompetentinga institucija.

▼B

8. Agentūra tvarko ir taiko priemones ir procedūras, būtinas renkant ir analizuojant su sauga susijusią informaciją, gautą atlikus 2 dalies c punkte nurodytas patikras perone, ir ja keičiantis.

9. Kad būtų lengviau veiksmingai vykdyti su sertifikavimu, priežiūra ir vykdymo užtikrinimu susijusias užduotis, Komisija, Agentūra ir nacionalinės kompetentingos institucijos keičiasi atitinkama informacija, įskaitant informaciją apie galimus arba nustatytus pažeidimus.

10. Agentūra skatina vienodai aiškinti ir taikyti šiame reglamente ir juo remiantis priimtuose deleguotuosiuose ir įgyvendinimo aktuose, pateiktus reikalavimus, *inter alia*, parengdama 76 straipsnio 3 dalyje nurodytas rekomendacijas konsultuodamasi su nacionalinėmis kompetentingomis institucijomis.

11. Visi juridiniai arba fiziniai asmenys, kuriems taikomas šis reglamentas, gali pranešti Agentūrai apie tariamus nevienodo taisyklių taikymo valstybėse narėse atvejus. Jei tokie skirtumai labai trukdo tų asmenų veiklai arba sukelia kitokių didelių sunkumų, Agentūra ir susijusių valstybių narių nacionalinės kompetentingos institucijos bendradarbiauja, kad išspręstų su tais skirtumais susijusią problemą ir prireikus skubiai juos pašalintų. Jei tų skirtumų pašalinti neįmanoma, Agentūra klausimą perduoda Komisijai.

12. Agentūra ir nacionalinės kompetentingos institucijos imasi būtinų ir veiksmingų veiksmų, kad gerintų ir propaguotų informuotumą apie civilinės aviacijos saugą, taip pat skleistų su sauga susijusią informaciją, kuri yra aktuali avarijų ir incidentų prevencijai.

13. Agentūros užduočių, susijusių su sertifikavimu, priežiūra ir vykdymo užtikrinimu pagal šį reglamentą, atžvilgiu Komisijai pagal 128 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais nustatomos išsamios taisyklės dėl:

a) sąlygų, kuriomis atliekamas sertifikavimas, tyrimai, patikros, auditas ir kita stebėsenos veikla, būtini veiksmingai Agentūros vykdomai fizinių ir juridinių asmenų, gaminių, dalių, įrangos, OEV/ONP sistemų ir OEV/ONP sudedamųjų dalių, imituojamo skrydžio treniruoklių ir aerodromų, kuriems taikomas šis reglamentas, priežiūrai užtikrinti;

b) sąlygų, kuriomis Agentūra atlieka patikras perone, ir orlaiviui uždraudžiama kilti, jei orlaivis, jo naudotojas arba jo įgulos nariai neatitinka šio reglamento arba juo remiantis priimtų deleguotųjų ir įgyvendinimo aktų reikalavimų;

c) sąlygų, kuriomis III skyriuje reglamentuojama veikla gali būti draudžiama, ribojama arba jai gali būti taikomos tam tikros sąlygos saugos sumetimais;

d) sąlygų, kuriomis pagal 76 straipsnio 6 dalį Agentūra skelbia ir platina privalomą informaciją ir rekomendacijas, kad būtų užtikrinta III skyriumi reglamentuojamos veiklos sauga;

▼B

e) sąlygų, kuriomis pagal 77 straipsnį Agentūra skelbia ir platina privalomą informaciją, kad būtų užtikrintas gaminių, dalių, kilnojamosios įrangos ir orlaivio nuotolinio valdymo įrangos nepertraukiamasis tinkamumas skraidyti ir suderinamumas su aplinka, taip pat sąlygų, kuriomis patvirtinamos alternatyvios atitikties šiai privalomai informacijai užtikrinimo priemonės;

f) sąlygų ir procedūrų, kurių laikydamasi Agentūra akredituoja kompetentingą subjektą 69 straipsnio tikslu.

14. Siekiant užtikrinti šio straipsnio 2–9 dalių vienodą įgyvendinimą ir atitiktį joms, kiek tai susiję su nacionalinių kompetentingų institucijų užduotimis, susijusiomis su sertifikavimu, priežiūra ir vykdymo užtikrinimu pagal šį reglamentą, Komisija, remdamasi 4 straipsnyje išdėstytais principais ir siekdama 1 straipsnyje nustatytų tikslų, priima įgyvendinimo aktus, kuriais nustatomos išsamios nuostatos dėl:

▼M3

a) taisyklių ir procedūrų, kurių laikantis atliekamas sertifikavimas ir atliekami tyrimai, patikros, auditas ir kita stebėsenos veikla, būtini tam, kad nacionalinė kompetentinga institucija užtikrintų fizinių ir juridinių asmenų, gaminių, dalių, įrangos, OEV/ONP sistemų ir OEV/ONP sudedamųjų dalių, imituojamo skrydžio treniruoklių ir aerodromų, kuriems taikomas šis reglamentas, veiksmingą priežiūrą, taip pat taisyklių ir procedūrų, kurių laikydamasi Reglamento (ES) 2024/2803 4 straipsnyje nurodyta nacionalinė priežiūros institucija vertina ir prižiūri, kaip OEV/ONP teikėjai laikosi šio reglamento VIII priedo 7 punkte išvardytų esminių reikalavimų, nedarant poveikio to reglamento 5 straipsnio 1 daliai;

▼B

b) taisyklių ir procedūrų, kurių laikydamasi nacionalinė kompetentinga institucija atlieka patikras perone ir kurių laikantis orlaiviui uždraudžiama kilti, jei orlaivis, jo naudotojas arba jo įgula neatitinka šio reglamento arba juo remiantis priimtų deleguotųjų ir įgyvendinimo aktų, reikalavimų;

c) taisyklių ir procedūrų, kurių laikantis III skyriuje reglamentuojama veikla gali būti uždraudžiama, apribojama arba jai gali būti taikomos tam tikros sąlygos saugos sumetimais;

d) dėl 4 dalies – taisyklių ir procedūrų dėl atsakomybės paskirstymo tarp nacionalinių kompetentingų institucijų, siekiant užtikrinti veiksmingą su sertifikavimu, priežiūra ir vykdymo užtikrinimu susijusių užduočių atlikimą;

e) taisyklių ir procedūrų, kurių laikydamasi nacionalinė kompetentinga institucija akredituoja kompetentingą subjektą 69 straipsnio tikslu.

Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 127 straipsnio 3 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

15. Siekiant užtikrinti šio straipsnio 2–9 dalių vienodą įgyvendinimą ir atitiktį joms, kiek tai susiję su Agentūros ir nacionalinių kompetentingų institucijų užduotimis, susijusiomis su sertifikavimu, priežiūra ir vykdymo užtikrinimu pagal šį reglamentą, Komisija, remdamasi 4 straipsnyje išdėstytais principais ir siekdama 1 straipsnyje nustatytų tikslų, priima įgyvendinimo aktus, kuriais nustatomos išsamios nuostatos dėl:

▼B

a) taisyklių ir procedūrų, kurių laikydamosi Komisija, Agentūra ir nacionalinės kompetentingos institucijos renka atitinkamą informaciją, kad veiksmingai atliktų savo užduotis, susijusias su sertifikavimu, priežiūra ir vykdymo užtikrinimu, įskaitant informaciją apie galimus arba pastebėtus reikalavimų pažeidimus, tokia informacija keičiasi ir ją skleidžia;

b) taisyklių ir procedūrų dėl Agentūros ir nacionalinių kompetentingų institucijų darbuotojų, susijusių su sertifikavimo, priežiūros ir vykdymo užtikrinimo užduotimis, ir jų mokyme dalyvaujančių organizacijų kvalifikacijos;

c) taisyklių ir procedūrų dėl Agentūros ir nacionalinių kompetentingų institucijų administravimo ir valdymo sistemų, susijusių su sertifikavimo, priežiūros ir vykdymo užtikrinimo užduočių vykdymu;

d) dėl šio straipsnio 4 dalies taisyklių ir procedūrų, kurių laikantis aviacijos medicinos gydytojams ir aviacijos medicinos centrams skiriamos pilotų sveikatos pažymėjimų ir skrydžių vadovų sveikatos pažymėjimų išdavimo pareigos, taip pat dėl sąlygų, kuriomis tokios pareigos turi būti skiriamos bendrosios praktikos gydytojams, siekiant užtikrinti veiksmingą užduočių, susijusių su pilotų ir skrydžių vadovų sveikatos sertifikavimu, atlikimą;

e) dėl šio straipsnio 4 dalies taisyklių ir procedūrų, kurių laikantis keleivių salono įgulos liudijimų išdavimo pareigos skiriamos keleivių salono įgulų mokymo organizacijoms ir orlaivių naudotojams, siekiant užtikrinti veiksmingą užduočių, susijusių su keleivių salono įgulos sertifikavimu, atlikimą.

Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 127 straipsnio 3 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

63 straipsnis

Europos aviacijos inspektorių grupė

1. Bendradarbiaudama su nacionalinėmis kompetentingomis institucijomis, Agentūra nustato inspektorių ir kitų darbuotojų, turinčių ekspertinių žinių, aktualių pagal šį reglamentą atliekant sertifikavimo ir priežiūros užduotis, savanoriško sutelkimo ir dalijimosi jais sistemą.

Tuo tikslu Agentūra, bendradarbiaudama su nacionalinėms kompetentingoms institucijoms, apibrėžia reikiamos kvalifikacijos ir patirties duomenis, kuriais remdamosi tos institucijos ir Agentūra paskiria kandidatus, jei jų yra, dalyvauti Europos aviacijos inspektorių sutelkimo ir dalijimosi sistemoje.

2. Agentūra ir kiekviena nacionalinė kompetentinga institucija gali prašyti, kad Europos aviacijos inspektorių grupė padėtų vykdyti priežiūros ir sertifikavimo veiklą. Agentūra koordinuoja atsakymus į tuos prašymus ir, konsultuodamasi su nacionalinėmis kompetentingomis institucijomis, parengia tinkamas procedūras.

▼B

3. Agentūra arba Europos aviacijos inspektorių pagalbos paprašiusi nacionalinė kompetentinga institucija kontroliuoja Europos aviacijos inspektorių vykdomą priežiūros ir sertifikavimo veiklą, teikia jiems nurodymus ir yra atsakinga už ją.

4. Pagalbos, kurią teikia Europos aviacijos inspektoriai, išlaidas padengia pagalbos paprašiusi institucija.

Ta institucija gali nuspręsti tą pagalbą finansuoti mokesčiais, dėl kurių išrašytos sąskaitos ir kurie surinkti remiantis taisyklėmis pagal 6 dalies c punktą iš fizinio ar juridinio asmens, kurio atžvilgiu tie Europos aviacijos inspektoriai vykdė sertifikavimo ir priežiūros veiklą.

Tuo atveju ta institucija gautą sumą perveda institucijai, kuri suteikė pagalbą.

5. Europos aviacijos inspektorių, vykdančių savo veiklą pagal šį straipsnį, pareiškimai, įrašai ir ataskaitos visais apsektais laikomi lygiaverčiais nacionalinių ekspertų pareiškimams, įrašams ar ataskaitoms ir yra leistinieji įrodymai administraciniuose ar teismo procesuose.

6. Dėl šio straipsnio 1 dalyje nurodytos sutelkimo ir dalijimosi sistemos Komisija gali priimti įgyvendinimo aktus, kuriais nustatomos išsamios taisyklės dėl:

a) taisyklių ir procedūrų, kurių laikydamosi Agentūra ir nacionalinės kompetentingos institucijos per tą sistemą prašytų pagalbos, ją gautų arba ją suteiktų;

b) taisyklių ir procedūrų dėl įgaliojimų tokią pagalbą teikiantiems Europos aviacijos inspektoriams ir jiems taikomų išsamių taisyklių;

c) taisyklių ir procedūrų dėl šio straipsnio 4 dalyje nurodytų mokesčių nustatymo ir surinkimo.

Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 127 straipsnio 3 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

64 straipsnis

Atsakomybės perskyrimas valstybių narių prašymu

1. Valstybė narė gali paprašyti Agentūros atlikti 62 straipsnio 2 dalyje nurodytas užduotis, susijusias su sertifikavimu, priežiūra ir vykdymo užtikrinimu, kurio nors arba visų fizinių ir juridinių asmenų, orlaivio, su sauga susijusios aerodromų įrangos, OEV/ONP sistemų ir OEV/ONP sudedamųjų dalių, imituojamo skrydžio treniruoklių ir aerodromų, už kuriuos atitinkama valstybė narė yra atsakinga pagal šį reglamentą ir juo remiantis priimtus deleguotuosius ir įgyvendinimo aktus, atžvilgiu.

Kai tik Agentūra patenkina tokį prašymą, ji tampa kompetentinga institucija, atsakinga už tame prašyme nurodytas užduotis, o prašančioji valstybė narė atleidžiama nuo atsakomybės už tas užduotis.

▼B

Kai dėl tų užduočių atsakinga yra Agentūra, taikomi IV ir V skyriai.

2. Valstybė narė gali paprašyti kitos valstybės narės atlikti 62 straipsnio 2 dalyje nurodytas užduotis, susijusias su sertifikavimu, priežiūra ir vykdymo užtikrinimu, kurio nors arba visų fizinių ir juridinių asmenų, orlaivio, su sauga susijusios aerodromų įrangos, OEV/ONP sistemų ir OEV/ONP sudedamųjų dalių, imituojamo skrydžio treniruoklių ir aerodromų, už kuriuos atitinkama valstybė narė yra atsakinga pagal šį reglamentą ir juo remiantis priimtus deleguotuosius ir įgyvendinimo aktus, atžvilgiu.

Kai tik valstybė narė patenkina tokį prašymą, ji tampa atsakinga už tame prašyme nurodytas užduotis, o prašymą pateikusi valstybė narė atleidžiama nuo atsakomybės už tas užduotis.

Dėl atsakomybės už užduotis, kurios buvo perskirtos pagal šią dalį, taikomi II ir IV skyriai ir 131 bei 132 straipsniai, taip pat prašymą patenkinusios valstybės narės taikytinos nacionalinės teisės nuostatos.

3. Vykdymo užtikrinimo atžvilgiu prašymą patenkinusi valstybė narė arba Agentūra atsakinga tik už aspektus, susijusius su procedūromis, kurių laikantis tos valstybės narės nacionalinė kompetentinga institucija arba Agentūra priima sprendimus ir kurios yra susijusios su pagal šį straipsnį jai perskirtomis sertifikavimo ir priežiūros užduotimis, taip pat su tų sprendimų taikymu. Visų kitų vykdymo užtikrinimo aspektų atžvilgiu šiame reglamente ir juo remiantis priimtuose deleguotuosiuose ir įgyvendinimo aktuose numatytas atsakomybės paskirstymas įtakos neturi.

4. Agentūra arba, jei taikoma, valstybė narė patenkina 1 arba 2 dalyje nurodytą prašymą tik tuo atveju, jeigu Agentūra arba atitinkamos valstybės narės nacionalinė kompetentinga institucija mano, kad ji turi reikiamų išteklių ir gali veiksmingai naudotis atsakomybe už atitinkamas užduotis.

5. Jei valstybė narė nori taikyti 1 arba 2 dalį, ji su Agentūra arba, jei taikoma, su kita valstybe nare sudaro išsamius susitarimus dėl atsakomybės už atitinkamas užduotis perskyrimo. Prieš parengiant galutinę tų išsamių susitarimų redakciją, dėl jų konsultuojamasi su fiziniais ir juridiniais asmenimis, susijusiais su perskirstymu, o 2 dalyje nurodyto perskyrimo atveju – su Agentūra. Tuose išsamiuose susitarimuose bent aiškiai nurodomos užduotys, kurios perskiriamos ir, be kita ko, išdėstomos teisinės, praktinės ir administracinės priemonės, būtinos siekiant užtikrinti tvarkingą perdavimą ir veiksmingą ir nenutrūkstamą tolesnį atitinkamų užduočių vykdymą laikantis šio reglamento ir juo remiantis priimtų deleguotųjų ir įgyvendinimo aktų, taip pat sklandžią atitinkamų fizinių ir juridinių asmenų vykdomos veiklos tąsą. Išsamūs susitarimai taip pat apima atitinkamų techninių įrašų ir dokumentų perdavimo nuostatas.

Agentūra ir atitinkama valstybė narė arba, jei taikoma, atitinkamos valstybės narės užtikrina, kad atsakomybė už užduotis būtų perskirta pagal tuos išsamius susitarimus.

▼B

6. Naudodamasi pagal 74 straipsnį sukurta saugykla, Agentūra pateikia valstybių narių, taikiusių šio straipsnio 1 ir 2 dalių nuostatas, sąrašą. Tame sąraše aiškiai nurodomos perskirtos užduotys ir kompetentinga institucija, atsakinga už šias užduotis po perskyrimo.

Agentūra, vykdydama patikras arba kitą stebėsenos veiklą pagal 85 straipsnį, atsižvelgia į atsakomybės už užduotis perskyrimą.

7. Atsakomybės perskyrimas pagal šį straipsnį nedaro poveikio valstybių narių teisėms ir pareigoms pagal Čikagos konvenciją.

Kai valstybė narė pagal šį straipsnį perskiria atsakomybę už užduotis, kurios jai paskirtos pagal Čikagos konvenciją, ji praneša Tarptautinei civilinės aviacijos organizacijai faktą, kad Agentūra arba kita valstybė narė jos vardu vykdo funkcijas ir pareigas, paskirtas jai pagal Čikagos konvenciją.

8. Valstybė narė, pagal 1 arba 2 dalį perskyrusi atsakomybę už užduotis Agentūrai arba kitai valstybei narei, gali bet kuriuo metu nuspręsti perskyrimą atšaukti. Tokiu atveju atitinkamai taikomos 4, 5, 6 dalys ir *mutatis mutandis* 7 dalies antra pastraipa.

65 straipsnis

Atsakomybės perskyrimas organizacijų, vykdančių veiklą daugiau nei vienoje valstybėje narėje, prašymu

1. Nukrypstant nuo 62 straipsnio 4 dalies, organizacija gali paprašyti, kad Agentūra vykdytų kompetentingos institucijos, atsakingos už užduotis, susijusias su sertifikavimu, priežiūra ir vykdymo užtikrinimu, funkcijas tos organizacijos atžvilgiu, jei ta organizacija turi pažymėjimą arba atitinka reikalavimus, kad pagal III skyrių galėtų prašyti pažymėjimo vienos iš valstybių narių nacionalinės kompetentingos institucijos, tačiau didelė jos įrenginių ir darbuotojų, kuriems taikomas tas pažymėjimas, dalis yra arba, kaip numatoma, bus vienoje arba keliose kitose valstybėse narėse.

Tokį prašymą taip pat gali pateikti dvi ir daugiau organizacijų, kurios priklauso vienai verslo grupei, jei kiekvienos iš jų pagrindinė verslo vieta yra skirtingoje valstybėje narėje ir kiekviena iš jų turi pažymėjimą tos pačios rūšies aviacijos veiklai arba atitinka reikalavimus, kad galėtų prašyti tokio pažymėjimo pagal III skyrių.

2. 1 dalyje nurodytą prašymą atitinkamos organizacijos siunčia Agentūrai ir valstybių narių, kuriose yra jų pagrindinė verslo vieta, nacionalinėms kompetentingoms institucijoms.

Gavusi tą prašymą, Agentūra ir atitinkama nacionalinė kompetentinga institucija nepagrįstai nedelsdamos pasikonsultuoja tarpusavyje ir prireikus paprašo prašymą pateikusių organizacijų pateikti papildomos informacijos. Vykdant šias konsultacijas Agentūra ir nacionalinės kompetentingos institucijos apsvarsto galimybę pasitelkti inspektorius ir kitus atitinkamų kompetentingų institucijų turimus darbuotojus susitarimo dėl perskyrimo atveju.

▼B

Jeigu po tokių konsultacijų Agentūra arba atitinkama nacionalinė kompetentinga institucija mano, kad prašymas turėtų neigiamos įtakos jos pačios pajėgumui veiksmingai atlikti sertifikavimo, priežiūros ir vykdymo užtikrinimo užduotis pagal šį reglamentą ir juo remiantis priimtus deleguotuosius ir įgyvendinimo aktus arba kaip nors kitaip neigiamai paveiktų veiksmingą institucijos veikimą, ji per ne ilgesnį kaip 180 dienų nuo to prašymo gavimo dienos laikotarpį praneša atitinkamoms organizacijoms, kad ji mano, jog prašymas turėtų tokį neigiamą poveikį, ir pateikia pagrindimą. Tas pranešimo laiškas taip pat nusiunčiamas kitai šaliai. Tuo atveju prašymas laikomas atmestu.

3. Išskyrus atvejus, kai prašymas atmetamas pagal 2 dalį, Agentūra ir atitinkamos nacionalinės kompetentingos institucijos sudaro išsamius susitarimus dėl atsakomybės dėl atitinkamų užduočių perdavimo. Prieš parengiant galutinę tų išsamių susitarimų redakciją, dėl jų konsultuojamasi su organizacijomis, paprašiusiomis Agentūros vykdyti jų kompetentingos institucijos funkcijas. Tuose išsamiuose susitarimuose bent aiškiai nurodomos užduotys, kurios perskiriamos ir, be kita ko, išdėstomos teisinės, praktinės ir administracinės priemonės, būtinos siekiant užtikrinti tvarkingą perdavimą ir veiksmingą ir nenutrūkstamą tolesnį atitinkamų užduočių vykdymą laikantis šio reglamento ir juo remiantis priimtų deleguotųjų ir įgyvendinimo aktų, taip pat sklandžią atitinkamų organizacijų vykdomos veiklos tąsą. Išsamūs susitarimai taip pat apima atitinkamų techninių įrašų ir dokumentų perdavimo nuostatas.

Agentūra ir atitinkama valstybė narė arba, jei taikoma, atitinkamos valstybės narės užtikrina, kad atsakomybė už užduotis būtų perskirta pagal tuos išsamius susitarimus. Įgyvendindama tuos susitarimus Agentūra kuo labiau pasitelkia inspektorius ir kitus valstybių narių turimus darbuotojus.

4. Sudarius išsamius susitarimus pagal 3 dalį, Agentūra tampa kompetentinga institucija, atsakinga už prašyme nurodytas užduotis, o atitinkama valstybė narė ar atitinkamos valstybės narės atleidžiamos nuo atsakomybės už tas užduotis. Dėl Agentūros atsakomybės už perskirtas užduotis taikomi IV ir V skyriai.

5. Bet kokiam atsakomybės dėl užduočių perskyrimui pagal šį straipsnį *mutatis mutandis* taikomos 64 straipsnio 3, 6 ir 7 dalys.

6. Organizacijos, kurių atžvilgiu Agentūra vykdo kompetentingos institucijos funkcijas pagal šį straipsnį, gali prašyti, kad valstybės narės, kuriose yra tų organizacijų pagrindinė verslo vieta, vėl prisiimtų atsakomybę už užduotis, susijusias su sertifikavimu, priežiūra ir vykdymo užtikrinimu, tų organizacijų atžvilgiu. Tuo atveju *mutatis mutandis* taikomos 64 straipsnio 4–7 dalys.

66 straipsnis

Paramos priežiūrai mechanizmas

1. Kai yra įvykdytos visos šios sąlygos:

▼B

a) pagal 85 straipsnį Agentūros atliktų patikrų ir kitos stebėjimo veiklos rezultatai rodo, kad valstybė narė nuolat iš esmės negali veiksmingai vykdyti sertifikavimo, priežiūros ir vykdymo užtikrinimo užduočių pagal šį reglamentą,

b) Komisija paprašė atitinkamos valstybės narės pašalinti pagal a punktą nustatytus trūkumus;

c) valstybė narė tinkamai nepašalino trūkumų ir dėl to susidariusi situacija yra pavojinga civilinės aviacijos saugai,

atitinkama valstybė narė ir Agentūra Komisijos prašymu kartu nustato laikiną techninės pagalbos programą, kuria siekiama pašalinti nustatytus trūkumus ir padėti atitinkamai valstybei narei iki paramos etapo pabaigos atkurti savo gebėjimą vykdyti sertifikavimo, priežiūros ir vykdymo užtikrinimo užduotis, kurioms taikomas šis reglamentas. Ta techninės pagalbos programa apima visų pirma programos tvarkaraštį, sertifikavimo, priežiūros ir vykdymo užtikrinimo užduočių planavimą ir vykdymą tais atvejais, kai buvo nustatyti trūkumai, atitinkamų inspektorių ir darbuotojų mokymą bei kvalifikacijas ir atitinkamos valstybės narės nacionalinės kompetentingos institucijos darbo organizavimą, kai tai turi tiesioginės įtakos nustatytiems trūkumams.

2. Atitinkama valstybė narė yra atsakinga už techninės pagalbos programos įgyvendinimą siekiant pašalinti nustatytus trūkumus. Tuo tikslu atitinkama valstybė narė bendradarbiauja su Agentūra įgyvendindama tą techninės pagalbos programą, be kita ko, pateikia nacionalinei kompetentingai institucijai visas būtinas instrukcijas ir suteikia visą materialinę bazę, būtiną sėkmingam pagalbos programos vykdymui.

Įgyvendinant techninės pagalbos programą atitinkama valstybė narė tebėra atsakinga už sertifikavimo, priežiūros ir vykdymo užtikrinimo užduotis pagal 62 straipsnio 2 dalį. Agentūra padengia savo išlaidas, patirtas teikiant pagalbą atitinkamai valstybei narei.

Įgyvendindama techninės pagalbos programą atitinkama valstybė narė, jei tikslinga, priklausomai nuo trūkumų pobūdžio pasitelkia Europos aviacijos inspektorių grupę, įsteigtą pagal 63 straipsnį, kompetentingus subjektus pagal 69 straipsnį ir naudojasi mokymo galimybėmis, numatytomis pagal 92 straipsnį.

3. Agentūra teikia Komisijai ir kitoms valstybėms narėms naujausią informaciją apie pažangą, padarytą įgyvendinant techninės pagalbos programą.

4. Atitinkama valstybė narė deda visas įmanomas pastangas, kad atkurtų savo gebėjimą vykdyti sertifikavimo, priežiūros ir vykdymo užtikrinimo užduotis pagal šį reglamentą. Jeigu atitinkama valstybė narė pripažįsta, kad techninės pagalbos programa negali būti įgyvendinta, kaip buvo planuota, ji apie tai informuoja Komisiją ir perskiria savo atsakomybę už sertifikavimo, priežiūros ir vykdymo užtikrinimo užduotis Agentūrai ar kitai valstybei narei pagal 64 straipsnį arba imasi kitų priemonių trūkumams pašalinti. Perskyrimo apimtis apribojama tuo, kas yra griežtai būtina siekiant pašalinti nustatytus trūkumus. Agentūra įkelia į saugyklą, sukurtą pagal 74 straipsnį, informaciją apie užduotis, kurios buvo perskirtos, ir paskelbia tą informaciją viešai.

▼B

5. Šis straipsnis nedaro poveikio kitų priemonių, įskaitant šio reglamento 67 straipsnį ir Reglamentą (EB) Nr. 2111/2005, taikymui.

67 straipsnis

Pažymėjimų ir deklaracijų galiojimas ir pripažinimas

1. Agentūros ar nacionalinių kompetentingų institucijų išduotiems pažymėjimams ir fizinių ir juridinių asmenų pateiktoms deklaracijoms pagal šį reglamentą ir juo remiantis priimtus deleguotuosius ir įgyvendinimo aktus taikomos tik taisyklės, sąlygos ir procedūros, nustatytos šiame reglamente ir nacionaliniuose administraciniuose reikalavimuose, ir jie galioja ir yra pripažįstami visose valstybėse narėse netaikant kitų reikalavimų ar vertinimo.

2. Jei Komisija mano, kad juridinis arba fizinis asmuo, kuriam išduotas pažymėjimas arba kuris pateikė deklaraciją, nebeatitinka taikytinų šio reglamento arba juo remiantis priimtų deleguotųjų ir įgyvendinimo aktų reikalavimų, Komisija, remdamasi Agentūros pateikta rekomendacija, reikalauja, kad už to asmens priežiūrą atsakinga valstybė narė imtųsi tinkamų taisomųjų veiksmų ir apsaugos priemonių, įskaitant pažymėjimo galiojimo apribojimą arba sustabdymą. Komisija priima įgyvendinimo aktus, kuriuose pateikiamas tas sprendimas. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 127 straipsnio 2 dalyje nurodytos patariamosios procedūros. Jei yra tinkamai pagrįstų su aviacijos sauga susijusių priežasčių, dėl kurių privaloma skubėti, Komisija priima nedelsiant taikytinus įgyvendinimo aktus laikydamasi 127 straipsnio 4 dalyje nurodytos procedūros.

Nuo įgyvendinimo akto įsigaliojimo dienos atitinkamas pažymėjimas arba deklaracija, nukrypstant nuo 1 dalies, nebegalioja ir nebėra pripažįstama visose valstybėse narėse.

3. Jei Komisija mano, kad 2 dalyje nurodyta valstybė narė ėmėsi deramų taisomųjų veiksmų ir apsaugos priemonių, ji, remdamasi Agentūros pateikta rekomendacija, nusprendžia, kad atitinkamas pažymėjimas arba deklaracija vėl galioja ir yra pripažįstama visose valstybėse narėse pagal 1 dalį.

Komisija priima įgyvendinimo aktus, kuriuose pateikiamas tas sprendimas. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 127 straipsnio 2 dalyje nurodytos patariamosios procedūros. Jei yra tinkamai pagrįstų su aviacijos sauga susijusių priežasčių, dėl kurių privaloma skubėti, Komisija priima nedelsiant taikytinus įgyvendinimo aktus laikydamasi 127 straipsnio 4 dalyje nurodytos procedūros.

4. Šis straipsnis nedaro poveikio Reglamentui (EB) Nr. 2111/2005.

▼B

68 straipsnis

Trečiųjų valstybių išduotų pažymėjimų pripažinimas

1. Agentūra ir nacionalinės kompetentingos institucijos gali arba išduoti pažymėjimus, numatytus šiame reglamente ir juo remiantis priimtuose deleguotuosiuose ir įgyvendinimo aktuose, remdamosi pagal trečiosios valstybės teisės aktus išduotais pažymėjimais, arba pripažinti pažymėjimus ir kitus atitinkamus dokumentus, kuriais patvirtinama atitiktis civilinės aviacijos taisyklėms ir kurie išduoti pagal trečiosios valstybės teisės aktus, jei tokia galimybė yra numatyta:

a) Sąjungos ir trečiosios valstybės sudarytuose tarptautiniuose susitarimuose dėl pažymėjimų pripažinimo;

b) remiantis 3 dalimi priimtuose deleguotuosiuose aktuose; arba

c) jei nėra atitinkamai šios dalies a ir b punktuose nurodyto tarptautinio susitarimo ir atitinkamo deleguotojo akto, ir nedarant poveikio šio reglamento 140 straipsnio 6 daliai, iki Reglamento (EB) Nr. 1592/2002 įsigaliojimo sudarytame valstybės narės ir trečiosios valstybės susitarime dėl pažymėjimų pripažinimo, apie kurį pranešta Komisijai ir kitoms valstybėms narėms, laikantis Reglamento (EB) Nr. 1592/2002 9 straipsnio 2 dalies a punkto arba Reglamento (EB) Nr. 216/2008 12 straipsnio 2 dalies a punkto.

2. Siekiant užtikrinti ir išlaikyti pasitikėjimą trečiųjų valstybių reglamentavimo sistemomis, Agentūrai suteikiami įgaliojimai atlikti būtinus techninius ir kitus trečiųjų valstybių teisės aktų ir užsienio aviacijos administracijų vertinimus. Tokiems vertinimams atlikti Agentūra gali sudaryti darbo susitarimus pagal 90 straipsnio 2 dalį.

3. Komisijai pagal 128 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais nustatomos išsamios taisyklės dėl pažymėjimų ir kitų dokumentų, kuriais patvirtinama atitiktis civilinės aviacijos taisyklėms, kurie yra išduoti pagal trečiosios valstybės teisės aktus ir kuriais užtikrinamas saugos lygis, lygiavertis numatytam šiame reglamente, pripažinimo, įskaitant būtino pasitikėjimo trečiųjų valstybių reglamentavimo sistemomis užtikrinimo ir išlaikymo sąlygas ir procedūras.

69 straipsnis

Kompetentingi subjektai

1. Agentūra ir nacionalinės kompetentingos institucijos su sertifikavimu ir priežiūra susijusias užduotis, kurias jos atlieka pagal šį reglamentą, gali skirti vykdyti kompetentingiems subjektams, kurie pagal 62 straipsnio 13 dalies f punkte nurodytus deleguotuosius aktus arba 14 dalies pirmos pastraipos e punkte nurodytus įgyvendinimo aktus buvo akredituoti kaip atitinkantys VI priede išdėstytus kriterijus.

Nedarant poveikio 4 daliai, Agentūra ir nacionalinės kompetentingos institucijos, besinaudojančios kompetentingų subjektų paslaugomis, nustato kompetentingų subjektų akreditavimo ir jų atitikties tiems kriterijams vertinimo sistemą, kuri taikoma ir akreditavimo metu, ir nuolat po akreditavimo.

▼B

Kompetentingą subjektą akredituoja atskirai Agentūra ar nacionalinė kompetentinga institucija arba dvi ar daugiau nacionalinių kompetentingų institucijų drauge, arba Agentūra drauge su viena ar daugiau nacionalinių kompetentingų institucijų.

2. Agentūra arba nacionalinė kompetentinga institucija arba, jei taikytina, institucijos iš dalies keičia, apriboja, sustabdo arba atšaukia kompetentingo subjekto akreditavimą, kurį yra suteikusios, arba sustabdo jo galiojimą, jei tas subjektas nebeatitinka VI priede išdėstytų kriterijų.

3. Agentūra arba nacionalinė kompetentinga institucija ar institucijos, akredituojančios kompetentingą subjektą, gali jam suteikti teisę Agentūros arba nacionalinės kompetentingos institucijos vardu išduoti, atnaujinti, iš dalies keisti pažymėjimus, apriboti, sustabdyti jų galiojimą ir juos atšaukti arba gauti deklaracijas. Ta teisė įtraukiama į akreditavimo taikymo sritį.

4. Agentūra ir nacionalinės kompetentingos institucijos be papildomų techninių reikalavimų arba vertinimo pripažįsta kompetentingų subjektų akreditavimą, kurį pagal 1 dalį suteikė Agentūra ir kitos nacionalinės kompetentingos institucijos.

Tačiau Agentūra ir nacionalinės kompetentingos institucijos nėra įpareigotos naudotis visa akreditavimo, kurį suteikė kita nacionalinė kompetentinga institucija arba Agentūra, apimtimi arba naudotis visomis teisėmis, kurias pagal 3 dalį tam kompetentingam subjektui suteikė kita nacionalinė kompetentinga institucija arba Agentūra.

5. Agentūra ir nacionalinės kompetentingos institucijos keičiasi informacija apie akreditavimą, kurį suteikė, kurio galiojimą apribojo, sustabdė arba kurį atšaukė, įskaitant informaciją apie akreditavimo apimtį ir suteiktas teises. Tą informaciją Agentūra pateikia 74 straipsnyje nurodytoje saugykloje.

70 straipsnis

Apsaugos nuostatos

1. Šis reglamentas ir juo remiantis priimti deleguotieji aktai ir įgyvendinimo aktai netrukdo valstybei narei nedelsiant reaguoti į su civilinės aviacijos sauga susijusią problemą, jei įvykdytos visos šios sąlygos:

a) problema yra susijusi su didele rizika aviacijos saugai ir būtina, kad valstybė narė nedelsdama imtųsi priemonių jai spręsti;

b) valstybė narė neturi galimybių tinkamai išspręsti problemą laikydamasi šio reglamento ir juo remiantis priimtų deleguotųjų aktų ir įgyvendinimo aktų;

c) veiksmai, kurių imamasi, yra proporcingi problemos sunkumui.

Tokiu atveju atitinkama valstybė narė, naudodamasi pagal 74 straipsnį sukurta saugykla, nedelsdama praneša Komisijai, Agentūrai ir kitoms valstybėms narėms apie priemones, kurių ėmėsi, jų taikymo trukmę ir priežastis, dėl kurių jų ėmėsi.

▼B

2. Gavusi šio straipsnio 1 dalyje nurodytą pranešimą, Agentūra iš karto, nepagrįstai nedelsdama, įvertina, ar įvykdytos šio straipsnio 1 dalyje nurodytos sąlygos. To įvertinimo rezultatus Agentūra įkelia į pagal 74 straipsnį sukurtą saugyklą.

Jeigu Agentūra mano, kad tos sąlygos įvykdytos, ji nepagrįstai nedelsdama įvertina, ar ji yra pajėgi išspręsti valstybės narės nustatytą problemą priimdama sprendimus, nurodytus 76 straipsnio 4 dalies pirmoje pastraipoje, tokiu būdu panaikindama poreikį valstybei narei imtis priemonių. Jeigu Agentūra mano, kad ji gali išspręsti problemą tokiu būdu, ji tuo tikslu priima tinkamą sprendimą ir informuoja apie jį valstybes nares pagal 74 straipsnį sukurtoje saugykloje. Jeigu ji mano, kad problemos negalima išspręsti tokiu būdu, ji rekomenduoja Komisijai iš dalies keisti remiantis šiuo reglamentu priimtus deleguotuosius aktus ar įgyvendinimo aktus taip, kaip ji laiko esant būtina atsižvelgiant į šio straipsnio 1 dalies taikymą.

Jeigu Agentūra mano, kad tos sąlygos nėra įvykdytos, ji nepagrįstai nedelsdama pateikia rekomendaciją Komisijai dėl to įvertinimo rezultatų. Šią rekomendaciją Agentūra įkelia į pagal 74 straipsnį sukurtą saugyklą.

3. Komisija, atsižvelgdama į 2 dalies trečioje pastraipoje nurodytą Agentūros rekomendaciją, įvertina, ar 1 dalyje išdėstytos sąlygos yra įvykdytos.

4. Jei Komisija mano, kad tos sąlygos neįvykdytos, arba jei jos nuomonė nesutampa su Agentūros vertinimo rezultatais, ji nepagrįstai nedelsdama priima įgyvendinimo aktus, kuriuose pateikiamas jos sprendimas ir tuo tikslu pateikiama jos išvada. Tie įgyvendinimo aktai paskelbiami *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*, o Agentūra juos įtraukia į saugyklą, sukurtą pagal 74 straipsnį.

Pranešus apie įgyvendinimo aktą, kuriuo patvirtinama, kad tos sąlygos neįvykdytos, atitinkama valstybė narė nedelsdama atšaukia pagal 1 dalį pritaikytą priemonę.

71 straipsnis

Lankstumo nuostatos

1. Valstybės narės gali visiems fiziniams arba juridiniams asmenims, kuriems taikomas šis reglamentas, suteikti reikalavimų, taikomų tokiems asmenims pagal III skyrių (išskyrus tame skyriuje išdėstytus esminius reikalavimus) arba pagal remiantis tuo skyriumi priimtus deleguotuosius ar įgyvendinimo aktus, taikymo išimtis, jei to skubiai reikia dėl susidariusių nenumatytų aplinkybių, darančių poveikį tiems asmenims, arba dėl tų asmenų skubių veiklos poreikių, jei įvykdytos visos šios sąlygos:

a) su tomis aplinkybėmis arba reikmėmis susijusių klausimų neįmanoma tinkamai išspręsti laikantis taikomų reikalavimų;

b) sauga, aplinkos apsauga ir atitiktis taikomiems esminiams reikalavimams yra užtikrintos, jei reikia, pritaikius poveikio švelninimo priemones;

▼B

c) valstybė narė, kiek įmanoma, sumažino rinkos sąlygų iškraipymą, galintį susidaryti suteikus išimtį ir

d) išimties taikymo sritis ir trukmė yra tik tokie, kiek griežtai būtina, ir ji taikoma remiantis nediskriminavimo principu.

Tokiu atveju atitinkama valstybė narė, naudodamasi pagal 74 straipsnį sukurta saugykla, nedelsdama praneša Komisijai, Agentūrai ir kitoms valstybėms narėms apie suteiktą išimtį, jos taikymo trukmę, suteikimo priežastį ir, kai taikoma, panaudotas reikiamas poveikio švelninimo priemones.

2. Jei šio straipsnio 1 dalyje nurodyta išimtis suteikta ilgesniam kaip aštuoni mėnesiai iš eilės laikotarpiui arba jei valstybė narė tą pačią išimtį suteikė pakartotinai ir bendra jos taikymo trukmė viršija aštuonis mėnesius, Agentūra įvertina, ar įvykdytos šio straipsnio 1 dalyje nustatytos sąlygos, ir per tris mėnesius nuo dienos, kurią buvo gautas paskutinis šio straipsnio 1 dalyje nurodytas pranešimas, pateikia Komisijai rekomendaciją dėl to vertinimo rezultatų. Tą rekomendaciją Agentūra įkelia į pagal 74 straipsnį sukurtą saugyklą.

Tuo atveju Komisija, atsižvelgdama į rekomendaciją, įvertina, ar tos sąlygos įvykdytos. Jei Komisija mano, kad tos sąlygos neįvykdytos, arba jei jos nuomonė nesutampa su Agentūros vertinimo rezultatu, ji per 3 mėnesius nuo tos rekomendacijos gavimo dienos priima atitinkamą įgyvendinimo aktą, kuriame pateikiamas jos sprendimas. Tie įgyvendinimo aktai skelbiami *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*, o Agentūra juos įtraukia į saugyklą, sukurtą pagal 74 straipsnį.

Pranešus apie įgyvendinimo aktą, kuriuo patvirtinama, kad tos sąlygos neįvykdytos, atitinkama valstybė narė nedelsdama atšaukia pagal šio straipsnio 1 dalį suteiktą išimtį.

3. Jei valstybė narė mano, kad atitiktį prieduose išdėstytiems taikytiniems esminiams reikalavimams galima įrodyti kitais būdais nei nustatytieji remiantis šiuo reglamentu priimtuose deleguotuosiuose ir įgyvendinimo aktuose, ir kad tie būdai civilinės aviacijos saugos arba efektyvumo prasme yra labai naudingi asmenims, kuriems taikomas šis reglamentas, arba atitinkamoms institucijoms, ji gali, naudodamasi pagal 74 straipsnį sukurta saugykla, pateikti Komisijai ir Agentūrai pagrįstą prašymą iš dalies pakeisti atitinkamą deleguotąjį ar įgyvendinimo aktą, kad būtų galima naudotis tais kitais būdais.

Tokiu atveju Agentūra nepagrįstai nedelsdama pateikia Komisijai rekomendaciją dėl to, ar valstybės narės prašymas atitinka pirmos pastraipos sąlygas. Jei reikia, taikant šią dalį, Komisija nedelsdama bei atsižvelgdama į tą rekomendaciją svarsto galimybę iš dalies keisti atitinkamą deleguotąjį arba įgyvendinimo aktą.

▼B

72 straipsnis

Informacijos rinkimas, keitimasis ja ir jos analizė

1. Komisija, Agentūra ir nacionalinės kompetentingos institucijos keičiasi visa turima informacija dėl šio reglamento ir juo remiantis priimtų deleguotųjų ir įgyvendinimo aktų taikymo, kuri yra aktuali kitoms šalims joms atliekant savo užduotis pagal šį reglamentą. Valstybių narių kompetentingos institucijos, kurioms pavesta tirti civilinės aviacijos avarijas ir incidentus arba analizuoti įvykius, taip pat turi teisę gauti tą informaciją, kad galėtų vykdyti savo užduotis. Ta informacija taip pat gali būti platinama suinteresuotosioms šalims pagal 5 dalyje nurodytus įgyvendinimo aktus.

2. Nedarant poveikio reglamentams (ES) Nr. 996/2010 ir (ES) Nr. 376/2014, Agentūra Sąjungos lygmeniu koordinuoja informacijos klausimais, kuriems taikomas šis reglamentas, įskaitant eksploatacinius skrydžių duomenis, rinkimą, keitimąsi ja ir jos analizę. Tuo tikslu Agentūra gali sudaryti susitarimus dėl informacijos rinkimo, keitimosi ja ir jos analizės su fiziniais ir juridiniais asmenimis, kuriems taikomas šis reglamentas, arba su tokių asmenų asociacijomis. Rinkdama informaciją, keisdamasi ja ir ją analizuodama ir sudarydama bei vykdydama tokius susitarimus, Agentūra kuo labiau apriboja administracinę naštą atitinkamiems asmenims ir užtikrina tinkamą informacijos, įskaitant visus į ją įtrauktus asmens duomenis, apsaugą pagal šio straipsnio 6 dalį ir šio reglamento 73 straipsnio 1 dalį, 123 ir 132 straipsnius.

3. Agentūra, gavusi prašymą, padeda Komisijai administruoti Europos centrinę saugyklą, nurodytą Reglamento (ES) Nr. 376/2014 8 straipsnyje.

4. Gavusi Komisijos prašymą, Agentūra analizuoja skubius arba svarbius klausimus, kuriems taikomas šis reglamentas. Kai aktualu, nacionalinės kompetentingos institucijos bendradarbiauja su Agentūra, kad būtų atlikta tokia analizė.

5. Komisija patvirtina įgyvendinimo aktus, kuriais nustatomos išsamios Komisijos, Agentūros ir nacionalinių kompetentingų institucijų keitimosi šio straipsnio 1 dalyje nurodyta informacija ir tokios informacijos platinimo suinteresuotosioms šalims taisyklės. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 127 straipsnio 3 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

Šios dalies pirmoje pastraipoje nurodytomis išsamiomis taisyklėmis atsižvelgiama į poreikį:

a) pateikti fiziniams ir juridiniams asmenims, kuriems taikomas šis reglamentas, informaciją, kurios jiems reikia, kad galėtų laikytis 1 straipsnyje išdėstytų tikslų ir prisidėti prie jų įgyvendinimo;

▼B

b) platinti ir naudoti tik tiek informacijos, kiek būtina 1 straipsnyje išdėstytiems tikslams pasiekti;

c) užtikrinti, kad informacija nebūtų teikiama arba naudojama kaltės arba atsakomybės nustatymo tikslais, nedarant poveikio taikomai nacionalinei baudžiamajai teisei.

6. Komisija, Agentūra ir nacionalinės kompetentingos institucijos, taip pat šio straipsnio 2 dalyje nurodyti fiziniai ir juridiniai asmenys ir tokių asmenų asociacijos pagal Sąjungos ir nacionalinę teisę imasi būtinų priemonių, kad deramai užtikrintų pagal šį straipsnį gautos informacijos konfidencialumą. Šia dalimi nedaromas poveikis griežtesniems konfidencialumo reikalavimams, numatytiems reglamentuose (ES) Nr. 996/2010, (ES) Nr. 376/2014 ar kituose Sąjungos teisės aktuose.

7. Siekdama informuoti visuomenę apie bendrą civilinės aviacijos saugos lygį Sąjungoje, Agentūra kasmet ir tais atvejais, kai susidaro ypatingos aplinkybės, skelbia saugos apžvalgą. Toje apžvalgoje paprasta ir lengvai suprantama kalba pateikiama bendros saugos padėties analizė ir nurodoma, ar esama padidėjusių su sauga susijusių pavojų.

73 straipsnis

Informacijos šaltinio apsauga

1. Kai 72 straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodyta informacija pateikiama nacionalinei kompetentingai institucijai, tokios informacijos šaltinis saugomas pagal taikomus Sąjungos ir nacionalinės teisės aktus dėl su civilinės aviacijos sauga susijusios informacijos šaltinių apsaugos. Kai tokią informaciją fizinis asmuo pateikia Komisijai arba Agentūrai, tokios informacijos šaltinis nėra atskleidžiamas ir to šaltinio asmens duomenys prie pateiktos informacijos neįrašomi.

2. Nedarant poveikio taikomai nacionalinei baudžiamajai teisei, valstybės narės nepradeda procesinių veiksmų dėl neapgalvotų arba netyčia padarytų teisės pažeidimų, apie kuriuos jos sužinojo tik todėl, kad informacija apie tuos pažeidimus joms buvo pateikta pagal šį reglamentą ir juo remiantis priimtus deleguotuosius ir įgyvendinimo aktus.

Pirma pastraipa netaikoma tais atvejais, kai padarytas tyčinis nusižengimas, arba tais atvejais, kai tai buvo neabejotinas, sunkus ir rimtas aiškios rizikos nepaisymas ir ypač sunkus profesinės pareigos imtis tokių atsargumo priemonių, kurių akivaizdžiai reikia tomis aplinkybėmis, nevykdymas, dėl ko padaryta žala, kurią buvo galima numatyti, asmeniui arba turtui arba smarkiai sumažėja civilinės aviacijos saugos lygis.

3. Valstybės narės gali toliau taikyti ar priimti priemones, skirtas 1 dalyje nurodytų informacijos šaltinių apsaugai stiprinti.

4. Darbuotojai ir pasamdytieji asmenys, pateikę informaciją taikant šį reglamentą ir juo remiantis priimtus deleguotuosius ir įgyvendinimo aktus, už pateiktą informaciją negali gauti savo darbdavių arba organizacijų, kurioms jie teikia paslaugas, nuobaudų.

▼B

Pirma pastraipa netaikoma tais atvejais, kai padarytas tyčinis nusižengimas arba tais atvejais, kai tai buvo neabejotinas, sunkus ir rimtas aiškios rizikos nepaisymas ir ypač sunkus profesinės pareigos imtis tokių atsargumo priemonių, kurių akivaizdžiai reikia tomis aplinkybėmis, nevykdymas, dėl ko padaryta žala, kurią buvo galima numatyti, asmeniui arba turtui arba kyla rimtas pavojus civilinės aviacijos saugai.

5. Šis straipsnis netrukdo Komisijai, Agentūrai ir valstybėms narėms imtis visų būtinų civilinės aviacijos saugos tolesnio užtikrinimo ar gerinimo veiksmų.

6. Šis straipsnis nedaro poveikio informacijos šaltinio apsaugos taisyklėms, išdėstytoms reglamentuose (ES) Nr. 996/2010 ir (ES) Nr. 376/2014.

74 straipsnis

Informacijos saugykla

1. Agentūra, bendradarbiaudama su Komisija ir nacionalinėmis kompetentingomis institucijomis, sukuria ir tvarko informacijos saugyklą, kuri reikalinga siekiant užtikrinti veiksmingą Agentūros ir nacionalinių kompetentingų institucijų bendradarbiavimą jų užduočių, susijusių su sertifikavimu, priežiūra ir vykdymo užtikrinimu pagal šį reglamentą, atlikimo klausimais.

Toje saugykloje saugoma informacija apie:

a) pagal III skyrių ir 64 ir 65 ir 77–82 straipsnius Agentūros ir nacionalinių kompetentingų institucijų išduotus pažymėjimus ir gautas deklaracijas;

b) pagal 69 straipsnio 3 dalį Agentūros ir nacionalinių kompetentingų institucijų vardu kompetentingų subjektų išduotus pažymėjimus ir gautas deklaracijas;

c) Agentūros ir nacionalinių kompetentingų institucijų pagal 69 straipsnį suteiktą akreditavimą kompetentingiems subjektams, įskaitant informaciją apie akreditavimo apimtį ir suteiktas teises;

d) priemones, kurių valstybės narės ėmėsi pagal 2 straipsnio 6 ir 7 dalis, ir atitinkamus Komisijos sprendimus;

e) pagal 2 straipsnio 8 dalį priimtus valstybių narių sprendimus;

f) pagal 41 straipsnio 5 dalį priimtus valstybių narių sprendimus;

g) valstybių narių atliktą atsakomybės už užduotis perskyrimą Agentūrai arba kitai valstybei narei pagal 64 ir 65 straipsnius, įskaitant išsamią informaciją apie tai, kurios užduotys buvo perskirtos;

h) pagal 67 straipsnyje nurodytus Komisijos sprendimus;

i) nacionalinių kompetentingų institucijų pranešimus apie individualias skrydžio laiko specifikacijų schemas, pateiktas Agentūrai remiantis pagal 32 straipsnio 1 dalies b punktą priimtais deleguotaisiais aktais, ir atitinkamas Agentūros nuomones, pateiktas pagal 76 straipsnio 7 dalį;

▼B

j) valstybių narių pranešimus apie priemones, kurių imtasi siekiant nedelsiant reaguoti į su civilinės aviacijos sauga susijusią problemą, ir apie suteiktas išimtis, taip pat atitinkamas Agentūros rekomendacijas ir Komisijos sprendimus pagal 70 straipsnio 1 dalį ir 71 straipsnio 1 dalį;

k) valstybių narių prašymus, susijusius su kitais atitikties esminiams reikalavimams užtikrinimo būdais, ir atitinkamas Agentūros rekomendacijas pagal 71 straipsnio 3 dalį;

l) Agentūros pranešimus ir atitinkamus Komisijos sprendimus pagal 76 straipsnio 4 dalį;

m) nacionalinių kompetentingų institucijų turimą informaciją, susijusią su orlaivio, kuris naudojamas kitais nei komercinio oro transporto tikslais, veikla;

n) informaciją, susijusią su 90 straipsnio 4 dalyje nurodytų tarptautinių standartų ir rekomenduojamos praktikos įgyvendinimu;

o) valstybių narių ir Komisijos sprendimus, apie kuriuos pranešta pagal 62 straipsnio 5 dalį, įskaitant informaciją apie užduotis, kurios vykdomos kartu;

p) valstybių narių pagal 41 straipsnio 6 dalį suteiktas išimtis ir atitinkamus Komisijos sprendimus;

q) Agentūros nustatytas priemones, susijusias su skrydžiais virš konfliktų zonų, taikomas pagal 88 straipsnio 3 dalį;

r) kitą informaciją, kurios gali prireikti siekiant užtikrinti veiksmingą Agentūros ir nacionalinių kompetentingų institucijų bendradarbiavimą, susijusį su jų užduočių, susijusių su sertifikavimu, priežiūra ir vykdymo užtikrinimu, vykdymu pagal šį reglamentą.

2. Nacionalinės kompetentingos institucijos, aviacijos medicinos gydytojai ir aviacijos medicinos centrai taip pat per saugyklą keičiasi informacija apie pilotų sveikatos būklės tinkamumą. Tokios informacijos, kuri yra asmens duomenys, įskaitant duomenis apie sveikatą, saugoma tik tiek, kiek būtinai reikia siekiant užtikrinti veiksmingą pilotų sertifikavimą ir priežiūrą pagal 21 straipsnį.

3. Visi saugykloje laikomi asmens duomenys, įskaitant duomenis apie sveikatą, saugomi ne ilgiau, nei tai yra reikalinga tais tikslais, dėl kurių duomenys buvo surinkti arba po to tvarkomi.

4. Valstybės narės ir Agentūra užtikrina, kad duomenų subjektai, kurių asmens duomenys tvarkomi saugykloje, būtų *ex ante* apie tai informuojami.

5. Valstybės narės ir Agentūra gali apriboti duomenų subjektų teises gauti, taisyti ir ištrinti saugykloje laikomus asmens duomenis tik tiek, kiek būtinai reikia civilinės aviacijos saugai užtikrinti, pagal Reglamento (ES) 2016/679 23 straipsnį ir Reglamento (EB) Nr. 45/2001 20 straipsnį.

▼B

6. Nedarant poveikio 7 daliai, Komisija, Agentūra, nacionalinės kompetentingos institucijos ir visos valstybių narių kompetentingos institucijos, kurioms pavesta tirti civilinės aviacijos avarijas ir incidentus, turi jų užduotims vykdyti reikalingą elektroninę ir saugią prieigą prie visos saugykloje laikomos informacijos.

Prireikus, Komisija ir Agentūra gali tam tikrą saugykloje laikomą informaciją, išskyrus 2 dalyje nurodytą informaciją, platinti suinteresuotosioms šalims arba skelbti viešai.

Bet kuriuo atveju Agentūra skelbia informaciją, susijusią su:

a) visus išduotus pažymėjimus ir visas gautas deklaracijas pagal 2 straipsnio 4 dalį;

b) visais Komisijos ar valstybių narių sprendimais, apie kuriuos jai pranešta pagal 2 straipsnio 6 ir 7 dalis;

c) visais valstybių narių sprendimais, apie kuriuos jai pranešta pagal 2 straipsnio 11 dalies antrą pastraipą.

7. Saugykloje laikoma informacija nuo nesankcionuotos prieigos saugoma deramomis priemonėmis ir protokolais. 2 dalyje nurodyta informacija yra prieinama ir atskleidžiama tik tiems asmenims, kurie yra atsakingi už pilotų sveikatos būklės tinkamumo sertifikavimą ir priežiūrą, kad tie asmenys galėtų vykdyti savo užduotis pagal šį reglamentą. Ribota prieiga prie šios informacijos taip pat gali būti suteikta kitiems įgaliotiems asmenims tinkamo saugyklos veikimo, visų pirma jos techninės priežiūros, užtikrinimo tikslu. Asmenys, kuriems suteikiamas įgaliojimas prieiti prie informacijos, kurioje yra asmens duomenų, prieš tai išklauso taikomų asmens duomenų apsaugos teisės aktų ir susijusių apsaugos priemonių mokymo kursą.

8. Komisija priima įgyvendinimo aktus, kuriuose nustato reikiamas saugyklos veikimo ir tvarkymo taisykles, bei išsamius reikalavimus, susijusius su:

a) saugyklos sukūrimo ir priežiūros techniniais aspektais;

b) informacijos, kurią į saugyklą turi perduoti Komisija, Agentūra ir nacionalinės kompetentingos institucijos, klasifikavimu, įskaitant tokios informacijos perdavimo formą ir būdą;

c) reguliariu ir standartizuotu saugykloje laikomos informacijos atnaujinimu;

d) tam tikros saugykloje saugomos informacijos platinimo ir skelbimo pagal šio straipsnio 6 dalį išsamia tvarka;

e) informacijos apie pilotų sveikatos būklės tinkamumą, kurią į saugyklą turi perduoti nacionalinės kompetentingos institucijos, aviacijos medicinos gydytojai ir aviacijos medicinos centrai, klasifikavimu, įskaitant tokios informacijos perdavimo formą ir būdą;

▼B

f) saugykloje laikomos informacijos apsaugos nuo nesankcionuotos prieigos, prieigos prie informacijos ribojimo ir visų saugykloje laikomų asmens duomenų apsaugos išsamia tvarka pagal taikomus Sąjungos teisės aktus dėl asmens duomenų apsaugos, ypač nuo atsitiktinio arba neteisėto sunaikinimo, praradimo, pakeitimo arba atskleidimo;

g) ilgiausiu leistinu asmens duomenų, įskaitant asmens duomenims priskiriamą informaciją apie pilotų sveikatos būklės tinkamumą, laikymo saugykloje laikotarpiu;

h) šio straipsnio 5 dalies tikslais taikomomis išsamiomis sąlygomis, kuriomis valstybės narės ir Agentūra gali apriboti duomenų subjektų teises gauti, taisyti ir ištrinti saugykloje laikomus asmens duomenis.

Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 127 straipsnio 3 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

V SKYRIUS

EUROPOS SĄJUNGOS AVIACIJOS SAUGOS AGENTŪRA

I SKIRSNIS

Užduotys

75 straipsnis

Agentūros įsteigimas ir funkcijos

1. Įsteigiama Europos Sąjungos aviacijos saugos agentūra.

2. Kad užtikrintų tinkamą civilinės aviacijos veikimą ir vystymąsi Sąjungoje pagal 1 straipsnyje išdėstytus tikslus, Agentūra:

a) imasi visų užduočių ir rengia nuomones visais klausimais, kuriems taikomas šis reglamentas;

b) padeda Komisijai rengdama priemones, kurių turi būti imtasi pagal šį reglamentą. Kai tos priemonės apima technines taisykles, Komisija negali keisti jų turinio iš anksto nesuderinusi pakeitimų su Agentūra;

c) teikia Komisijai reikiamą techninę, mokslinę ir administracinę paramą jos užduotims vykdyti;

d) imasi būtinų priemonių, neviršydama jai šiuo reglamentu arba kitais Sąjungos teisės aktais suteiktų įgaliojimų;

e) vykdo patikras, kitą stebėsenos veiklą ir tyrimus, kurie būtini, kad ji atliktų savo užduotis pagal šį reglamentą, arba jei to paprašo Komisija;

▼B

f) savo kompetencijos srityje valstybių narių vardu vykdo funkcijas ir užduotis, kurios joms priskirtos taikomomis tarptautinėmis konvencijomis, visų pirma Čikagos konvencija;

g) padeda nacionalinėms kompetentingoms institucijoms vykdyti jų užduotis, visų pirma veikdama kaip keitimosi informacija ir ekspertinėmis žiniomis forumas;

h) Komisijos prašymu padeda, kiek tai susiję su klausimais, kuriems taikomas šis reglamentas, nustatyti veiksmingumo rodiklius, juos matuoti, teikti apie juos ataskaitas ir juos analizuoti, jei Sąjungos teisėje yra nustatyti civilinės aviacijos veiklos rezultatų planai;

i) propaguoja Sąjungos aviacijos standartus ir taisykles tarptautiniu lygmeniu, užmegzdama tinkamą bendradarbiavimą su trečiųjų valstybių kompetentingomis institucijomis ir tarptautinėmis organizacijomis;

j) bendradarbiauja su kitomis Sąjungos institucijomis, organais, įstaigomis ir agentūromis tose srityse, kuriose jų veikla yra susijusi su techniniais civilinės aviacijos aspektais.

76 straipsnis

Agentūros priemonės

1. Gavusi prašymą, Agentūra padeda Komisijai rengti pasiūlymus dėl šio reglamento pakeitimų ir dėl deleguotųjų ir įgyvendinimo aktų, kurie turi būti priimami remiantis šiuo reglamentu, laikantis 4 straipsnyje nustatytų principų. Agentūra tais tikslais dokumentus Komisijai teikia nuomonių forma.

2. Agentūra teikia Komisijai skirtas rekomendacijas dėl 70 ir 71 straipsnių taikymo.

3. Agentūra pagal 115 straipsnį ir taikomus deleguotuosius ir įgyvendinimo aktus, priimtus remiantis šiuo reglamentu, parengia sertifikavimo specifikacijas ir kitas išsamias specifikacijas, priimtinas atitikties užtikrinimo priemones ir rekomendacinę medžiagą šio reglamento ir juo remiantis priimtų deleguotųjų ir įgyvendinimo aktų taikymo tikslais.

4. Agentūra priima atitinkamus sprendimus dėl šio straipsnio 6 dalies, 77–83, 85 ir 126 straipsnių taikymo, taip pat tais atvejais, kai jai buvo paskirtos užduotys pagal 64 ir 65 straipsnius.

Agentūra gali suteikti išimtis visiems juridiniams arba fiziniams asmenims, kuriems ji yra išdavusi pažymėjimą, 71 straipsnio 1 dalyje nurodytais atvejais ir joje nustatytomis sąlygomis.

Tokiu atveju Agentūra, naudodamasi pagal 74 straipsnį sukurta saugykla, nedelsdama praneša Komisijai ir valstybėms narėms apie suteiktas išimtis, jų suteikimo priežastis ir, jei taikoma, taikytas poveikio švelninimo priemones.

▼B

Jei išimtis buvo suteikta ilgesniam kaip aštuoni mėnesiai iš eilės laikotarpiui arba jei Agentūra tą pačią išimtį suteikė pakartotinai ir bendra jos taikymo trukmė viršija aštuonis mėnesius, Komisija įvertina, ar įvykdytos 71 straipsnio 1 dalyje nustatytos sąlygos. Jei ji nusprendžia, kad jos neįvykdytos, Komisija priima atitinkamus įgyvendinimo aktus, kuriuose tuo tikslu pateikiamas jos sprendimas. Tie įgyvendinimo aktai skelbiami *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*, o Agentūra juos įtraukia į saugyklą, sukurtą pagal 74 straipsnį.

Pranešus apie tokį įgyvendinimo aktą Agentūra nedelsdama atšaukia išimtį.

5. Agentūra teikia patikrų ir kitos stebėsenos veiklos, vykdomos pagal 85 straipsnį, ataskaitas.

6. Agentūra nepagrįstai nedelsdama reaguoja į neatidėliotiną šio reglamento taikymo srities saugos problemą:

a) nustatydama, kokių taisomųjų veiksmų turi imtis fiziniai ir juridiniai asmenys, kurių atžvilgiu ji vykdo kompetentingos institucijos funkcijas, ir tiems asmenims platindama susijusią informaciją, įskaitant nurodymus ar rekomendacijas, jei to reikia 1 straipsnyje išdėstytiems tikslams apsaugoti; Agentūra taip pat gali parengti saugos biuletenius, kuriuose pateikiama neprivaloma informacija ar rekomendacijos, skirtos kitiems fiziniams ir juridiniams asmenims, dalyvaujantiems aviacijos veikloje;

b) nustatydama saugos tikslus, kurie turi būti pasiekti, rekomenduodama taisomuosius veiksmus, kurių turi imtis nacionalinės kompetentingos institucijos, ir platindama toms nacionalinėms kompetentingoms institucijoms susijusią informaciją, jei to reikia 1 straipsnyje išdėstytiems tikslams apsaugoti.

Kiek tai susiję su b punktu, nacionalinės kompetentingos institucijos nepagrįstai nedelsdamos informuoja Agentūra apie priemones, kurių jos ėmėsi, kad pasiektų tuos Agentūros nustatytus saugos tikslus. Be to, jei problema turi įtakos daugiau nei vienai valstybei narei, atitinkamos nacionalinės kompetentingos institucijos bendradarbiauja su Agentūra siekiant užtikrinti, kad priemonių, kurios būtinos tiems saugos tikslams pasiekti, būtų imtasi koordinuotu būdu.

7. Agentūra teikia nuomones dėl individualių skrydžio laiko specifikacijų schemų, kurias valstybės narės pasiūlė remdamosi deleguotaisiais aktais, priimtais pagal 32 straipsnio 1 dalies b punktą, ir kurios nukrypsta nuo Agentūros priimtų sertifikavimo specifikacijų.

77 straipsnis

Tinkamumo skraidyti ir suderinamumo su aplinka sertifikavimas

1. 2 straipsnio 1 dalies a punkte ir b punkto i papunktyje nurodytų gaminių, dalių, kilnojamosios įrangos ir nuotolinio bepiločių orlaivių valdymo įrangos atžvilgiu Agentūra, kai tai taikoma ir kaip nurodyta Čikagos konvencijoje ar jos prieduose, valstybių narių vardu vykdo projektavimo, gamybos arba registravimo valstybės funkcijas ir užduotis, jei tos funkcijos ir užduotys yra susijusios su projekto sertifikavimu ir privaloma informacija apie nepertraukiamąjį tinkamumą skraidyti. Tuo tikslu ji visų pirma:

▼B

a) kiekvieno gaminio ir nuotolinio bepiločių orlaivių valdymo įrangos projekto, dėl kurio pagal 11 straipsnį arba 56 straipsnio 1 dalį prašoma tipo pažymėjimo, riboto galiojimo tipo pažymėjimo, tipo pažymėjimo pakeitimo arba riboto galiojimo tipo pažymėjimo pakeitimo, įskaitant papildomą tipo pažymėjimą, remonto projekto patvirtinimo arba tinkamumo naudoti duomenų patvirtinimo, atveju nustato sertifikavimo pagrindą ir apie jį praneša pareiškėjui;

b) kiekvieno dalies arba kilnojamosios įrangos projekto, dėl kurio atitinkamai pagal 12 straipsnį, 13 straipsnį arba 56 straipsnio 1 dalį prašoma pažymėjimo, atveju nustato sertifikavimo pagrindą ir apie jį praneša pareiškėjui;

c) orlaivių, kuriems prašoma leidimo skristi pagal 18 straipsnio 2 dalies pirmos pastraipos b punktą arba 56 straipsnio 1 dalį, atveju išduoda su projektu siejamų atitinkamų skrydžio sąlygų patvirtinimą;

d) nustato ir pateikia tinkamumo skraidyti ir suderinamumo su aplinka specifikacijas, taikomas gaminių, dalių, kilnojamosios įrangos ir nuotolinio bepiločių orlaivių valdymo įrangos projektams, kuriems taikomas deklaravimo reikalavimas pagal 18 straipsnio 1 dalies a punktą arba 56 straipsnio 5 dalį;

e) pagal 62 straipsnio 2 dalį yra atsakinga už su sertifikavimu, priežiūra ir vykdymo užtikrinimu susijusių užduočių vykdymą gaminių projektų tipo pažymėjimų, riboto galiojimo tipo pažymėjimų, pakeitimų pažymėjimų, įskaitant papildomus tipo pažymėjimus, remonto projektų patvirtinimo ir tinkamumo naudoti duomenų patvirtinimo atžvilgiu, laikantis 11 straipsnio, 18 straipsnio 1 dalies b punkto arba 56 straipsnio 1 dalies;

f) pagal 62 straipsnio 2 dalį yra atsakinga už su sertifikavimu, priežiūra ir vykdymo užtikrinimu susijusių užduočių vykdymą dalių projektų, kilnojamosios įrangos ir nuotolinio bepiločių orlaivių valdymo įrangos pažymėjimų atžvilgiu, laikantis 12 ir 13 straipsnių ir 56 straipsnio 1 dalies;

g) išduoda atitinkamus gaminių projektų, kuriuos ji sertifikuoja pagal 11 straipsnį ir 56 straipsnio 1 dalį, aplinkos apsaugos duomenų lapus;

h) užtikrina nepertraukiamojo tinkamumo skraidyti funkcijas, susijusias su gaminių projektais, dalių, kilnojamosios įrangos ir nuotolinio bepiločių orlaivių valdymo įrangos projektais, kuriuos ji sertifikavo ir kuriuos ji prižiūri, be kita ko, nedelsdama reaguodama į saugos arba saugumo problemą, taip pat skelbdama ir platindama taikomą privalomą informaciją.

2. Agentūra pagal 62 straipsnio 2 dalį yra atsakinga už su sertifikavimu, priežiūra ir vykdymo užtikrinimu susijusias užduotis:

a) organizacijų, atsakingų už gaminių, dalių, kilnojamosios įrangos ir nuotolinio bepiločių orlaivių valdymo įrangos projektus, patvirtinimo ir jų pateiktų deklaracijų atžvilgiu pagal 15 straipsnio 1 dalį, 19 straipsnio 1 dalies g punktą ir 56 straipsnio 1 ir 5 dalis;

▼B

b) organizacijų, atsakingų už gaminių, dalių, kilnojamosios įrangos ir nuotolinio bepiločių orlaivių valdymo įrangos gamybą, techninę priežiūrą ir nepertraukiamąjį tinkamumą skraidyti, ir organizacijų, dalyvaujančių darbuotojų, atsakingų už gaminio, dalies, kilnojamosios įrangos ar nuotolinio bepiločių orlaivių valdymo įrangos išleidimą po techninės priežiūros, mokyme, patvirtinimo ir jų pateiktų deklaracijų atžvilgiu pagal 15 straipsnį, 19 straipsnio 1 dalies g punktą ir 56 straipsnio 1 ir 5 dalis, jei tų organizacijų pagrindinė verslo vieta yra už teritorijų, už kurias pagal Čikagos konvenciją yra atsakingos valstybės narės, ribų.

3. Agentūra pagal 62 straipsnio 2 dalį yra atsakinga už su priežiūra ir vykdymo užtikrinimu susijusias užduotis deklaracijų, kurias organizacijos teikia pagal 18 straipsnio 1 dalies a punktą ir 56 straipsnio 5 dalį dėl gaminio, dalies, kilnojamosios įrangos ar nuotolinio bepiločių orlaivių valdymo įrangos projektų atitikties išsamioms techninėms specifikacijoms, atžvilgiu.

78 straipsnis

Orlaivio įgulos sertifikavimas

1. Agentūra pagal 62 straipsnio 2 dalį yra atsakinga už su sertifikavimu, priežiūra ir vykdymo užtikrinimu susijusias užduotis 24 straipsnyje ir 56 straipsnio 1 ir 5 dalyse nurodytų pilotų mokymo organizacijų, keleivių salono įgulų mokymo organizacijų ir aviacijos medicinos centrų patvirtinimo ir jų teikiamų deklaracijų atžvilgiu, jei tų organizacijų ir centrų pagrindinė verslo vieta yra už teritorijų, už kurias pagal Čikagos konvenciją yra atsakingos valstybės narės, ribų.

2. Agentūra pagal 62 straipsnio 2 dalį yra atsakinga už su sertifikavimu, priežiūra ir vykdymo užtikrinimu susijusias užduotis imituojamo skrydžio treniruoklių pažymėjimų ir deklaracijų dėl jų atžvilgiu, laikantis 25 straipsnio ir 56 straipsnio 1 ir 5 dalių, kiekvienu iš šių atvejų:

a) treniruoklį naudoja organizacija, kurios pagrindinė verslo vieta yra už teritorijų, už kurias pagal Čikagos konvenciją yra atsakingos valstybės narės, ribų;

b) treniruoklis yra už teritorijų, už kurias pagal Čikagos konvenciją yra atsakingos valstybės narės, ribų.

79 straipsnis

Su sauga susijusios aerodromų įrangos sertifikavimas

35 straipsnyje nurodytos su sauga susijusios aerodromų įrangos atžvilgiu Agentūra:

a) nustato ir pareiškėjui praneša išsamias su sauga susijusios aerodromų įrangos, kuriai taikomas sertifikavimo reikalavimas pagal 35 straipsnį, specifikacijas;

b) nustato ir pateikia išsamias su sauga susijusios aerodromų įrangos, kuriai taikomas deklaravimo reikalavimas pagal 35 straipsnį, specifikacijas;

▼B

c) pagal 62 straipsnio 2 dalį yra atsakinga už su sertifikavimu, priežiūra ir vykdymo užtikrinimu susijusias užduotis su sauga susijusios aerodromų įrangos pažymėjimų ir deklaracijų dėl jos atžvilgiu laikantis 35 straipsnio.

80 straipsnis

OEV/ONP

1. Agentūra pagal 62 straipsnio 2 dalį yra atsakinga už su sertifikavimu, priežiūra ir vykdymo užtikrinimu susijusias užduotis:

a) 41 straipsnyje nurodytų OEV/ONP teikėjų pažymėjimų atžvilgiu, jei tų teikėjų pagrindinė verslo vieta yra už teritorijų, už kurias pagal Čikagos konvenciją yra atsakingos valstybės narės, ribų, ir jie yra atsakingi už OEV/ONP teikimą oro erdvėje virš teritorijos, kuriai taikomos Sutartys;

b) 41 straipsnyje nurodytų OEV/ONP teikėjų pažymėjimų atžvilgiu, jei tie teikėjai teikia visos Europos lygmens OEV/ONP;

c) 42 straipsnyje nurodytų organizacijų pažymėjimų ir jų teikiamų deklaracijų atžvilgiu, jei tos organizacijos dalyvauja OEV/ONP sistemų ir OEV/ONP sudedamųjų dalių, naudojamų teikiant šios dalies b punkte nurodytas paslaugas, projektavime, gamyboje arba techninėje priežiūroje, be kita ko, kai jomis prisidedama prie Bendro Europos dangaus oro eismo valdymo mokslinių tyrimų programos (SESAR) įgyvendinimo;

d) OEV/ONP teikėjų, kuriems Agentūra išdavė pažymėjimą pagal šios dalies a ir b punktus, teikiamų deklaracijų dėl OEV/ONP sistemų ir OEV/ONP sudedamųjų dalių, kurias tie paslaugų teikėjai pradeda naudoti, atžvilgiu pagal 45 straipsnio 1 dalį.

2. 45 straipsnyje nurodytų OEV/ONP sistemų ir OEV/ONP sudedamųjų dalių, be kita ko, kai jomis prisidedama prie SESAR įgyvendinimo, atžvilgiu Agentūra, jeigu tai yra numatyta 47 straipsnyje nurodytuose deleguotuosiuose aktuose:

a) nustato ir pareiškėjui praneša išsamias OEV/ONP sistemų ir OEV/ONP sudedamųjų dalių, kurioms taikomas sertifikavimo reikalavimas pagal 45 straipsnio 2 dalį, specifikacijas;

b) nustato ir pateikia išsamias OEV/ONP sistemų ir OEV/ONP sudedamųjų dalių, kurioms taikomas deklaravimo reikalavimas pagal 45 straipsnio 2 dalį, specifikacijas;

c) pagal 62 straipsnio 2 dalį yra atsakinga už su sertifikavimu, priežiūra ir vykdymo užtikrinimu susijusias užduotis OEV/ONP sistemų ir OEV/ONP sudedamųjų dalių pažymėjimų ir dėl jų teikiamų deklaracijų pagal 45 straipsnio 2 dalį atžvilgiu.

▼B

81 straipsnis

Skrydžių vadovų mokymo organizacijų sertifikavimas

Agentūra pagal 62 straipsnio 2 dalį yra atsakinga už su sertifikavimu, priežiūra ir vykdymo užtikrinimu susijusias užduotis 51 straipsnyje nurodytų skrydžių vadovų mokymo organizacijų ir, kai aktualu, jų darbuotojų pažymėjimų atžvilgiu, jei tų organizacijų pagrindinė verslo vieta yra už teritorijų, už kurias pagal Čikagos konvenciją yra atsakingos valstybės narės, ribų.

82 straipsnis

Trečiųjų valstybių orlaivių naudotojai ir tarptautinė saugos priežiūra

1. Leidimų ir deklaracijų atžvilgiu Agentūra pagal 62 straipsnio 2 dalį yra atsakinga už su orlaivių naudojimo ir orlaivių naudotojų, nurodytų 60 straipsnyje, sertifikavimu, priežiūra ir vykdymo užtikrinimu susijusias užduotis, nebent orlaivių naudotojo valstybės funkcijas ir pareigas atitinkamų orlaivių naudotojų atžvilgiu atlieka valstybė narė.

2. Agentūra pagal 62 straipsnio 2 dalį yra atsakinga už su sertifikavimu, priežiūra ir vykdymo užtikrinimu susijusias užduotis 61 straipsnio 1 dalies a punkte nurodytų įgaliojimų orlaiviams ir pilotams atžvilgiu.

3. Gavusi prašymą, Agentūra padeda Komisijai įgyvendinti Reglamentą (EB) Nr. 2111/2005, atlikdama visus būtinus trečiųjų valstybių orlaivių naudotojų ir už jų priežiūrą atsakingų institucijų saugos įvertinimus, įskaitant patikrinimus vietoje. Tų vertinimų rezultatus ir atitinkamas rekomendacijas ji pateikia Komisijai.

83 straipsnis

Agentūros atliekami tyrimai

1. Agentūra pati arba per nacionalines kompetentingas institucijas ar kompetentingus subjektus atlieka tyrimus, būtinus tam, kad įvykdytų su sertifikavimu, priežiūra ir vykdymo užtikrinimu susijusias savo užduotis pagal 62 straipsnio 2 dalį.

2. 1 dalyje nurodytų tyrimų vykdymo tikslais Agentūrai suteikiami įgaliojimai:

a) reikalauti, kad juridiniai arba fiziniai asmenys, kuriems ji išdavė pažymėjimą arba kurie jai pateikė deklaraciją, pateiktų Agentūrai visą būtiną informaciją;

b) reikalauti, kad tie asmenys žodžiu pateiktų paaiškinimus apie visus faktus, dokumentus, daiktus, procedūras ar kitus dalykus, svarbius siekiant nustatyti, ar asmuo laikosi šio reglamento ir juo remiantis priimtų deleguotųjų ir įgyvendinimo aktų;

▼B

c) patekti į atitinkamas tų asmenų patalpas, teritorijas ir transporto priemones;

d) nagrinėti bet kuriuos tų asmenų turimus arba jiems prieinamus atitinkamus dokumentus, įrašus arba duomenis, juos kopijuoti arba daryti jų išrašus, nepriklausomai nuo to, kokioje laikmenoje atitinkama informacija yra saugoma.

Jei reikia siekiant nustatyti, ar asmuo, kuriam Agentūra išdavė pažymėjimą arba kuris jai pateikė deklaraciją, laikosi šio reglamento ir juo remiantis priimtų deleguotųjų ir įgyvendinimo aktų, Agentūrai taip pat suteikiami įgaliojimai naudotis pirmoje pastraipoje išdėstytais įgaliojimais bet kurio kito juridinio arba fizinio asmens atžvilgiu, jei galima pagrįstai tikėtis, kad jis turi tais tikslais aktualios informacijos arba tokia informacija jam yra prieinama. Šioje dalyje nustatytais įgaliojimais naudojamasi pagal valstybės narės arba trečiosios valstybės, kurioje vyksta tyrimas, nacionalinę teisę, tinkamai atsižvelgiant į atitinkamų asmenų teises ir teisėtus interesus ir laikantis proporcingumo principo.

Jei pagal taikomą nacionalinę teisę patekimui į atitinkamas patalpas, teritorijas ir transporto priemones, kaip nurodyta pirmos pastraipos c punkte, būtinas išankstinis atitinkamos valstybės narės arba trečiosios valstybės teisminės arba administracinės institucijos leidimas, tais įgaliojimais naudojamasi tik gavus tokį išankstinį leidimą.

3. Agentūra užtikrina, kad tyrime dalyvaujantys jos darbuotojai ir, kai aktualu, visi kiti ekspertai būtų pakankamai kvalifikuoti, deramai instruktuoti ir tinkamai įgalioti. Tie asmenys savo įgaliojimais naudojasi pateikę rašytinį įgaliojimą.

4. Valstybės narės, kurios teritorijoje numatoma atlikti tyrimą, kompetentingų institucijų pareigūnai Agentūros prašymu padeda jai jį atlikti. Jei tokia pagalba reikalinga, Agentūra likus pakankamai laiko iki tyrimo informuoja valstybę narę, kurios teritorijoje tyrimą numatoma atlikti, apie tyrimą ir apie reikiamą pagalbą.

84 straipsnis

Vienkartinės ir periodinės baudos

1. Agentūros prašymu Komisija juridiniam arba fiziniam asmeniui, kuriam Agentūra išdavė pažymėjimą arba kuris jai pateikė deklaraciją, gali pagal šį reglamentą skirti vieną arba abi:

a) vienkartinę baudą, jei asmuo sąmoningai arba dėl aplaidumo pažeidė kurią nors iš šio reglamento arba juo remiantis priimtų deleguotųjų ir įgyvendinimo aktų nuostatų;

b) periodiškai mokamą baudą, jei tas asmuo ir toliau pažeidžia vieną iš tų nuostatų, siekiant priversti jį laikytis tų nuostatų.

▼B

2. 1 dalyje nurodytos vienkartinės ir periodiškai mokamos baudos turi būti veiksmingos, proporcingos ir atgrasomos. Jos nustatomos atsižvelgiant į atvejo sunkumą, visų pirma į tai, kiek pakenkta saugai arba aplinkos apsaugai, taip pat į veiklą, su kuria pažeidimas susijęs, ir atitinkamo juridinio arba fizinio asmens ekonominį pajėgumą.

Baudų dydis turi neviršyti 4 % atitinkamo juridinio arba fizinio asmens metinių pajamų arba apyvartos. Periodinės baudos dydis turi neviršyti 2,5 % atitinkamo juridinio arba fizinio asmens vidutinių dienos pajamų arba apyvartos.

3. Vienkartines ir periodiškai mokamas baudas pagal 1 dalį Komisija skiria tik tuo atveju, jei kitos tokių pažeidimų šalinimo priemonės, numatytos šiame reglamente ir juo remiantis priimtuose deleguotuosiuose ir įgyvendinimo aktuose, yra nepakankamos arba neproporcingos.

4. Vienkartinių ir periodiškai mokamų baudų skyrimo pagal šį straipsnį atžvilgiu Komisija, laikydamasi 128 straipsnio, priima deleguotuosius aktus, kuriais nustato:

a) išsamius kriterijus ir išsamią metodiką, pagal kuriuos apskaičiuojami vienkartinių ir periodinių baudų dydžiai;

b) išsamias taisykles dėl informacijos rinkimo, susijusių priemonių ir pranešimų teikimo, taip pat sprendimų priėmimo taisykles, įskaitant nuostatas dėl teisės į gynybą, galimybės susipažinti su byla, teisinio atstovavimo, konfidencialumo ir laiko terminų, ir

c) vienkartinių ir periodinių baudų surinkimo procedūras.

5. Teisingumo Teismas turi neribotą jurisdikciją peržiūrėti pagal 1 dalį Komisijos priimtus sprendimus. Jis gali panaikinti, sumažinti arba padidinti skirtą vienkartinę arba periodinę baudą.

6. Pagal 1 dalį priimti Komisijos sprendimai nelaikomi baudžiamosios teisės pobūdžio sprendimais.

85 straipsnis

Valstybių narių stebėsena

1. Agentūra padeda Komisijai stebėti, kaip valstybės narės taiko šį reglamentą ir juo remiantis priimtus deleguotuosius ir įgyvendinimo aktus, vykdydama patikras ir kitą stebėsenos veiklą. Tomis patikromis ir kita stebėsenos veikla taip pat siekiama padėti valstybėms narėms užtikrinti vienodą šio reglamento ir juo remiantis priimtų deleguotųjų ir įgyvendinimo aktų taikymą ir dalytis geriausios praktika.

Agentūra teikia Komisijai pagal šią dalį vykdomų patikrų ir kitos stebėsenos veiklos ataskaitas.

▼B

2. 1 dalyje nurodytų patikrų ir kitos stebėsenos veiklos vykdymo tikslais Agentūrai suteikiami įgaliojimai:

a) reikalauti, kad visos nacionalinės kompetentingos institucijos ir visi fiziniai ir juridiniai asmenys, kuriems taikomas šis reglamentas, pateiktų Agentūrai visą būtiną informaciją;

b) reikalauti, kad tos institucijos ir asmenys žodžiu pateiktų paaiškinimus apie visus faktus, dokumentus, daiktus, procedūras ar kitais klausimais, svarbiais siekiant nustatyti, ar valstybė narė laikosi šio reglamento ir juo remiantis priimtų deleguotųjų ir įgyvendinimo aktų;

c) patekti į atitinkamas tų institucijų ir asmenų patalpas, teritorijas ir transporto priemones;

d) nagrinėti bet kuriuos tų institucijų ir asmenų turimus arba jiems prieinamus atitinkamus dokumentus, įrašus arba duomenis, juos kopijuoti arba daryti jų išrašus, nepriklausomai nuo to, kokioje laikmenoje atitinkama informacija yra saugoma.

Jei reikia siekiant nustatyti, ar valstybė narė laikosi šio reglamento ir juo remiantis priimtų deleguotųjų ir įgyvendinimo aktų, Agentūra taip pat suteikiami įgaliojimai naudotis pirmoje pastraipoje išdėstytais įgaliojimais bet kurio kito juridinio arba fizinio asmens atžvilgiu, jei galima pagrįstai tikėtis, kad jis turi tais tikslais aktualios informacijos arba tokia informacija jam yra prieinama.

Šioje dalyje nurodytais įgaliojimais naudojamasi pagal valstybės narės, kurioje vykdoma patikra arba kita stebėsenos veikla, nacionalinę teisę, tinkamai atsižvelgiant į atitinkamų institucijų ir asmenų teises ir teisėtus interesus bei laikantis proporcingumo principo. Jei pagal taikomą nacionalinę teisę patekimui į atitinkamas patalpas, teritorijas ir transporto priemones, kaip nurodyta pirmos pastraipos c punkte, būtinas išankstinis atitinkamos valstybės narės teisminės arba administracinės institucijos leidimas, tais įgaliojimais naudojamasi tik gavus tokį išankstinį leidimą.

3. Agentūra užtikrina, kad patikroje ar kitoje stebėsenos veikoje dalyvaujantys jos darbuotojai ir, prireikus, visi kiti ekspertai būtų pakankamai kvalifikuoti ir deramai instruktuoti. Patikrų atveju tie asmenys savo įgaliojimais naudojasi pateikę rašytinį įgaliojimą.

Likus pakankamai laiko iki patikros Agentūra informuoja atitinkamą valstybę narę apie dalyką, veiklos tikslą, numatomą jos pradžios datą ir apie savo darbuotojų bei visų kitų ekspertų, vykdančių tą veiklą, tapatybę.

4. Atitinkama valstybė narė sudaro palankias sąlygas patikrai arba kitai stebėsenos veiklai vykdyti. Ji užtikrina, kad atitinkamos institucijos ir asmenys bendradarbiautų su Agentūra.

Jei juridinis arba fizinis asmuo nebendradarbiauja su Agentūra, atitinkamos valstybės narės kompetentinga institucija teikia reikiamą pagalbą Agentūrai, kad pastaroji galėtų įvykdyti patikrą arba kitą stebėsenos veiklą.

▼B

5. Jei pagal šį straipsnį vykdant patikrą arba kitą stebėsenos veiklą reikia atlikti juridinio arba fizinio asmens, kuriam taikomas šis reglamentas, patikrą arba kitą stebėsenos veiklą, taikomos 83 straipsnio 2, 3 ir 4 dalys.

6. Valstybei narei paprašius, jai pateikiamos ataskaitos, kurias Agentūra parengė pagal 1 dalį, oficialiąja Sąjungos kalba arba valstybės narės, kurioje atlikta patikra, kalba (-omis).

7. Agentūra skelbia informacijos, kaip kiekviena valstybė narė taiko šį reglamentą ir juo remiantis priimtus deleguotuosius ir įgyvendinimo aktus, santrauką. Tą informaciją jį įtraukia į 72 straipsnio 7 dalyje nurodytą metinę saugos apžvalgą.

8. Agentūra prisideda prie šio reglamento ir juo remiantis priimtų deleguotųjų ir įgyvendinimo aktų įgyvendinimo poveikio vertinimo atsižvelgiant į 1 straipsnyje išdėstytus tikslus, nedarant poveikio vertinimui, kurį Komisija atlieka pagal 124 straipsnį.

9. Komisija priima įgyvendinimo aktus, kuriais nustatomos išsamios Agentūros darbo tvarkos taisyklės, pagal kurias ši vykdo šiame straipsnyje nustatytas užduotis. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 127 straipsnio 3 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

86 straipsnis

Moksliniai tyrimai ir inovacijos

1. Agentūra padeda Komisijai ir valstybėms narėms nustatyti pagrindines civilinės aviacijos mokslinių tyrimų temas, siekdama prisidėti užtikrinant viešojo sektoriaus lėšomis finansuojamų mokslinių tyrimų ir plėtros bei politikos krypčių, patenkančių į šio reglamento taikymo sritį, nuoseklumą ir koordinavimą.

2. Agentūra padeda Komisijai apibrėžti ir įgyvendinti atitinkamas Sąjungos mokslinių tyrimų ir inovacijų bendrąsias programas, taip pat metines ir daugiametes darbo programas, be kita ko, vykdant vertinimo procedūras, peržiūrint finansuojamus projektus ir naudojantis mokslinių tyrimų ir inovacijų projektų rezultatais.

Agentūra įgyvendina su civiline aviacija susijusias mokslinių tyrimų ir inovacijų bendrosios programos dalis, jeigu Komisija delegavo jai atitinkamus įgaliojimus.

3. Agentūra gali plėtoti ir finansuoti mokslinius tyrimus, jei jie yra aiškiai susiję su veiklos jos kompetencijos srityje gerinimu. Agentūros mokslinių tyrimų poreikiai ir veikla įtraukiami į jos metinę darbo programą.

4. Agentūros finansuojamų mokslinių tyrimų rezultatai yra skelbiami, nebent jų skelbti negalima dėl taikomų intelektinės nuosavybės teisės aktų arba 123 straipsnyje nurodytų Agentūros saugumo taisyklių.

▼B

5. Be šio straipsnio 1–4 dalyse ir 75 straipsnyje išdėstytų užduočių, Agentūra gali taip pat užsiimti *ad hoc* mokslinių tyrimų veikla, jei ta veikla yra suderinama su Agentūros užduotimis ir šio reglamento tikslais.

87 straipsnis

Aplinkos apsauga

1. Priemonėmis, kurių Agentūra imasi dėl išmetamųjų teršalų ir triukšmo, sertifikuojant gaminių projektus pagal 11 straipsnį siekiama užtikrinti, kad atitinkami civilinės aviacijos gaminiai nedarytų didelės žalos klimatui, aplinkai ir žmonių sveikatai, tinkamai atsižvelgiant į tarptautinius standartus ir rekomenduojamą praktiką, aplinkosauginę naudą, technologines galimybes ir ekonominį poveikį.

2. Komisija, Agentūra, kitos Sąjungos institucijos, organai, įstaigos ir agentūros ir valstybės narės bendradarbiauja atitinkamai jų kompetencijos sričiai priklausančiais aplinkos apsaugos klausimais, įskaitant Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2003/87/EB ([1]) ir Reglamentu (EB) Nr. 1907/2006 sprendžiamus klausimus, siekdami užtikrinti, kad būtų atsižvelgiama į klimato ir aplinkos apsaugos, žmonių sveikatos ir kitų civilinės aviacijos techninių sričių tarpusavio priklausomybę, tinkamai atsižvelgiant į tarptautinius standartus ir rekomenduojamą praktiką, aplinkosauginę naudą, technologines galimybes ir ekonominį poveikį.

3. Jei Agentūra turi atitinkamų ekspertinių žinių, ji padeda Komisijai apibrėžti ir koordinuoti aplinkos apsaugos politikos kryptis ir veiksmus civilinės aviacijos srityje, visų pirma atlikdama tyrimus, modeliavimą ir teikdama technines konsultacijas, kartu atsižvelgdama į klimato ir aplinkos apsaugos, žmonių sveikatos ir kitų civilinės aviacijos techninių sričių tarpusavio priklausomybę.

4. Kad informuotų suinteresuotąsias šalis ir visuomenę, Agentūra bent kas trejus metus skelbia aplinkos apsaugos apžvalgą, kurioje objektyviai aprašoma aplinkos apsaugos, susijusios su civiline aviacija, būklė Sąjungoje.

Rengdama tą apžvalgą Agentūra remiasi visų pirma Sąjungos institucijų ir organų jau turima informacija, taip pat viešai paskelbta informacija.

Rengdama tą apžvalgą, Agentūra įtraukia valstybes nares ir konsultuojasi su atitinkamais suinteresuotaisiais subjektais bei organizacijomis.

Toje apžvalgoje taip pat pateikiamos rekomendacijos, kaip pagerinti aplinkos apsaugą civilinės aviacijos srityje Sąjungoje.

([1]) 2003 m. spalio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2003/87/EB, nustatanti šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijos leidimų sistemą Sąjungoje ir iš dalies keičianti Tarybos direktyvą 96/61/EB (OL L 275, 2003 10 25, p. 32).

▼B

88 straipsnis

Civilinės aviacijos saugos ir saugumo tarpusavio priklausomybė

1. Komisija, Agentūra ir valstybės narės bendradarbiauja su civiline aviacija susijusiais saugumo klausimais (įskaitant kibernetinį saugumą), tose srityse, kuriose egzistuoja civilinės aviacijos saugos ir saugumo tarpusavio priklausomybė.

2. Tose srityse, kuriose egzistuoja civilinės aviacijos saugos ir saugumo tarpusavio priklausomybė, Agentūra, gavusi prašymą, jei ji turi atitinkamų ekspertinių žinių saugos srityje, teikia Komisijai techninę pagalbą įgyvendinant Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 300/2008 ([1]) ir kitas atitinkamas Sąjungos teisės aktų nuostatas.

3. Kad prisidėtų prie civilinės aviacijos apsaugos nuo neteisėtų veiksmų, srityse, kuriose egzistuoja civilinės aviacijos ir saugumo tarpusavio priklausomybė, Agentūra prireikus, nepagrįstai nedelsdama, reaguoja į neatidėliotiną bendrą valstybių narių problemą, patenkančią į šio Reglamento taikymo sritį, šiais būdais:

a) imdamasi priemonių pagal 77 straipsnio 1 dalies h punktą, kad pašalintų orlaivių projektų trūkumus;

b) rekomenduodama taisomuosius veiksmus, kurių turi imtis nacionalinės kompetentingos institucijos arba fiziniai ir juridiniai asmenys, kuriems taikomas šis reglamentas, ir (arba) platindama atitinkamą informaciją toms institucijoms ir asmenims tuo atveju, kai problema yra susijusi su orlaivių naudojimu, įskaitant konfliktų zonose kylančią riziką civilinei aviacijai.

Prieš imdamasi pirmos pastraipos a ir b punktuose nurodytų priemonių, Agentūra gauna Komisijos sutikimą ir pasikonsultuoja su valstybėmis narėmis. Kai įmanoma, Agentūra tas priemones grindžia bendrais Sąjungos rizikos vertinimais ir atsižvelgia į poreikį skubiai reaguoti neatidėliotinais atvejais.

89 straipsnis

Civilinės aviacijos saugos ir socialinių bei ekonominių veiksnių tarpusavio priklausomybė

1. Komisija, Agentūra, kitos Sąjungos institucijos, organai, įstaigos ir agentūros ir valstybės narės bendradarbiauja atitinkamai jų kompetencijai priklausančiose srityse siekdamos užtikrinti, kad būtų atsižvelgta į civilinės aviacijos saugos ir susijusių socialinių bei ekonominių veiksnių tarpusavio priklausomybę, be kita ko, kiek tai susiję su reguliavimo procedūromis, priežiūra ir teisingumo kultūros, kaip apibrėžta Reglamento (ES) Nr. 376/2014 2 straipsnyje, įgyvendinimu, kad būtų sprendžiamas socialinės ir ekonominės rizikos aviacijos saugos atžvilgiu klausimas.

2. Spręsdama tokios tarpusavio priklausomybės klausimus, Agentūra konsultuojasi su atitinkamais suinteresuotaisiais subjektais.

([1]) 2008 m. kovo 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 300/2008 dėl civilinės aviacijos saugumo bendrųjų taisyklių ir panaikinantis Reglamentą (EB) Nr. 2320/2002 (OL L 97, 2008 4 9, p. 72).

▼B

3. Agentūra kas trejus metus skelbia apžvalgą, kurioje objektyviai aprašomi veiksmai ir priemonės, kurių imtasi, visų pirma veiksmai ir priemonės, kuriais sprendžiami civilinės aviacijos saugos ir socialinių bei ekonominių veiksnių tarpusavio priklausomybės klausimai.

90 straipsnis

Tarptautinis bendradarbiavimas

1. Gavusi prašymą, Agentūra padeda Komisijai palaikyti ryšius su trečiosiomis valstybėmis ir tarptautinėmis organizacijomis klausimais, kuriems taikomas šis reglamentas. Tokia pagalba visų pirma prisidedama prie taisyklių derinimo, abipusio pažymėjimų pripažinimo siekiant apsaugoti Europos pramonės interesus ir propaguoti Europos aviacijos saugos standartus.

2. Agentūra gali bendradarbiauti su trečiųjų valstybių kompetentingomis institucijomis ir tarptautinėmis organizacijomis, kompetentingomis klausimais, kuriems taikomas šis reglamentas. Šiuo tikslu Agentūra, prieš tai pasikonsultavusi su Komisija, gali sudaryti darbo susitarimus su tomis institucijomis ir tarptautinėmis organizacijomis. Tais darbo susitarimais nesukuriama teisinių pareigų Sąjungai ir jos valstybėms narėms.

3. Agentūra padeda valstybėms narėms naudotis savo teisėmis ir vykdyti tarptautiniuose susitarimuose, susijusiuose su klausimais, kuriems taikomas šis reglamentas, joms nustatytas pareigas, visų pirma naudotis savo teisėmis ir vykdyti savo pareigas pagal Čikagos konvenciją.

Agentūra gali atlikti regioninės saugos priežiūros organizacijos ICAO sistemoje funkcijas.

4. Bendradarbiaudama su Komisija ir valstybėmis narėmis, Agentūra į 74 straipsnyje nurodytą saugyklą įkelia ir prireikus atnaujina šią informaciją:

a) informaciją apie šio reglamento, juo remiantis priimtų deleguotųjų ir įgyvendinimo aktų, taip pat priemonių, kurių Agentūra ėmėsi pagal šį reglamentą, atitiktį tarptautiniams standartams ir rekomenduojamai praktikai;

b) kitą su šio reglamento įgyvendinimu susijusią informaciją, kuri yra bendra visoms valstybėms narėms ir aktuali ICAO, kad ji galėtų stebėti, kaip valstybės narės laikosi Čikagos konvencijos ir tarptautinių standartų bei rekomenduojamos praktikos.

Valstybės narės naudojasi ta informacija vykdydamos joms nustatytas pareigas pagal Čikagos konvencijos 38 straipsnį ir teikdamos informaciją ICAO pagal ICAO Visuotinės saugos priežiūros audito programą.

5. Nedarant poveikio atitinkamoms Sutarčių nuostatoms, Komisija, Agentūra ir nacionalinės kompetentingos institucijos, dalyvaujančios ICAO veikloje, per ekspertų tinklą bendradarbiauja techniniais klausimais, patenkančiais į šio reglamento taikymo sritį ir susijusiais su ICAO darbu. Agentūra šiam tinklui teikia būtiną administracinę pagalbą, be kita ko, padeda parengti ir organizuoti jo posėdžius.

▼B

6. Be šio straipsnio 1–5 dalyse ir 75 straipsnyje išdėstytų užduočių, Agentūra gali taip pat užsiimti *ad hoc* techniniu bendradarbiavimu ir vykdyti mokslinių tyrimų ir paramos projektus su trečiosiomis valstybėmis ir tarptautinėmis organizacijomis, jei ta veikla yra suderinama su Agentūros užduotimis ir 1 straipsnyje išdėstytais tikslais.

91 straipsnis

Aviacijos krizių valdymas

1. Savo kompetencijos srityje Agentūra prisideda laiku reaguojant į aviacijos krizes ir mažinant jų poveikį, koordinuodama veiksmus su kitais atitinkamais suinteresuotaisiais subjektais.

2. Agentūra dalyvauja Europos aviacijos krizių koordinavimo padalinio, įsteigto pagal Komisijos reglamento (ES) Nr. 677/2011 ([1]) 18 straipsnį, veikloje.

92 straipsnis

Mokymas aviacijos srityje

1. Siekdama propaguoti geriausią praktiką ir vienodą šio reglamento bei remiantis šiuo reglamentu priimtų deleguotųjų ir įgyvendinimo aktų įgyvendinimą, Agentūra gali, gavusi mokymo aviacijos srityje paslaugų teikėjo prašymą, įvertinti, ar tas teikėjas ir jo rengiami mokymo kursai atitinka Agentūros nustatytus ir jos oficialiajame leidinyje paskelbtus reikalavimus. Nustačius tokią atitiktį, teikėjui suteikiama teisė rengti Agentūros patvirtintus mokymo kursus.

2. Agentūra gali teikti mokymus, skirtus visų pirma jos ir nacionalinių kompetentingų institucijų darbuotojams, taip pat trečiųjų valstybių kompetentingoms institucijoms, tarptautinėms organizacijos, fiziniams ir juridiniams asmenims, kuriems taikomas šis reglamentas, ir kitoms suinteresuotosioms šalims, naudodamasi savo pačios mokymo ištekliais arba prireikus pasitelkdama išorės mokymo teikėjus.

▼M3

93 straipsnis

Bendro Europos dangaus teisės aktų įgyvendinimas

Jei Agentūra turi atitinkamų ekspertinių žinių, ji, gavusi prašymą, teikia techninę pagalbą Komisijai įgyvendinant Bendro Europos dangaus teisės aktus, visų pirma šiais būdais:

a) atlikdama technines patikras, techninius ir kitus tyrimus;

b) klausimais, kuriems taikomas šis reglamentas, prisidėdama prie oro navigacijos paslaugų ir tinklo funkcijų veiklos rezultatų sistemos įgyvendinimo, bendradarbiaudama su Reglamento (ES) 2024/2803 13 straipsnyje nurodyta veiklos rezultatų apžvalgos valdyba (VRAV);

([1]) 2011 m. liepos 7 d. Komisijos reglamentas (ES) Nr. 677/2011, kuriuo nustatomos išsamios oro eismo valdymo (OEV) tinklo funkcijų vykdymo taisyklės ir iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 691/2010 (OL L 185, 2011 7 15, p. 1).

▼M3

c) prisidėdama prie Europos OEV pagrindinio plano įgyvendinimo, įskaitant SESAR projekto plėtojimą ir įgyvendinimą.

▼B

II SKIRSNIS

Vidaus struktūra

94 straipsnis

Teisinis statusas, buvimo vieta ir vietos skyriai

1. Agentūra yra Sąjungos įstaiga. Ji turi juridinio asmens statusą.

2. Kiekvienoje iš valstybių narių Agentūra turi didžiausios apimties teisnumą ir veiksnumą, pagal jų teisės aktus suteikiamą juridiniams asmenims. Ji visų pirma gali įsigyti ir valdyti kilnojamąjį ir nekilnojamąjį turtą ir būti teismų procesų šalimi.

3. Agentūros būstinė yra Kelne, Vokietijos Federacinėje Respublikoje.

4. Agentūra gali steigti vietos skyrius valstybėse narėse arba bendrai įkurdinti darbuotojus Sąjungos delegacijose trečiosiose valstybėse pagal 104 straipsnio 4 dalį.

5. Teisinis Agentūros atstovas – jos vykdomasis direktorius.

95 straipsnis

Darbuotojai

1. Agentūros įdarbintiems darbuotojams taikomi Europos Sąjungos pareigūnų tarnybos nuostatai ir kitų tarnautojų įdarbinimo sąlygos ([1]), taip pat Sąjungos institucijų susitarimu priimtos tų tarnybos nuostatų ir kitų tarnautojų įdarbinimo sąlygų įgyvendinimo taisyklės.

2. Agentūra gali naudotis deleguotųjų nacionalinių ekspertų ar kitų Agentūroje neįdarbintų darbuotojų paslaugomis. Valdančioji taryba priima sprendimą, kuriuo nustatomos nacionalinių ekspertų delegavimo į Agentūrą taisyklės.

96 straipsnis

Privilegijos ir imunitetai

Agentūrai ir jos darbuotojams taikomas Protokolas Nr. 7 dėl Europos Sąjungos privilegijų ir imunitetų, pridėtas prie ES sutarties ir SESV.

([1]) 1968 m. vasario 29 d. Tarybos reglamentas (EEB, Euratomas, EAPB) Nr. 259/68, nustatantis Europos Bendrijų pareigūnų tarnybos nuostatus ir kitų Europos Bendrijų tarnautojų įdarbinimo sąlygas bei Komisijos pareigūnams laikinai taikomas specialias priemones (OL L 56, 1968 3 4, p. 1).

▼B

97 straipsnis

Atsakomybė

1. Agentūros sutartinę atsakomybę reglamentuoja atitinkamai sutarčiai taikoma teisė.

2. Teisingumo Teismas turi jurisdikciją priimti sprendimus pagal bet kurią Agentūros sudarytos sutarties nuostatą dėl arbitražo.

3. Nesutartinės atsakomybės atveju Agentūra pagal valstybių narių teisės aktams būdingus bendruosius principus atlygina žalą, kurią padarė ji arba jos tarnautojai eidami savo pareigas.

4. Jurisdikciją spręsti ginčus dėl 3 dalyje nurodytos žalos atlyginimo turi Teisingumo Teismas.

5. Asmeninę Agentūros darbuotojų atsakomybę jos atžvilgiu reglamentuoja jiems taikomų Pareigūnų tarnybos nuostatų ar Įdarbinimo sąlygų nuostatos.

98 straipsnis

Valdančiosios tarybos funkcijos

1. Agentūra turi valdančiąją tarybą.

2. Valdančioji taryba:

a) vadovaudamasi 103 straipsniu, skiria vykdomąjį direktorių ir prireikus pratęsia jo kadenciją arba atleidžia jį iš pareigų;

b) priima konsoliduotąją metinę Agentūros veiklos ataskaitą ir iki kiekvienų metų liepos 1 d. nusiunčia ją Europos Parlamentui, Tarybai, Komisijai ir Audito Rūmams. Konsoliduotoji metinė veiklos ataskaita paskelbiama viešai;

c) vadovaudamasi 117 straipsniu, kiekvienais metais dviejų trečdalių narių, turinčių teisę balsuoti, balsų dauguma priima Agentūros programavimo dokumentą;

d) vadovaudamasi 120 straipsnio 11 dalimi, dviejų trečdalių narių, turinčių teisę balsuoti, balsų dauguma tvirtina Agentūros metinį biudžetą;

e) nustato vykdomojo direktoriaus sprendimų priėmimo tvarką, kaip nurodyta 115 ir 116 straipsniuose;

f) vadovaudamasi 120, 121 ir 125 straipsniais, vykdo funkcijas, susijusias su Agentūros biudžetu;

g) vadovaudamasi 106 straipsniu, skiria apeliacinės tarybos narius;

h) taiko drausmines priemones vykdomajam direktoriui;

i) teikia nuomonę dėl 126 straipsnyje nurodytų taisyklių, susijusių su mokesčiais ir rinkliavomis;

j) priima savo darbo tvarkos taisykles;

k) priima sprendimus dėl kalbų vartojimo Agentūroje;

▼B

l) priima sprendimus dėl Agentūros direktorių lygmens vidaus struktūrų steigimo ir, jei reikia, jų pakeitimų;

m) vadovaudamasi 6 dalimi, Agentūros darbuotojų atžvilgiu naudojasi įgaliojimais, kurie Pareigūnų tarnybos nuostatuose suteikti paskyrimų tarnybai, o Kitų tarnautojų įdarbinimo sąlygose – tarnybai, įgaliotai sudaryti darbo sutartis (toliau – paskyrimų tarnybos įgaliojimai);

n) vadovaudamasi Pareigūnų tarnybos nuostatų 110 straipsniu, priima atitinkamas Pareigūnų tarnybos nuostatų ir Kitų tarnautojų įdarbinimo sąlygų įgyvendinimo taisykles;

o) priima savo narių ir apeliacinės tarybos narių interesų konfliktų prevencijos ir valdymo taisykles;

p) gavusi vidaus arba išorės audito ataskaitų ir vertinimų, taip pat Europos kovos su sukčiavimu tarnybos (OLAF) ([1]) tyrimų išvadas ir rekomendacijas, užtikrina tinkamus tolesnius veiksmus;

q) vadovaudamasi 125 straipsniu, priima Agentūrai taikomas finansines taisykles;

r) laikydamasi Pareigūnų tarnybos nuostatų ir Kitų tarnautojų įdarbinimo sąlygų, skiria apskaitos pareigūną, kuris savo pareigas vykdo visiškai savarankiškai;

s) priima sukčiavimo rizikai proporcingą kovos su sukčiavimu strategiją, atsižvelgdama į įgyvendintinų priemonių sąnaudas ir naudą;

t) vadovaudamasi 5 straipsniu, teikia nuomonę dėl Europos aviacijos saugos programos projekto;

u) vadovaudamasi 6 straipsniu, priima Europos aviacijos saugos planą;

v) priima tinkamai pagrįstus sprendimus dėl imuniteto atšaukimo pagal Protokolo Nr. 7 dėl Europos Sąjungos privilegijų ir imunitetų, pridėto prie ESS ir SESV, 17 straipsnį;

w) nustato tinkamo Agentūros bendradarbiavimo su nacionalinėmis teisminėmis institucijomis procedūras, nedarant poveikio reglamentams (ES) Nr. 996/2010 ir (ES) Nr. 376/2014.

3. Valdančioji taryba gali teikti rekomendacijas vykdomajam direktoriui visais klausimais, susijusiais su sritimis, kurioms taikomas šis reglamentas.

([1]) 2013 m. rugsėjo 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES, Euratomas) Nr. 883/2013 dėl Europos kovos su sukčiavimu tarnybos (OLAF) atliekamų tyrimų ir kuriuo panaikinami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1073/1999 ir Tarybos reglamentas (Euratomas) Nr. 1074/1999 (OL L 248, 2013 9 18, p. 1).

▼B

4. Valdančioji taryba įsteigia visoms įvairioms suinteresuotosioms šalims, kurioms daro poveikį Agentūros darbas, atstovaujantį patariamąjį organą, su kuriuo ji konsultuojasi prieš priimdama sprendimus 2 dalies c, e, f, ir i punktuose nurodytose srityse. Valdančioji taryba taip pat gali nuspręsti konsultuotis su patariamuoju organu kitais 2 ir 3 dalyse nurodytais klausimais. Patariamojo organo nuomonė valdančiajai tarybai bet kuriuo atveju nėra privaloma.

5. Valdančioji taryba gali įsteigti darbo organus, kurie padėtų jai vykdyti jos užduotis, įskaitant jos sprendimų rengimą ir jų įgyvendinimo stebėseną.

6. Laikydamasi Pareigūnų tarnybos nuostatų 110 straipsnio, valdančioji taryba priima Pareigūnų tarnybos nuostatų 2 straipsnio 1 dalimi ir Kitų tarnautojų įdarbinimo sąlygų 6 straipsniu grindžiamą sprendimą, kuriuo vykdomajam direktoriui perduodami atitinkami paskyrimų institucijos įgaliojimai ir apibrėžiamos sąlygos, kuriomis tas įgaliojimų perdavimas gali būti sustabdytas. Vykdomajam direktoriui leidžiama tuos įgaliojimus perduoti kitiems asmenims.

Jei reikia dėl išskirtinių aplinkybių, valdančioji taryba gali priimti sprendimą laikinai sustabdyti paskyrimų tarnybos įgaliojimų perdavimą vykdomajam direktoriui ir asmenims, kuriems jis šiuos įgaliojimus perdavė, ir jais naudotis pati arba juos perduoti vienam iš savo narių arba kitam darbuotojui nei vykdomasis direktorius.

99 straipsnis

Valdančiosios tarybos sudėtis

1. Valdančiąją tarybą sudaro valstybių narių ir Komisijos atstovai; jie visi turi balsavimo teisę. Kiekviena valstybė narė skiria vieną valdančiosios tarybos narį ir du pakaitinius narius. Pakaitinis narys atstovauja nariui tik jam nesant. Komisija skiria du atstovus ir du pakaitinius atstovus. Narių ir pakaitinių narių kadencija – ketveri metai. Ta kadencija gali būti pratęsta.

2. Valdančiosios tarybos nariai ir pakaitiniai nariai paskiriami dėl jų žinių, pripažintos patirties ir atsidavusio darbo civilinės aviacijos srityje, atsižvelgiant į atitinkamą vadovavimo ir administravimo patirtį ir kompetenciją biudžeto srityje, kuriais turi būti naudojamasi siekiant šio reglamento tikslų. Atitinkamose valstybėse narėse nariams turi tekti bendra atsakomybė bent už civilinės aviacijos saugos politiką.

3. Kad užtikrintų valdančiosios tarybos darbo tęstinumą, visos valdančiojoje taryboje atstovaujamos šalys stengiasi, kad jų atstovai keistųsi kuo rečiau. Visos šalys siekia, kad valdančiojoje taryboje būtų tinkama vyrų ir moterų pusiausvyra.

4. Kai tikslinga, 129 straipsnyje nurodytuose susitarimuose nustatomas Europos trečiųjų valstybių atstovų dalyvavimas valdančiojoje taryboje stebėtojų teisėmis ir tokio dalyvavimo sąlygos.

▼B

5. 98 straipsnio 4 dalyje nurodytas patariamasis organas skiria keturis savo narius, kurie valdančiojoje taryboje turi stebėtojų statusą. Jie kuo plačiau atstovauja įvairioms šiame patariamajame organe atstovaujamoms nuomonėms. Pradinė kadencija trunka 48 mėnesius ir gali būti pratęsiama.

100 straipsnis

Valdančiosios tarybos pirmininkas

1. Valdančioji taryba iš savo balsavimo teisę turinčių narių renka pirmininką ir jo pavaduotoją. Jei pirmininkas negali eiti savo pareigų, jį *ex officio* pakeičia pirmininko pavaduotojas.

2. Pirmininko ir pirmininko pavaduotojo kadencija trunka ketverius metus ir gali būti vieną kartą pratęsta dar ketveriems metams. Jei per kadenciją jų narystė valdančiojoje taryboje nutrūksta, tą pačią dieną automatiškai baigiasi jų kadencija.

101 straipsnis

Valdančiosios tarybos posėdžiai

1. Valdančiosios tarybos posėdžius sušaukia jos pirmininkas.

2. Eiliniai valdančiosios tarybos posėdžiai vyksta bent du kartus per metus. Be to, ji renkasi pirmininko, Komisijos arba ne mažiau kaip trečdalio jos narių prašymu.

3. Agentūros vykdomasis direktorius dalyvauja svarstymuose be balso teisės.

4. Valdančiosios tarybos nariams, laikantis jos darbo tvarkos taisyklių, gali padėti jų patarėjai arba ekspertai.

5. Valdančioji taryba į savo posėdžius stebėtojų teisėmis gali pakviesti asmenis, kurių nuomonė gali būti svarbi.

6. Agentūra teikia valdančiajai tarybai sekretoriato paslaugas.

102 straipsnis

Valdančiosios tarybos balsavimo taisyklės

1. Nedarant poveikio 98 straipsnio 2 dalies c ir d punktams ir 103 straipsnio 7 daliai, valdančioji taryba sprendimus priima balsavimo teisę turinčių narių balsų dauguma. Valdančiosios tarybos nario prašymu 98 straipsnio 2 dalies k punkte nurodytas sprendimas priimamas vieningai.

2. Kiekvienas pagal 99 straipsnio 1 dalį paskirtas narys turi po vieną balsą. Nariui nedalyvaujant, jo balsavimo teisė perduodama pakaitiniam nariui. Nei stebėtojai, nei Agentūros vykdomasis direktorius balso teisės neturi.

▼B

3. Valdančiosios tarybos darbo tvarkos taisyklėse nustatoma išsamesnė balsavimo tvarka, visų pirma sąlygos, kuriomis vienas narys gali veikti kito nario vardu, taip pat kvorumo reikalavimai, kai tikslinga.

4. Kad būtų priimti sprendimai biudžeto ar žmogiškųjų išteklių klausimais, visų pirma nurodytų 98 straipsnio 2 dalies d, f, h, m, n, o ir q punktuose, reikia, kad balsuodama jiems pritartų Komisija.

103 straipsnis

Vykdomasis direktorius

1. Vykdomasis direktorius pagal Kitų tarnautojų įdarbinimo sąlygų 2 straipsnio a punktą įdarbinamas kaip Agentūros laikinasis darbuotojas.

2. Vykdomąjį direktorių, remdamasi jo nuopelnais ir dokumentais patvirtinta kompetencija bei patirtimi civilinės aviacijos srityje, iš Komisijos pasiūlytų kandidatų sąrašo po atviros ir skaidrios atrankos procedūros skiria valdančioji taryba.

Sudarant sutartį su vykdomuoju direktoriumi Agentūrai atstovauja valdančiosios tarybos pirmininkas.

Valdančiosios tarybos atrinktas kandidatas, prieš jį paskiriant, pakviečiamas perskaityti pranešimą kompetentingame Europos Parlamento komitete ir atsakyti į jo narių klausimus.

3. Vykdomasis direktorius skiriamas penkerių metų kadencijai. Iki to laikotarpio pabaigos Komisija atlieka vertinimą, kuriame atsižvelgiama į vykdomojo direktoriaus veiklos rezultatų įvertinimą ir Agentūros būsimus uždavinius bei iššūkius. Kadencijos viduryje vykdomasis direktorius gali būti pakviestas perskaityti pranešimą kompetentingame Europos Parlamento komitete ir atsakyti į jo narių klausimus dėl vykdomojo direktoriaus veiklos.

4. Remdamasi Komisijos pasiūlymu, kuriame atsižvelgiama į 3 dalyje nurodytą vertinimą, valdančioji taryba gali vykdomojo direktoriaus kadenciją vieną kartą pratęsti ne ilgesniam kaip penkerių metų laikotarpiui. Prieš pratęsdama vykdomojo direktoriaus kadenciją, valdančioji taryba apie savo ketinimą pratęsti vykdomojo direktoriaus kadenciją informuoja Europos Parlamentą. Per vieną mėnesį iki tokio kadencijos pratęsimo vykdomasis direktorius gali būti pakviestas perskaityti pranešimą kompetentingame Europos Parlamento komitete ir atsakyti į jo narių klausimus.

5. Vykdomasis direktorius, kurio kadencija buvo pratęsta, pasibaigus visam laikotarpiui negali dalyvauti kitoje atrankos į tas pačias pareigas procedūroje.

6. Vykdomasis direktorius gali būti atleistas iš pareigų tik valdančiosios tarybos sprendimu, priimtu remiantis Komisijos pasiūlymu.

▼B

7. Sprendimus dėl vykdomojo direktoriaus skyrimo, jo kadencijos pratęsimo arba atleidimo iš pareigų valdančioji taryba priima dviejų trečdalių balsavimo teisę turinčių narių balsų dauguma.

8. Vykdomajam direktoriui gali padėti vienas arba keli direktoriai. Kai vykdomojo direktoriaus nėra arba jis negali eiti savo pareigų, vykdomojo direktoriaus vietą užima vienas iš direktorių.

104 straipsnis

Vykdomojo direktoriaus pareigos

1. Vykdomasis direktorius vadovauja Agentūrai. Vykdomasis direktorius yra atskaitingas valdančiajai tarybai. Nedarant poveikio Komisijos ir valdančiosios tarybos įgaliojimams, vykdomasis direktorius pareigas vykdo nepriklausomai ir nesiekia gauti ir nesilaiko jokios Vyriausybės arba kitos įstaigos nurodymų.

2. Gavęs prašymą, vykdomasis direktorius Europos Parlamentui pateikia savo pareigų vykdymo ataskaitą. Taryba gali paprašyti vykdomojo direktoriaus pateikti tų pareigų vykdymo ataskaitą.

3. Vykdomasis direktorius atsako už Agentūrai šiuo reglamentu arba kitais Sąjungos aktais nustatytų užduočių vykdymą. Vykdomasis direktorius visų pirma atsako už:

a) 76 straipsnyje apibrėžtų Agentūros priemonių patvirtinimą, laikantis šiame reglamente ir juo remiantis priimtuose deleguotuosiuose ir įgyvendinimo aktuose nustatytų ribų;

b) sprendimus dėl numatytų tyrimų, patikrinimų ir kitos stebėsenos veiklos, kaip numatyta 83 ir 85 straipsniuose;

c) sprendimus dėl užduočių skyrimo kompetentingiems subjektams pagal 69 straipsnio 1 dalį ir dėl tyrimų, kuriuos pagal 83 straipsnio 1 dalį Agentūros vardu atlieka nacionalinės kompetentingos institucijos arba kompetentingi subjektai, vykdymą;

d) tai, kad būtų imtasi būtinų priemonių dėl Agentūros veiklos, susijusios su tarptautiniu bendradarbiavimu pagal 90 straipsnį;

e) tai, kad būtų imtasi visų būtinų veiksmų, įskaitant vidaus administracinių nurodymų priėmimą ir pranešimų skelbimą, deramam Agentūros veikimui pagal šį reglamentą užtikrinti;

f) valdančiosios tarybos priimtų sprendimų įgyvendinimą;

g) Agentūros veiklos konsoliduotosios metinės ataskaitos rengimą ir jos pateikimą valdančiajai tarybai tvirtinti;

▼B

h) Agentūros pajamų ir išlaidų sąmatos projekto rengimą pagal 120 straipsnį ir jos biudžeto vykdymą pagal 121 straipsnį;

i) vykdomojo direktoriaus įgaliojimų perdavimą kitiems Agentūros darbuotojams. Komisija priima įgyvendinimo aktus, kuriais nustato tokio įgaliojimų perdavimo taisykles. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 127 straipsnio 2 dalyje nurodytos patariamosios procedūros;

j) 117 straipsnio 1 dalyje nurodyto programavimo dokumento rengimą ir pateikimą valdančiajai tarybai priimti gavus Komisijos nuomonę;

k) 117 straipsnio 1 dalyje nurodyto programavimo dokumento įgyvendinimą ir jo įgyvendinimo ataskaitų teikimą valdančiajai tarybai;

l) veiksmų plano rengimą atsižvelgiant į vidaus arba išorės audito ataskaitų bei vertinimų išvadas ir OLAF tyrimus, taip pat pažangos ataskaitų teikimą Komisijai du kartus per metus ir reguliarų pažangos ataskaitų teikimą valdančiajai tarybai;

m) Sąjungos finansinių interesų apsaugą taikant sukčiavimo, korupcijos ir kitos neteisėtos veiklos prevencijos priemones, atliekant veiksmingus patikrinimus ir, jei nustatoma pažeidimų, susigrąžinant netinkamai išmokėtas sumas ir, kai tikslinga, taikant veiksmingas, proporcingas ir atgrasomas administracines ir finansines sankcijas;

n) Agentūros kovos su sukčiavimu strategijos rengimą ir pateikimą valdančiajai tarybai priimti;

o) Agentūrai taikomų finansinių taisyklių projekto rengimą;

p) Europos aviacijos saugos plano ir paskesnių jo atnaujinimų rengimą ir pateikimą valdančiajai tarybai priimti;

q) Europos aviacijos saugos plano įgyvendinimo ataskaitų teikimą valdančiajai tarybai;

r) atsakymą į Komisijos pagal šį reglamentą teikiamus pagalbos prašymus;

s) atsakomybės perskirstymo Agentūrai pagal 64 ir 65 straipsnius priėmimą;

t) kasdienį Agentūros administravimą;

u) visų sprendimų dėl Agentūros vidaus struktūrų steigimo ir prireikus dėl jų pakeitimų priėmimą, išskyrus sprendimus dėl direktorių lygmens vidaus struktūrų, kuriuos tvirtina valdančioji taryba;

▼B

v) darbo grupių bei ekspertų grupių dalyvių ir kitų personalo narių, kuriems netaikomi Pareigūnų tarnybos nuostatai, interesų konfliktų prevencijos ir valdymo taisykles, į kurias įtraukiamos nuostatos dėl interesų deklaracijų ir, kai tikslinga, dėl darbinės veiklos, vykdomos pasibaigus tarnybos laikui.

4. Vykdomasis direktorius taip pat yra atsakingas nuspręsti, ar tam, kad Agentūros užduotys būtų vykdomos efektyviai ir veiksmingai, būtina vienoje arba daugiau valstybių narių steigti vieną ar daugiau vietos skyrių arba bendrai įkurdinti darbuotojus Sąjungos delegacijose trečiosiose valstybėse, sudarius atitinkamus susitarimus su Europos išorės veiksmų tarnyba. Tam sprendimui priimti reikia gauti išankstinį Komisijos, valdančiosios tarybos ir, kai taikytina, valstybės narės, kurioje būtų įsteigtas vietos skyrius, pritarimą. Veiklos, kuri turi būti vykdoma tame vietos skyriuje arba kurią turi vykdyti tie bendrai įkurdinti darbuotojai, sritis tame sprendime nustatoma taip, kad būtų išvengta bereikalingų išlaidų ir Agentūros administracinių funkcijų dubliavimo.

105 straipsnis

Apeliacinės tarybos įgaliojimai

1. Įsteigiama apeliacinė taryba, kuri yra Agentūros administracinės struktūros dalis. Komisijai suteikiami įgaliojimai laikantis 128 straipsnio priimti deleguotuosius aktus, kuriais nustatoma apeliacinės tarybos organizacinė struktūra ir sudėtis.

2. Apeliacinė taryba yra atsakinga už apeliacijų, pateiktų dėl 108 straipsnyje nurodytų sprendimų, nagrinėjimą. Apeliacinė taryba renkasi prireikus.

106 straipsnis

Apeliacinės tarybos nariai

1. Narius ir jų pakaitinius narius iš Komisijos sudaryto kvalifikuotų kandidatų sąrašo skiria valdančioji taryba.

2. Apeliacinės tarybos narių, įskaitant pirmininką ir bet kurį pakaitinį narį, kadencija trunka penkerius metus ir gali būti pratęsta dar penkeriems metams.

3. Apeliacinės tarybos nariai yra nepriklausomi. Priimdami sprendimus jie nesiekia gauti ir nesilaiko jokios Vyriausybės ar kitos įstaigos nurodymų.

4. Apeliacinės tarybos nariai Agentūroje neina jokių kitų pareigų. Apeliacinės tarybos nariai gali dirbti ne visą darbo laiką.

5. Kadencijos metu apeliacinės tarybos nariai negali būti pašalinti iš pareigų arba išbraukti iš kvalifikuotų kandidatų sąrašo, išskyrus atvejus, kai tam yra rimtų priežasčių ir kai Komisija, gavusi valdančiosios tarybos nuomonę, priėmė atitinkamą sprendimą.

▼B

6. Komisijai suteikiami įgaliojimai laikantis 128 straipsnio priimti deleguotuosius aktus, kuriais nustatoma apeliacinės tarybos nariams būtina kvalifikacija, jų statusas, sutartiniai santykiai su Agentūra, atskirų narių įgaliojimai parengiamajame sprendimų etape ir balsavimo taisyklės ir procedūros.

107 straipsnis

Nušalinimas ir prieštaravimas

1. Apeliacinės tarybos nariai nedalyvauja apeliacinėje procedūroje, jei jie turi su ja susijusių asmeninių interesų, yra anksčiau atstovavę vienai iš procedūros šalių arba dalyvavo priimant sprendimą, dėl kurio pateikta apeliacija.

2. Kai dėl vienos iš 1 dalyje nurodytų priežasčių ar bet kurių kitų priežasčių apeliacinės tarybos narys mano, kad jis neturėtų dalyvauti apeliacinėje procedūroje, jis apie tai atitinkamai praneša apeliacinei tarybai.

3. Bet kuri apeliacinės procedūros šalis gali prieštarauti dėl bet kurio apeliacinės tarybos nario dalyvavimo remdamasi bet kuria iš 1 dalyje nurodytų priežasčių arba kilus įtarimui dėl nario šališkumo. Toks prieštaravimas yra nepriimtinas, jei apeliacinės procedūros šalis, nors ir žinodama apie prieštaravimo priežastis, ėmėsi procedūrinio veiksmo. Prieštaravimai negali būti grindžiami narių pilietybe.

4. Apeliacinė taryba sprendimą dėl veiksmų, kurių reikia imtis 2 ir 3 dalyse nurodytais atvejais, priima nedalyvaujant atitinkamam jos nariui. Priimant šį sprendimą atitinkamą narį apeliacinėje taryboje pakeičia jo pakaitinis narys.

108 straipsnis

Sprendimai, kuriuos galima apskųsti

1. Galima apskųsti Agentūros sprendimus, priimtus pagal 64, 65 straipsnius, 76 straipsnio 6 dalį, 77–83 straipsnius, 85 arba 126 straipsnius.

2. Dėl skundo, pateikto pagal 1 dalį, sprendimo vykdymas nesustabdomas. Jei vykdomasis direktorius mano, kad aplinkybės tai leidžia, jis gali sustabdyti skundžiamo sprendimo vykdymą.

3. Skundą dėl sprendimo, kuriuo nenutraukiamas procesas vienos iš šalių atžvilgiu, galima teikti tik kartu su skundu dėl galutinio sprendimo, išskyrus atvejus, kai sprendime numatyta galimybė pateikti atskirą skundą.

109 straipsnis

Skundo teisę turintys asmenys

Bet kuris fizinis arba juridinis asmuo gali apskųsti jam skirtą sprendimą arba sprendimą, kuris, nors ir pateikiamas kaip kitam asmeniui skirtas sprendimas, yra tiesiogiai ir konkrečiai su juo susijęs. Proceso šalys gali būti apeliacinės procedūros šalimis.

▼B

110 straipsnis

Terminas ir forma

Skundas kartu su pagrįstu argumentų pareiškimu apeliacinės tarybos sekretoriatui pateikiamas raštu per du mėnesius nuo pranešimo apie priemonę atitinkamam asmeniui dienos arba, jei to nebuvo padaryta, nuo dienos, kurią tas asmuo apie ją sužinojo.

111 straipsnis

Tarpinė peržiūra

1. Prieš pradėdama nagrinėti skundą, apeliacinė taryba suteikia Agentūrai galimybę sprendimą peržiūrėti. Jei vykdomasis direktorius mano, kad skundas yra tinkamai pagrįstas, jis per du mėnesius nuo apeliacinės tarybos pranešimo gavimo dienos sprendimą pataiso. Tai netaikoma, kai apeliantas dalyvauja procedūroje prieš kitą apeliacinės procedūros šalį.

2. Jei sprendimas nepataisomas, Agentūra nedelsdama nusprendžia, ar sprendimo vykdymą sustabdyti pagal 108 straipsnio 2 dalį.

112 straipsnis

Skundų nagrinėjimas

1. Apeliacinė taryba įvertina, ar skundas yra priimtinas ir gerai pagrįstas.

2. Apeliacinė taryba skundą pagal 1 dalį nagrinėja operatyviai. Ji tiek, kiek būtina, prašo apeliacinės procedūros šalių per nustatytus terminus raštu pateikti pastabas dėl jos pačios paskelbtų pranešimų arba kitų apeliacinės procedūros šalių pateiktų pranešimų. Apeliacinė taryba savo iniciatyva arba pagrįstu vienos iš apeliacinėje procedūroje dalyvaujančių šalių prašymu gali nuspręsti surengti žodinį bylos nagrinėjimą.

113 straipsnis

Sprendimai dėl skundų

Jei apeliacinė taryba nustato, kad skundas yra nepriimtinas arba nepagrįstas, ji skundą atmeta. Jei apeliacinė taryba nustato, kad skundas yra priimtinas ir pagrįstas, ji perduoda bylą Agentūrai. Agentūra priima naują motyvuotą sprendimą, atsižvelgdama į apeliacinės tarybos sprendimą.

114 straipsnis

Ieškinių pareiškimas Teisingumo Teisme

1. Teisingumo Teisme galima pareikšti ieškinius dėl Agentūros priimtų aktų, galinčių turėti teisinių padarinių trečiosioms šalims, panaikinimo, dėl jos neveikimo, taip pat pagal 97 straipsnį dėl nesutartinės atsakomybės ir, pagal nuostatą dėl arbitražo, dėl sutartinės atsakomybės už Agentūros veiksmais padarytą žalą.

▼B

2. Ieškinius dėl Agentūros sprendimų, priimtų pagal 64, 65 straipsnius, 76 straipsnio 6 dalį, 77–83, 85 arba 126 straipsnius, panaikinimo Teisingumo Teisme galima pareikšti tik pasinaudojus visomis Agentūros apeliacinėmis procedūromis.

3. Sąjungos institucijos ir valstybės narės gali tiesiogiai pareikšti ieškinius dėl Agentūros sprendimų Teisingumo Teisme, netaikant joms reikalavimo pasinaudoti visomis Agentūros apeliacinėmis procedūromis.

4. Agentūra imasi visų būtinų priemonių Teisingumo Teismo sprendimui vykdyti.

III SKIRSNIS

Darbo metodai

115 straipsnis

Nuomonių, sertifikavimo specifikacijų ir kitų išsamių specifikacijų, priimtinų laikymosi užtikrinimo priemonių ir rekomendacinės medžiagos rengimo tvarka

1. Valdančioji taryba nustato skaidrią 76 straipsnio 1 ir 3 dalyse nurodytų nuomonių, sertifikavimo specifikacijų ir kitų išsamių specifikacijų, priimtinų laikymosi užtikrinimo priemonių ir rekomendacinės medžiagos rengimo tvarką. Pagal tą tvarką:

a) remiamasi valstybių narių civilinės aviacijos ir, atitinkamais atvejais, karinės aviacijos institucijų ekspertinėmis žiniomis;

b) prireikus įtraukiami atitinkamų suinteresuotųjų šalių ekspertai arba remiamasi atitinkamų Europos standartizacijos įstaigų ar kitų specializuotų įstaigų ekspertinėmis žiniomis;

c) užtikrinama, kad Agentūra skelbtų dokumentus ir plačiai konsultuotųsi su suinteresuotosiomis šalimis, laikydamasi tvarkaraščio ir procedūros, pagal kurią, be kita ko, vykdant konsultavimosi procesą Agentūra privalo pateikti atsakymą raštu.

2. Kai Agentūra pagal 76 straipsnio 1 ir 3 dalis rengia nuomones, sertifikavimo specifikacijas ir kitas išsamias specifikacijas, priimtinas laikymosi užtikrinimo priemones ir rekomendacinę medžiagą, ji nustato išankstinio konsultavimosi su valstybėmis narėmis tvarką. Tuo tikslu ji gali sudaryti darbo grupę, į kurią kiekviena valstybė narė turi teisę skirti ekspertą. Jei reikia konsultuotis dėl karinių aspektų, Agentūra konsultuojasi ne tik su valstybėmis narėmis, bet ir su Europos gynybos agentūra ir kitais valstybių narių paskirtais kompetentingais kariniais ekspertais. Jei reikia konsultuotis dėl galimo Agentūros priemonių socialinio poveikio, Agentūra į konsultacijas įtraukia Sąjungos socialinius partnerius ir kitus suinteresuotuosius subjektus.

3. Pagal 76 straipsnio 1 ir 3 dalis parengtas nuomones, sertifikavimo specifikacijas ir kitas išsamias specifikacijas, priimtinas laikymosi užtikrinimo priemones ir rekomendacinę medžiagą, taip pat pagal šio straipsnio 1 dalį nustatytą tvarką Agentūra skelbia savo oficialiajame leidinyje.

▼B

116 straipsnis

Sprendimų priėmimo tvarka

1. Valdančioji taryba nustato skaidrią 76 straipsnio 4 punkte numatytų atskirų sprendimų priėmimo tvarką.

Pagal tą tvarką visų pirma:

a) užtikrinama, kad būtų išklausytas fizinis arba juridinis asmuo, kuriam turi būti skirtas sprendimas, ir kitos šalys, turinčios tiesioginių ir asmeninių interesų;

b) numatoma fiziniams arba juridiniams asmenims pranešti apie sprendimą ir jį paskelbti, laikantis 123 straipsnio ir 132 straipsnio 2 dalies reikalavimų;

c) numatoma fizinį arba juridinį asmenį, kuriam skirtas sprendimas, ir kitas procedūros šalis informuoti apie teisių gynimo priemones, kuriomis jie gali pasinaudoti pagal šį reglamentą;

d) užtikrinama, kad sprendime būtų nurodyti jo motyvai.

2. Valdančioji taryba nustato procedūras, kuriose nurodoma, kokiomis sąlygomis atitinkamiems asmenims pranešama apie sprendimus, įskaitant informaciją apie šiame reglamente numatytą apeliacijų teikimo tvarką.

117 straipsnis

Metinis ir daugiametis programavimas

1. Ne vėliau kaip kiekvienų metų gruodžio 31 d. pagal 98 straipsnio 2 dalies c punktą valdančioji taryba priima programavimo dokumentą, kuriame pateiktas daugiametis ir metinis programavimas, remdamasi vykdomojo direktoriaus pateiktu projektu likus šešioms savaitėms iki jo priėmimo, atsižvelgdama į Komisijos nuomonę ir dėl daugiamečio programavimo pasikonsultavusi su Europos Parlamentu. Valdančioji taryba nusiunčia jį Europos Parlamentui, Tarybai ir Komisijai. Galutinai patvirtinus bendrąjį biudžetą, programavimo dokumentas tampa galutinis ir prireikus atitinkamai koreguojamas.

2. Metinėje darbo programoje nustatomi išsamūs tikslai ir numatomi rezultatai, įskaitant veiksmingumo rodiklius, ir atsižvelgiama į Europos aviacijos saugos plano tikslus. Be to, joje aprašomi finansuotini veiksmai ir, vadovaujantis veikla grindžiamo biudžeto sudarymo ir valdymo principais, nurodomi kiekvienai priemonei skiriami finansiniai ir žmogiškieji ištekliai, taip pat nurodoma, kuri veikla finansuotina iš reguliavimo veiklos biudžeto, o kuri – iš Agentūros surinktų mokesčių ir rinkliavų lėšomis. Metinė darbo programa turi derėti su šio straipsnio 4 dalyje nurodyta daugiamete darbo programa. Joje aiškiai nurodoma, kokios užduotys buvo įtrauktos, pakeistos arba išbrauktos, palyginti su ankstesniais finansiniais metais. Į metinį programavimo dokumentą įtraukiama Agentūros strategija, kurios laikydamasi ji vykdo tarptautinio bendradarbiavimo pagal 90 straipsnį veiklą, ir su ta strategija siejamos priemonės.

▼B

3. Jei Agentūrai paskiriama nauja užduotis, valdančioji taryba iš dalies keičia priimtą metinę darbo programą. Bet kokie esminiai metinės darbo programos pakeitimai priimami laikantis tos pačios tvarkos, kuri taikoma priimant pirminę metinę darbo programą. Valdančioji taryba gali perduoti vykdomajam direktoriui įgaliojimus atlikti neesminius metinės darbo programos pakeitimus.

4. Daugiametėje darbo programoje išdėstomas bendras strateginis programavimas, įskaitant tikslus, numatomus rezultatus ir veiksmingumo rodiklius. Joje taip pat išdėstomas išteklių, įskaitant daugiametį biudžetą ir darbuotojus, programavimas.

Išteklių programavimas kasmet atnaujinamas. Strateginis programavimas, kai tikslinga, atnaujinamas, atsižvelgiant visų pirma į 124 straipsnyje nurodyto įvertinimo rezultatus.

118 straipsnis

Konsoliduotoji metinė veiklos ataskaita

1. Konsoliduotojoje metinėje veiklos ataskaitoje apibūdinama, kaip Agentūra įvykdė savo metinę darbo programą, panaudojo biudžetą ir žmogiškuosius išteklius. Joje aiškiai nurodoma, kurie Agentūros įgaliojimai ir užduotys buvo papildomai paskirti, pakeisti arba panaikinti, palyginti su praėjusiais metais.

2. Ataskaitoje apibūdinama Agentūros vykdyta veikla ir, atsižvelgiant į tikslus, veiksmingumo rodiklius ir nustatytą tvarkaraštį, įvertinami rezultatai, taip pat su ta veikla susijusi rizika, išteklių panaudojimas, bendra Agentūros veikla ir vidaus kontrolės sistemų efektyvumas ir veiksmingumas. Be to, joje nurodoma, kuri veikla finansuota iš reguliavimo veiklos biudžeto, o kuri – iš Agentūros surinktų mokesčių ir rinkliavų lėšomis.

119 straipsnis

Skaidrumas ir informavimas

1. Agentūros saugomiems dokumentams taikomas Reglamentas (EB) Nr. 1049/2001. Tai nedaro poveikio Reglamente (ES) Nr. 376/2014 ir remiantis šio reglamento 72 straipsnio 5 dalimi ir 74 straipsnio 8 dalimi priimtuose įgyvendinimo aktuose nustatytoms prieigos prie duomenų ir informacijos taisyklėms.

2. Agentūra gali savo iniciatyva užsiimti informavimo veikla savo kompetencijos srityje. Ji visų pirma užtikrina, kad, be 115 straipsnio 3 dalyje nurodytos skelbiamos informacijos, plačioji visuomenė ir visos suinteresuotosios šalys greitai gautų objektyvią, patikimą ir lengvai suprantamą informaciją apie jos darbą. Agentūra užtikrina, kad jos išteklių skyrimas informavimo veiklai nedarytų neigiamo poveikio veiksmingam 75 straipsnyje nurodytų užduočių vykdymui.

▼B

3. Agentūra tinkamais atvejais išverčia saugos propagavimo medžiagą į Sąjungos oficialiąsias kalbas.

4. Nacionalinės kompetentingos institucijos padeda Agentūrai, veiksmingai teikdamos svarbią saugos informaciją jų jurisdikcijai priklausančioje teritorijoje.

5. Visi fiziniai arba juridiniai asmenys turi teisę raštu kreiptis į Agentūrą bet kuria Sąjungos oficialiąja kalba ir turi teisę gauti atsakymą ta pačia kalba.

6. Agentūros darbui reikiamas vertimo paslaugas teikia Europos Sąjungos įstaigų vertimo centras.

IV SKIRSNIS

Finansiniai reikalavimai

120 straipsnis

Biudžetas

1. Nedarant poveikio kitoms pajamoms, Agentūros pajamas sudaro:

a) Sąjungos įnašas;

b) bet kurios Europos trečiosios valstybės, su kuria Sąjunga yra sudariusi 129 straipsnyje nurodytą tarptautinį susitarimą, įnašas;

c) Agentūros išduodamų pažymėjimų prašytojų ir turėtojų, taip pat Agentūroje deklaracijas užregistravusių asmenų mokami mokesčiai;

d) rinkliavos už Agentūros leidinius, jos suteiktas mokymo ir kitas paslaugas, taip pat už apeliacijų nagrinėjimą;

e) valstybių narių, trečiųjų valstybių arba kitų subjektų savanoriški finansiniai įnašai, jei toks įnašas nekenkia Agentūros nepriklausomumui ir nešališkumui;

f) dotacijos.

2. Agentūros išlaidas sudaro personalo, administracinės, infrastruktūros ir veiklos išlaidos. Su veiklos išlaidomis susiję biudžetiniai įsipareigojimai priemonėms, įgyvendinamoms ilgiau nei vienus finansinius metus, prireikus gali būti kelerių metų laikotarpiu išskirstomi į metines dalis.

3. Turi būti išlaikyta pajamų ir išlaidų pusiausvyra.

4. Reguliavimo veiklos biudžetas, už sertifikavimo veiklą Agentūros nustatyti ir renkami mokesčiai ir Agentūros renkamos rinkliavos tvarkomi atskirose Agentūros sąskaitose.

5. Įdarbinimo planavimą ir veiklos, finansuojamos naudojant su mokesčiais ir rinkliavomis susijusius išteklius, valdymą Agentūra per finansinius metus derina taip, kad galėtų greitai reaguoti į darbo krūvį ir tų pajamų svyravimą.

▼B

6. Kiekvienais metais vykdomasis direktorius parengia kitų finansinių metų Agentūros pajamų ir išlaidų sąmatos projektą, į kurį įtraukia etatų plano projektą, ir kartu su biudžeto padėties aiškinamąja medžiaga išsiunčia jį valdančiajai tarybai. Etatų plano projektas, kiek tai susiję su darbo vietomis, finansuojamomis iš mokesčių ir rinkliavų, grindžiamas Komisijos patvirtintu ribotu Agentūros darbo krūvio ir našumo rodiklių rinkiniu, ir jame nustatomi ištekliai, kurių reikia, kad sertifikavimo ir kitos Agentūros veiklos, įskaitant veiklą, atsiradusią po atsakomybės perskyrimo pagal 64 ir 65 straipsnius, poreikiai būtų tenkinami efektyviai ir laiku.

Remdamasi tuo projektu valdančioji taryba priima preliminarų kitų finansinių metų Agentūros pajamų ir išlaidų sąmatos projektą. Preliminarus Agentūros pajamų ir išlaidų sąmatos projektas ne vėliau kaip kiekvienų metų sausio 31 d. išsiunčiamas Komisijai.

7. Ne vėliau kaip kovo 31 d. valdančioji taryba išsiunčia Komisijai ir Europos trečiosioms valstybėms, su kuriomis Sąjunga yra sudariusi tarptautinius susitarimus, kaip nurodyta 129 straipsnyje, galutinį Agentūros pajamų ir išlaidų sąmatos projektą, į kurį įtraukiamas etatų plano projektas ir preliminari darbo programa.

8. Komisija šią sąmatą kartu su Europos Sąjungos bendrojo biudžeto projektu siunčia Europos Parlamentui ir Tarybai.

9. Remdamasi sąmata, Komisija į Europos Sąjungos bendrojo biudžeto projektą įtraukia numatomas sumas, kurios, jos manymu, yra būtinos personalo planui, ir iš bendrojo biudžeto mokėtiną įnašo sumą, kurias ji pateikia Europos Parlamentui ir Tarybai pagal SESV 313 ir 314 straipsnius.

10. Europos Parlamentas ir Taryba tvirtina Agentūrai skirto įnašo asignavimus ir patvirtina Agentūros etatų planą, atsižvelgdama į 6 dalyje nurodytus rodiklius, susijusius su Agentūros darbo krūviu ir efektyvumu.

11. Biudžetą tvirtina valdančioji taryba. Jis tampa galutinis po to, kai galutinai priimamas Sąjungos bendrasis biudžetas. Kai tikslinga, jis yra atitinkamai koreguojamas.

12. Valdančioji taryba kuo greičiau praneša Europos Parlamentui ir Tarybai apie savo ketinimą įgyvendinti projektus, kurie gali daryti reikšmingą finansinį poveikį biudžeto finansavimui, ypač apie projektus, susijusius su nuosavybe, pavyzdžiui, su pastatų nuoma arba įsigijimu, ir informuoja apie tai Komisiją. Statybų projektų, galinčių turėti reikšmingų pasekmių Agentūros biudžetui, atžvilgiu taikomas Komisijos deleguotasis reglamentas (ES) Nr. 1271/2013 ([1]).

([1]) 2013 m. rugsėjo 30 d. Komisijos deleguotasis reglamentas (ES) Nr. 1271/2013 dėl finansinio pagrindų reglamento, taikomo įstaigoms, nurodytoms Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES, Euratomas) Nr. 966/2012 208 straipsnyje (OL L 328, 2013 12 7, p. 42).

▼B

Jei Europos Parlamentas arba Taryba praneša apie savo ketinimą pateikti nuomonę, ji savo nuomonę valdančiajai tarybai išsiunčia per šešias savaites nuo pranešimo apie projektą dienos.

121 straipsnis

Biudžeto vykdymas ir kontrolė

1. Agentūros biudžetą vykdo vykdomasis direktorius.

2. Po kiekvienų finansinių metų pabaigos Agentūros apskaitos pareigūnas ne vėliau kaip kovo 1 d. pateikia Komisijos apskaitos pareigūnui ir Audito Rūmams preliminarias finansines ataskaitas. Be to, po kiekvienų finansinių metų pabaigos Agentūros apskaitos pareigūnas ne vėliau kaip kovo 1 d. Komisijos apskaitos pareigūnui išsiunčia tų finansinių metų biudžeto ir finansų valdymo ataskaitą. Komisijos apskaitos pareigūnas konsoliduoja institucijų ir decentralizuotų įstaigų preliminarias finansines ataskaitas pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES, Euratomas) Nr. 966/2012 ([1]) 147 straipsnį.

3. Pasibaigus kiekvieniems finansiniams metams vykdomasis direktorius ne vėliau kaip kovo 31 d. Europos Parlamentui, Tarybai, Komisijai ir Audito Rūmams perduoda tų finansinių metų biudžeto ir finansų valdymo ataskaitą.

4. Pagal Reglamento (ES, Euratomas) Nr. 966/2012 148 straipsnį, gavęs Audito Rūmų pastabas dėl Agentūros preliminarių finansinių ataskaitų, apskaitos pareigūnas savo atsakomybe parengia Agentūros galutines finansines ataskaitas, o vykdomasis direktorius jas pateikia valdančiajai tarybai, kad ši pareikštų nuomonę.

5. Valdančioji taryba pareiškia nuomonę dėl Agentūros galutinių finansinių ataskaitų.

6. Po kiekvienų finansinių metų pabaigos Agentūros apskaitos pareigūnas ne vėliau kaip liepos 1 d. galutines finansines ataskaitas kartu su valdančiosios tarybos nuomone perduoda Europos Parlamentui, Tarybai, Komisijai ir Audito Rūmams.

7. Galutinės finansinės ataskaitos ne vėliau kaip kiekvienų kitų finansinių metų lapkričio 15 d. paskelbiamos *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

8. Vykdomasis direktorius ne vėliau kaip kiekvienų kitų finansinių metų rugsėjo 30 d. nusiunčia Audito Rūmams atsakymą į jų pateiktas pastabas. Šį atsakymą jis taip pat nusiunčia valdančiajai tarybai ir Komisijai.

([1]) 2012 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES, Euratomas) Nr. 966/2012 dėl Sąjungos bendrajam biudžetui taikomų finansinių taisyklių ir kuriuo panaikinamas Tarybos reglamentas (EB, Euratomas) Nr. 1605/2002 (OL L 298, 2012 10 26, p. 1).

▼B

9. Vykdomasis direktorius Europos Parlamento prašymu jam pateikia visą informaciją, kurios reikia siekiant sklandžiai atlikti atitinkamų finansinių metų biudžeto įvykdymo patvirtinimo procedūrą, kaip numatyta Reglamento (ES, Euratomas) Nr. 966/2012 165 straipsnio 3 dalyje.

10. Atsižvelgdamas į kvalifikuota balsų dauguma priimtą Tarybos rekomendaciją, Europos Parlamentas iki n + 2 metų gegužės 15 d. nusprendžia, ar vykdomasis direktorius įvykdė n metų biudžetą.

122 straipsnis

Kova su sukčiavimu

1. Siekiant kovoti su sukčiavimu, korupcija ir kita neteisėta veikla, be apribojimų taikomas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES, Euratomas) Nr. 883/2013 ([1]).

2. Per šešis mėnesius nuo 2018 m. rugsėjo 11 d. Agentūra prisijungia prie 1999 m. gegužės 25 d. Tarpinstitucinio susitarimo tarp Europos Parlamento, Europos Sąjungos Tarybos ir Europos Bendrijų Komisijos dėl Europos kovos su sukčiavimu tarnybos (OLAF) atliekamų vidaus tyrimų ([2]) ir, naudodama to susitarimo priede pateiktą šabloną, priima atitinkamas jos darbuotojams taikomas nuostatas.

3. Audito Rūmai turi įgaliojimus atlikti visų dotacijų gavėjų, rangovų ir subrangovų, gavusių Sąjungos lėšų iš Agentūros, dokumentų auditą ir patikrinimus vietoje.

4. OLAF gali, laikydamasi Reglamente (ES, Euratomas) Nr. 883/2013 ir Tarybos reglamente (Euratomas, EB) Nr. 2185/96 ([3]) nustatytų nuostatų ir procedūrų, atlikti tyrimus, įskaitant patikras ir inspektavimus vietoje, siekdama nustatyti, ar vykdant Agentūros finansuojamą dotacijos susitarimą arba sutartį nebūta sukčiavimo, korupcijos ar kitos neteisėtos veiklos atvejų, darančių poveikį Sąjungos finansiniams interesams.

5. Nedarant poveikio 1–4 dalims, į Agentūros bendradarbiavimo susitarimus su trečiosiomis valstybėmis ir tarptautinėmis organizacijomis, sutartis, dotacijų susitarimus bei dotacijų sprendimus įtraukiamos nuostatos, kuriomis Audito Rūmams ir OLAF aiškiai suteikiami įgaliojimai atlikti tokį auditą ir tyrimus atsižvelgiant į jų atitinkamą kompetenciją.

([1]) 2013 m. rugsėjo 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES, Euratomas) Nr. 883/2013 dėl Europos kovos su sukčiavimu tarnybos (OLAF) atliekamų tyrimų ir kuriuo panaikinami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1073/1999 ir Tarybos reglamentas (Euratomas) Nr. 1074/1999 (OL L 248, 2013 9 18, p. 1).

([2]) OL L 136, 1999 5 31, p. 15.

([3]) 1996 m. lapkričio 11 d. Tarybos reglamentas (Euratomas, EB) Nr. 2185/96 dėl Komisijos atliekamų patikrinimų ir inspektavimų vietoje siekiant apsaugoti Europos Bendrijų finansinius interesus nuo sukčiavimo ir kitų pažeidimų (OL L 292, 1996 11 15, p. 2).

▼B

123 straipsnis

Įslaptintos informacijos ir neskelbtinos neįslaptintos informacijos apsaugai užtikrinti skirtos saugumo taisyklės

Agentūra priima savo saugumo taisykles, lygiavertes Komisijos saugumo taisyklėms, kuriomis užtikrinama Europos Sąjungos įslaptintos informacijos ir neskelbtinos neįslaptintos informacijos apsauga, kaip nustatyta Komisijos sprendimuose (ES, Euratomas) 2015/443 ([1]) ir (ES, Euratomas) 2015/444 ([2]). Agentūros saugumo taisyklės apima, *inter alia*, keitimosi tokia informacija, jos tvarkymo ir saugojimo nuostatas.

124 straipsnis

Vertinimas

1. Ne vėliau kaip 2023 m. rugsėjo 12 d., o vėliau kas penkerius metus Komisija, laikydamasi Komisijos gairių, atlieka Agentūros veiklos rezultatų vertinimą jos tikslų, įgaliojimų ir užduočių atžvilgiu. Vertinamas šio reglamento, Agentūros ir jos darbo praktikos poveikis nustatant aukštą civilinės aviacijos saugos lygį. Taip pat įvertinamas galimas poreikis keisti Agentūros įgaliojimus ir tokio pakeitimo finansinis poveikis. Vertinant atsižvelgiama į valdančiosios tarybos ir į Sąjungos bei nacionalinio lygmens suinteresuotųjų subjektų nuomonę.

2. Jei Komisija mano, kad Agentūrai nustatyti tikslai, įgaliojimai ir užduotys nebepateisina tolesnės jos veiklos, ji gali siūlyti šį reglamentą atitinkamai iš dalies pakeisti arba panaikinti.

3. Komisija vertinimo rezultatus kartu su savo išvadomis perduoda Europos Parlamentui, Tarybai ir valdančiajai tarybai. Kai tikslinga, įtraukiamas veiksmų planas su tvarkaraščiu. Vertinimo rezultatai ir rekomendacijos paskelbiami viešai.

125 straipsnis

Finansinės taisyklės

Agentūrai taikomas finansines taisykles priima valdančioji taryba, pasikonsultavusi su Komisija. Jos negali nukrypti nuo Deleguotojo reglamento (ES) Nr. 1271/2013, nebent to reikia konkrečiu Agentūros veikimo tikslu ir Komisija tam iš anksto pritarė.

([1]) 2015 m. kovo 13 d. Komisijos sprendimas (ES, Euratomas) 2015/443 dėl saugumo Komisijoje (OL L 72, 2015 3 17, p. 41).

([2]) 2015 m. kovo 13 d. Komisijos sprendimas (ES, Euratomas) 2015/444 dėl ES įslaptintos informacijos apsaugai užtikrinti skirtų saugumo taisyklių (OL L 72, 2015 3 17, p. 53).

▼B

126 straipsnis

Mokesčiai ir rinkliavos

1. Mokesčiai ir rinkliavos renkami už:

a) Agentūros pagal šį reglamentą vykdomą pažymėjimų išdavimą, jų atnaujinimą ir deklaracijų registravimą, taip pat už jos vykdomą priežiūrą, susijusią su veikla, su kuria tie pažymėjimai ir deklaracijos yra susiję;

b) leidinius, mokymą ir kitas Agentūros teikiamas paslaugas – tokie mokesčiai ir rinkliavos turi atitikti faktines kiekvienos atskiros suteiktos paslaugos sąnaudas;

c) apeliacijų nagrinėjimą.

Visi mokesčiai ir rinkliavos nustatomi ir mokami eurais.

2. Mokesčiai ir rinkliavos nustatomi tokio dydžio, kad būtų užtikrinta, jog iš jų gaunamų pajamų užtektų visoms su suteiktomis paslaugomis susijusios veiklos sąnaudoms padengti, ir būtų išvengta didelio pertekliaus susikaupimo. Tos sąnaudos apima visas Agentūros išlaidas, susidarančias jos darbuotojams dalyvaujant 1 dalyje nurodytoje veikloje, visų pirma darbdavio *pro rata* pensijų įmokas. Mokesčiai ir rinkliavos yra Agentūros asignuotosios pajamos, skirtos veiklai, susijusiai su paslaugomis, už kurias tie mokesčiai ir rinkliavos imami.

3. Renkant mokesčius ir rinkliavas susidaręs biudžeto perteklius skiriamas su mokesčiais ir rinkliavomis susijusiai būsimai veiklai finansuoti arba nuostoliams padengti. Jei didelis teigiamas arba neigiamas biudžeto vykdymo rezultatas kartojasi, mokesčių ir rinkliavų dydis peržiūrimas.

4. Pagal 98 straipsnio 2 dalies i punktą pasikonsultavusi su Agentūra, Komisija priima įgyvendinimo aktus, kuriais nustatomos išsamios taisyklės dėl Agentūros renkamų mokesčių ir rinkliavų, visų pirma nurodant, už ką pagal 120 straipsnio 1 dalies c ir d punktus renkami mokesčiai ir rinkliavos, ir mokesčių ir rinkliavų dydis bei jų mokėjimo būdas. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 127 straipsnio 3 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

VI SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

127 straipsnis

Komiteto procedūra

1. Komisijai padeda komitetas. Tas komitetas – tai komitetas, kaip nustatyta Reglamente (ES) Nr. 182/2011.

2. Kai daroma nuoroda į šią dalį, taikomas Reglamento (ES) Nr. 182/2011 4 straipsnis.

3. Kai daroma nuoroda į šią dalį, taikomas Reglamento (ES) Nr. 182/2011 5 straipsnis.

▼B

4. Kai daroma nuoroda į šią dalį, taikomas Reglamento (ES) Nr. 182/2011 8 straipsnis kartu su jo 4 straipsniu.

128 straipsnis

Įgaliojimų delegavimas

1. Įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami šiame straipsnyje nustatytomis sąlygomis.

2. 19, 28, 32, 39, 47, 54, 58, 61 straipsniuose, 62 straipsnio 13 dalyje, 68 straipsnio 3 dalyje, 84 straipsnio 4 dalyje, 105 ir 106 straipsniuose nurodyti įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami penkerių metų laikotarpiui nuo 2018 m. rugsėjo 11 d. Likus ne mažiau kaip devyniems mėnesiams iki penkerių metų laikotarpio pabaigos Komisija parengia naudojimosi deleguotaisiais įgaliojimais ataskaitą. Deleguotieji įgaliojimai savaime pratęsiami tokios pačios trukmės laikotarpiams, išskyrus atvejus, kai Europos Parlamentas arba Taryba pareiškia prieštaravimų dėl tokio pratęsimo likus ne mažiau kaip trims mėnesiams iki kiekvieno laikotarpio pabaigos.

3. Europos Parlamentas arba Taryba gali bet kada atšaukti 19, 28, 32, 39, 47, 54, 58, 61 straipsniuose, 62 straipsnio 13 dalyje, 68 straipsnio 3 dalyje, 84 straipsnio 4 dalyje, 105 ir 106 straipsniuose nurodytus deleguotuosius įgaliojimus. Sprendimu dėl įgaliojimų atšaukimo nutraukiami tame sprendime nurodyti įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus. Sprendimas įsigalioja kitą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* arba vėlesnę jame nurodytą dieną. Jis nedaro poveikio jau galiojančių deleguotųjų aktų galiojimui.

4. Prieš priimdama deleguotąjį aktą Komisija konsultuojasi su kiekvienos valstybės narės paskirtais ekspertais vadovaudamasi 2016 m. balandžio 13 d. Tarpinstituciniame susitarime dėl geresnės teisėkūros nustatytais principais.

5. Apie priimtą deleguotąjį aktą Komisija nedelsdama vienu metu praneša Europos Parlamentui ir Tarybai.

6. 19, 28, 32, 39, 47, 54, 58, 61 straipsniuose, 62 straipsnio 13 dalyje, 68 straipsnio 3 dalyje, 84 straipsnio 4 dalyje, 105 ir 106 straipsniuose nurodytas deleguotasis aktas įsigalioja tik tuo atveju, jeigu per du mėnesius nuo pranešimo Europos Parlamentui ir Tarybai apie šį aktą dienos nei Europos Parlamentas, nei Taryba nepareiškia prieštaravimų arba jeigu dar nepasibaigus šiam laikotarpiui ir Europos Parlamentas, ir Taryba praneša Komisijai, kad prieštaravimų nereikš. Europos Parlamento arba Tarybos iniciatyva šis laikotarpis pratęsiamas dviem mėnesiais.

129 straipsnis

Europos trečiųjų valstybių dalyvavimas

Agentūros veikloje gali dalyvauti Europos trečiosios valstybės, kurios yra Čikagos konvencijos Susitariančiosios Šalys ir yra sudariusios su Sąjunga tarptautinius susitarimus, pagal kuriuos jos priėmė ir taiko Sąjungos teisę tose srityse, kurioms taikomas šis reglamentas.

▼B

Į tuos tarptautinius susitarimus gali būti įtrauktos nuostatos, kuriose visų pirma nurodytas atitinkamos Europos trečiosios valstybės dalyvavimo Agentūros darbe pobūdis ir mastas, įskaitant nuostatas dėl finansinių įnašų ir darbuotojų. Agentūra gali pagal 90 straipsnio 2 dalį sudaryti darbo susitarimus su atitinkamos Europos trečiosios valstybės kompetentinga institucija, kad tos nuostatos būtų įgyvendinamos.

130 straipsnis

Susitarimas dėl būstinės ir veiklos sąlygos

1. Būtinos nuostatos dėl Agentūros įkurdinimo priimančiojoje valstybėje narėje ir tos valstybės narės suteikiamos infrastruktūros, taip pat priimančiojoje valstybėje narėje vykdomajam direktoriui, valdančiosios tarybos nariams, Agentūros darbuotojams ir jų šeimos nariams taikomos specialiosios taisyklės nustatomos Agentūros ir valstybės narės, kurioje yra buveinė, Susitarime dėl būstinės.

2. Agentūrą priimanti valstybė narė užtikrina sklandžiam Agentūros veikimui būtinas sąlygas, įskaitant daugiakalbį tinkamą vaikų mokymą ir tinkamas transporto jungtis.

131 straipsnis

Sankcijos

Valstybės narės nustato sankcijų, taikomų pažeidus šį reglamentą ir juo remiantis priimtus deleguotuosius ir įgyvendinimo aktus, taisykles ir imasi visų būtinų priemonių užtikrinti, kad jos būtų įgyvendinamos. Numatytos sankcijos turi būti veiksmingos, proporcingos ir atgrasomos.

132 straipsnis

Asmens duomenų tvarkymas

1. Tvarkydamos asmens duomenis pagal šį reglamentą, valstybės narės savo užduotis pagal šį reglamentą atlieka laikydamosi nacionalinių įstatymų ir kitų teisės aktų, kuriais į nacionalinę teisę perkeliamas Reglamentas (ES) 2016/679.

2. Tvarkydamos asmens duomenis pagal šį reglamentą, Komisija ir Agentūra savo užduotis pagal šį reglamentą atlieka laikydamosi Reglamento (EB) Nr. 45/2001.

133 straipsnis

Reglamento (EB) Nr. 2111/2005 pakeitimai

Reglamento (EB) Nr. 2111/2005 15 straipsnio 1–3 dalys pakeičiamos taip:

„1. Komisijai padeda komitetas (toliau – ES skrydžių saugos komitetas). Tas komitetas – tai komitetas, kaip nustatyta Reglamente (ES) Nr. 182/2011.

▼B

2. Kai daroma nuoroda į šią dalį, taikomas Reglamento (ES) Nr. 182/2011 4 straipsnis.

3. Kai daroma nuoroda į šią dalį, taikomas Reglamento (ES) Nr. 182/2011 5 straipsnis.“

134 straipsnis

Reglamento (EB) Nr. 1008/2008 pakeitimai

Reglamentas (EB) Nr. 1008/2008 iš dalies keičiamas taip:

1. 4 straipsnio b punktas pakeičiamas taip:

„b) ji turi galiojantį OVP, kurį pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2018/1139 (*) išdavė valstybės narės nacionalinė institucija, kelios valstybių narių nacionalinės institucijos, bendrai veikiančios pagal to reglamento 62 straipsnio 5 dalį, arba Europos Sąjungos aviacijos saugos agentūra.

(*) 2018 m. liepos 4 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/1139 dėl bendrųjų civilinės aviacijos taisyklių, ir kuriuo įsteigiama Europos Sąjungos aviacijos saugos agentūra, iš dalies keičiami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (EB) Nr. 2111/2005, (EB) Nr. 1008/2008, (ES) Nr. 996/2010, (ES) Nr. 376/2014 ir direktyvos 2014/30/ES ir 2014/53/ES bei panaikinami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (EB) Nr. 552/2004 ir (EB) Nr. 216/2008 ir Tarybos reglamentas (EEB) Nr. 3922/91 (OL L 212, 2018 8 22, p. 1).“;

2. 6 straipsnis pakeičiamas taip:

„6 straipsnis

Oro vežėjo pažymėjimas

1. Licencijos oro susisiekimui vykdyti išdavimas ir jos galiojimas priklauso nuo sąlygos turėti galiojantį OVP, kuriame būtų nurodytos veiklos rūšys, kurioms išduota ta licencija oro susisiekimui vykdyti.

2. Visi pakeitimai, kurie buvo padaryti Bendrijos oro vežėjo OVP, tinkamais atvejais įtraukiami į jo licenciją oro susisiekimui vykdyti.

Už OVP atsakinga institucija kompetentingai licencijas išduodančiai institucijai kuo greičiau praneša apie atitinkamus siūlomus OVP pakeitimus.

3. Už OVP atsakinga institucija ir kompetentinga licencijas išduodanti institucija susitaria dėl priemonių, kad būtų galima aktyviai keistis informacija, kuri yra svarbi OVP ir licencijos oro susisiekimui vykdyti vertinimui ir išlaikymui.

▼B

Tas keitimasis gali, be kita ko, apimti informaciją, susijusią su Bendrijos oro vežėjo finansinėmis priemonėmis, nuosavybės santykiais ar organizacine tvarka, kurie gali daryti poveikį jo vykdomų operacijų saugai ar mokumui, arba informaciją, kuri gali padėti už OVP atsakingai institucijai vykdyti su sauga susijusią priežiūros veiklą. Tais atvejais, kai informacija pateikiama konfidencialiai, taikomos priemonės, kuriomis užtikrinama, kad ta informacija būtų tinkamai apsaugota.

3a. Jeigu tikėtina, kad bus reikalingi vykdymo užtikrinimo veiksmai, už OVP atsakinga institucija ir kompetentinga licencijas išduodanti institucija prieš imdamosi tokių veiksmų kuo skubiau viena su kita konsultuojasi ir bendradarbiauja siekdamos išspręsti problemas, kol veiksmų dar nesiimta. Jeigu buvo imtasi veiksmų, už OVP atsakinga institucija ir kompetentinga licencijas išduodanti institucija kuo skubiau viena kitai praneša apie tai, kad buvo imtasi veiksmų.“;

3. 12 straipsnio 1 dalis pakeičiama taip:

„1. Bendrijos oro vežėjo naudojamas orlaivis valstybės narės, kurios kompetentinga institucija išduoda licenciją oro susisiekimui vykdyti, pasirinkimu registruojamas jos pačios nacionaliniame registre arba kitos valstybės narės nacionaliniame registre. Tačiau kai toks orlaivis naudojamas pagal nuomos be įgulos sutartį arba nuomos su įgula sutartį laikantis 13 straipsnio, toks orlaivis gali būti registruojamas bet kurios valstybės narės arba trečiosios valstybės nacionaliniame registre.“

135 straipsnis

Reglamento (ES) Nr. 996/2010 pakeitimai

Reglamento (ES) Nr. 996/2010 5 straipsnis pakeičiamas taip:

„5 straipsnis

Pareiga tirti

1. Turi būti atliekamas visų avarijų ar pavojingų incidentų, į kuriuos pateko orlaivis, kuriam taikomas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/1139 (*), saugos tyrimas valstybėje narėje, kurios teritorijoje įvyko avarija ar pavojingas incidentas.

2. Jeigu valstybėje narėje registruotas orlaivis, kuriam taikomas Reglamentas (ES) 2018/1139, pateko į avariją ar pavojingą incidentą ir negalima tiksliai nustatyti, kad avarija ar pavojingas incidentas įvyko kurios nors valstybės teritorijoje, saugos tyrimą atlieka registracijos valstybės narės saugos tyrimų institucija.

3. 1, 2 ir 4 dalyse nurodytų saugos tyrimų apimtį ir procedūrą, kurios turi būti laikomasi atliekant tokius saugos tyrimus, nustato saugos tyrimų institucija, atsižvelgdama į avarijos ar pavojingo incidento pasekmes ir į išvadas, kurias ji tikisi padaryti atlikusi tokius tyrimus, siekiant didinti aviacijos saugą.

▼B

4. Laikydamosi valstybių narių nacionalinės teisės aktų, saugos tyrimų institucijos gali nuspręsti tirti 1 ir 2 dalyse nenurodytus incidentus, taip pat kitų tipų orlaivių avarijas ar pavojingus incidentus, jei tikisi juos atlikusios padaryti aviacijos saugai svarbių išvadų.

5. Nukrypstant nuo šio straipsnio 1 ir 2 dalių, atsakinga saugos tyrimų institucija, atsižvelgdama į galimybę padaryti išvadų aviacijos saugos didinimo tikslais, gali nuspręsti saugos tyrimo nepradėti, jei avarija arba pavojingas incidentas yra susijęs su bepiločiu orlaiviu, dėl kurio pagal Reglamento (ES) 2018/1139 56 straipsnio 1 ir 5 dalis nereikalaujama pažymėjimo arba deklaracijos, arba su pilotuojamu orlaiviu, kurio didžiausioji kilimo masė yra ne didesnė kaip 2 250 kg, ir jų metu nebuvo mirtinai arba sunkiai sužaloti žmonės.

6. Atliekant 1, 2 ir 4 dalyse nurodytus saugos tyrimus jokiu būdu nesiekiama nustatyti, kas kaltas ar atsakingas. Šie tyrimai yra nepriklausomi nuo jokio teisminio ar administracinio proceso, kuriuo siekiama nustatyti, kas kaltas ar atsakingas, nėra su juo susiję ir neturi jam poveikio.

_____

(*) 2018 m. liepos 4 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/1139 dėl bendrųjų civilinės aviacijos taisyklių, ir kuriuo įsteigiama Europos Sąjungos aviacijos saugos agentūra, iš dalies keičiami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (EB) Nr. 2111/2005, (EB) Nr. 1008/2008, (ES) Nr. 996/2010, (ES) Nr. 376/2014 ir direktyvos 2014/30/ES ir 2014/53/ES bei panaikinami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (EB) Nr. 552/2004 ir (EB) Nr. 216/2008 ir Tarybos reglamentas (EEB) Nr. 3922/91 (OL L 212, 2018 8 22, p. 1).“

136 straipsnis

Reglamento (ES) Nr. 376/2014 pakeitimai

Reglamento (ES) Nr. 376/2014 3 straipsnio 2 dalis pakeičiama taip:

„2. Šis reglamentas taikomas su civiliniais orlaiviais, kuriems taikomas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/1139 (*), susijusiems įvykiams ir kitai su sauga susijusiai informacijai.

Tačiau šis reglamentas netaikomas su bepiločiais orlaiviais, dėl kurių pagal Reglamento (ES) 2018/1139 56 straipsnio 1 ir 5 dalį nereikalaujama pažymėjimo arba deklaracijos, susijusiems įvykiams ir kitai su sauga susijusiai informacijai, išskyrus atvejus, kai dėl su bepiločiu orlaiviu susijusiame įvykyje buvo mirtinai arba sunkiai sužaloti žmonės arba tokiame įvykyje dalyvavo kitoks nei bepilotis orlaivis, arba tai paaiškėtų iš kitos su sauga susijusios informacijos.

▼B

Valstybės narės gali nuspręsti šį reglamentą taip pat taikyti ir su orlaiviais, kuriems Reglamentas (ES) 2018/1139 netaikomas, susijusiems įvykiams ir kitai su sauga susijusiai informacijai.

(*) 2018 m. liepos 4 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/1139 dėl bendrųjų civilinės aviacijos taisyklių, ir kuriuo įsteigiama Europos Sąjungos aviacijos saugos agentūra, iš dalies keičiami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (EB) Nr. 2111/2005, (EB) Nr. 1008/2008, (ES) Nr. 996/2010, (ES) Nr. 376/2014 ir direktyvos 2014/30/ES ir 2014/53/ES bei panaikinami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (EB) Nr. 552/2004 ir (EB) Nr. 216/2008 ir Tarybos reglamentas (EEB) Nr. 3922/91 (OL L 212, 2018 8 22, p. 1).“

137 straipsnis

Direktyvos 2014/30/ES pakeitimai

Direktyvos 2014/30/ES 2 straipsnio 2 dalies b punktas pakeičiamas taip:

„b) šiems aviacijos įrenginiams, patenkantiems į Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2018/1139 (*) taikymo sritį ir skirtiems naudoti išimtinai skrydžiams:

i) orlaiviams, išskyrus bepiločius orlaivius, taip pat susijusiems varikliams, propeleriams, dalims ir kilnojamajai įrangai;

ii) bepiločiams orlaiviams ir susijusiems varikliams, propeleriams, dalims ir kilnojamajai įrangai, kurių projektas sertifikuojamas pagal to reglamento 56 straipsnio 1 dalį ir kurie yra skirti veikti tik dažniais, Tarptautinės telekomunikacijų sąjungos Radijo ryšio reglamentu priskirtais apsaugotam naudojimui oreivystės tikslais.

(*) 2018 m. liepos 4 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/1139 dėl bendrųjų civilinės aviacijos taisyklių, ir kuriuo įsteigiama Europos Sąjungos aviacijos saugos agentūra, iš dalies keičiami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (EB) Nr. 2111/2005, (EB) Nr. 1008/2008, (ES) Nr. 996/2010, (ES) Nr. 376/2014 ir direktyvos 2014/30/ES ir 2014/53/ES bei panaikinami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (EB) Nr. 552/2004 ir (EB) Nr. 216/2008 ir Tarybos reglamentas (EEB) Nr. 3922/91 (OL L 212, 2018 8 22, p. 1).“

▼B

138 straipsnis

Direktyvos 2014/53/ES pakeitimai

Direktyvos 2014/53/ES I priedo 3 punktas pakeičiamas taip:

„3. Šie aviacijos įrenginiai, patenkantys į Europos Parlamento ir Tarybos reglamento(ES) 2018/1139 (*) taikymo sritį ir skirti naudoti išimtinai skrydžiams:

a) orlaiviai, išskyrus bepiločius orlaivius, taip pat susiję varikliai, propeleriai, dalys ir kilnojamoji įranga;

b) bepiločiai orlaiviai ir susiję varikliai, propeleriai, dalys ir kilnojamoji įranga, kurių projektas sertifikuojamas pagal to reglamento 56 straipsnio 1 dalį ir kurie yra skirti veikti tik dažniais, Tarptautinės telekomunikacijų sąjungos Radijo ryšio reglamentu priskirtais apsaugotam naudojimui oreivystės tikslais.

(*) 2018 m. liepos 4 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/1139 dėl bendrųjų civilinės aviacijos taisyklių, ir kuriuo įsteigiama Europos Sąjungos aviacijos saugos agentūra, iš dalies keičiami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (EB) Nr. 2111/2005, (EB) Nr. 1008/2008, (ES) Nr. 996/2010, (ES) Nr. 376/2014 ir direktyvos 2014/30/ES ir 2014/53/ES bei panaikinami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (EB) Nr. 552/2004 ir (EB) Nr. 216/2008 ir Tarybos reglamentas (EEB) Nr. 3922/91 (OL L 212, 2018 8 22, p. 1).“

139 straipsnis

Panaikinimas

1. Reglamentas (EB) Nr. 216/2008 panaikinamas nuo 2018 m. rugsėjo 11 d.

2. Reglamentas (EB) Nr. 552/2004 panaikinamas nuo 2018 m. rugsėjo 11 d. Tačiau to reglamento 4, 5, 6, 6a ir 7 straipsniai, III ir IV priedai toliau taikomi iki šio reglamento 47 straipsnyje nurodytų deleguotųjų aktų taikymo pradžios datos tiek, kiek tais aktais reglamentuojamas atitinkamų Reglamento (EB) Nr. 552/2004 nuostatų dalykas, ir bet kuriuo atveju ne ilgiau kaip iki 2023 m. rugsėjo 12 d.

3. Reglamentas (EEB) Nr. 3922/91 panaikinamas nuo išsamių taisyklių, priimtų pagal 32 straipsnio 1 dalies a punktą dėl skrydžių laiko apribojimų ir poilsio laiko reikalavimų oro taksi, greitosios medicinos pagalbos paslaugų ir vieno piloto vykdomų komercinių skrydžių lėktuvais atžvilgiu, taikymo pradžios datos.

▼B

4. Nuorodos į panaikintus reglamentus, nurodytus 1, 2 ir 3 dalyse, laikomos nuorodomis į šį reglamentą ir, kai tinka, skaitomos pagal X priede pateiktą atitikties lentelę.

140 straipsnis

Pereinamojo laikotarpio nuostatos

1. Pagal Reglamentą (EB) Nr. 216/2008 ir jo įgyvendinimo taisykles išduoti arba pripažinti pažymėjimai bei konkrečios tinkamumo skraidyti specifikacijos ir pateiktos arba pripažintos deklaracijos toliau galioja ir laikoma, kad tie dokumentai yra išduoti, pateikti ir pripažinti pagal atitinkamas šio reglamento nuostatas, be kita ko, 67 straipsnio taikymo tikslu.

2. Pagal reglamentus (EB) Nr. 216/2008 ir (EB) Nr. 552/2004 priimtos įgyvendinimo taisyklės su šiuo reglamentu suderinamos ne vėliau kaip 2023 m. rugsėjo 12 d. Kol tos taisyklės nesuderintos, visos nuorodos tose įgyvendinimo taisyklėse:

a) *į naudojimą komerciniais tikslais* – suprantamos kaip nuoroda į Reglamento (EB) Nr. 216/2008 3 straipsnio i punktą;

b) *į sudėtingus varikliu varomus orlaivius* – suprantamos kaip nuoroda į Reglamento (EB) Nr. 216/2008 3 straipsnio j punktą;

c) *į prietaisus* – suprantamos kaip nuoroda į šio reglamento 3 straipsnio 29 punktą;

d) *į laisvalaikio piloto licenciją* – suprantamos kaip nuoroda į Reglamento (EB) Nr. 216/2008 7 straipsnio 7 dalyje nurodytą licenciją.

3. Ne vėliau kaip po dvejų metų po 2018 m. rugsėjo 11 d. Agentūra pagal šio reglamento 76 straipsnio 1 dalį ir 76 straipsnio 3 dalį pateikia nuomones dėl pasiūlymų dėl Komisijos reglamentų (ES) Nr. 748/2012 ([1]), (ES) Nr. 1321/2014 ([2]), (ES) Nr. 1178/2011 ([3]), ir (ES) Nr. 965/2012 ([4]) ir taikytinų sertifikavimo specifikacijų pakeitimų siekiant juos pritaikyti, kiek tai susiję su orlaiviais, visų pirma skirtais naudoti sportui ir rekreacijai, prie šio reglamento.

([1]) 2012 m. rugpjūčio 3 d. Komisijos reglamentas (ES) Nr. 748/2012, kuriuo nustatomos orlaivio tinkamumo skraidyti sertifikavimo, orlaivio ir susijusių gaminių, dalių bei prietaisų aplinkosauginio sertifikavimo, taip pat projektavimo ir gamybinių organizacijų sertifikavimo įgyvendinimo taisyklės (OL L 224, 2012 8 21, p. 1).

([2]) 2014 m. lapkričio 26 d. Komisijos reglamentas (ES) Nr. 1321/2014 dėl orlaivių nepertraukiamojo tinkamumo skraidyti ir aviacijos produktų, dalių bei prietaisų tinkamumo naudoti ir šias užduotis atliekančių organizacijų bei darbuotojų patvirtinimo (OL L 362, 2014 12 17, p. 1).

([3]) 2011 m. lapkričio 3 d. Komisijos reglamentas (ES) Nr. 1178/2011, kuriuo pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 216/2008 nustatomi su civilinės aviacijos orlaivių įgula susiję techniniai reikalavimai ir administracinės procedūros (OL L 311, 2011 11 25, p. 1).

([4]) 2012 m. spalio 5 d. Komisijos reglamentas (ES) Nr. 965/2012, kuriuo pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 216/2008 nustatomi su orlaivių naudojimu skrydžiams susiję techniniai reikalavimai ir administracinės procedūros (OL L 296, 2012 10 25, p. 1).

▼B

4. Ne vėliau kaip 2021 m. rugsėjo 12 d. Agentūra gali pateikti rekomendacijų, skirtų valstybėms narėms savanoriškai naudoti, siekiant remti proporcingų nacionalinių taisyklių, susijusių su I priede išvardytų orlaivių projektavimu, gamyba, priežiūra ir naudojimu, rengimą.

5. Nukrypstant nuo 55 ir 56 straipsnių, atitinkamos Reglamento (EB) Nr. 216/2008 nuostatos taikomos toliau, kol įsigalios šio reglamento 57 straipsnyje nurodyti įgyvendinimo aktai ir 58 straipsnyje nurodyti deleguotieji aktai.

6. Įsigaliojus šiam reglamentui valstybės narės kuo skubiau ir bet kuriuo atveju anksčiau nei 2021 m. rugsėjo 12 d. panaikina arba pakoreguoja galiojančius dvišalius su trečiosiomis valstybėmis sudarytus susitarimus tose srityse, kurioms taikomas šis reglamentas.

141 straipsnis

Įsigaliojimas

Šis reglamentas įsigalioja dvidešimtą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Šis reglamentas privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

▼B

I PRIEDAS

2 straipsnio 3 dalies d punkte nurodyti orlaiviai

1. Šis reglamentas netaikomas šių kategorijų pilotuojamiems orlaiviams:

a) istoriniams orlaiviams, atitinkantiems šiuos kriterijus:

i) orlaiviams, kurių:

— pirminis projektas buvo parengtas anksčiau nei 1955 m. sausio 1 d., ir

— gamyba nutraukta anksčiau nei 1975 m. sausio 1 d.

arba

ii) orlaiviams, turintiems akivaizdžią istorinę reikšmę, susijusią su:

— dalyvavimu svarbiame istoriniame įvykyje,

— svarbiu aviacijos raidos etapu arba

— ypač svarbiu vaidmeniu valstybės narės ginkluotosiose pajėgose,

arba

b) orlaiviams, specialiai suprojektuotiems arba pritaikytiems moksliniams tyrimams, eksperimentiniams ar moksliniams tikslams, kurių, tikėtina, bus pagaminta labai mažai;

c) orlaiviams, įskaitant komplekto pavidalu teikiamus orlaivius, kurių atveju bent 51 % gamybos ir surinkimo užduočių atliko mėgėjai arba pelno nesiekiančios mėgėjų asociacijos savam naudojimui, nesiekdami komercinių tikslų;

d) orlaiviams, kuriuos naudoja karinės pajėgos, išskyrus atvejus, kai orlaivis priklauso orlaivių tipui, kurio projekto standartą yra patvirtinusi Agentūra;

e) lėktuvams, kurių tūpimo konfigūracijos išmatuojamas smukos greitis arba mažiausiasis tolydžiojo skrydžio greitis yra ne didesnis kaip 35 mazgai kalibruoto oro judėjimo greičio, sraigtasparniams, motorizuotiesiems parašiutams, sklandytuvams ir motorizuotiesiems sklandytuvams, kuriuose įrengti ne daugiau kaip du krėslai ir kurių didžiausioji kilimo masė pagal valstybės narės registraciją yra ne didesnė kaip:

	Lėktuvas / sraigtasparnis / motorizuotasis parašiutas / motorizuotasis sklandytuvas	Sklandytuvas	Lėktuvas amfibija arba plūdinis lėktuvas / sraigtasparnis	Prie sklandmens tvirtinamas bendras gelbėjimosi parašiutas
Vienvietis	didžiausioji kilimo masė – 300 kg	didžiausioji kilimo masė – 250 kg	didžiausioji kilimo masė – papildomi 30 kg	didžiausioji kilimo masė – papildomi 15 kg
Dvivietis	didžiausioji kilimo masė – 450 kg	didžiausioji kilimo masė – 400 kg	didžiausioji kilimo masė – papildomi 45 kg	didžiausioji kilimo masė – papildomi 25 kg
Kai lėktuvas amfibija ar plūdinis lėktuvas / sraigtasparnis veikia ir kaip plūdinis lėktuvas / sraigtasparnis, ir kaip sausumos lėktuvas / sraigtasparnis, didžiausioji kilimo masė turi būti mažesnė už taikytiną ribą.				

f) vienviečiams ir dviviečiams malūnsparniams, kurių didžiausioji kilimo masė yra ne didesnė kaip 600 kg;

▼B

g) tikslioms orlaivių, atitinkančių a arba d punktuose išvardytus kriterijus, kopijoms, kurių konstrukcija panaši į originalaus orlaivio konstrukciją;

h) vienviečiams arba dviviečiams oro balionams ir dirižabliams, kurių didžiausias projektinis tūris karšto oro atveju yra ne didesnis kaip 1 200 m^3, o kitų keliamųjų dujų atveju – ne didesnis kaip 400 m^3;

i) visiems kitiems pilotuojamiems orlaiviams, kurių tuščių didžiausioji masė, įskaitant degalus, yra ne didesnė kaip 70 kg.

2. Be to, šis reglamentas netaikomas:

a) pririšamiesiems orlaiviams, neturintiems varomosios sistemos, kai lynas yra ne ilgesnis nei 50 m ir kai:

i) orlaivio didžiausioji kilimo masė, įskaitant krovinio svorį, yra mažesnė nei 25 kg arba

ii) lengvesnio už orą orlaivio atveju orlaivio didžiausias projektinis tūris yra mažesnis nei 40 m^3;

b) pririšamiesiems orlaiviams, kurių didžiausioji kilimo masė yra ne didesnė kaip 1 kg.

▼B

II PRIEDAS

Esminiai tinkamumo skraidyti reikalavimai

1. GAMINIO VIENTISUMAS

Gaminio vientisumas, įskaitant apsaugą nuo grėsmių informacijos saugumui, turi būti užtikrintas visomis tikėtinomis skrydžio sąlygomis visą orlaivio naudojimo trukmę. Atitiktis visiems reikalavimams turi būti įrodoma atliekant vertinimą arba analizę, kurie prireikus patvirtinami bandymais.

1.1. Konstrukcijos ir medžiagos

1.1.1. Konstrukcijos vientisumas turi būti užtikrinamas orlaivio techninių parametrų, įskaitant jo varomąją sistemą, ribose ir jas pakankamai viršijant ir išlaikomas visą orlaivio naudojimo trukmę.

1.1.2. Visos orlaivio dalys, dėl kurių gedimo galėtų sumažėti konstrukcijos vientisumas, turi atitikti toliau nurodytas sąlygas nedarant žalingos deformacijos ar gedimo. Tai apima visas didelės masės dalis ir jų pritvirtinimo priemones.

a) Būtina atsižvelgti į visus apkrovos derinius, kurie pagrįstai gali susidaryti svorio, svorio centro diapazono, techninių parametrų ir orlaivio naudojimo trukmės ribose ir pakankamai jas viršijant. Tai apima apkrovas dėl gūsių, manevrų, hermetizacijos, judančių paviršių, valdymo ir varomųjų sistemų skrydžio metu ir ant žemės.

b) Turi būti atsižvelgta į apkrovas ir tikėtinus gedimus, atsirandančius dėl avarinio tūpimo ant žemės ar vandens.

c) Pagal naudojimo rūšį, darant konstrukcinius sprendimus, leidžiančius atlaikyti tas apkrovas, turi būti atsižvelgta į dinaminį poveikį, atsižvelgiant į orlaivio dydį ir konfigūraciją.

1.1.3. Orlaivis turi būti apsaugotas nuo bet kokio aeroelastinio nestabilumo ir pernelyg didelės vibracijos.

1.1.4. Gamybos procesai ir orlaivio konstrukcijoje panaudotos medžiagos turi būti tokie, kad jo konstrukcinės savybės būtų žinomos ir tas savybes būtų galima atkartoti. Turi būti atsižvelgta į visus medžiagų savybių pokyčius, susijusius su naudojimo aplinka.

1.1.5. Kiek įmanoma, turi būti užtikrinama, kad dėl ciklinės apkrovos, aplinkos pablogėjimo, atsitiktinės žalos ir atskiro šaltinio žalos poveikio konstrukcijos vientisumas nesumažėtų iki žemesnio nei priimtinas liekamasis atsparumas lygio. Turi būti skelbiamos visos su šiais aspektais susijusios būtinos nepertraukiamojo tinkamumo skraidyti užtikrinimo instrukcijos.

1.2. Varomoji sistema

1.2.1. Varomosios sistemos (t. y. variklio ir atitinkamais atvejais – oro sraigto) vientisumas turi būti įrodomas varomosios sistemos veikimo parametrų ribose ir jas pakankamai viršijant ir jis turi būti išlaikomas visą varomosios sistemos naudojimo trukmę, atsižvelgiant į varomosios sistemos svarbą visam orlaivio saugos modeliui.

1.2.2. Varomoji sistema deklaruojamose ribose turi sukelti trauką ar jėgą, reikalingą visomis reikiamomis skrydžio sąlygomis, atsižvelgiant į aplinkos poveikį ir sąlygas.

▼B

1.2.3. Gamybos procesai ir varomosios sistemos konstrukcijoje panaudotos medžiagos turi būti tokie, kad jos konstrukcinės savybės būtų žinomos ir tas savybes būtų galima atkartoti. Turi būti atsižvelgta į visus medžiagų savybių pokyčius, susijusius su naudojimo aplinka.

1.2.4. Dėl ciklinės apkrovos, aplinkos pablogėjimo ir veikimo pablogėjimo poveikio ar tikėtino tolesnio dalių gedimo varomosios sistemos vientisumas neturi sumažėti iki žemesnio nei priimtinas lygio. Turi būti skelbiamos visos su šiais aspektais susijusios būtinos nepertraukiamojo tinkamumo skraidyti užtikrinimo instrukcijos.

1.2.5. Turi būti skelbiamos visos instrukcijos, informacija ir reikalavimai, skirti saugiai ir tinkamai varomosios sistemos ir orlaivio sąveikai užtikrinti.

1.3. Sistemos ir įranga (išskyrus kilnojamąją įrangą)

1.3.1. Orlaivis neturi turėti projektinių savybių ar dalių, kurios, kaip parodė patirtis, kelia pavojų.

1.3.2. Orlaivis, įskaitant tas sistemas ir įrangą, kurios būtinos tipo projekto vertinimui arba kurių reikalaujama skrydžių taisyklėse, turi veikti kaip numatyta visomis numatomomis naudojimo sąlygomis orlaivio techninių parametrų ribose ir jas pakankamai viršijant, tinkamai atsižvelgiant į sistemų arba įrangos naudojimo aplinką. Kitos sistemos arba įranga, kurios nebūtinos tipo sertifikavimui arba kurių nereikalaujama skrydžių taisyklėse, veikdamos tinkamai arba netinkamai, turi nesumažinti saugos ir nedaryti neigiamo poveikio kitų sistemų arba įrangos tinkamam veikimui. Sistemas arba įrangą turi būti įmanoma naudoti be ypatingų įgūdžių ar jėgos.

1.3.3. Orlaivio sistemos ir įranga, vertinant jas atskirai ar kaip tarpusavyje susijusias, turi būti suprojektuotos taip, kad dėl pavienio gedimo, kurio visiškas netikėtinumas nėra įrodytas, nesusidarytų pražūtingo gedimo sąlygos, o tarp tikimybės, kad susidarys gedimo sąlygos, ir gedimo padarinių orlaiviui ir jame esantiems asmenims sunkumo turi būti atvirkščias ryšys. Atsižvelgiant į pirmiau minėtą pavienio gedimo kriterijų, pripažįstama, kad būtina tinkamai atsižvelgti į orlaivio dydį bei bendrąją konfigūraciją ir kad dėl šios priežasties kai kurios sraigtasparnių ir mažų lėktuvų dalys ir sistemos gali neatitikti pavienio gedimo kriterijaus.

1.3.4. Skrydžiui saugiai atlikti būtina informacija ir informacija apie nesaugias sąlygas turi būti aiškiai, nuosekliai ir nedviprasmiškai suteikiama atitinkamai įgulos nariams arba techninės priežiūros darbuotojams. Sistemos, įranga ir valdymo prietaisai, įskaitant ženklus ir pranešimus, turi būti suprojektuoti ir išdėstyti taip, kad būtų padaroma kuo mažiau klaidų, dėl kurių galėtų kilti pavojus.

1.3.5. Rengiant projektą turi būti imamasi atsargumo priemonių, kad orlaiviui ir jame esantiems asmenims būtų kuo labiau sumažintas pavojus, susijęs su pagrįstai galimomis grėsmėmis (įskaitant grėsmę informacijos saugumui) orlaivio viduje ir išorėje, įskaitant apsaugą nuo galimo didelio kilnojamosios įrangos gedimo ar veikimo sutrikimo.

1.4. Kilnojamoji įranga

1.4.1. Kilnojamoji įranga turi atlikti numatytą saugos funkciją arba saugai svarbią funkciją visomis numatomomis naudojimo sąlygomis, nebent tą funkciją galima atlikti kitomis priemonėmis.

▼B

1.4.2. Kilnojamąją įrangą turi būti įmanoma naudoti be ypatingų įgūdžių ar jėgos.

1.4.3. Tinkamai arba netinkamai veikianti kilnojamoji įranga neturi sumažinti saugos ir neturi daryti neigiamo poveikio kitos įrangos, sistemų ar prietaisų tinkamam veikimui.

1.5. Nepertraukiamasis tinkamumas skraidyti

1.5.1. Turi būti parengti ir pateikti visi būtini dokumentai, įskaitant nepertraukiamojo tinkamumo skraidyti instrukcijas, kad visą orlaivio naudojimo trukmę būtų laikomasi tinkamumo skraidyti standarto, susijusio su orlaivio tipu ir visomis susijusiomis dalimis.

1.5.2. Turi būti numatytos priemonės, leidžiančios patikrinti, sureguliuoti, sutepti, nuimti ar pakeisti dalis ir kilnojamąją įrangą, siekiant užtikrinti nepertraukiamąjį tinkamumą skraidyti.

1.5.3. Nepertraukiamojo tinkamumo skraidyti instrukcijos turi būti išdėstytos žinyne arba žinynuose, atsižvelgiant į pateiktinų duomenų kiekį. Žinynuose patogiu formatu turi būti išdėstytos techninės priežiūros ir remonto instrukcijos, priežiūros informacija, gedimų paieškos bei šalinimo ir inspektavimo tvarka.

1.5.4. Nepertraukiamojo tinkamumo skraidyti instrukcijose turi būti išdėstyti tinkamumo skraidyti apribojimai, pagal kuriuos nustatomas kiekvieno privalomo pakeitimo laikas, intervalai tarp patikrų ir susijusi patikros tvarka.

2. SU TINKAMUMU SKRAIDYTI SUSIJĘ GAMINIŲ NAUDOJIMO ASPEKTAI

2.1. Turi būti įrodyta, kad siekiant gaminio naudojimo laikotarpiu užtikrinti orlaivyje ar ant žemės esančių asmenų saugos lygį atsižvelgta į šiuos aspektus:

a) turi būti nustatytos naudojimo rūšys, kurioms orlaivis yra patvirtintas, ir saugiam naudojimui būtini apribojimai bei informacija, įskaitant su aplinka susijusius apribojimus ir veiksmingumą;

b) orlaivis turi būti saugiai valdomas ir juo manevruojama visomis tikėtinomis naudojimo sąlygomis, įskaitant vienos arba atitinkamai kelių varomųjų sistemų gedimo atvejus, atsižvelgiant į orlaivio dydį ir konfigūraciją. Turi būti tinkamai atsižvelgta į piloto jėgą, pilotų kabinos aplinką, piloto darbo krūvį ir kitas su žmogiškaisiais veiksniais susijusias aplinkybes, taip pat į skrydžio etapą ir trukmę;

c) turi būti įmanoma esant bet kokioms tikėtinoms naudojimo sąlygoms sklandžiai pereiti iš vieno skrydžio etapo į kitą, nereikalaujant ypatingų pilotavimo įgūdžių, budrumo, jėgos ar darbo krūvio;

d) orlaivis turi būti tokio stabilumo, kad atsižvelgiant į skrydžio etapą ir trukmę pilotui nebūtų keliami pernelyg dideli reikalavimai;

e) turi būti nustatytos procedūros, kurių būtų laikomasi įprastinio naudojimo, gedimo ir avarinėmis sąlygomis;

f) turi būti numatomi orlaivio tipui tinkantys įspėjimai ar kitos atgrasymo priemonės, kurios užkirstų kelią įprastų skrydžio parametrų viršijimui;

g) orlaivio ir jo sistemų charakteristikos turi būti tokios, kad būtų galima saugiai sugrįžti prie įprastų skrydžio parametrų, jei jie viršijami.

▼B

2.2. Įgulos nariai turi būti supažindinami su saugiam naudojimui būtinais naudojimo apribojimais ir kita informacija.

2.3. Gaminio naudojimas turi būti apsaugotas nuo pavojų, kuriuos sukelia nepalankios išorės ir vidaus sąlygos, įskaitant aplinkos sąlygas:

a) visų pirma, atsižvelgiant į naudojimo rūšį, taip pat į orlaivio dydį ir konfigūraciją, turi nesusidaryti nesaugios sąlygos, kaip antai (tačiau tik jomis neapsiribojant), dėl nepalankių meteorologinių sąlygų, žaibo, susidūrimo su paukščiais, aukšto dažnio radiacinių laukų, ozono ir kitų reiškinių, kurių galima pagrįstai tikėtis naudojant gaminį, poveikio;

b) keleivių salone, atsižvelgiant į naudojimo rūšį, taip pat į orlaivio dydį ir konfigūraciją, keleiviams turi būti sudarytos tinkamos vežimo sąlygos ir užtikrinta derama apsauga nuo visų tikėtinų pavojų, kylančių vykdant skrydį ar avarinėse situacijose, įskaitant gaisro, dūmų, toksiškų dujų ir staigaus išsihermetinimo pavojų. Turi būti imtasi priemonių, kad orlaivyje esantys asmenys galėtų pasinaudoti visomis tinkamomis galimybėmis išvengti sunkių sužalojimų ir greitai palikti orlaivį ir kad jie būtų apsaugoti nuo lėtėjimo jėgos poveikio avarinio tūpimo ant žemės ar vandens atveju. Orlaivyje turi būti pateikti aiškūs ir nedviprasmiški ženklai arba pranešimai, kuriais orlaivyje esantys asmenys prireikus informuojami apie deramą saugų elgesį ir saugos įrangos vietą bei tinkamą jos naudojimą. Turi būti lengvai prieinama reikiama saugos įranga;

c) įgulos kabina, atsižvelgiant į naudojimo rūšį, turi būti įrengta taip (įskaitant situacijos suvokimo priemones), kad būtų lengviau atlikti skrydžio operacijas ir valdyti visas tikėtinas ir avarines situacijas. Pilotų kabinos aplinka turi nekelti pavojaus įgulos gebėjimui atlikti savo užduotis, o jos konstrukcija turi būti tokia, kad į ją nebūtų galima patekti tuomet, kai orlaivis naudojamas, ir kad valdymo prietaisais nebūtų netinkamai naudojamasi.

3. ORGANIZACIJOS (ĮSKAITANT PROJEKTAVIMĄ, GAMYBĄ, NEPERTRAUKIAMOJO TINKAMUMO SKRAIDYTI VALDYMĄ AR TECHNINĘ PRIEŽIŪRĄ VYKDANČIUS FIZINIUS ASMENIS)

3.1. Atsižvelgiant į veiklos rūšį, organizacijų patvirtinimai turi būti išduodami, kai patenkinamos toliau išvardytos sąlygos:

a) organizacija turi turėti visas darbo aprėpčiai būtinas priemones. Prie tų priemonių, be kitų dalykų, priskiriama: infrastruktūra, darbuotojai, įranga, įrankiai ir medžiagos, užduočių, pareigų ir procedūrų dokumentai, prieiga prie atitinkamų duomenų ir įrašų tvarkymas;

b) pagal vykdomos veiklos rūšį ir organizacijos dydį organizacija turi įdiegti ir palaikyti valdymo sistemą, kuria užtikrinamas šiame priede nustatytų esminių reikalavimų laikymasis, valdyti saugos riziką ir stengtis nuolat tobulinti tą sistemą;

c) organizacija prireikus sudaro susitarimus su kitomis atitinkamomis organizacijomis, kad užtikrintų nuolatinį šiame priede nustatytų esminių tinkamumo skraidyti reikalavimų laikymąsi;

▼B

d) kad prisidėtų prie siekio nuolat didinti saugą, organizacija sukuria pranešimo apie įvykius sistemą, kuri yra b punkte numatytos valdymo sistemos ir c punkte nurodytų susitarimų dalis. Pranešimo apie įvykius sistema turi atitikti taikytinus Sąjungos teisės aktus.

3.2. Techninės priežiūros mokymo organizacijų atveju 3.1 punkto c ir d papunkčiuose nustatyti reikalavimai netaikomi.

3.3. Techninę priežiūrą vykdantys fiziniai asmenys turi įgyti ir išlaikyti tokio lygio teorines žinias, praktinius įgūdžius ir patirtį, kurie atitiktų veiklos rūšį.

▼B

III PRIEDAS

Su gaminiais susiję esminiai suderinamumo su aplinka reikalavimai

1. Atsižvelgiant į 4 punktą, gaminiai turi būti suprojektuoti taip, kad būtų kiek įmanoma sumažintas triukšmas.

2. Atsižvelgiant į 4 punktą, gaminiai turi būti suprojektuoti taip, kad teršalų būtų išmetama kiek įmanoma mažiau.

3. Atsižvelgiant į 4 punktą, gaminiai turi būti suprojektuoti taip, kad dėl skysčių garavimo arba išleidimo susidarytų kuo mažiau išmetamųjų teršalų.

4. Būtina atsižvelgti į visus kompromisus, darytinus dėl priemonių, kuriomis mažinamas triukšmas, įvairių atmainų teršalų išmetimas ir skysčių išleidimas.

5. Mažinant triukšmą ir išmetamųjų teršalų kiekį turi būti atsižvelgiama į visą įprasto naudojimo sąlygų intervalą ir geografines vietoves, kuriose orlaivių triukšmas ir išmetamieji teršalai kelia susirūpinimą.

6. Orlaivių sistemos ir įranga, būtinos dėl aplinkos apsaugos priežasčių, turi būti projektuojamos, gaminamos ir techniškai prižiūrimos, kad visomis numatomomis naudojimo sąlygomis veiktų kaip numatyta. Jų patikimumas turi būti deramas atsižvelgiant į jų numatomą poveikį gaminio suderinamumui su aplinka.

7. Visos instrukcijos, procedūros, priemonės, žinynai, apribojimai ir patikros, kurių reikia siekiant užtikrinti nuolatinę aviacijos gaminio atitiktį šiame priede nustatytiems esminiams reikalavimams, turi būti aiškiai parengti ir pateikti numatomiems naudotojams.

8. Aviacijos gaminių projektavimu, gamyba ir technine priežiūra užsiimančios organizacijos privalo:

   a) turėti visas būtinas priemones, kuriomis užtikrinama aviacijos gaminio atitiktis šiame priede nustatytiems esminiams reikalavimams ir

   b) prireikus sudaryti susitarimus su kitomis atitinkamomis organizacijomis, kad būtų užtikrinta aviacijos gaminio atitiktis šiame priede nustatytiems esminiams reikalavimams.

▼B

IV PRIEDAS

Orlaivio įgulai taikomi esminiai reikalavimai

1. PILOTŲ MOKYMAS

1.1. Bendrosios nuostatos

Asmuo, kuris pradeda mokytis skraidyti orlaiviu, turi būti pakankamai subrendęs fiziškai ir protiškai, taip pat būti pakankamai išsilavinęs, kad galėtų įgyti reikiamų teorinių žinių ir praktinių įgūdžių, juos įsiminti ir pademonstruoti.

1.2. Teorinės žinios

Pilotas privalo įgyti ir palaikyti tokio lygio žinias, kurios atitiktų orlaivyje vykdomas funkcijas ir būtų proporcingos su veiklos rūšimi susijusiai rizikai. Tokios žinios privalo apimti bent šiuos dalykus:

a) oro teisę;

b) bendrąsias žinias apie orlaivius;

c) techninius klausimus, susijusius su orlaivio kategorija;

d) skrydžio vykdymą ir planavimą;

e) žmogaus galimybes ir ribas;

f) meteorologiją;

g) navigaciją;

h) naudojimo procedūras, įskaitant išteklių valdymą;

i) skrydžio principus;

j) ryšius ir

k) ne techninio pobūdžio įgūdžius, įskaitant grėsmių ir klaidų atpažinimą ir valdymą.

1.3. Teorinių žinių įrodymas ir palaikymas

1.3.1. Teorinių žinių įgijimas ir įsiminimas turi būti įrodomi nuolat atliekant vertinimus mokymo metu ir, kai tikslinga, rengiant egzaminus.

1.3.2. Turi būti palaikomas tinkamas teorinių žinių kompetencijos lygis. Reikalavimų laikymasis turi būti įrodomas atliekant reguliarius vertinimus, rengiant egzaminus, testus arba patikrinimus. Egzaminų, testų arba patikrinimų dažnumas turi būti proporcingas su veikla susijusios rizikos lygiui.

1.4. Praktiniai įgūdžiai

Pilotas turi įgyti ir palaikyti tokius praktinius įgūdžius, kurie atitiktų orlaivyje vykdomas jo funkcijas. Tokie įgūdžiai turi būti proporcingi su veiklos rūšimi susijusiai rizikai ir turi apimti (jei tinkama orlaivyje vykdomoms funkcijoms) šiuos dalykus:

a) veiklą prieš skrydį ir veiklą skrydžio metu, įskaitant orlaivio eksploatacinių savybių, masės ir pusiausvyros nustatymą, orlaivio patikrą ir techninį aptarnavimą, degalų/energijos kiekio planavimą, oro sąlygų įvertinimą, maršruto planavimą, oro erdvės apribojimus bei kilimo ir tūpimo tako prieinamumą;

▼B

b) aerodromo naudojimą ir aerodromo eismo schemą;

c) susidūrimams išvengti skirtas atsargumo priemones ir procedūras;

d) orlaivio valdymą pagal išorinius vizualiuosius orientyrus;

e) skrydžio manevrus, be kita ko, kritinių situacijų atveju, ir techniškai įmanomus manevrus, susijusius su orlaivio grąžinimu į valdomą padėtį iš kritinės padėties;

f) įprastinius pakilimus ir tūpimus, taip pat pakilimus ir tūpimus esant šoniniam vėjui;

g) skrydžius tik pagal prietaisus, atsižvelgiant į veiklos rūšį;

h) naudojimo procedūras, įskaitant gebėjimą dirbti komandoje ir išteklių valdymą, atsižvelgiant į naudojimo rūšį, vienanarės ar daugianarės įgulos atveju;

i) navigaciją ir skrydžių taisyklių bei susijusių procedūrų įgyvendinimą, atitinkamai naudojantis vizualiaisiais orientyrais arba navigacijos priemonėmis;

j) veiksmus esant neįprastai ir avarinei situacijai, įskaitant imituojamus orlaivio įrangos sutrikimus;

k) oro eismo paslaugų ir ryšių procedūrų laikymąsi;

l) konkrečius orlaivio tipo arba klasės aspektus;

m) papildomų praktinių įgūdžių, kurių gali prireikti siekiant sumažinti su konkrečia veikla susijusią riziką, mokymą ir

n) ne techninio pobūdžio įgūdžius, įskaitant grėsmių ir klaidų atpažinimą ir valdymą, naudojant tinkamą vertinimo metodiką kartu su techninių įgūdžių vertinimu.

1.5. Praktinių įgūdžių įrodymas ir palaikymas

1.5.1. Pilotas turi įrodyti, kad jo gebėjimas atlikti procedūras ir manevrus yra tinkamas atsižvelgiant į orlaivyje vykdomas jo funkcijas, ir jis sugeba:

a) naudoti orlaivį laikantis jo eksploatacinių apribojimų;

b) priimti tinkamus sprendimus ir rodyti skraidymo meistriškumą;

c) taikyti aviacijos žinias;

d) visada išlaikyti tokią orlaivio kontrolę, kad būtų užtikrintas sėkmingas procedūros ar manevro atlikimas, ir

e) pritaikyti ne techninio pobūdžio įgūdžius, įskaitant grėsmių ir klaidų atpažinimą ir valdymą, naudojant tinkamą vertinimo metodiką kartu su techninių įgūdžių vertinimu.

1.5.2. Turi būti palaikomas tinkamas praktinių įgūdžių kompetencijos lygis. Reikalavimų laikymasis turi būti įrodomas atliekant reguliarius vertinimus, rengiant egzaminus, testus arba patikrinimus. Egzaminų, testų arba patikrinimų dažnumas turi būti proporcingas su veikla susijusios rizikos lygiui.

▼B

1.6. Kalbų mokėjimas

Piloto kalbų mokėjimas turi būti orlaivyje vykdomas funkcijas atitinkančio lygio. Toks mokėjimas apima:

a) gebėjimą suprasti meteorologinės informacijos dokumentus;

b) gebėjimą naudotis maršruto, išskridimo ir artėjimo tūpti oro navigacijos schemomis ir susijusiais oro navigacijos informaciniais dokumentais ir

c) gebėjimą bendrauti su kitais skrydžio įgulos nariais ir oro navigacijos tarnybomis visais skrydžio etapais, įskaitant pasirengimą skrydžiui, tame skrydyje radijo ryšiams vartojama kalba.

1.7. Imituojamo skrydžio treniruokliai

Kai mokymui naudojamas imituojamo skrydžio treniruoklis arba tais atvejais, kai reikia įrodyti, kad yra įgyti arba palaikomi praktiniai įgūdžiai, šis treniruoklis turi atitikti konkretų eksploatacinių savybių lygį su atitinkamos užduoties atlikimu susijusiose srityse. Ypač svarbu, kad konfigūracijos ir valdymo ypatumų, orlaivio eksploatacinių savybių ir sistemų veikimo imitavimas deramai atitiktų orlaivį.

1.8. Mokymo kursai

1.8.1. Mokymas turi būti vykdomas organizuojant mokymo kursus.

1.8.2. Mokymo kursai turi atitikti šias sąlygas:

a) kiekvienos rūšies mokymo kursui turi būti parengta mokymo programa ir

b) jei taikytina, mokymo kursai turi atskirai apimti teorinių žinių dėstymą ir praktinį skrydžių mokymą (įskaitant kompleksinių treniruoklių naudojimą).

1.9. Instruktoriai

1.9.1. Teorijos dalykų dėstymas

Teorijos dalykus turi dėstyti tinkamos kvalifikacijos instruktoriai. Jie turi:

a) turėti tinkamų dėstomos srities žinių ir

b) sugebėti taikyti tinkamus dėstymo metodus.

1.9.2. Skrydžių ir imituojamų skrydžių mokymas

Skrydžių ir imituojamų skrydžių mokymą turi vykdyti tinkamos kvalifikacijos instruktoriai, kurie turi šias kvalifikacijas:

a) atitinka dėstomo dalyko teorinių žinių ir patirties reikalavimus;

b) sugeba taikyti tinkamus dėstymo metodus;

c) yra taikę dėstymo metodus tokiuose skrydžio manevruose ir procedūrose, kurie yra skrydžių mokymo dalykas;

▼B

d) yra įrodę gebėjimą dėstyti skrydžių mokymo srities dalykus, įskaitant prieš skrydį, skrydžio metu ir ant žemės atliekamų procedūrų dėstymą, ir

e) reguliariai dalyvauja kvalifikacijos kėlimo mokymuose, siekiant užtikrinti nuolatinį dėstymo standartų atnaujinimą.

Mokymą orlaivyje vykdantys skrydžių instruktoriai taip pat turi turėti teisę vykdyti įgulos vado funkcijas tuose orlaiviuose, kuriuose vykdomas mokymas, išskyrus mokymą valdyti naujų tipų orlaivius.

1.10. Egzaminuotojai

Už pilotų įgūdžių vertinimą atsakingi asmenys turi:

a) atitikti reikalavimus, keliamus skrydžių arba imituojamų skrydžių mokymo instruktoriams, ir

b) sugebėti įvertinti piloto veiklos efektyvumą ir atlikti bandomuosius skrydžius bei patikrinimus.

2. PILOTŲ PATIRTIES REIKALAVIMAI

Asmuo, kuris yra skrydžio įgulos narys, instruktorius arba egzaminuotojas, turi įgyti pakankamos patirties vykdomų funkcijų srityje ir ją palaikyti, išskyrus atvejus, kai įgyvendinimo aktuose, priimtuose remiantis šiuo reglamentu, numatyta, kad kompetencija turi būti įrodyta pagal 1.5 punktą.

3. PILOTŲ SVEIKATOS BŪKLĖS TINKAMUMAS

3.1. Sveikatos būklės kriterijai

3.1.1. Visi pilotai turi periodiškai įrodyti, kad yra tinkamos sveikatos būklės, kad galėtų tinkamai atlikti savo funkcijas, atsižvelgiant į veiklos rūšį. Reikalavimų laikymasis turi būti įrodomas atliekant tinkamą geriausia aviacijos medicinos praktika grindžiamą vertinimą, atsižvelgiant į veiklos rūšį ir galimą protinės bei fizinės būklės blogėjimą dėl amžiaus.

Sveikatos būklės tinkamumas, apimantis fizinės ir psichinės sveikatos būklės tinkamumą, reiškia, kad pilotas neserga jokia liga ir neturi jokios negalios, dėl kurių negalėtų:

a) atlikti užduočių, reikalingų orlaiviui naudoti;

b) kuriuo nors metu atlikti pavestų pareigų arba

c) teisingai suvokti savo aplinkos.

3.1.2. Jei sveikatos būklės tinkamumas nėra visiškai įrodytas, gali būti įgyvendinamos lygiavertę skrydžių saugą užtikrinančios rizikos mažinimo priemonės.

3.2. Aviacijos medicinos gydytojai

Aviacijos medicinos gydytojas turi:

a) būti kvalifikuotas ir turėti licenciją verstis medicinos praktika;

▼B

b) būti baigęs aviacijos medicinos srities mokymus ir reguliarius kvalifikacijos aviacijos medicinos srityje kėlimo mokymus siekiant užtikrinti nuolatinį vertinimo standartų atnaujinimą, ir

c) turėti praktinių žinių ir patirties, susijusių su sąlygomis, kuriomis pilotai atlieka savo pareigas.

3.3. Aviacijos medicinos centrai

Aviacijos medicinos centrai turi atitikti šias sąlygas:

a) turėti visas priemones, būtinas visiems su jų teisėmis susijusiems įsipareigojimams vykdyti. Toms priemonėms, priskiriami (tačiau tik tuo neapsiribojama) įrenginiai, darbuotojai, įranga, įrankiai ir medžiagos, užduočių, įpareigojimų ir procedūrų dokumentai, prieiga prie atitinkamų duomenų ir įrašų tvarkymas;

b) pagal vykdomos veiklos rūšį ir organizacijos dydį turi taikyti ir nuolat atnaujinti valdymo sistemą, kad būtų užtikrintas šiame priede nustatytų esminių reikalavimų laikymasis, valdoma saugos rizika ir siekiama nuolat tobulinti šią sistemą; ir

c) prireikus sudaryti susitarimus su kitomis atitinkamomis organizacijomis, kad būtų užtikrintas nuolatinis tų reikalavimų laikymasis.

4. KELEIVIŲ SALONO ĮGULOS NARIAI

4.1. Bendrosios nuostatos

Keleivių salono įgulos nariai turi būti:

a) mokomi ir reguliariai tikrinami, kad įgytų ir palaikytų tinkamo lygio kompetenciją atlikti jiems paskirtas su sauga susijusias pareigas, ir

b) periodiškai vertinami, siekiant įsitikinti, ar jų sveikatos būklė yra tinkama, kad jie galėtų saugiai vykdyti jiems paskirtas su sauga susijusias pareigas. Reikalavimų laikymasis turi būti įrodomas atliekant tinkamą geriausia aviacijos medicinos praktika grindžiamą vertinimą.

4.2. Mokymo kursai

4.2.1. Tinkamais atvejais, atsižvelgiant į naudojimo rūšį arba teises, mokymas turi būti vykdomas organizuojant mokymo kursus.

4.2.2. Mokymo kursai turi atitikti šias sąlygas:

a) kiekvienos rūšies mokymo kursui turi būti parengta mokymo programa ir

b) jei taikytina, mokymo kursai turi atskirai apimti teorinių žinių ir praktinį dėstymą (įskaitant kompleksinių treniruoklių naudojimą).

4.3. Keleivių salono įgulos instruktoriai

Dėstyti turi tinkamos kvalifikacijos instruktoriai. Tie instruktoriai turi:

a) turėti tinkamų dėstomos srities žinių;

b) sugebėti taikyti tinkamus dėstymo metodus ir

c) reguliariai dalyvauti kvalifikacijos kėlimo mokymuose, siekiant užtikrinti nuolatinį dėstymo standartų atnaujinimą.

▼B

4.4. Keleivių salono įgulos egzaminuotojai

Už keleivių salono įgulos egzaminavimą atsakingi asmenys turi:

a) atitikti reikalavimus, keliamus keleivių salono įgulos instruktoriams, ir

b) sugebėti vertinti keleivių salono įgulos narių darbą ir rengti egzaminus.

5. MOKYMO ORGANIZACIJOS

Mokymo organizacija, vykdanti pilotų arba keleivių salono įgulos mokymą, turi atitikti šiuos reikalavimus:

a) turėti visas priemones, būtinas visiems su jos veikla susijusiems įsipareigojimams vykdyti. Toms priemonėms, priskiriami (tačiau tik tuo neapsiribojama) įrenginiai, darbuotojai, įranga, įrankiai ir medžiagos, užduočių, įpareigojimų ir procedūrų dokumentai, prieiga prie atitinkamų duomenų ir įrašų tvarkymas;

b) pagal organizuojamą mokymą ir organizacijos dydį organizacija turi taikyti ir nuolat atnaujinti valdymo sistemą, kad būtų užtikrintas šiame priede nustatytų esminių reikalavimų laikymasis, valdoma saugos rizika, įskaitant mokymo standartų pablogėjimo riziką, ir stengiamasi nuolat tobulinti šią sistemą, ir

c) prireikus sudaryti susitarimus su kitomis atitinkamomis organizacijomis, kad būtų užtikrintas nuolatinis tų reikalavimų laikymasis.

▼B

V PRIEDAS

Orlaivių naudojimu skrydžiams taikomi esminiai reikalavimai

1. BENDROSIOS NUOSTATOS

1.1. Skrydis negali būti vykdomas, jei įgulų nariai ir atitinkamai visi kiti su skrydžių rengimu ir vykdymu susiję skrydžių paslaugų darbuotojai nėra susipažinę su taikytinais įstatymais ir kitais teisės aktais bei procedūromis, susijusiais su jų pareigų atlikimu ir nustatytais teritorijoms, virš kurių bus skrendama, aerodromams, kuriais ketinama naudotis, ir su jais susijusiai oro navigacijos įrenginiams.

1.2. Skrydis turi būti vykdomas taip, kad rengiantis skrydžiui ir jį vykdant būtų laikomasi orlaivio naudojimo vadove arba prireikus skrydžių vykdymo vadove nustatytų orlaivio naudojimo skrydžiams procedūrų.

1.3. Prieš kiekvieną skrydį būtina nustatyti kiekvieno įgulos nario funkcijas ir pareigas. Įgulos vadas turi būti atsakingas už orlaivio naudojimą ir saugą, taip pat už visų įgulos narių, keleivių ir vežamų krovinių saugą.

1.4. Daiktai arba medžiagos, galintys kelti didelę riziką sveikatai, saugai, turtui arba aplinkai, pavyzdžiui, pavojingieji kroviniai, ginklai ir amunicija, negali būti gabenami orlaiviu, nebent su jais susijusiai rizikai sumažinti yra taikomos specialios saugos procedūros ir instrukcijos.

1.5. Turi būti išsaugomi visi su kiekvienu skrydžiu susiję duomenys, dokumentai, įrašai ir informacija, būtini norint nustatyti, ar įvykdytos 5.3 punkte nustatytos sąlygos, ir jie turi būti saugomi nuo neteisėtų pakeitimų tokį trumpiausią laikotarpį, kuris yra suderinamas su naudojimo rūšimi.

2. PASIRENGIMAS SKRYDŽIUI

Skrydis negali būti pradėtas, kol prieinamomis pagrįstomis priemonėmis neįsitikinta, kad laikomasi visų šių sąlygų:

a) skrydžiui vykdyti turimos tinkamos priemonės, tiesiogiai būtinos skrydžiui ir saugiam orlaivio naudojimui, įskaitant ryšių įrenginius ir navigacijos priemones, atsižvelgiant į turimus oro navigacijos informacijos tarnybų dokumentus;

b) įgula turi žinoti atitinkamos avarinės įrangos vietą ir mokėti ją naudoti, ir apie tai turi būti informuoti keleiviai. Įgula ir keleiviai turi gauti pakankamai informacijos, susijusios su eksploatavimu ir pritaikytos pagal įdiegtą įrangą, apie avarines procedūras ir keleivių salono saugos įrangos naudojimą;

c) įgulos vadas turi įsitikinti, kad:

i) orlaivis yra tinkamas skraidyti, kaip nurodyta 6 punkte;

ii) orlaivis, jei reikalaujama, yra tinkamai įregistruotas ir orlaivyje yra tinkami tokios registracijos pažymėjimai;

iii) orlaivyje yra sumontuoti ir veikia 5 punkte nurodyti skrydžiui vykdyti reikalingi prietaisai ir įranga, nebent jų nereikia vadovaujantis taikytinu MEL arba kitu lygiaverčiu dokumentu;

▼B

iv) orlaivio masė ir svorio centras yra tokie, kad skrydis gali būti vykdomas laikantis ribų, nustatytų tinkamumo skraidyti dokumentuose;

v) visas rankinis bagažas, krovinių skyriaus bagažas ir kroviniai yra tinkamai pakrauti ir pritvirtinti ir

vi) bet kuriuo skrydžio metu nebus viršyti 4 punkte nurodyti orlaivio naudojimo apribojimai.

d) skrydžio įgulų nariams turi būti suteikta informacija apie meteorologines sąlygas išvykimo, paskirties ir, kai taikytina, atsarginiuose aerodromuose, taip pat apie maršruto sąlygas. Ypač daug dėmesio turi būti skiriama atmosferos sąlygoms, kurios potencialiai yra pavojingos;

e) turi būti įdiegtos tinkamos rizikos mažinimo priemonės arba nenumatytų atvejų planai, kuriuos taikant būtų galima reaguoti į galimai pavojingas atmosferos sąlygas, kurios tikėtinai susidarys skrydžio metu;

f) jei skrydis vykdomas pagal vizualiųjų skrydžių taisykles, meteorologinės sąlygos visu maršrutu, kuriuo turi būti skrendama, turi būti tokios, kad būtų galima laikytis tų taisyklių. Jei skrydis vykdomas laikantis skrydžių pagal prietaisus taisyklių, paskirties ir, kai taikytina, atsarginis (-iai) aerodromas (-ai), kuriuose orlaivis gali nutūpti, turi būti parinktas (-i) visų pirma atsižvelgiant į prognozuojamas meteorologines sąlygas, galimybę naudotis oro navigacijos paslaugomis ir antžeminiais įrenginiais, taip pat į skrydžių pagal prietaisus procedūras, patvirtintas valstybės, kurioje yra paskirties ir (arba) atsarginis aerodromas;

g) degalų/varomosios energijos ir suvartojamo kiekio orlaivyje turi pakakti, kad būtų galima saugiai užbaigti numatytą skrydį, atsižvelgiant į meteorologines sąlygas, visus orlaivio eksploatacinėms savybėmis įtakos turinčius veiksnius ir visus tikėtinus skrydžio vėlavimus. Be to, turi būti vežamos degalų/energijos atsargos nenumatytiems atvejams. Kai aktualu, turi būti nustatytos degalų/energijos kiekio valdymo skrydžio metu procedūros.

3. SKRYDŽIŲ VYKDYMAS

Vykdant skrydžius turi būti laikomasi visų šių sąlygų:

a) kai tai aktualu atsižvelgiant į orlaivio tipą, pakilimo bei tūpimo metu ir visuomet, kai, įgulos vado nuomone, tai yra būtina dėl saugos priežasčių, kiekvienas įgulos narys privalo sėdėti savo krėsle ir naudotis įrengtomis saugos tvirtinimo sistemomis;

b) kai tai aktualu atsižvelgiant į orlaivio tipą, visi skrydžio įgulos nariai, turintys eiti pareigas pilotų kabinoje, privalo būti ir likti savo vietose prisisegę saugos diržais, nebent vykstant skrydžiui nustatytu maršrutu jiems reikia išeiti dėl fiziologinių poreikių arba vykdomų funkcijų;

c) kai tai aktualu atsižvelgiant į orlaivio tipą ir naudojimo rūšį, pieš orlaiviui pakylant ir nutūpiant, riedant ir visuomet, kai tai būtina dėl saugos priežasčių, įgulos vadas turi užtikrinti, kad visi keleiviai sėdėtų savo krėsluose ir būtų tinkamai prisisegę;

▼B

d) skrydis turi būti vykdomas taip, kad visuose skrydžio etapuose būtų išlaikomas reikiamas atskyrimas nuo kitų orlaivių ir užtikrinamas tinkamas kliūčių perskridimo aukštis. Toks atskyrimo atstumas turi būti ne mažesnis, nei reikalaujama taikytinose skrydžių taisyklėse, atsižvelgiant į naudojimo rūšį;

e) skrydis negali būti tęsiamas, jei žinomos sąlygos nebeatitinka bent 2 punkte nurodytų sąlygų. Be to, jei skrydis vykdomas remiantis skrydžių pagal prietaisus taisyklėmis, artėjimas tūpti aerodrome negali būti tęsiamas skrendant žemiau tam tikro nustatyto aukščio arba nukrypus nuo tam tikros padėties, jei sąlygos neatitinka reikalaujamų matomumo kriterijų;

f) avarinės situacijos atveju įgulos vadas turi užtikrinti, kad visi keleiviai gautų instrukcijas dėl avarinių veiksmų, kurie būtų tinkami susidariusiomis aplinkybėmis;

g) įgulos vadas turi imtis visų būtinų priemonių, kad kuo labiau sumažintų trikdančio keleivių elgesio poveikį skrydžiui;

h) orlaivis negali riedėti aerodromo judėjimo lauku ir jo sraigtai negali būti įjungti, jei orlaivį valdantis asmuo neturi tinkamos kompetencijos;

i) kai aktualu, turi būti taikomos reikiamos degalų/energijos kiekio valdymo skrydžio metu procedūros.

4. ORLAIVIO EKSPLOATACINĖS SAVYBĖS IR NAUDOJIMO APRIBOJIMAI

4.1. Orlaivis turi būti naudojamas laikantis jo tinkamumo skraidyti dokumentų ir visų susijusių naudojimo procedūrų bei apribojimų, nurodytų patvirtintame to orlaivio naudojimo vadove arba atitinkamais atvejais lygiaverčiuose dokumentuose. Kiekvieno orlaivio naudojimo vadovas arba lygiaverčiai dokumentai turi būti prieinami įgulai ir atnaujinami.

4.2. Nepaisant 4.1 punkto, jei skrydžiai vykdomi sraigtasparniais, gali būti leidžiamas trumpalaikis skrydis viršijant aukščio ir greičio parametrų ribas, jei užtikrinama sauga.

4.3. Orlaivis turi būti naudojamas laikantis taikytinų aplinkos apsaugos dokumentų.

4.4. Skrydis gali būti pradedamas arba tęsiamas tik jei nustatytos orlaivio eksploatacinės savybės, atsižvelgiant į visus jo eksploatacinių savybių lygiui didelį poveikį darančius veiksnius, yra tokios, kad visus skrydžio etapus būtų galima užbaigti laikantis reikalavimų dėl taikytinų atstumų (zonų) ir kliūčių perskridimo aukščio, taip pat atsižvelgiant į planuojamą naudojimo masę. Su eksploatacinėmis savybėmis susiję veiksniai, darantys didelį poveikį kilimui, skridimui nustatytu maršrutu ir artėjimui tūpti/tūpimui, visų pirma yra šie:

a) naudojimo procedūros;

b) aerodromo barometrinis aukštis;

c) oro sąlygos (temperatūra, vėjas, krituliai ir matomumo nuotolis);

d) kilimo ir tūpimo aikštės dydis, nuolydis bei būklė ir

e) orlaivio sklandmens, variklio arba sistemų būklė, atsižvelgiant į galimą nusidėvėjimą.

▼B

4.5. Į tokius veiksnius būtina atsižvelgti tiesiogiai kaip į naudojimo parametrus arba netiesiogiai, taikant leistinas normas ar ribas, kurios gali būti nustatytos planuojant naudojimo rūšį atitinkančias eksploatacines savybes.

5. PRIETAISAI, DUOMENYS IR ĮRANGA

5.1. Orlaivyje turi būti sumontuota visa navigacijos, ryšių ir kita įranga, būtina numatytam skrydžiui vykdyti, atsižvelgiant į oro eismo taisykles ir skrydžių taisykles, taikytinas bet kuriuo skrydžio etapu.

5.2. Kai aktualu, orlaivyje turi būti sumontuota visa reikalinga saugos, medicininė, evakuacijos ir gelbėjimosi įranga, atsižvelgiant į riziką, susijusią su skrydžio zonomis, skrydžių maršrutais, skrydžio aukščiu ir trukme.

5.3. Visi duomenys, kurių įgulai reikia skrydžiui vykdyti, turi būti atnaujinami ir prieinami orlaivyje, atsižvelgiant į taikytinas oro eismo taisykles, skrydžių taisykles, skrydžio aukščius ir skrydžių zonas.

6. NEPERTRAUKIAMASIS TINKAMUMAS SKRAIDYTI IR GAMINIŲ SUDERINAMUMAS SU APLINKA

6.1. Orlaivis gali būti naudojamas tik jei:

a) orlaivis yra tinkamas skraidyti ir jo techninė būklė tinkama jį naudoti saugiai ir suderinamai su aplinka;

b) eksploatavimo ir avarinė įranga, reikalinga numatytam skrydžiui vykdyti, yra tinkama naudoti;

c) orlaivio tinkamumo skraidyti dokumentas ir, jei taikytina, triukšmo pažymėjimas yra galiojantys ir

d) orlaivio techninė priežiūra atliekama pagal taikytinus reikalavimus.

6.2. Prieš kiekvieną skrydį arba kelis iš eilės vykdomus skrydžius orlaivis turi būti inspektuojamas atliekant patikrinimą prieš skrydį, kad būtų nustatyta, ar jis tinka numatytam skrydžiui.

6.3. Orlaivis gali būti naudojamas tik jei jį išleidžia naudoti techninę priežiūrą atlikę kvalifikuoti asmenys arba organizacijos. Pasirašytame išleidimo naudoti dokumente visų pirma turi būti pateikta pagrindinė informacija apie atliktą techninę priežiūrą.

6.4. Įrašai, būtini orlaivio tinkamumui skraidyti ir suderinamumo su aplinka statusui įrodyti, turi būti saugomi ir apsaugoti nuo neteisėtų pakeitimų taikytinų nepertraukiamojo tinkamumo skraidyti reikalavimų galiojimo laikotarpį, kol tuose įrašuose pateikta informacija bus pakeista nauja lygiavertės apimties ir išsamumo informacija, ir bet kuriuo atveju ne trumpiau kaip 24 mėnesius.

6.5. Visi atlikti pakeitimai ir remontas turi atitikti esminius tinkamumo skraidyti ir, jei taikytina, gaminių suderinamumo su aplinka reikalavimus. Gaminių atitikties tinkamumo skraidyti ir gaminių suderinamumo su aplinka reikalavimams pagrindžiamieji duomenys turi būti saugomi ir apsaugoti nuo neteisėtų pakeitimų.

▼B

6.6. Orlaivio naudotojui tenka pareiga užtikrinti, kad techninę priežiūrą vykdanti trečioji šalis laikytųsi orlaivio naudotojo saugos ir saugumo reikalavimų.

7. ĮGULOS NARIAI

7.1. Įgulos narių skaičius ir sudėtis turi būti nustatomi atsižvelgiant į:

a) orlaivio sertifikavimo apribojimus, įskaitant, jei taikytina, atitinkamą avarinės evakuacijos demonstravimą;

b) orlaivio konfigūraciją ir

c) naudojimo rūšį bei skrydžio trukmę.

7.2. Įgulos vadas turi turėti įgaliojimus duoti visus įsakymus ir imtis visų tinkamų veiksmų orlaivio naudojimui ir orlaivio bei jame esančių asmenų ir (arba) turto saugai užtikrinti.

7.3. Jei susidaro orlaivio naudojimui arba orlaivio ir (arba) jame esančių asmenų saugai pavojinga avarinė situacija, įgulos vadas turi imtis visų veiksmų, kurie, jo manymu, yra būtini saugai užtikrinti. Kai tokiais veiksmais pažeidžiamos vietos taisyklės arba procedūros, įgulos vadas atsako už tai, kad apie tai būtų nedelsiant pranešta atitinkamai vietos valdžios institucijai.

7.4. Nedarant poveikio 8.12 punktui, tais atvejais, kai orlaiviu yra skraidinami kiti asmenys, avarinės arba neįprastos situacijos gali būti imituojamos tik jei tie asmenys prieš įlaipinimą yra tinkamai informuojami ir suvokia galimą riziką.

7.5. Nė vienas įgulos narys neturi leisti, kad dėl nuovargio, atsižvelgiant, *inter alia*, į susikaupusį nuovargį, miego stygių, perskristų sektorių skaičių, darbą naktį arba laiko zonų kaitą, jo užduočių vykdymas/gebėjimas priimti sprendimus pablogėtų taip, kad kiltų pavojus skrydžių saugai. Poilsio laikas turi būti pakankamos trukmės, kad įgulos nariai iki kito tarnybinio skrydžio laikotarpio galėtų atgauti jėgas po ankstesnio darbo laiko ir kad jie būtų gerai pailsėję.

7.6. Įgulos nariui draudžiama atlikti orlaivyje paskirtas pareigas, jei jis yra apsvaigęs nuo psichoaktyviųjų medžiagų ar alkoholio arba yra netinkamos būsenos dėl sužalojimo, nuovargio, vaistų poveikio, ligos ar kitų panašių priežasčių.

8. PAPILDOMI REIKALAVIMAI KOMERCINIAM ORO TRANSPORTUI IR KITOKIAM NAUDOJIMUI, KURIAM TAIKOMAS SERTIFIKAVIMO ARBA DEKLARAVIMO REIKALAVIMAS IR KURIS VYKDOMAS NAUDOJANTIS LĖKTUVAIS, SRAIGTASPARNIAIS ARBA ORLAIVIAIS SU KEIČIAMOS PADĖTIES SRAIGTU

8.1. Naudojimas gali būti vykdomas tik jei įvykdytos šios sąlygos:

a) orlaivio naudotojui tiesiogiai arba pagal susitarimus su trečiosiomis šalimis yra prieinamos naudojimo mastui ir aprėpčiai užtikrinti reikalingos priemonės. Toms priemonėms, priskiriami (tačiau tik tuo neapsiribojama) orlaiviai, įrenginiai, valdymo struktūra, darbuotojai, įranga, užduočių, įpareigojimų ir procedūrų dokumentai, prieiga prie atitinkamų duomenų ir įrašų tvarkymas;

▼B

b) orlaivio naudotojas turi naudotis tik tinkamos kvalifikacijos ir tinkamai parengtų darbuotojų paslaugomis, taip pat įgyvendinti ir nuolat atnaujinti įgulų nariams ir kitiems atitinkamiems darbuotojams skirtas mokymo ir tikrinimo programas, kurios yra būtinos jų sertifikatų, reitingų ir kvalifikacijų aktualumui užtikrinti;

c) pagal vykdomos veiklos rūšį ir organizacijos dydį orlaivio naudotojas turi taikyti ir nuolat atnaujinti valdymo sistemą, kad būtų užtikrintas šiame priede nustatytų esminių reikalavimų laikymasis, valdoma saugos rizika ir stengiamasi nuolat tobulinti šią sistemą;

d) kad prisidėtų prie siekio nuolat didinti saugą, orlaivio naudotojas sukuria pranešimo apie įvykius sistemą, kuri yra c punkte numatytos valdymo sistemos dalis. Pranešimo apie įvykius sistema turi atitikti taikytinus Sąjungos teisės aktus.

8.2. Skrydžiai turi būti vykdomi tik pagal orlaivio naudotojo skrydžių vykdymo vadovą. Tokiame vadove turi būti pateiktos visos reikiamos instrukcijos, informacija ir procedūros, susijusios su visais naudojamais orlaiviais ir būtinos skrydžių paslaugų darbuotojų pareigoms atlikti. Turi būti nurodomi apribojimai, taikytini įgulos narių skrydžio laikui, tarnybinio skrydžio laikui ir poilsio laikui. Skrydžių vykdymo vadovas ir jo atnaujintos redakcijos turi atitikti patvirtintą orlaivio naudojimo vadovą ir prireikus turi būti keičiami.

8.3. Orlaivio naudotojas prireikus nustato procedūras, kad kuo labiau sumažintų trikdančio keleivių elgesio poveikį skrydžio saugai.

8.4. Orlaivio naudotojas turi parengti ir nuolat taikyti saugumo programas, pritaikytas orlaivio tipui ir naudojimo rūšiai, kuriose visų pirma būtų numatyta:

a) skrydžio įgulos kabinos saugumas;

b) orlaivio patikrinimo kontrolinis sąrašas;

c) mokymo programos ir

d) elektroninių ir kompiuterinių sistemų apsauga, siekiant išvengti tyčinio ir netyčinio sistemų trikdymo ir jų iškraipymo.

8.5. Jei saugumo priemonės gali neigiamai paveikti skrydžio saugą, turi būti įvertinama rizika ir nustatytos tinkamos procedūros saugos rizikai mažinti – tam gali reikėti naudoti specialią įrangą.

8.6. Orlaivio naudotojas vieną iš skrydžio įgulos pilotų privalo paskirti įgulos vadu.

8.7. Nuovargio prevencija turi būti užtikrinama pagal nuovargio valdymo grafiką. Tokiame grafike, kuris sudaromas vienam ar keliems skrydžiams, turi būti nustatytas skrydžio laikas, tarnybinio skrydžio laikotarpiai, darbo ir pritaikyti poilsio laikotarpiai. Nuovargio valdymo grafike nustatant apribojimus turi būti atsižvelgiama į visus atitinkamus veiksnius, dėl kurių didėja nuovargis, kaip antai, visų pirma, į perskristų sektorių skaičių, laiko zonų kirtimą, miego stygių, paros ciklo sutrikdymą, darbą naktį, padėtį, susikaupusį darbo laiką konkrečiais laikotarpiais, paskirtų užduočių pasidalijimą tarp įgulos narių, taip pat aprūpinimą didesnėmis įgulomis.

▼B

8.8. Orlaivio naudotojas turi užtikrinti, kad 6.1 punkte nustatytas užduotis, taip pat 6.4 ir 6.5 punktuose aprašytas užduotis kontroliuotų už nepertraukiamojo tinkamumo skraidyti valdymą atsakinga organizacija, kuri turi atitikti II priedo 3.1 punkto ir III priedo 7 ir 8 punktų reikalavimus.

8.9. Orlaivio naudotojas turi užtikrinti, kad pagal 6.3 punktą būtiną išleidimo naudoti dokumentą išduotų organizacija, kompetentinga atlikti gaminių, dalių ir kilnojamosios įrangos techninę priežiūrą. Ši organizacija turi atitikti II priedo 3.1 punkto reikalavimus.

8.10. 8.8 punkte nurodyta organizacija parengia organizacijos žinyną, kuriame atitinkamiems darbuotojams naudoti ir vadovautis pateikiamas visų organizacijos procedūrų, kuriomis užtikrinamas nepertraukiamasis tinkamumas skraidyti, aprašas.

8.11. Visuose orlaivio naudojimo etapuose, esant įprastoms, neįprastoms ir avarinėms sąlygoms bei situacijoms, įgulos nariams turi būti sudarytos sąlygos, kai taikytina, naudotis kontrolinių sąrašų sistema. Kiekvienai pagrįstai numatomai avarinei situacijai turi būti nustatytos reikiamos procedūros.

8.12. Avarinės arba neįprastos situacijos negali būti imituojamos, kai orlaiviu skraidinami keleiviai arba kroviniai.

▼B

VI PRIEDAS

Kompetentingiems subjektams taikomi esminiai reikalavimai

1. Kompetentingas subjektas, jos direktorius ir už sertifikavimo bei priežiūros užduočių vykdymą atsakingi darbuotojai negali nei tiesiogiai, nei kaip įgaliotieji atstovai būti susiję su gaminių, dalių, kilnojamosios įrangos, sudedamųjų dalių arba sistemų projektavimu, gamyba, prekyba, technine priežiūra, jų naudojimu, paslaugų teikimu arba eksploatavimu. Šiuo reikalavimu nedraudžiama susijusioms organizacijoms ir kompetentingam subjektui keistis techninė informacija.

   Pirmos pastraipos reikalavimais nedraudžiama organizacijai, sukurtai skraidymo sporto arba laisvalaikio aviacijos populiarinimo tikslu, gauti kompetentingo subjekto įgaliojimus, jei akreditavimo institucijai ji tinkamai įrodo, kad yra įdiegusi tinkamas interesų konfliktų prevencijos taisykles.

2. Kompetentingas subjektas ir darbuotojai, atsakingi už sertifikavimo ir priežiūros užduotis, savo pareigas turi atlikti laikydamiesi aukščiausių profesinio sąžiningumo ir techninės kompetencijos principų, jiems neturi būti daromas spaudimas arba teikiamos bet kurios rūšies paskatos (ypač finansinės), kurios galėtų padaryti poveikį jų nuomonei ir sprendimams arba jų atliekamų sertifikavimo ir priežiūros užduočių rezultatams; visų pirma tokio spaudimo daryti ar paskatų teikti neturi asmenys arba asmenų grupės, kuriems tie rezultatai yra svarbūs.

3. Kompetentingas subjektas turi pasamdyti darbuotojus ir turėti reikalingų priemonių, kad tinkamai atliktų su sertifikavimu ir priežiūra susijusias technines ir administracines užduotis; jai taip pat turi būti prieinama ypatingiems patikrinimams reikalinga įranga.

4. Už patikrinimus atsakingas kompetentingas subjektas ir jo darbuotojai turi:

   a) turėti gerą techninį ir profesinį pasirengimą arba pakankamai specialiųjų žinių, įgytų vykdant susijusią veiklą;

   b) pakankamai gerai išmanyti sertifikavimo ir priežiūros užduočių, kurias jie atlieka, reikalavimus ir turėti tinkamos su tokiais procesais susijusios patirties;

   c) gebėti rengti pažymas, įrašus ir ataskaitas, kuriais įrodomas sertifikavimo ir priežiūros užduočių atlikimas.

5. Turi būti užtikrinamas darbuotojų, atsakingų už sertifikavimo ir priežiūros užduotis, nešališkumas. Jų atlyginimas neturi priklausyti nuo atliktų tyrimų skaičiaus arba tokių tyrimų rezultatų.

6. Kompetentingas subjektas privalo apsidrausti civilinės atsakomybės draudimu, nebent viena iš valstybių narių prisiimtų atsakomybę pagal nacionalinę teisę.

7. Kompetentingo subjekto darbuotojai turi saugoti profesinę paslaptį visos informacijos, kurią sužinojo vykdydami savo užduotis pagal šį reglamentą, atžvilgiu.

▼B

VII PRIEDAS

Aerodromams taikomi esminiai reikalavimai

1. FIZINĖS SAVYBĖS INFRASTRUKTŪRA IR ĮRANGA

1.1. Judėjimo laukas

1.1.1. Aerodromuose turi būti orlaivių kilimui ir tūpimui skirtas laukas, atitinkantis šias sąlygas:

a) kilimo ir tūpimo laukas turi būti tokių matmenų ir savybių, kad tiktų orlaiviams, kuriems jis skirtas;

b) jei taikytina, kilimo ir tūpimo lauko keliamoji geba turi būti pakankama kartotiniam numatytų orlaivių naudojimui. Laukų, kuriuose kartotinis naudojimas nenumatytas, geba turi būti pakankama tik orlaiviams išlaikyti;

c) kilimo ir tūpimo laukas turi būti suprojektuotas taip, kad nuo jo galėtų nutekėti vanduo ir kad dėl stovinčio vandens orlaivių naudojimui nekiltų nepriimtina rizika;

d) kilimo ir tūpimo lauko nuolydis ir jo pokyčiai turi nesukelti nepriimtinos rizikos orlaivių naudojimui;

e) kilimo ir tūpimo lauko paviršiaus savybės turi būti tinkamos numatytų orlaivių naudojimui ir

f) kilimo ir tūpimo lauke neturi būti objektų, dėl kurių orlaivių naudojimui galėtų kilti nepriimtina rizika.

1.1.2. Jei kilimui ir tūpimui yra skirti keli laukai, jie turi būti išdėstyti taip, kad orlaivių naudojimui nekiltų nepriimtina rizika.

1.1.3. Aplink kilimui ir tūpimui skirtą lauką turi būti išdėstyti nustatyti laukai. Tie laukai skirti virš jų kylantiems arba tūpiantiems orlaiviams apsaugoti arba sušvelninti tūpimo iki tūpimo ženklo, išriedėjimo už kilimo ir tūpimo lauko šoninės ribos arba išriedėjimo už jo galinės ribos padarinius ir turi atitikti šias sąlygas:

a) tų laukų matmenys turi tikti tikėtinam orlaivių naudojimui;

b) tų laukų nuolydis ir jo pokyčiai turi nesukelti nepriimtinos rizikos orlaivių naudojimui;

c) tuose laukuose neturi būti objektų, dėl kurių orlaivių naudojimui galėtų kilti nepriimtina rizika. Ši sąlyga nekliudo šiuose laukuose statyti lūžiuosius įrenginius, jei to reikia orlaivių naudojimui palengvinti, ir

d) kiekvieno iš tų laukų keliamoji geba turi būti pakankama, kad tą lauką būtų galima naudoti tuo tikslu, kuriam jis skirtas.

▼B

1.1.4. Orlaivių riedėjimui arba stovėjimui naudojami aerodromo laukai kartu su jų artimiausiais laukais turi būti suprojektuoti taip, kad orlaivį, kuriam reikės tos konkrečios infrastruktūros, būtų galima saugiai naudoti visomis numatytomis sąlygomis, ir turi atitikti šias sąlygas:

a) tų laukų keliamoji geba turi būti pakankama kartotiniam numatytų orlaivių naudojimui, išskyrus numatytus retai naudoti laukus, kurių geba turi būti tik pakankama orlaiviams išlaikyti;

b) tie laukai turi būti suprojektuoti taip, kad nuo jų galėtų nutekėti vanduo ir kad dėl stovinčio vandens orlaivių naudojimui nekiltų nepriimtina rizika;

c) tų laukų nuolydis ir jo pokyčiai turi nesukelti nepriimtinos rizikos orlaivių naudojimui;

d) tų laukų paviršiaus savybės turi būti tinkamos numatytų orlaivių naudojimui ir

e) tuose laukuose neturi būti objektų, dėl kurių orlaiviams galėtų kilti nepriimtina rizika. Šis reikalavimas nekliudo aiškiai nurodytose vietose arba laukuose naudoti tam laukui būtinos stovėjimo įrangos.

1.1.5. Kita orlaiviams naudoti skirta infrastruktūra turi būti suprojektuota taip, kad dėl tos infrastruktūros naudojimo orlaiviams, kurie ta infrastruktūra naudojasi, nekiltų nepriimtinos rizikos.

1.1.6. Statiniai, pastatai, įranga arba sandėliavimo vietos turi būti išdėstyti ir suprojektuoti taip, kad orlaivių naudojimui nekiltų nepriimtinos rizikos.

1.1.7. Būtina taikyti tinkamas priemones, kad į judėjimo lauką nepatektų leidimų neturintys asmenys, transporto priemonės be leidimų arba pakankamai dideli gyvūnai, dėl kurių orlaivių naudojimui galėtų kilti nepriimtina rizika, nedarant poveikio nacionalinėms ir tarptautinėms nuostatoms dėl gyvūnų apsaugos.

1.2. Kliūčių perskridimo aukštis

1.2.1. Tūpti į aerodromą artėjantiems orlaiviams arba iš aerodromo išvykstantiems orlaiviams apsaugoti nustatomi atskridimo ir išskridimo maršrutai arba zonos. Tinkamai atsižvelgiant į vietos fizines savybes, tokie maršrutai arba zonos nustatomi taip, kad orlaiviai galėtų reikiamame aukštyje perskristi zonoje aplink aerodromą esančias kliūtis.

1.2.2. Toks kliūties perskridimo aukštis turi būti pritaikytas vykdomam skrydžio etapui ir skrydžio tipui. Jį nustatant taip pat atsižvelgiama į orlaivio padėčiai nustatyti naudojamą įrangą.

1.3. Aerodromų saugos įranga, įskaitant vizualiąsias ir nevizualiąsias pagalbines priemones

1.3.1. Pagalbinės priemonės turi atitikti paskirtį, turi būti atpažįstamos, jomis naudotojams turi būti teikiama nedviprasmiška informacija visomis numatomo naudojimo sąlygomis.

1.3.2. Iš anksto numatytomis naudojimo sąlygomis aerodromų saugos įranga turi veikti, kaip numatyta. Naudojimo sąlygomis arba įvykus gedimui aerodromų saugos įranga turi nekelti nepriimtinos rizikos aviacijos saugai.

▼B

1.3.3. Pagalbinės priemonės ir jų elektros energijos tiekimo sistema turi būti suprojektuotos taip, kad dėl gedimų naudotojams nebūtų teikiama netinkama, klaidinanti arba nepakankama informacija ir nebūtų sutrikdytas kurios nors iš esminių paslaugų teikimas.

1.3.4. Tokios priemonės turi būti tinkamai apsaugotos nuo sugadinimo arba jų veikimo sutrikdymo.

1.3.5. Oro navigacijos ryšių, navigacijos ir stebėjimo sistemų veikimo neturi trikdyti arba neigiamai veikti spinduliuotės šaltiniai arba judančių ar stacionariųjų objektų buvimas.

1.3.6. Atitinkamiems darbuotojams turi būti teikiama informacija apie aerodromų saugos įrangos veikimą ir naudojimą, įskaitant aiškius nurodymus, kokiomis sąlygomis aviacijos saugai gali kilti nepriimtina rizika.

1.4. Aerodromo duomenys

1.4.1. Parengiami ir nuolat atnaujinami su aerodromu ir teikiamomis paslaugomis susiję duomenys.

1.4.2. Duomenys turi būti tikslūs, aiškūs, išsamūs ir nedviprasmiški. Palaikomas autentiškumas ir tinkami vientisumo lygiai.

1.4.3. Duomenys naudotojams ir atitinkamiems ONP teikėjams pateikiami laiku, naudojant pakankamai patikimus ir operatyvius komunikavimo būdus.

2. NAUDOJIMAS IR VALDYMAS

2.1. Aerodromo naudotojo pareigos

Už aerodromo naudojimą atsako aerodromo naudotojas. Aerodromo naudotojo įpareigojimai yra šie:

a) aerodromo naudotojui tiesiogiai arba pagal susitarimus su trečiosiomis šalimis turi būti prieinamos visos saugiam orlaivių naudojimui aerodrome užtikrinti būtinos priemonės. Toms priemonėms, priskiriami (tačiau tik tuo neapsiribojama) įrenginiai, darbuotojai, įranga ir medžiagos, užduočių, įpareigojimų ir procedūrų dokumentai, prieiga prie atitinkamų duomenų ir įrašų tvarkymas;

b) aerodromo naudotojas tikrina, ar 1 punkto reikalavimų nuolat laikomasi, arba imasi tinkamų priemonių dėl su reikalavimų nesilaikymus susijusiai rizikai sumažinti. Parengiamos ir taikomos procedūros, skirtos visiems naudotojams laiku informuoti apie tokias priemones;

c) aerodromo naudotojas tiesiogiai arba pagal susitarimus su trečiosiomis šalimis parengia ir įgyvendina tinkamą laukinių gyvūnų aerodrome keliamos rizikos valdymo programą;

d) aerodromo naudotojas tiesiogiai arba pagal susitarimus su trečiosiomis šalimis užtikrina, kad transporto priemonių ir asmenų judėjimas judėjimo lauke ir kituose orlaiviams skirtose zonose būtų derinamas su orlaivių judėjimu, siekiant išvengti susidūrimų ir žalos orlaiviams;

e) aerodromo naudotojas užtikrina, kad būtų parengtos ir taikomos procedūros, skirtos rizikai, susijusiai su aerodromo naudojimu žiemą, nepalankiomis meteorologinėmis sąlygomis, esant ribotam matomumui arba naktį, jei taikytina, sumažinti;

f) aerodromo naudotojas sudaro susitarimus su kitomis atitinkamomis organizacijomis, kad būtų užtikrintas nuolatinis esminių aerodromams taikomų reikalavimų, nustatytų šiame priede, laikymasis. Toms organizacijoms, be kita ko, priskiriami (tačiau tik tuo neapsiribojama) orlaivių naudotojai, ANS teikėjai, antžeminių paslaugų teikėjai, AMS teikėjai ir kitos organizacijos, kurių veikla arba gaminiai gali daryti poveikį orlaivių saugai;

▼B

g) aerodromo naudotojas tikrina, ar organizacijos, susijusios su orlaiviams skirtų degalų/varomosios energijos saugojimu ir tiekimu, yra įdiegusios procedūras, kuriomis užtikrinama, kad orlaiviams skirti degalai/varomoji energija būtų neužteršti ir būtų tinkamos specifikacijos;

h) parengiami ir praktiškai taikomi aerodromo įrangos naudojimo ir techninės priežiūros žinynai, į kuriuos įtraukiamos techninės priežiūros ir remonto instrukcijos, techninio aptarnavimo informacija, gedimų paieškos bei šalinimo ir patikros procedūros;

i) aerodromo naudotojas tiesiogiai arba pagal susitarimus su trečiosiomis šalimis parengia ir įgyvendina aerodromo avarinį planą, į kurį įtraukiamos aerodrome arba jo apylinkėse galinčios susidaryti avarinės situacijos. Šis planas prireikus derinamas su bendruomenės avariniu planu;

j) aerodromo naudotojas tiesiogiai arba pagal susitarimus su trečiosiomis šalimis užtikrina tinkamą aerodromo gelbėjimo ir gaisrų gesinimo tarnybų parengtį. Tokios tarnybos turi pakankamai skubiai reaguoti į incidentą arba avariją ir turi turėti bent įrangos, gesinamųjų medžiagų ir pakankamai darbuotojų;

k) aerodromo naudojimui ir techninei priežiūrai vykdyti aerodromo naudotojas naudojasi tik apmokytų ir kvalifikuotų darbuotojų paslaugomis ir tiesiogiai arba pagal susitarimus su trečiosiomis šalimis įgyvendina ir nuolat atnaujina nuolatinei visų atitinkamų darbuotojų kompetencijai užtikrinti skirtas mokymo ir tikrinimo programas;

l) aerodromo naudotojas užtikrina, kad asmenys, kuriems leista be palydos būti judėjimo lauke arba kitose orlaiviams skirtose zonose, būtų tinkamai parengti ir turėtų tinkamą kvalifikaciją, kad jiems galėtų būti suteiktas toks leidimas;

m) gelbėtojai ir ugniagesiai turi būti tinkamai parengti ir turėti tinkamą kvalifikaciją dirbti aerodromo aplinkoje. Aerodromo naudotojas tiesiogiai arba pagal susitarimus su trečiosiomis šalimis įgyvendina ir nuolat atnaujina nuolatinei šių darbuotojų kompetencijai užtikrinti skirtas mokymo ir tikrinimo programas ir

n) visi gelbėtojai ir ugniagesiai, kurių gali prireikti susidarius aviacijos srities avarinei situacijai, turi periodiškai įrodyti, kad jų sveikatos būklė yra tinkama gerai atlikti savo funkcijas, atsižvelgiant į veiklos rūšį. Šiuo atveju sveikatos būklės tinkamumas, apimantis fizinės ir psichinės sveikatos būklės tinkamumą, reiškia, kad nesergama jokia liga ir neturima jokios negalios, dėl kurios šie darbuotojai negalėtų:

— atlikti būtinų užduočių susidarius aviacijos srities avarinei situacijai;

— bet kuriuo metu atlikti jiems pavestų pareigų arba

— teisingai suvokti savo aplinkos.

2.2. Valdymo sistemos

2.2.1. Pagal vykdomos veiklos rūšį ir organizacijos dydį aerodromo naudotojas taiko ir nuolat atnaujina valdymo sistemą, kad būtų užtikrintas šiame priede nustatytų esminių reikalavimų laikymasis, valdoma saugos rizika ir stengiamasi nuolat tobulinti šią sistemą.

▼B

2.2.2. Kad prisidėtų prie siekio nuolat didinti saugą, aerodromo naudotojas sukuria pranešimo apie įvykius sistemą, kuri yra 2.2.1 punkte numatytos valdymo sistemos dalis. Analizuojant informaciją, gautą taikant pranešimo apie įvykius sistemą, prireikus dalyvauja 2.1 punkto f papunktyje išvardyti subjektai. Pranešimo apie įvykius sistema turi atitikti taikytinus Sąjungos teisės aktus.

2.2.3. Aerodromo naudotojas parengia aerodromo žinyną ir vykdo veiklą laikydamasis to žinyno. Tokiuose žinynuose pateikiamos visos būtinos instrukcijos, informacija ir procedūros, susijusios su aerodromu, valdymo sistema ir būtinos skrydžių paslaugų ir techninės priežiūros darbuotojų pareigoms atlikti.

3. AERODROMO APYLINKĖS

3.1.1. Oro erdvė aplink aerodromo judėjimo laukus turi būti apsaugota nuo kliūčių, kad numatytą orlaivių naudojimo veiklą aerodromuose būtų galima vykdyti nesukeliant nepriimtinos rizikos, kuri galėtų kilti dėl aerodromo apylinkėse atsirandančių kliūčių. Todėl turi būti kuriami, diegiami ir nuolat stebimi kontroliniai kliūčių paviršiai, siekiant aptikti bet kokį tokių paviršių pažeidimą.

3.1.2. Bet koks tų paviršių pažeidimas turi būti įvertintas, kad būtų nustatyta, ar objektas kelia nepriimtiną riziką. Bet koks nepriimtiną riziką keliantis objektas pašalinamas arba imamasi atitinkamų rizikos mažinimo veiksmų, siekiant apsaugoti aerodromu besinaudojančius orlaivius.

3.1.3. Apie nepašalintas kliūtis paskelbiama, pagal poreikį jos paženklinamos ir, jei reikia, jų matomumas užtikrinamas žiburiais.

3.2. Su žmogaus veikla ir žemės naudojimu susiję pavojai, kaip antai išvardyti toliau pateiktame sąraše (tačiau tik jais neapsiribojant) turi būti stebimi. Jų keliama rizika įvertinama ir prireikus mažinama:

a) bet kokia žemės naudojimo plėtotė arba pokytis aerodromo zonoje;

b) kliūčių sukeltos turbulencijos galimybė;

c) pavojingų, painių ir klaidinančių žiburių naudojimas;

d) didelių ir ypač gerai šviesą atspindinčių paviršių sukeltas akinimas;

e) plotų, dėl kurių aerodromo judėjimo lauko apylinkėse padaugėtų laukinių gyvūnų, kūrimas arba

f) nematomojo spinduliavimo šaltiniai arba judantys ar stacionarieji objektai, kurie gali trikdyti arba neigiamai veikti oro navigacijos ryšių, navigacijos ir stebėjimo sistemų veikimą.

3.3. Valstybės narės užtikrina, kad būtų parengiamas avarinis planas, taikomas aerodromo vietovėje susidarius aviacijos srities avarinei situacijai.

4. ANTŽEMINĖS PASLAUGOS

4.1. Antžeminių paslaugų teikėjo įpareigojimai

Antžeminių paslaugų teikėjas yra atsakingas už saugų savo veiklos vykdymą aerodrome. Paslaugų teikėjo įpareigojimai yra šie:

a) paslaugų teikėjui turi būti prieinamos visos saugiam paslaugų teikimui aerodrome užtikrinti būtinos priemonės. Toms priemonėms priskiriami (tačiau tik tuo neapsiribojama) įrenginiai, darbuotojai, įranga ir medžiagos;

▼B

b) paslaugų teikėjas turi laikytis aerodromo žinyne išdėstytų procedūrų, įskaitant procedūras, susijusias su jo transporto priemonių, įrangos bei darbuotojų judėjimu ir rizika, susijusia su aerodromo naudojimu žiemą, naktį ir nepalankiomis meteorologinėmis sąlygomis;

c) paslaugų teikėjas antžemines paslaugas teikia laikydamasis jo aptarnaujamo orlaivio naudotojo procedūrų ir instrukcijų;

d) paslaugų teikėjas užtikrina, kad būtų parengti ir praktiškai taikomi antžeminių paslaugų teikimo įrenginių naudojimo ir techninės priežiūros žinynai, į kuriuos įtraukiamos naudojimo, techninės priežiūros ir remonto instrukcijos, techninio aptarnavimo informacija, gedimų paieškos bei šalinimo ir patikros procedūros;

e) paslaugų teikėjas naudojasi tik tinkamai parengtų ir tinkamos kvalifikacijos darbuotojų paslaugomis ir užtikrina, kad būtų įgyvendinamos ir atnaujinamos nuolatinei visų atitinkamų darbuotojų kompetencijai užtikrinti skirtos mokymo ir tikrinimo programos;

f) paslaugų teikėjas užtikrina, kad jo darbuotojų fizinės ir psichinės sveikatos būklė būtų tinkama ir kad jie galėtų gerai atlikti savo funkcijas, atsižvelgiant į veiklos tipą ir ypač į galimą poveikį saugai ir su sauga susijusiems saugumo aspektams.

4.2. Valdymo sistemos

4.2.1. Pagal vykdomos veiklos rūšį ir organizacijos dydį paslaugų teikėjas taiko ir nuolat atnaujina valdymo sistemą, kad būtų užtikrintas šiame priede nustatytų esminių reikalavimų laikymasis, valdoma saugos rizika ir stengiamasi nuolat tobulinti šią sistemą. Tokia sistema koordinuojama su aerodromo naudotojo valdymo sistema.

4.2.2. Kad prisidėtų prie siekio nuolat didinti saugą, paslaugų teikėjas sukuria pranešimo apie įvykius sistemą, kuri yra 4.2.1 punkte numatytos valdymo sistemos dalis. Nedarant poveikio kitoms pranešimų teikimo pareigoms, paslaugų teikėjas perduoda informaciją apie visus įvykius aerodromo naudotojo, orlaivio naudotojo ir, jei aktualu, oro eismo paslaugų teikėjo pranešimo sistemai. Pranešimo apie įvykius sistema turi atitikti taikytinus Sąjungos teisės aktus.

4.2.3. Paslaugų teikėjas parengia antžeminių paslaugų žinyną ir vykdo veiklą laikydamasis to žinyno. Tokiame žinyne pateikiamos visos būtinos instrukcijos, informacija ir procedūros, susijusios su paslaugomis, valdymo sistema ir būtinos paslaugas teikiančių darbuotojų pareigoms atlikti.

5. PERONO VALDYMO PASLAUGOS (AMS)

5.1. AMS teikėjas paslaugas teikia laikydamasis į aerodromo žinyną įtrauktų naudojimo procedūrų.

5.2. Pagal vykdomos veiklos rūšį ir organizacijos dydį, AMS teikėjas taiko ir nuolat atnaujina valdymo sistemą, įskaitant saugos valdymą, kad būtų užtikrintas šiame priede nustatytų esminių reikalavimų laikymasis.

5.3. AMS teikėjas su aerodromo naudotoju ir oro eismo paslaugų teikėju sudaro oficialius susitarimus, kuriuose apibūdinama teiktinų paslaugų mastas.

▼B

5.4. Kad prisidėtų prie siekio nuolat didinti saugą, AMS teikėjas sukuria pranešimo apie įvykius sistemą, kuri yra 5.2 punkte numatytos valdymo sistemos dalis. Nedarant poveikio kitoms pranešimų teikimo pareigoms, paslaugų teikėjas informaciją apie visus įvykius perduoda aerodromo naudotojo pranešimo sistemai ir, jei aktualu, oro eismo paslaugų teikėjo pranešimo sistemai.

5.5. AMS teikėjas dalyvauja aerodromo naudotojo nustatytose saugos programose.

6. KITA

Nedarant poveikio orlaivio naudotojo įpareigojimams, aerodromo naudotojas užtikrina, kad, išskyrus atvejus, kai orlaivis atsiduria avarinėje situacijoje ir jis nukreipiamas į atsarginį aerodromą, arba kitomis kiekvienu atveju nustatomomis sąlygomis, aerodromu arba jo dalimis nesinaudotų orlaiviai, kuriems aerodromo sąranga arba aerodromo naudojimo procedūros paprastai nėra skirti.

▼B

VIII PRIEDAS

OEV/ONP ir skrydžių vadovams taikomi esminiai reikalavimai

1. ORO ERDVĖS NAUDOJIMAS

1.1. Visi orlaiviai, išskyrus tuos, kuriais vykdoma 2 straipsnio 3 dalies a punkte nurodyta veikla, visais skrydžio etapais arba aerodromo judėjimo lauke turi būti naudojami laikantis bendrų visuotinių naudojimo taisyklių ir visų taikytinų procedūrų, kurių reikalaujama laikytis oro erdvėje.

1.2. Visi orlaiviai, išskyrus tuos, kuriais vykdoma 2 straipsnio 3 dalies a punkte nurodyta veikla, turi turėti reikiamas sudedamąsias dalis ir būti atitinkamai naudojami. OEV/ONP sistemoje naudojamos sudedamosios dalys turi atitikti ir 3 punkto reikalavimus.

2. PASLAUGOS

2.1. Oro erdvės naudotojams oro navigacijos tikslais teikiama oro navigacijos informacija ir duomenys

2.1.1. Duomenys, naudojami kaip oro navigacijos informacijos šaltinis, turi būti pakankamai geros kokybės, išsamūs, naujausi ir teikiami laiku.

2.1.2. Oro navigacijos informacija turi būti tiksli, išsami, naujausia, nedviprasmiška, gaunama iš teisėto šaltinio ir pakankamai vientisa, taip pat vartotojams pateikta tinkama forma.

2.1.3. Oro erdvės naudotojams tokia oro navigacijos informacija pateikiama laiku, naudojant pakankamai patikimas ir operatyvias ryšių priemones, apsaugotas nuo tyčinio ir netyčinio trikdymo ir iškraipymo.

2.2. Meteorologinė informacija

2.2.1. Duomenys, naudojami kaip oro navigacijos meteorologinės informacijos šaltinis, turi būti pakankamai geros kokybės, išsamūs ir naujausi.

2.2.2. Siekiant patenkinti oro erdvės naudotojų poreikius, oro navigacijos meteorologinė informacija turi būti kuo tikslesnė, išsamesnė, naujausia, pakankamai vientisa ir nedviprasmiška. Oro navigacijos meteorologinė informacija turi būti gaunama iš teisėto šaltinio.

2.2.3. Oro erdvės naudotojams tokia oro navigacijos meteorologinė informacija turi būti teikiama laiku, naudojant pakankamai patikimas ir operatyvias ryšio priemones, apsaugotas nuo trikdymo ir iškraipymo.

2.3. Oro eismo paslaugos

2.3.1. Oro eismo paslaugoms teikti naudojami teisingi, išsamūs ir naujausi pirminiai duomenys.

2.3.2. Kad būtų patenkinti naudotojų saugos poreikiai, oro eismo paslaugų teikimas turi būti pakankamai tikslus, išsamus, pagrįstas naujausiais duomenimis ir nedviprasmiškas.

2.3.3. Naudotojams informaciją arba rekomendacinius nurodymus teikiančios automatizuotos priemonės turi būti tinkamai suprojektuotos, pagamintos ir prižiūrimos siekiant užtikrinti, kad jos atitiktų numatytą paskirtį.

▼B

2.3.4. Teikiant skrydžių valdymo paslaugas ir vykdant su jomis susijusius procesus turi būti užtikrinamas tinkamas orlaivių atskyrimas, orlaivių susidūrimo su kliūtimis aerodromo manevravimo lauke prevencija ir, kai tikslinga, padedama apsisaugoti nuo kitokio pavojaus ore, taip pat užtikrinamas skubiai ir laiku vykdomas koordinavimas su visais atitinkamais naudotojais ir eismu gretimose oro erdvės dalyse.

2.3.5. Oro eismo paslaugų teikėjų ir orlaivių, taip pat atitinkamų oro eismo paslaugų tarnybų tarpusavio pranešimai turi būti teikiami laiku, jie turi būti aiškūs, teisingi ir nedviprasmiški, apsaugoti nuo trikdymo, visuotinai suprantami visiems susijusiems subjektams ir, jei taikytina, jų patvirtinami.

2.3.6. Turi būti įdiegtos priemonės galimoms avarinėms situacijoms nustatyti ir, tinkamais atvejais, veiksmingiems paieškos ir gelbėjimo veiksmams pradėti. Tokios priemonės turi apimti bent tinkamus įspėjamuosius mechanizmus, koordinavimo priemones ir procedūras, priemones ir darbuotojus, būtinus atsakomybės sričiai priklausančioms užduotims efektyviai atlikti.

▼M3

2.3a. Oro eismo duomenų paslaugos

2.3a.1. Surinkti oro eismo duomenys turi būti pakankamos kokybės, išsamūs, naujausi, gauti iš teisėto šaltinio ir pateikti laiku.

2.3a.2. Turi būti užtikrinamas ir nuolat palaikomas pakankamas oro eismo duomenų paslaugų teikimo veiksmingumas, kiek tai susiję su jų prieinamumu, vientisumu, nepertraukiamumu ir teikimu laiku, siekiant patenkinti naudotojo poreikius.

2.3a.3. Sistemos ir priemonės, kuriomis teikiamos oro eismo duomenų paslaugos turi būti tinkamai suprojektuotos, pagamintos ir prižiūrimos siekiant užtikrinti, kad jos atitiktų numatytą paskirtį.

2.3a.4. Tokie duomenys platinami laiku, naudojant pakankamai patikimas ir operatyvias komunikacijos priemones, apsaugotas nuo tyčinio ir netyčinio trikdymo ir iškraipymo.

▼B

2.4. Ryšių paslaugos

Turi būti užtikrinamas ir nuolat palaikomas pakankamas ryšių paslaugų teikimo veiksmingumas, kiek tai susiję su jų prieinamumu, vientisumu, nepertraukiamumu ir teikimu laiku. Jos turi būti greitos ir apsaugotos nuo iškraipymo ir trukdžių.

2.5. Navigacijos paslaugos

Turi būti užtikrinamas ir nuolat palaikomas pakankamas navigacijos paslaugų teikimo veiksmingumo lygis, kiek tai susiję su orientavimo informacijos, informacijos apie padėtį ir, kai ji teikiama, laiko informacijos teikimu. Veiksmingumo kriterijams priskiriamas paslaugos tikslumas, vientisumas, šaltinio teisėtumas, prieinamumas ir nepertraukiamumas.

2.6. Stebėjimo paslaugos

Teikiant stebėjimo paslaugas turi būti pakankamai veiksmingai (tų paslaugų tikslumo, vientisumo, šaltinio patikimumo, nepertraukiamumo ir aptikimo tikimybės atžvilgiu) nustatoma atitinkama orlaivio padėtis ore bei kitų orlaivių ir antžeminių transporto priemonių padėtis aerodrome.

2.7. Oro eismo srautų valdymas

Taktinio oro eismo srautų valdymo Sąjungos lygmeniu tarnybos naudojasi pakankamai tikslia ir naujausia informacija apie paslaugų teikimui poveikį darančio planuojamo oro eismo apimtį ir pobūdį bei teikia tokią informaciją ir koordinuoja eismo srautų nukreipimą kitais maršrutais arba sulaikymą ir derasi šiuo klausimu, kad sumažintų perkrovos situacijų susidarymo ore arba aerodromuose riziką. Srautai valdomi siekiant optimizuoti turimą oro erdvės naudojimo pajėgumą ir tobulinti oro

▼B

eismo srautų valdymo procesus. Tas valdymas grindžiamas saugos, skaidrumo ir našumo principais, užtikrinant, kad pajėgumas būtų teikiamas lanksčiai ir laiku, laikantis Europos oro navigacijos plano.

43 straipsnyje nurodytos priemonės, susijusios su oro eismo srautų valdymu, padeda oro navigacijos paslaugų teikėjams, aerodromų naudotojams ir oro erdvės naudotojams priimti su veikla susijusius sprendimus ir apima šias sritis:

a) skrydžių planavimą;

b) oro erdvės laisvo pajėgumo naudojimą visais skrydžio etapais, įskaitant laiko tarpsnių skyrimą skrydžio metu;

c) maršrutų naudojimą bendram oro eismui, įskaitant:

— bendro maršrutų ir eismo orientavimo dokumento sukūrimą,

— galimybes bendram oro eismui nukreipti iš pernelyg intensyvaus judėjimo rajonų,

— pirmenybės nustatymo taisykles, susijusias su galimybėmis oro erdvę naudoti bendram oro eismui, ypač perkrovos ir krizių laikotarpiais, ir

d) skrydžių planų ir oro uostų laiko tarpsnių suderinamumą ir, jei reikia, būtiną veiklos koordinavimą su gretimais regionais.

▼M3

2.8. Oro erdvės valdymas

Konkrečių oro erdvės dalių skyrimas tam tikram naudojimui turi būti stebimas ir koordinuojamas, ir apie tokį skyrimą turi būti paskelbiama laiku, kad bet kokiomis aplinkybėmis būtų sumažinta rizika prarasti orlaivių atskyrimą. Atsižvelgiant į valstybių narių kompetencijai priklausantį karinės veiklos organizavimą ir susijusius aspektus, oro erdvės valdymu taip pat turi būti prisidedama prie lankstaus oro erdvės naudojimo koncepcijos, kaip apibrėžta Tarptautinės civilinės aviacijos organizacijos, ir kuri įgyvendinama pagal Reglamentą (ES) 2024/2803, vienodo taikymo, kad įgyvendinant bendrą transporto politiką būtų palengvintas oro erdvės ir oro eismo valdymas.

▼B

2.9. Skrydžio procedūrų rengimas

Skrydžių procedūros turi būti tinkamai parengtos, tikrinamos ir tvirtinamos prieš orlaiviams pradedant jas taikyti ir jomis naudojantis.

3. SISTEMOS IR SUDEDAMOSIOS DALYS

3.1. Bendrosios nuostatos

OEV/ONP sistemos ir OEV/ONP sudedamosios dalys, naudojamos susijusiai informacijai perduoti iš orlaivio ir į jį, taip pat ant žemės, turi būti tinkamai suprojektuotos, pagamintos, sumontuotos, prižiūrimos, apsaugotos nuo neteisėtų veiksmų ir naudojamos siekiant užtikrinti, kad jos atitiktų numatytą paskirtį.

Prie tokių sistemų ir procedūrų priskiriamos visų pirma sistemos ir procedūros, kurių reikia šioms funkcijoms ir paslaugoms:

a) oro erdvės valdymui;

b) oro eismo srautų valdymui;

▼B

c) oro eismo paslaugoms, visų pirma skrydžio duomenų apdorojimo sistemoms, stebėjimo duomenų apdorojimo sistemoms, taip pat žmogaus ir mašinos sąsajos sistemoms;

d) ryšiams, įskaitant ryšius žemė–žemė/kosmosas, oras–žemė ir oras–oras/kosmosas;

e) navigacijai;

f) stebėjimui;

g) oro navigacijos informacijos paslaugoms ir

h) meteorologijos paslaugoms

3.2. Sistemų ir sudedamųjų dalių vientisumas, veiksmingumas ir patikimumas

Sistemų ir sudedamųjų dalių vientisumas ir su sauga susijęs veiksmingumas tiek orlaivyje, tiek ant žemės arba kosmose turi atitikti numatytą paskirtį. Jos turi turėti reikiamas veikimo charakteristikas, tinkamas visoms numatomoms jų naudojimo sąlygoms, ir galiojančias visą jų naudojimo trukmę.

OEV/ONP sistemos ir OEV/ONP sudedamosios dalys turi būti suprojektuotos, pagamintos, prižiūrimos ir naudojamos taikant tinkamas ir patvirtintas procedūras taip, kad visą laiką ir visais skrydžio etapais būtų užtikrinamas sklandus Europos oro eismo valdymo tinklo (EATMN) veikimas. Sklandus veikimas visų pirma apima keitimąsi informacija, įskaitant atitinkamą informaciją apie naudojimo statusą, vienodą informacijos supratimą, palyginamas apdorojimo charakteristikas ir susijusias procedūras, kuriais užtikrinami visam EATMN arba jo dalims sutarti bendri veikimo rodikliai.

EATMN, jo sistemos ir jų sudedamosios dalys turi padėti koordinuotai taikyti naujas sutartas ir patvirtintas naudojimo koncepcijas, kuriomis gerinama oro navigacijos paslaugų kokybė, tvarumas ir efektyvumas, ypač saugos ir pajėgumo požiūriu.

EATMN, jo sistemos ir jų sudedamosios dalys turi padėti palaipsniui diegti civilinio/karinio koordinavimo tvarką, kiek tai būtina veiksmingam oro erdvės ir oro eismo srautų valdymui, taip pat padėti visiems oro erdvės naudotojams saugiai ir efektyviai ją naudoti, taikant lankstaus oro erdvės naudojimo koncepciją.

Kad būtų pasiekti tie tikslai, EATMN, jo sistemos ir jų sudedamosios dalys turi padėti civiliniams ir kariniams subjektams laiku keistis tikslia ir nuoseklia informacija apie visus skrydžio etapus, nedarant poveikio saugumo arba gynybos politikos interesams, įskaitant konfidencialumo reikalavimus.

3.3. Sistemų ir sudedamųjų dalių projektavimas

3.3.1. Sistemos ir sudedamosios dalys projektuojamos taip, kad atitiktų taikytinus saugos ir saugumo reikalavimus.

3.3.2. Sistemos ir sudedamosios dalys – kartu, atskirai ir vienos kitų atžvilgiu – turi būti suprojektuotos taip, kad gedimo, galinčio sukelti visos sistemos sutrikimą, tikimybė būtų atvirkščiai proporcinga jo poveikio paslaugų saugai dydžiui.

3.3.3. Sistemos ir sudedamosios dalys – atskirai ir kartu – turi būti suprojektuotos atsižvelgiant į su žmogaus galimybėmis ir pajėgumu susijusius apribojimus.

▼B

3.3.4. Sistemos ir sudedamosios dalys turi būti suprojektuotos taip, kad jos ir jų perduodami duomenys būtų apsaugoti nuo žalingos sąveikos su vidaus ir išorės elementais.

3.3.5. Sistemų ir sudedamųjų dalių gamybai, įrengimui, naudojimui ir techninei priežiūrai būtina informacija, taip pat su nesaugiomis sąlygomis susijusi informacija, darbuotojams teikiama aiškiai, nuosekliai ir nedviprasmiškai.

3.4. Pastovus paslaugų lygis

Sistemų ir sudedamųjų dalių saugos lygiai nuolat palaikomi jų naudojimo metu ir atliekant bet kokius šio naudojimo pakeitimus.

4. SKRYDŽIŲ VADOVŲ KVALIFIKACIJA

4.1. Bendrosios nuostatos

Asmuo, kuris pradeda mokytis, kad taptų skrydžių vadovu arba skrydžių vadovu mokiniu, turi būti pakankamai išsilavinęs ir fiziškai bei protiškai subrendęs, kad galėtų įgyti tinkamų teorinių žinių ir praktinių įgūdžių, juos palaikyti ir jais naudotis.

4.2. Teorinės žinios

4.2.1. Skrydžių vadovas turi įgyti ir palaikyti tokio lygio žinias, kurios atitiktų vykdomas funkcijas ir būtų proporcingos su atitinkamos rūšies paslauga susijusiai rizikai.

4.2.2. Teorinių žinių įgijimas ir įsiminimas turi būti įrodomi nuolat atliekant vertinimus mokymo metu arba rengiant atitinkamus egzaminus.

4.2.3. Turi būti palaikomas tinkamas teorinių žinių lygis. Reikalavimų laikymasis įrodomas atliekant reguliarius vertinimus arba rengiant egzaminus. Egzaminų dažnumas turi būti proporcingas su atitinkamos rūšies paslauga susijusios rizikos lygiui.

4.3. Praktiniai įgūdžiai

4.3.1. Skrydžių vadovas turi įgyti ir palaikyti jo funkcijoms vykdyti tinkamus praktinius įgūdžius. Tokie įgūdžiai turi būti proporcingi su atitinkamos rūšies paslauga susijusiai rizikai ir apimti (jei tinkama vykdomoms funkcijoms) bent šiuos dalykus:

a) naudojimo procedūras;

b) užduotims būdingus aspektus;

c) neįprastas ir avarines situacijas ir

d) žmogiškuosius veiksnius.

4.3.2. Skrydžių vadovas turi įrodyti gebėjimo vykdyti susijusias procedūras ir užduotis kompetencijos lygį, tinkantį vykdomoms funkcijoms.

4.3.3. Turi būti palaikomas tinkamas praktinių įgūdžių kompetencijos lygis. Reikalavimų laikymasis tikrinamas atliekant reguliarius vertinimus. Tų vertinimų dažnumas turi būti proporcingas atitinkamos rūšies paslaugos ir vykdomų užduočių sudėtingumui ir susijusios rizikos lygiui.

▼B

4.4. Kalbų mokėjimas

4.4.1. Skrydžių vadovas turi įrodyti, kad moka anglų kalba ir ją supranta tiek, kad gali balso perdavimo priemonėmis (telefonu/radijo telefonu) ir tiesiogiai veiksmingai bendrauti konkrečiomis ir su darbu susijusiomis temomis, be kita ko, avarinėse situacijose.

4.4.2. Jei to reikia OEP tam tikroje nustatytoje oro erdvės dalyje teikti, skrydžių vadovas taip pat turi mokėti nacionalinę kalbą (-as) ir ją (jas) suprasti taip gerai, kaip apibūdinta pirmiau.

4.5. Kompleksiniai treniruokliai

Jei praktiniam mokymui informuotumo apie padėtį ir žmogiškųjų veiksnių srityje arba tais atvejais, kai reikia įrodyti, kad įgūdžiai yra įgyti arba palaikomi, naudojamasi kompleksiniu treniruokliu, jis turi veikti taip, kad būtų galima tinkamai imituoti darbo aplinką ir naudojimo situacijas, atitinkančias teikiamą mokymą.

4.6. Mokymo kursai

4.6.1. Mokymas vykdomas organizuojant mokymo kursus; jie gali apimti teorinių dalykų ir praktinį dėstymą, įskaitant, jei taikytina, kompleksinio treniruoklio naudojimą.

4.6.2. Turi būti parengiamas ir patvirtinamas kiekvienos rūšies mokymo kursas.

4.7. Instruktoriai

4.7.1. Teorinius dalykus dėsto tinkamos kvalifikacijos instruktoriai. Jie turi:

a) turėti tinkamų dėstomos srities žinių ir

b) būti įrodę, kad sugeba taikyti tinkamus dėstymo metodus.

4.7.2. Praktinių įgūdžių moko tinkamos kvalifikacijos instruktoriai, kurie turi šias kvalifikacijas:

a) atitinka dėstomo dalyko teorinių žinių ir patirties reikalavimus;

b) yra įrodę, kad sugeba dėstyti ir taikyti tinkamus dėstymo metodus;

c) yra taikę dėstymo metodus, susijusius su tomis procedūromis, kurios yra mokymo dalykas, ir

d) reguliariai dalyvauja kvalifikacijos kėlimo mokymuose siekiant užtikrinti nuolatinį dėstymo kompetencijų atnaujinimą.

4.7.3. Be to, praktinių įgūdžių instruktoriai turi turėti arba būti įgiję teisę dirbti skrydžių vadovais.

4.8. Vertintojai

4.8.1. Už skrydžių vadovų įgūdžių įvertinimą atsakingi asmenys turi:

a) būti įrodę gebėjimą vertinti skrydžių vadovų darbą, rengti testus skrydžių vadovams ir jų patikrinimus ir

▼B

b) reguliariai dalyvauti kvalifikacijos kėlimo mokymuose siekiant užtikrinti nuolatinį vertinimo standartų atnaujinimą.

4.8.2. Be to, praktinių įgūdžių vertintojai turi turėti arba būti įgiję teisę dirbti skrydžių vadovais tose srityse, kurių vertinimas turi būti atliekamas.

4.9. Skrydžių vadovų sveikatos būklės tinkamumas

4.9.1. Visi skrydžių vadovai turi periodiškai įrodyti, jog yra tinkamos sveikatos būklės, kad galėtų tinkamai atlikti savo funkcijas. Tinkamumas turi būti įrodomas atliekant tinkamą vertinimą, atsižvelgiant į galimą psichinės ir fizinės būklės blogėjimą dėl amžiaus.

4.9.2. Sveikatos būklės tinkamumo, apimančio fizinės ir psichinės sveikatos būklės tinkamumą, įrodymas apima patvirtinimą, kad oro eismo kontrolės (OEK) paslaugą teikiantis asmuo neserga jokia liga ir neturi jokios negalios, dėl kurių negalėtų:

a) tinkamai atlikti užduočių, būtinų teikiant OEK paslaugą;

b) bet kuriuo metu atitikti pavestų pareigų arba

c) teisingai suvokti savo aplinkos.

4.9.3. Jei sveikatos būklės tinkamumas negali būti visiškai įrodytas, gali būti įgyvendinamos lygiavertę saugą užtikrinančios rizikos mažinimo priemonės.

5. PASLAUGŲ TEIKĖJAI IR MOKYMO ORGANIZACIJOS

5.1. Paslaugos teikiamos tik jei laikomasi šių sąlygų:

a) paslaugų teikėjui tiesiogiai arba pagal susitarimus su trečiosiomis šalimis turi būti prieinamos paslaugų teikimo mastui ir aprėpčiai užtikrinti būtinos priemonės. Toms priemonėms priskiriamos (tačiau tik tuo neapsiribojama) sistemos, įrenginiai, įskaitant elektros energijos tiekimą, valdymo struktūra, darbuotojai, įranga ir jos techninė priežiūra, užduočių, įpareigojimų ir procedūrų dokumentai, prieiga prie atitinkamų duomenų ir įrašų tvarkymas;

b) paslaugų teikėjas sukuria ir nuolat atnaujina su jo paslaugų teikimu susijusius valdymo ir naudojimo žinynus ir vykdo veiklą laikydamasis tų žinynų. Tokiuose žinynuose pateikiamos visos būtinos instrukcijos, informacija ir procedūros, susijusios su naudojimu, valdymo sistema ir būtinos skrydžių paslaugų darbuotojų pareigoms atlikti;

▼M3

c) pagal vykdomos veiklos rūšį ir organizacijos dydį paslaugų teikėjas taiko ir nuolat atnaujina valdymo sistemą, kad būtų užtikrintas šiame priede nustatytų esminių reikalavimų laikymasis, valdoma saugos ir saugumo rizika ir stengiamasi nuolat tobulinti šią sistemą;

▼B

d) paslaugų teikėjas naudojasi tik tinkamos kvalifikacijos ir tinkamai parengtų darbuotojų paslaugomis, taip pat įgyvendina ir nuolat atnaujina darbuotojų mokymo ir tikrinimo programas;

e) paslaugų teikėjas užmezga oficialius ryšius su visais suinteresuotaisiais subjektais, kurie gali daryti tiesioginį poveikį jo paslaugų saugai, kad užtikrintų šiame priede nustatytų esminių reikalavimų laikymąsi;

▼B

f) paslaugų teikėjas nustato ir įgyvendina nenumatytų atvejų planą, kuris apima galimas avarines ir neįprastas situacijas, kurios gali įvykti jam teikiant paslaugas, įskaitant įvykius, dėl kurių labai pablogėja ar nutraukiama jų veikla;

g) kad prisidėtų prie siekio nuolat didinti saugą, paslaugų teikėjas sukuria pranešimo apie įvykius sistemą, kuri yra c punkte numatytos valdymo sistemos dalis. Pranešimo apie įvykius sistema turi atitikti taikytinus Sąjungos teisės aktus ir

h) paslaugų teikėjas imasi priemonių, kad patikrintų, ar bet kuriuo metu laikomasi bet kurios jo naudojamos sistemos ir sudedamosios dalies saugaus veikimo reikalavimų.

5.2. OEK paslaugos teikiamos tik laikantis šių sąlygų:

a) OEK paslaugas teikiančių darbuotojų nuovargio prevencija vykdoma taikant darbo grafiką. Tokiame darbo grafike reikia atsižvelgti į darbo laikotarpius, darbo laiką ir pritaikytą poilsio laiką. Darbo grafike nustatant apribojimus atsižvelgiama į atitinkamus veiksnius, dėl kurių didėja nuovargis, kaip antai, visų pirma į miego stygių, paros ciklo sutrikdymą, darbą naktį, sukauptą darbo laiką konkrečiais laikotarpiais, taip pat paskirtų užduočių pasidalijimą tarp darbuotojų;

b) OEK paslaugas teikiančių darbuotojų streso prevencija vykdoma įgyvendinant švietimo ir prevencijos programas;

c) OEK paslaugų teikėjas taiko procedūras, kad patikrintų, ar nėra susilpnėjęs OEK paslaugas teikiančių darbuotojų kognityvinis gebėjimas priimti sprendimus ir ar tų darbuotojų sveikatos būklė yra tinkama, ir

d) planuodamas ir vykdydamas savo veiklą, OEK paslaugų teikėjas atsižvelgia į naudojimo ir techninius suvaržymus, taip pat į žmogiškųjų veiksnių principus.

5.3. Ryšių, navigacijos ir (arba) stebėjimo paslaugos teikiamos tik laikantis šios sąlygos:

paslaugų teikėjas laiku informuoja atitinkamus oro erdvės naudotojus ir oro eismo paslaugų tarnybas apie savo paslaugų, teikiamų OEP tikslais, būklę (ir jos pakeitimus).

5.4. Mokymo organizacijos

OEK paslaugas teikiančių darbuotojų mokymo organizacija turi atitikti šiuos reikalavimus:

a) turėti visas priemones, būtinas visiems su jos veikla susijusiems įsipareigojimams vykdyti. Toms priemonėms, priskiriami (tačiau tik tuo neapsiribojama) įrenginiai, darbuotojai, įranga, metodika, užduočių, įpareigojimų ir procedūrų dokumentai, prieiga prie atitinkamų duomenų ir įrašų tvarkymas;

b) pagal organizuojamą mokymą ir organizacijos dydį – taikyti ir nuolat atnaujinti valdymo sistemą, kad būtų užtikrintas šiame priede nustatytų esminių reikalavimų laikymasis, valdoma saugos rizika, įskaitant su mokymo lygio pablogėjimo susijusią riziką, ir stengiamasi nuolat tobulinti šią sistemą, ir

▼B

c) prireikus sudaryti susitarimus su kitomis atitinkamomis organizacijomis, kad būtų užtikrintas nuolatinis šiame priede nustatytų esminių reikalavimų laikymasis.

6. AVIACIJOS MEDICINOS GYDYTOJAI IR AVIACIJOS MEDICINOS CENTRAI

6.1. Aviacijos medicinos gydytojai

Aviacijos medicinos gydytojas turi:

a) būti kvalifikuotas ir turėti licenciją verstis medicinos praktika;

b) būti baigęs aviacijos medicinos srities mokymus ir reguliarius kvalifikacijos aviacijos medicinos srityje kėlimo mokymus siekiant užtikrinti nuolatinį vertinimo standartų atnaujinimą ir

c) turėti praktinių žinių ir patirties, susijusių su sąlygomis, kuriomis skrydžių vadovai atlieka savo pareigas.

6.2. Aviacijos medicinos centrai

Aviacijos medicinos centrai turi atitikti šias sąlygas:

a) turėti visas priemones, būtinas visiems su jų teisėmis susijusiems įsipareigojimams vykdyti. Toms priemonėms, be kita ko, priskiriami (tačiau tik tuo neapsiribojama) įrenginiai, darbuotojai, įranga, įrankiai ir medžiagos, užduočių, įpareigojimų ir procedūrų dokumentai, prieiga prie atitinkamų duomenų ir įrašų tvarkymas;

b) pagal vykdomos veiklos rūšį ir organizacijos dydį – taikyti ir nuolat atnaujinti valdymo sistemą, kad būtų užtikrintas šiame priede nustatytų esminių reikalavimų laikymasis, valdoma saugos rizika ir stengiamasi nuolat tobulinti šią sistemą; ir

c) prireikus sudaryti susitarimus su kitomis atitinkamomis organizacijomis, kad būtų užtikrintas nuolatinis šiame priede nustatytų reikalavimų laikymasis.

▼M3

7. FINANSINIS PATIKIMUMAS, ATSAKOMYBĖ, DRAUDIMO APSAUGOS REIKALAVIMAI, NUOSAVYBĖ IR ORGANIZACINĖ STRUKTŪRA

Siekiant užtikrinti saugų ir nepertraukiamą paslaugų teikimą, OEV/ONP teikėjai turi:

a) įrodyti pakankamą finansinį patikimumą;

b) turėti tinkamą atsakomybės draudimą ir draudimo apsaugą, atsižvelgiant į jų teisinį statusą ir prieinamą komercinio draudimo lygį, ir

c) atitikti nuosavybei ir organizacinei struktūrai taikomus reikalavimus, kad būtų išvengta interesų konfliktų, siekiant užtikrinti nediskriminacinį paslaugų teikimą.

▼B

IX PRIEDAS

Bepiločiams orlaiviams taikomi esminiai reikalavimai

1. BEPILOČIŲ ORLAIVIŲ PROJEKTAVIMUI, GAMYBAI, TECHNINEI PRIEŽIŪRAI IR NAUDOJIMUI TAIKOMI ESMINIAI REIKALAVIMAI

1.1. Bepiločio orlaivio naudotojas ir nuotolinis pilotas turi žinoti, kurios taikytinos Sąjungos ir nacionalinės taisyklės yra susijusios su numatytu naudojimu, ypač saugos, privatumo, duomenų apsaugos, atsakomybės, draudimo, saugumo ir aplinkos apsaugos atžvilgiais. Naudotojas ir nuotolinis pilotas turi pajėgti užtikrinti naudojimo saugą ir saugų bepiločio orlaivio atskyrimą nuo ant žemės esančių žmonių, taip pat nuo kitų oro erdvės naudotojų. Tai reiškia, kad jis, be kita ko, turi gerai žinoti gamintojo pateiktas naudojimo instrukcijas, žinoti, kaip saugiai ir aplinkai nekenksmingu būdu naudoti bepilotį orlaivį oro erdvėje, taip pat visas svarbias bepiločio orlaivio funkcijas, taikytinas skrydžių taisykles ir OEV/ONP procedūras.

1.2. Bepilotis orlaivis turi būti suprojektuotas ir pagamintas taip, kad būtų tinkamas jo numatytoms funkcijoms atlikti ir galėtų būti naudojamas, pritaikomas ir techniškai prižiūrimas nesukeliant rizikos asmenims.

1.3. Jei reikia sumažinti naudojimo keliamą riziką saugai, privatumui, asmens duomenų apsaugai, saugumui arba aplinkai, bepilotis orlaivis turi pasižymėti atitinkamomis konkrečiomis savybėmis ir funkcijomis, kuriomis atsižvelgiama į pritaikytosios ir standartizuotosios privatumo ir asmens duomenų apsaugos principus. Atsižvelgiant į poreikius, tomis savybėmis ir funkcijomis turi būti užtikrinamas lengvas orlaivio, jo naudojimo pobūdžio ir tikslo identifikavimas; be to, jomis turi būti užtikrinama, kad būtų laikomasi taikytinų apribojimų, draudimų arba sąlygų, visų pirma susijusių su naudojimu konkrečiose geografinėse zonose, didesniu nei tam tikras nuotoliu nuo naudotojo arba tam tikrame absoliučiajame aukštyje.

1.4. Už bepiločių orlaivių gamybą arba prekybą jais atsakinga organizacija turi pateikti bepiločio orlaivio naudotojui ir, kai aktualu, techninės priežiūros organizacijai informaciją apie naudojimo, kuriam bepilotis orlaivis suprojektuotas, rūšis, taip pat nurodyti saugiam jo naudojimui būtinus apribojimus ir informaciją, įskaitant naudojimo ir aplinkos apsauginį veiksmingumą, tinkamumo skraidyti apribojimus ir avarinių situacijų procedūras. Ši informacija pateikiama aiškiai, nuosekliai ir nedviprasmiškai. Bepiločio orlaivio, kurį galima naudoti be pažymėjimo arba deklaracijos, naudojimo charakteristikos turi būti tokios, kad būtų galima nustatyti tokiam naudojimui taikytinus oro erdvės taisykles atitinkančius apribojimus.

2. 56 STRAIPSNIO 1 IR 5 DALYSE NURODYTŲ BEPILOČIŲ ORLAIVIŲ PROJEKTAVIMUI, GAMYBAI, TECHNINEI PRIEŽIŪRAI IR NAUDOJIMUI TAIKOMI PAPILDOMI ESMINIAI REIKALAVIMAI

Atsižvelgiant į 1 straipsnyje nustatytus tikslus, siekiant bepiločių orlaivių naudojimo metu užtikrinti ant žemės esančių žmonių ir kitų oro erdvės naudotojų saugą, prireikus atsižvelgiant į naudojimo rizikos lygį, turi būti laikomasi toliau nurodytų reikalavimų:

▼B

2.1. Tinkamumas skraidyti

2.1.1. Bepiločiai orlaiviai turi būti suprojektuoti taip arba pasižymėti tokiomis savybėmis ar turėti tokių elementų, kad galėtų būti tinkamai įrodyta bepiločius orlaivius naudojančių asmenų arba ore ar ant žemės esančių trečiųjų šalių, įskaitant nuosavybę, sauga.

2.1.2. Pagaminto bepiločio orlaivio vientisumas turi būti proporcingas rizikai visomis tikėtinomis skrydžio sąlygomis.

2.1.3. Bepilotį orlaivį turi būti galima saugiai valdyti ir prireikus juo manevruoti visomis tikėtinomis naudojimo sąlygomis, įskaitant vienos arba, jei tinkama, kelių sistemų gedimo atvejais. Būtina deramai atsižvelgti į žmogiškuosius veiksnius, ypač į turimas žinias apie tuos veiksnius, nuo kurių priklauso saugus žmogaus naudojimasis technologijomis.

2.1.4. Bepiločiai orlaiviai ir jų varikliai, oro sraigtai, dalys, kilnojamoji įranga ir nuotolinio bepiločių orlaivių valdymo įranga turi veikti taip, kaip numatyta, visomis numatomomis naudojimo sąlygomis, techninių parametrų, pagal kuriuos orlaivis suprojektuotas, ribose ir jas pakankamai viršijant.

2.1.5. Bepiločiai orlaiviai ir jų varikliai, oro sraigtai, dalys, kilnojamoji įranga ir nuotolinio bepiločių orlaivių valdymo įranga – atskirai ir vieni kitų atžvilgiu – turi būti suprojektuoti taip, kad gedimo tikimybė ir jo poveikio ant žemės esantiems žmonėms ir kitiems oro erdvės naudotojams dydis būtų sumažintas remiantis 4 straipsnio 2 dalyje nustatytais principais.

2.1.6. Visa su naudojimu susijusi nuotolinio bepiločių orlaivių valdymo įranga turi būti tokia, kad būtų galima lengviau vykdyti skrydį, įskaitant priemones, kuriomis užtikrinamas informuotumas apie padėtį, ir valdyti visas tikėtinas ir avarines situacijas.

2.1.7. Organizacijos, dalyvaujančios bepiločių orlaivių, variklių ir oro sraigtų projektavime, turi imtis atsargumo priemonių, kad kuo labiau sumažintų pavojų, atsirandantį dėl bepiločio orlaivio ir jo sistemų išorinių ir vidinių sąlygų, kurios, kaip parodė patirtis, daro poveikį saugai. Tai apima apsaugą nuo trukdžių elektroninėmis priemonėmis.

2.1.8. Bepiločio orlaivio gamybos procesai, naudojamos medžiagos ir sudedamosios dalys turi lemti tinkamas ir atkuriamas savybes ir veikimo rodiklius, kurie atitiktų projektines charakteristikas.

2.2. Organizacijos

Organizacijos, susijusios su bepiločių orlaivių projektavimu, gamyba, technine priežiūra, naudojimu, susijusiomis paslaugomis ir mokymu, turi atitikti šias sąlygas:

a) organizacija turi turėti visas savo darbo aprėpčiai būtinas priemones ir užtikrinti jos veiklai aktualių esminių reikalavimų ir 57 straipsnyje nurodyto deleguotojo ir 58 straipsnyje nurodyto įgyvendinimo akto laikymąsi;

▼B

b) organizacija turi taikyti ir nuolat atnaujinti valdymo sistemą, kad būtų užtikrintas atitinkamų esminių reikalavimų laikymasis, valdoma saugos rizika ir stengiamasi nuolat tobulinti šią sistemą. Tokia valdymo sistema turi būti proporcinga organizacijos vykdomos veiklos rūšiai ir mastui;

c) kad prisidėtų prie siekio nuolat didinti saugą, organizacija turi sukurti pranešimo apie įvykius sistemą, kuri būtų saugos valdymo sistemos dalis. Tokia pranešimo sistema turi būti proporcinga organizacijos vykdomos veiklos rūšiai ir mastui,

d) organizacija, kai aktualu, turi sudaryti susitarimus su kitomis organizacijomis, kad būtų užtikrintas nuolatinis atitinkamų esminių reikalavimų laikymasis.

2.3. Asmenys, susiję su bepiločių orlaivių naudojimu

Visi su bepiločių orlaivių naudojimu susiję asmenys, įskaitant nuotolinius pilotus, turi turėti saugiam naudojimui užtikrinti būtinų reikiamų žinių ir įgūdžių, kurie būtų proporcingi su naudojimo rūšimi susijusiai rizikai Jei reikia, kad būtų sumažinta su atitinkamu naudojimu susijusi rizika, toks asmuo taip pat turi įrodyti sveikatos būklės tinkamumą.

2.4. Naudojimas

2.4.1. Už bepiločio orlaivio naudojimą atsako jo naudotojas, kuris turi imtis visų tinkamų priemonių, kad užtikrintų naudojimo saugą.

2.4.2. Skrydis turi būti vykdomas pagal pareigų atlikimui taikytinus įstatymus ir kitus teisės aktus bei procedūras, nustatytus vietovei, oro erdvei, aerodromams arba objektams, kuriais planuojama naudotis ir, jei taikoma, susijusioms OEV/ONP sistemoms.

2.4.3. Kai naudojamas bepilotis orlaivis, turi būti užtikrinama ant žemės esančių trečiųjų šalių ir kitų oro erdvės naudotojų sauga ir, išlaikant tinkamą atskyrimo nuotolį visais skrydžio etapais, kuo labiau sumažinama rizika, kurią sukelia nepalankios išorės ir vidaus sąlygos, įskaitant aplinkos sąlygas.

2.4.4. Bepilotis orlaivis gali būti naudojamas tik jei jis yra tinkamas skraidyti ir jei įdiegta ir veikia numatytam naudojimui būtina įranga bei kitos sudedamosios dalys ir paslaugos.

2.4.5. Bepilotis orlaivis ir bepiločio orlaivio naudojimas turi atitikti susijusias teises, kurios garantuojamos pagal Sąjungos teisę.

2.4.6. Bepiločio orlaivio naudotojas turi užtikrinti, kad orlaivis turėtų būtiną navigacijos, ryšių, stebėjimo, aptikimo ir išvengimo įrangą, taip pat visą kitą įrangą, kuri laikoma būtina numatyto skrydžio saugai, atsižvelgiant į naudojimo pobūdį, oro eismo taisykles ir skrydžių taisykles, taikytinas visais skrydžio etapais.

▼B

2.5. Esminiai reikalavimai, susiję su elektromagnetiniu suderinamumu ir radijo spektru, taikomi bepiločiams orlaiviams ir susijusiems varikliams, oro sraigtams, dalims ir kilnojamajai įrangai, kurių projektai sertifikuojami pagal 56 straipsnio 1 dalį ir kurie yra skirti veikti tik Tarptautinės telekomunikacijų sąjungos Radijo ryšio reglamentais apsaugotai aviacijos paskirčiai priskirtais dažniais.

2.5.1. Tie bepiločiai orlaiviai, varikliai, oro sraigtai, dalys ir kilnojamoji įranga projektuojami ir gaminami tokiu būdu, kad, atsižvelgiant į naujausius technikos laimėjimus, būtų užtikrinta, kad:

a) jų skleidžiami elektromagnetiniai trikdžiai neviršytų lygio, leidžiančio radijo ir telekomunikacijų įrangai ar kitai įrangai veikti pagal paskirtį, ir

b) jų atsparumas elektromagnetiniams trikdžiams būtų tokio lygio, kad jie galėtų veikti be nepriimtino pablogėjimo jų paskirties atžvilgiu.

2.5.2. Tie bepiločiai orlaiviai, varikliai, oro sraigtai, dalys ir kilnojamoji įranga projektuojami ir gaminami tokiu būdu, kad, atsižvelgiant į naujausius technikos laimėjimus, būtų užtikrinta, jog jie veiksmingai naudotų radijo spektrą ir palaikytų veiksmingą radijo spektro naudojimą siekiant išvengti žalingųjų trukdžių.

3. BEPILOČIAMS ORLAIVIAMS TAIKOMI ESMINIAI APLINKOS APSAUGOS REIKALAVIMAI

Bepilotis orlaivis turi atitikti III priede nustatytus aplinkosauginio veiksmingumo reikalavimus.

4. BEPILOČIŲ ORLAIVIŲ BEI BEPILOČIŲ ORLAIVIŲ NAUDOTOJŲ REGISTRAVIMUI IR BEPILOČIŲ ORLAIVIŲ ŽENKLINIMUI TAIKOMI ESMINIAI REIKALAVIMAI

4.1. Nedarant poveikio valstybių narių pareigoms pagal Čikagos konvenciją, bepiločiai orlaiviai, kurių projektams pagal 56 straipsnio 1 dalį taikomas sertifikavimo reikalavimas, turi būti registruojami pagal 57 straipsnyje nurodytus įgyvendinimo aktus.

4.2. Bepiločių orlaivių naudotojai turi būti registruojami pagal 57 straipsnyje nurodytus įgyvendinimo aktus, jeigu jie naudoja:

a) bepiločius orlaivius, kurie smūgio atveju gali perduoti žmogui daugiau nei 80 džaulių kinetinės energijos;

b) bepiločius orlaivius, kurių naudojimas kelia pavojų privatumui, asmens duomenų apsaugai, saugumui ar aplinkai;

c) bepiločius orlaivius, kurių projektams taikomas sertifikavimo reikalavimas pagal 56 straipsnio 1 dalį.

4.3. Jeigu registravimo reikalavimas taikomas pagal 4.1 arba 4.2 punktus, atitinkamas bepilotis orlaivis turi būti individualiai pažymėtas ir identifikuojamas, kaip nustatyta 57 straipsnyje nurodytuose įgyvendinimo aktuose.

▼B

X PRIEDAS

Atitikties lentelė

Reglamentas (EB) Nr. 216/2008	Šis reglamentas
1 straipsnio 1 dalis	2 straipsnio 1 ir 2 dalys
1 straipsnio 2 dalis	2 straipsnio 3 dalis
1 straipsnio 3 dalis	2 straipsnio 5 dalis
2 straipsnis	1 straipsnis
3 straipsnis	3 straipsnis
4 straipsnio 1 dalies a punktas	2 straipsnio 1 dalies a punktas
4 straipsnio 1 dalies b punktas	2 straipsnio 1 dalies b punkto i papunktis
4 straipsnio 1 dalies c punktas	2 straipsnio 1 dalies b punkto ii papunktis
—	2 straipsnio 1 dalies b punkto iii papunktis
4 straipsnio 1 dalies d punktas	2 straipsnio 1 dalies c punktas
4 straipsnio 2 dalis	2 straipsnio 2 dalis
4 straipsnio 3 dalis	2 straipsnio 1 dalies b ir c punktai
4 straipsnio 3a dalis	2 straipsnio 1 dalies d ir e punktai ir 2 dalis
—	2 straipsnio 4 dalis
—	2 straipsnio 6 dalis
4 straipsnio 3b dalis	2 straipsnio 7 dalis
4 straipsnio 3c dalis	2 straipsnio 1 dalies g punktas ir 2 dalis
4 straipsnio 4 ir 5 dalys	2 straipsnio 3 dalies d punktas
4 straipsnio 6 dalis	—
—	2 straipsnio 8–11 dalys
—	4 straipsnis
—	5 straipsnis
—	6 straipsnis
—	7 straipsnis
—	8 straipsnis

▼B

Reglamentas (EB) Nr. 216/2008	Šis reglamentas
5 straipsnio 1, 2 ir 3 dalys	9–16 straipsniai
5 straipsnio 4 dalies a ir b punktai	18 straipsnio 2 dalis
5 straipsnio 4 dalies c punktas	18 straipsnio 1 dalies b punktas
—	18 straipsnio 1 dalies a punktas
5 straipsnio 5 dalis	17 ir 19 straipsniai
5 straipsnio 6 dalis	4 straipsnis
6 straipsnis	9 straipsnio 2 dalis ir 19 straipsnio 3 dalis
7 straipsnio 1 ir 2 dalys	20 ir 21 straipsniai
8 straipsnio 4 dalis	22 straipsnis
7 straipsnio 3–7 dalys	23–28 straipsniai
8 straipsnio 1–3 dalys	29 straipsnis, 30 straipsnio 1–3 dalys
—	30 straipsnio 4–7 dalys
8 straipsnio 5 dalis	31 ir 32 straipsniai
8 straipsnio 6 dalis	4 straipsnis
8a straipsnio 1–5 dalys	33–39 straipsniai
8a straipsnio 6 dalis	4 straipsnis
8b straipsnio 1–6 dalys	40–47 straipsniai
8b straipsnio 7 dalis	4 straipsnis
8c straipsnio 1–10 dalys	48–54 straipsniai
8c straipsnio 11 dalis	4 straipsnis
—	55–58 straipsniai
9 straipsnis	59–61 straipsniai
10 straipsnio 1–3 dalys	62 straipsnio 1 ir 2 dalys
—	62 straipsnio 3–8 dalys
10 straipsnio 4 dalis	62 straipsnio 9 dalis
—	62 straipsnio 10–12 dalys
10 straipsnio 5 dalis	62 straipsnio 13–15 dalys
—	63 straipsnis
—	64 straipsnis
—	65 straipsnis

▼B

Reglamentas (EB) Nr. 216/2008	Šis reglamentas
—	66 straipsnis
11 straipsnio 1–3 dalys	67 straipsnio 1–3 dalys
11 straipsnio 4–5b dalys	—
11 straipsnio 6 dalis	67 straipsnio 4 dalis
12 straipsnis	68 straipsnis
13 straipsnis	69 straipsnis
14 straipsnio 1–3 dalys	70 straipsnis
14 straipsnio 4–7 dalys	71 straipsnis
15 straipsnis	72 straipsnis
16 straipsnis	73 straipsnis
—	74 straipsnis
17 straipsnis	75 straipsnis
18 straipsnis	76 straipsnio 1–5 dalys
19 straipsnis	76 straipsnio 1–5 dalys
20 straipsnis	77 straipsnis
21 straipsnis	78 straipsnis
22 straipsnio 1 dalis	76 straipsnio 6 dalis
22 straipsnio 2 dalis	76 straipsnio 7 dalis
—	79 straipsnis
22a straipsnis	80 straipsnis
22b straipsnis	81 straipsnis
23 straipsnis	82 straipsnio 1 ir 2 dalys
—	82 straipsnio 3 dalis
24 ir 54 straipsniai	85 straipsnis
25 straipsnis	84 straipsnis
26 straipsnis	86 straipsnio 1–4 dalys
—	86 straipsnio 5 dalis
—	87 straipsnis
—	88 straipsnis
—	89 straipsnis

▼B

Reglamentas (EB) Nr. 216/2008	Šis reglamentas
27 straipsnis	90 straipsnio 1–3 dalys
—	90 straipsnio 4–6 dalys
—	91 straipsnis
—	92 straipsnis
—	93 straipsnis
28 straipsnio 1 ir 2 dalys	94 straipsnio 1 ir 2 dalys
—	94 straipsnio 3 dalis
28 straipsnio 3 ir 4 dalys	94 straipsnio 4 ir 5 dalys
29 straipsnio 1 dalis	95 straipsnio 1 dalis
29 straipsnio 2 dalis	98 straipsnio 2 dalies m punktas ir 6 dalis
29 straipsnio 3 dalis	—
—	95 straipsnio 2 dalis
30 straipsnis	96 straipsnis
31 straipsnis	97 straipsnis
32 straipsnio 1 dalis	119 straipsnio 3 dalis
32 straipsnio 2 dalis	119 straipsnio 6 dalis
33 straipsnis	98 straipsnio 1–5 dalys
34 straipsnio 1 dalis	99 straipsnio 1 ir 2 dalys
—	99 straipsnio 3 dalis
34 straipsnio 2 ir 3 dalys	99 straipsnio 4 ir 5 dalys
35 straipsnis	100 straipsnis
36 straipsnis	101 straipsnis
37 straipsnio 1–3 dalys	102 straipsnio 1–3 dalys
—	102 straipsnio 4 dalis
38 straipsnio 1–3 dalys	104 straipsnio 1–3 dalys
—	104 straipsnio 4 dalis
39 straipsnis	—
—	103 straipsnis
40 straipsnis	105 straipsnis

▼B

Reglamentas (EB) Nr. 216/2008	Šis reglamentas
41 straipsnio 1 dalis	—
41 straipsnio 2 ir 3 dalys	106 straipsnio 1 dalis
41 straipsnio 4 dalis	—
41 straipsnio 5 dalis	106 straipsnio 6 dalis
42 straipsnis	106 straipsnio 2–5 dalys
43 straipsnis	107 straipsnis
44 straipsnis	108 straipsnis
45 straipsnis	109 straipsnis
46 straipsnis	110 straipsnis
47 straipsnis	111 straipsnis
48 straipsnis	112 straipsnis
49 straipsnis	113 straipsnis
50 straipsnis	114 straipsnio 1, 2 ir 4 dalys
51 straipsnis	114 straipsnio 3 dalis
52 straipsnio 1–3 dalys	115 straipsnis
52 straipsnio 4 dalis	76 straipsnio 6 dalis
53 straipsnio 1 ir 2 dalys	116 straipsnis
53 straipsnio 3 dalis	76 straipsnio 6 dalis
54 straipsnis	85 straipsnis
55 straipsnis	83 straipsnis
56 straipsnis	117 straipsnis
57 straipsnis	118 straipsnis
58 straipsnio 1 ir 2 dalys	119 straipsnio 1 ir 2 dalys
—	119 straipsnio 4 dalis
58 straipsnio 3 dalis	119 straipsnio 5 dalis
58 straipsnio 4 dalis	132 straipsnio 2 dalis
59 straipsnio 1–4 dalys	120 straipsnio 1–4 dalys
—	120 straipsnio 5 dalis
59 straipsnio 5–11 dalys	120 straipsnio 6–12 dalys
60 straipsnis	121 straipsnis
61 straipsnis	122 straipsnis

▼B

Reglamentas (EB) Nr. 216/2008	Šis reglamentas
—	123 straipsnis
62 straipsnis	124 straipsnis
63 straipsnis	125 straipsnis
64 straipsnio 1–3 dalys	126 straipsnio 4 dalis
64 straipsnio 2 dalis	—
64 straipsnio 4 dalis	126 straipsnio 1 dalis
64 straipsnio 5 dalis	126 straipsnio 2 dalis
—	126 straipsnio 3 dalis
65 straipsnis	127 straipsnis
65a straipsnis	—
—	128 straipsnis
66 straipsnis	129 straipsnis
—	130 straipsnis
67 straipsnis	—
68 straipsnis	131 straipsnis
—	132 straipsnio 1 dalis
58 straipsnio 4 dalis	132 straipsnio 2 dalis
69 straipsnis	—
—	133 straipsnis
—	134 straipsnis
—	135 straipsnis
—	136 straipsnis
—	137 straipsnis
—	138 straipsnis
—	139 straipsnis
—	140 straipsnis
70 straipsnis	141 straipsnis